Hippo. de Mar. de pba.

hippolytus de Marsilie.

Solennis et pene diuina. U. J. doctoris/ac interpretis profundissimi dñi Hippolyti de Marsilijs Bononieñ. Repetitio rubrice. C. de probationibus. Cũ additionibus per eundem autorem nouiter i lucem sub hoc signo ☞ ( ) editis. Una cum Summmarijs et Repertorio nouissime appositis.

1 5 3 8

¶ Uenundantur Lugd. apud Jacobum Giuncti in vico Mercuriali.

¶ Hippolytus de Marsiliis. I. V. doctor reuerēdissimo illustrissi
moq; principi et dño dño Alphōso de Aragonia Cesaraugustano
archiepo dignissimo serenissimiq; Hispaniaꝝ regis filio S. P. D.

Arcum Ciceronē illū togatorū oīm facundissimū Antis
tes Reuerendissime in Lelio suo scripsisse legimus. Et
Platonē pri⁹ multis locis tradidisse nihil esse amabili⁹
virtute: nihilq; magis hoīes alliciat ad diligendū q̄ppe
cū propter illā eos etiā quos nunq̄ vidimus quodāmō
diligam⁹: hoc viri sapiētissimi qō posteris sunt testati: suis ipsi secu
lis sepissime ꝛ nō veri⁹ deprehēdeꝛ. Ego nō als certe raro ꝛ leuiter:
nup vehemētissime sum exptus: q̄ felices Hispanias nec eas vrbes
vnq̄ ingressus: q̄ fulgore presentie plurimū illustranꝫ. Et si te corā
vidi nunq̄: ita tñ toto corde totaq; mēte absens amare: colere ꝛ ve-
nerari cepi: vt in corpore q̄dē sed in tuo augustissimo colēdissimoq;
iam totus viuere pseuerē: in quo intelligo virtutū ꝛ laudū omniū
decora: ꝛ summa ornamēta splēdescere: nō solū tuis sed oīm fere na
tionū hoībus vno ore predicātib⁹: ꝛ exteriora interioraq; in te bo-
na clarissime coruscare dicētibus. Alij diuine cuiusdā forme digni-
tatē ꝛ pōtificali quadā maiestate venerabilē admiranꝫ. Alij quādā
animi elationē / atq; magnitudinē diuinitate ānexa refulgētē: oēs
doctrinā: singularēq; in Deū pietatē ꝛ religionē: in cūctos morta-
les amorē: māsuetudinē: misericordiā: modestiā: i subditos iustitiā:
humanitatē: quib⁹ oīm adeo consensu pbaris: vt neminē vnq̄ a te
tristē desperantēq; dimiseris: existimans talē cunctis antistitē esse
oportere: qualē ꝛ Paulus apls scripsit: ꝛ oēs optant habere. Ubi
quoq; op3 grauis es ꝛ seuerus: bonis spei: impijs malisq; terrori:
miseris pfugio: improbis pniciei: cōstās ꝛ ppetua oībus iustitia:
q̄ nulla spe: nulla captione vel ambitione decipi: nulla grā moueri:
nulla pecunia corrūpi: nullo deniq; gratie aut odij motu labefacta
ri vnq̄ potuit: cū omni integritate fulgeas: cōtinētia Fabriciū li-
beralitate Cesarē: sapiētia Catonē: fide Regulū: et quosuis deniq;
Romanorū illustres antecellas: q̄ pfecto nō solū tibi nō anteponē
di sed nec cōparādi quidē sunt q̄ oīa adeo dici sine adulatione cen-
senda sunt: vt qui te minus laudēt admirēturq; inuidi aut stupidi
censendi poti⁹ sint q̄ assentatores. Dicerem preterea quid illustris
simus ac serenissim⁹ genitor tu⁹ de te sentiat: nisi omnis in Ascanio
cari staret cura parētis: qui quidē ipse nequaquā vt alij plerīq; re-

ges nomē dignitatemq; ostaṗat regiā assecut⁹:verūetiā suū ꝛ chri-
stianoꝝ ꝑpagauit imperium sibi gloriā christiane reipublice maxi-
mū cōparās ornamētū. Barbaris aūt infidelib⁹ hostibus ꝑximis
extitū omnib⁹ terrorē:ex quo immortalitatē cōsecutus est:q cū ma-
gnitudine rex gestarū ceteroꝝ principū Europe citerioris autori-
tatē:ꝛ potētiā antecedat:te tū(xp̄o fauēte)a suis preclaris facino-
rib⁹ minime degeneraturū sperat:immo in religione nō minora fa-
cturū:hec aliaq; insup multa:q̄ ego singula cōnumerare ꝛ penitus
recensere nō possem:etiā si mēbra artusq; mei oēs in linguas diser-
tissimas v̄terent:totusq; efficerer lingueus:hec inq̄ vehemēti⁹ me
cohortata sunt immo cōpulerūt vt te veluti quēdā deū terrenū iam
meū adirē:teq; mihi adoptarē operā oēm meā:studiū:diligentiā fi-
dē:et oēs deniq; cogitationes meas:tue maiestati cōsecrarē:meq;
totū:sed nō sine munusculo ꝛ vsu ꝛ possessiōe ei dederē:q̄(vt spero)
nūq̄ desinet precipua quadā pietate ꝛ munificētia:me seruulū suū
familiāq; oēm meā ꝑsequi:fertilissimos agros imitata q̄ lōga plu-
ra potioraq; referūt q̄ acceperint. Paruū hoc quidē ꝓ tua ampli-
tudine:munus verū a tua excellentia benigne ꝛ propitianter susce-
ptum:magnum illico efficiet immortalitatem potius assequi q̄ pre-
stare presumēs. Est autē ingenioli mei fetura:quā ꝑmo anno su-
periori peperi cū publice more meo hic in almo patrie mee Bono-
niēsi gymnasio profiterer:cōmētariol⁹ rubrice Codice de ꝓbationi
bus:opus q̄dē legitime discipline studiosis(vt spero)nō ingratū:
nec tua maiestate vsq;quaq; indignū neq; aspernādum. Quid enī
conuenientius q̄ ad antistitē ꝛ summi regis filium scribere de legi
bus:ꝛ ad leges ꝛ canones ꝑtinētia:cū nōnulli principes magne si
bi glorie arrogarint:qd de vilioꝝib⁹ materijs sibi libri dicarent:vt
Cesar August⁹ad quē de architectura scripsit Victruuius:vt Anto
ninus ad quem Pollux de grāmatica:vt rex Deiotar⁹ ad quem de
agricultura Diophanes. Quare antistes maxime nec te q̄q; peni-
teat qd Hippolyt⁹ de Marsilijs inter Bononiēses iuris vtriusq;
ꝑfessores vtiq; minim⁹ opusculū hoc legale de ꝓbationib⁹ vt pre-
fatus sum dedicet:sed qualecūq; est boni cōsulas. Et queadmodū
studiosi que et quomodo in iudicijs ꝓbāda sint vtiliter inuenient.
Ita meum erga tuam reuerendissimam dominationem ꝓbatū ani-
mum:cultum ꝛ venerationē ꝓbes ꝛ agnoscas:meq; vna in tuā cliē-
telā atq; regale mācipiū libēs propitius ꝛ cū hylaritate suscipias.
Vale principum omnium decus immortale ꝛc.

¶ Repetitio rubri. C. de probationibus edita z fabricata per me Hippolytum de Marsiliis. I.V.D. iura ciuilia in almo patrie mee Bononie studio legentem: z intitulata Reuereñ. ac illustrissimo principi et d. domnio Alphonso de Aragonia Cesarauguste Archiepo dignissimo ac serenissimi Ferdinandi Hispaniarũ regis filio vnico domino suo singularissimo Anno domini M.cccccv. die primo Nouẽbris feliciter incipit.

¶ De probationibus. Rubrica.

1 ☞ Probatio quid sit.
2 Quot sunt species probationum.
3 Instrumentũ est probatio probata et veritas euidens non probanda.
4 Quod apparet ex instrumẽto dicitur esse certum.
5 Illud qđ cõstat per publicum instrumentum dicitur manifestum.
6 Appellatione probatiõis semper intelligitur de plena.
7 Qñ in.l.vel statuto ponuntur verba qualificata vel pregnantia: vtputa si dicitur fiat probatio per apertissima documenta vel plenissime probet vel fiat lucida ꝓbatio tunc requiruntur testes omni exceptione maiores nec sufficit semiplena probatio cum iuramento.
8 Adulterium non põt directe z specifice ac plene probari.
9 Filiatio directe probari non potest.
10 Testis de credulitate deponens an probet.
11 Ubi materia est de sui natura difficilis ꝓbationis lex est cõtenta ea probatione que fieri potest.
12 Uerba in dubio sunt intelligenda fm subiectam materiam.
13 Uerba vel sermo relatus ad personã dꝫ intelligi fm conditionem persone.
14 Stante statuto ꝙ quilibet debeat ire armatus in platea intelligit fm conditionem sue persone.
15 Legatũ alimentoꝝ cõprehẽdit equũ qñ legatarius non põt ire pedester.
16 Cibaria debẽt dari pauperi nõ delicata nec sumptuosa alˀs cõtra faciẽs peccat venialiter.
17 Statutũ dicẽs ꝙ debeat positionibꝰ simpliciter responderi poterit tamen responsio conditionari fm naturam rei vel actus.
18 Unumquodqꝫ verbũ etiã minimum appositũ in.l.vel statuto intelligitur appositum cum ministerio aliquid operandi.
19 Argumentum a contrario sensu licet non debeat sumi vbi resultat absurditas: attamen tale argumẽtũ sumi debet a cõtrario cõsensu nõ obstante ꝙ resultet absurditas qñ si nõ sumeret verba nihil operarentur.
20 Acta iudicij debent probari per scripturam.
21 Missio in possessionem facta autoritate iudicis debet probari ꝑ scripturam z non per testes.
22 Matrimoniũ nobiliũ viroꝝ nõ potest probari nisi per instrumentum.
23 Solutio canonis publici probatur ꝑ scripturam.
24 Iurisditio ordinaria debet in scriptis redigi.
25 Statutũ an possit ꝓbari ꝑ testes vel reqͥrat scriptura ad eiꝰ probationem.
26 Ad probationẽ vel validitatẽ gratie principum vel inferiorum an requira tur scriptura.
27 Emancipatio vel manumissio an requirat scripturam.
28 Scriptura an requirat ad probandũ mandatum procuratoris.nu.30.
29 Priuilegium doctoratus potest probari per testes.
31 Concessio feudi nõ reqͥrit de necessitate scripturã ſꝫ põt probari ꝑ testes.
32 Statutũ prohibens probationẽ fieri nõ posse ꝑ testes ſꝫ solũ ꝑ istra in certo casu vel in certa summa an valeat.

33 Non valet pactio q non possit probari solutio nisi per scripturam.
34 Validū est argumētū de pacto ad statutum affirmatiue non aūt negatiue.
35 Maior est potestas.l.ꝙ hominis.
36 Probationes nō sunt angustande sed ampliande nu.445.
37 Probatio per confessionē partis admittitur no obstante statuto q nō fiat probatio nisi per scripturam.
38 Quinq testes subrogant loco instrū.
39 Probatio per testes pōt fieri probato instrumento si probat amissio ipsius.
40 Testes legalissimi admittuntur non obstante statuto q fiat probatio per scripturam.
41 Statutū prohibēs probationem fieri nō posse in certa summa nisi per scripturam non ligat clericos.
42 Juramētū positū in ꝯctu pōt probari p testes non obstante statuto quo cauetur q nō possit fieri probatio certe summe nisi p instrumentum.nu.149.
43 Prohibit⁹ pbare ꝯctū certe summe p testes poterit tñ pbare p testes dependentia vt damnum et interesse.
44 Testiū pbatio admittit pte tacēte et nō ꝯdicēte nō obstante statuto q fiat probatio p scripturā in certa summa.
45 Usure possunt pbari p testes non obstāte statuto q in certo casu nō possit fieri probatio nisi per scripturam.
46 Probatio testium q̄ ex pacto partium redditur inefficax an valeat.
47 Probatio p testes pōt fieri nō obstante phibitiōe statuti qñ pcedit ex forma legis vel statuti simplr̄ z de plano sine strepitu z figura iudicij.
48 In causis pijs pōt fieri probatio p testes nō obstāte statuto q in tali summa fiat probatio per instrumentum.
49 Confessio debiti pōt pbari per testes non obstante statuto q debitum non possit probari nisi per instrumētum.
50 Promissio absolutionis pōt probari per testes non obstante statuto q a certa summa supra non possit fieri probatio nisi per scripturam.
51 Probatio testium admittit nō obstante prohibitione statuti in casibus in quib⁹ nō est consuetū fieri instrumentum vel est difficile fieri.
52 In criminalib⁹ admittitur probatio per testes non obstante statuto.
54 Constitutio loquens de casu simplici non ostenditur ad casum mixtum.
55 Qualitas facti incidēter veniēs poterit probari p testes nō obstāte statuto probationē p testes prohibente.
56 Clausula insolita inducit presumptionem fraudis.
57 Admittit probatio presumptione legis vbi reqrit pbatio instrumētalis.
58 Cautela ad probandū qñ est preclusa via probandi a lege vel a statuto. nu.59.60.61.
62 In causa dotis potest fieri probatio per testes nō obstante statuto prohibente probationem non fieri nisi per instrumentum.
63 Dos probatur etiā presumptionibus z indicijs.
64 Qñ statutū phibet pbationē in certa summa nisi fiat p instrumētum attunc indirecte possit fieri probatio.
65 Cōtract⁹ seu obligatiōes q̄ fiunt apd acta dñr in scriptis facte.nu.82.87.
66 Ad hoc vt cōtractus dicat celebrat⁹ in scriptis sufficit q conuētum sit inter partes q fiat instrumētum in scriptis de ipso contractu.
67 Confessio an dicatur probatio.
68 Probatio z iuramētū equiparantur.
69 Instrumentū z ꝯfessio equiparantur.
70 Confessio dicitur legitima probatio.
71 Confessio etiā extra iudiciū est probatio probata.
72 Contra presumptionem iuris z de iure non admittitur probatio.
73 Confessio valet etiā post conclusum in cā z post renūtiationē pbationum.
74 Confessio inducit notorium.
75 Statutū faciens mentionē de probatione in materia odiosa non cōprehendit confessionem.
76 Dictio perinde denotat impropietatem.
77 Confessio nō cōtinens cām est inefficax nō solū in ciuilib⁹:sz ēt i crialib⁹.
78 Cōfessio sine causa facit semiplenam probationem.
70 Confessio sine causa cum iuramento

80 Confessio sine causa facta in mortis articulo probat.
81 Confessio sine cā facta in iudicio vз.
82 Qui apud acta passus est se describi in fideiussoré est obligatus ac si solēniter p stipulationem promisisset.
83 Promissio facta in iudicio hз execu- tionem paratam sicut instrumentum guarentigiatum.
84 Valet testamentum factū apud acta sine testibus.
85 Assertio apud acta tantū valet quan- tum pactum.
86 Cōtra mandatū factū apud acta non potest aliquid opponi.
88 Confessio incidēter facta z nō princi- paliter non preiudicat confitenti.
89 Cōfessio facta parte absente nō pui- dicat cōfitenti quo ad plenā probatio nem:secus quo ad semiplenam.
90 Confessio facta parte absente probat liberationem.
91 Confessio facta absente parte sepius recitata probat.
92 Confessio absente parte facta plene probat de equitate canonica.
93 Confessio dependens a sola volūtate vnius nō requirit partis presentiam.
94 Confessio facta absente parte cum iu ramento plene probat.
95 Absenti queritur obligatio ex confes sione q̄ non tendit ad obligandū con- fitenté alteri:sed principaliter tendit ad probandum aliquid.
96 Confessio facta absente parte si est ac ceptata noīe illi⁹ cui⁹ interest per ali quem etiā non habentem mādatum nocet confitenti.
97 Confessio facta corā iudice recipien- te pro his quoꝝ interest habet exe- cutionem paratam.
98 Confessio facta in testō parte pñte et acceptāte habet vim confessionis fa- cte inter viuos.
99 Confessio facta corā fideiussore vel coram negotioꝝ gestore dicitur facta coram parte.nu.100.
101 Cōfessio facta in instrō absente par- te probat contra confitentem.
102 Confessio calore iracundie facta non nocet confitenti.
103 Confessio dз esse probabilis in crimi- nalibus:alias non nocet confitenti.
104 Cōfessio rei criminis in qua ipse cō- fitetur maria z montes non inducit plenam probationé contra eum.
105 Confessio debet esse possibilis alias non nocet confitenti.
106 Confessio nature contraria non no- cet confitenti.
107 Dicta testiū vitiāt propter impossibi litatem in eis positam.
108 Confessio debet esse verisimilis alias non nocet confitenti.
109 Dictum testis non verisimilis est su- spectum de falso.
110 Iuramentū nō defert in supplemen- tum probationis qn testis volēs semi plene probare deponit super non veri simili.nu.111.
112 Testibus deponentib⁹ nō verisimilia creditur si sunt valde digni.
113 Confessio non nocet confitenti sз po- test reuocari per partem quādo fuit acceptata per partem.
114 Renuntiatio nō nocet renuntianti qn non est acceptata per partem.
115 Confessio debet esse pura z spōtanea alś non nocet confitenti.
116 Confessio nō nocet cōfitenti qn con- tra eam est finlatum.nu.152.
117 Negans positionem non pōt se funda re ex eo nec ex ea iuuari.
118 Confessio ficta an noceat cōfitēti vel eius heredibus.
119 Iuramentū an dicatur probatio.
120 Dictio ali⁹ alia aliud implicat filia.
121 Iuramentū fugientis tollit indiciū fuge cōtra eū existēs propter fugam.
122 Que consistunt in aio probant per as- sertionem iuramenti.
123 Conscientia non pōt probari nisi ex indicijs.
124 Per iuramentū probatur ignorātia.
125 Dñs recipiens ab emphiteota cano- nem postquā ipse cecidit a iure suo vi detur sibi remittere caducitatem et eum reintegrare.
126 Scientia probatur iuramento.
127 Instrumētoꝝ amissio probat per iu- ramētum qđ limita.n.128.129.z.130.
131 Per iuramentum probatur aduo-

cati absentia.
Infirmitas iuramēto probatur.
Timor probatur per iuramentum in preiudicium partis.
Res furto subtracte probatur per iuramentum.
Status iuramento partis de contentis in instrumento.
In delatione iuramenti fienda damnum passo contra violentum non est opus ipsum violentum citare.
Probatio admittit contra iuramentum licet ex forma statuti stetur sacramento damnum passi.
Licet statutū velit ꝙ stetur dicto denuntiatoris pōt tñ contra eum opponi qđ limita.nu.139.140.
Expense facte in litigādo probantur iuramento.
Interesse probat per iuramentuʒ et coniectura.nu.143.
Notarius probat per iuramentum cum comparatione litterarum.
145 Si statutū punit portantē frumentū extra ciuitatē nō punit ille qui portat frumētū p vsu suo: ꝛ eo casu stat iuramēto suo an portauerit p vso suo.
146 Suspitio iudicis pbat p iuramentū.
147 Per iuramentum probatur amissio apostolorum.
148 Stāte statuto ꝙ in causis damnorū datoꝝ sufficiat probatio p iuramentum: nam hoc casu stabit sacramento damnum passi de dominio rei si que stio dominij moueatur.
150 Iudex pōt probare per iuramentum suū hanc negatiuā vez sibi non constare de meritis cause ꝛ absoluere partes ab obseruatiōe iudicij.
151 Ex sententia an iudicatur probatio.
153 Recedens a confessione impugnata non dicitur contrarius.
154 Snia probat tenorē libelli amissi.
155 In petitorio ad probandum titulum nō sufficit ostendere sententiā pro se latam in palatio contra alios.
156 Sententia inducit notorium.
157 Probatio per rei euidentiā prefert. oībus alijs probationibus.
158 Nulla legis virtus potest excludere probationem q̄ fit per rei euidentiam
159 Statutum tollens oēm exceptionem cōtra instrumentum guarētigie non tollit exceptionem que ex inspectione ipsius instrumenti apparet.
160 Licet cōtra tres snias cōformes non obstet exceptio nullitatis tamē qñ in spectiōe ipsius snie appet de nullitate tūc poterit ipsa nullitas opponi.
161 Post dicta testificata an possit per facti euidentiam probari contrariuʒ.
162 Exceptio perēptoria notoria admittitur ante litem contestatam.
163 Qñ euidēter apparet spoliatū nullū ius habere an sit restituēdus.
164 Sentētia euidēter iniusta nō transit in rem iudicatam.
165 Snia lʒ trāsiuerit in rē iudicatam tñ retractat ꝛ impedit eius executio si victor cōfiteamur illā iniuste latam.
166 Executio snie que transiuit in rem iudicatam impeditur qñ nullitas est euidens.
167 Noui operis nūtiatio sperni potest quando certum est nuntiantem ius nuntiandi non habere.
168 Si maritus dicit ꝙ cognouit vxoreʒ suam ꝛ vxor sua negat stat dicto viri.
169 Stāte statu.ꝙ sup cicatrice nō possit fieri condēnatio nisi adhibitis medicis si cicatrix est notoria p inspectionē oculoꝝ iudicis ꝛ cuiuslibet intuentis nec reperiunt medici iudex poterit facere de per secōdēnationem.
170 Snia excōicationis iniustitiā euidētem cōtinens non est timenda.
171 Statutum prohibens posse opponi exceptiones non prohibet que opponuntur contra personam.
172 Sententia lata die feriata est nulla.
173 Vehemens opinio consona veritati idē operat qđ certitudo.nume.239.
174 Testis dicens verū si iurat et dicat falsum non est periurus.
175 Mortifere vulneratus equiparatur mortuo.
176 Mortuus presumit ille q̄ iuit in bello nec finito bello reuersus est.
177 Ratio naturalis subrogat loco legis et legem corrigit.nu.178.
179 Rō naturalis cuncta recte disponit plene probat.

180 Licitum est arguere per rationem naturalē absq3 allegatione iuriū.
181 Sententia lata contra legis rationem est nulla.
182 Ratio assignata per testē ampliat et restringit dictū ipsius testis.
183 Presumptiones legum dicuntur liquide probationes.
184 Asserēti cōtrariū eius q coiter fieri solet incumbit onus probandi.
185 Subtrahens aduersario facultatem probandi perdit causam.
186 Falsificans acta cause perdit cām.
187 Corrumpens iudicem vel procuratorem partis aduerse causam perdere debet.
188 Dissigillans acta cause trāsmissa cō sultori debet perdere causam.
189 Minantes testibus perdūt causam.
190 Metus debet esse talis qui cadat in constantem virum:alias non operatur vires metus.
191 Litere in marmore sculpte faciunt probationem.
192 Confinia probantur ex antiqua scriptura.
193 In factis antiquis statur libris historiarum.
194 In antiquis fama facit plenam probationem.
195 Testimonium de auditu probat in antiquis.
196 Notorium inducit plenam probationem et releuat quem ab onere probandi.
197 Notorium equiparatur sententie.
198 Notorium est probatio probata vel saltem de facili probabilis.
199 Ubi est notorium: ibi non est disputare sed disputandum esse.
200 Appellās a grauamine notorio non tenet exprimere cām grauaminis.
201 Notoriū nō releuat quē ab onere proponēdi lz releuet ab onere probādi.
202 Presumptio legis debet allegari al's nihil operatur.
203 Exceptio qūtumcunq3 notoria prepo ni potest.
204 Notorie doctus si vult doctorari nō debet in collegio examinari.
205 Fideiussor pōt conueniri nulla facta excussione principalis debitoris vbi notorium est principalem debitorem non esse soluēdo.
206 Literis pape non est parendum contra notorium facti.
207 Creditor nam pōt opponere emptori agēti de euictiōe q omisit sibi denuntiare litē esse motā qñ notorie constat nullā defensionem sibi competere in ipsa re vendita.
208 Executio snle nō differt pp̄ter appellationē euidēter calūniosam.
209 Notarius infamis nōdū de infamia condemnatus si facit instrm tale instrm nō valet si talis infamia erat notoria.
210 Ualet alienatio rei eccl'iastice sine solēnitate q al's reqrit qñ est notoriū q talis alienatio est in vtilitatē eccl'ie.
211 Citatio notorie nulla non astringit citatum.
212 Si notoriū est statutū aliqd esse contra libertatē eccl'ie eps pōt illud tollere et mandare q non obseruetur.
213 Procurator in cā capitali admittitur quando formata est contra aliquem accusatio euidenter calumniosa.
214 Quilibet admittit ad cōparēdū corā iudice procedēte contra illū qui interfecit bannitū qui poterat impune occidi ex forma statuti et ad petendū vt vlterius cōtra eum non procedat.
215 Snia iudicis notorie suspecti nō valet dicat lz ab ea nō sit appellatū.
216 In notorijs non requiritur sententia declaratoria iudicis.
217 In notorijs solennitates iuris relaxantur.
218 Ualet sententia lata parte absente et non citata qñ constat parti nullā defensionem sibi competere.
219 In actu fiendo nō requiritur citatio illius qui citatus non posset contra dicere actui fiendo nu. 214.
220 Ualet dictū testis parte nō citata qñ si pars eēt p̄sens vel citata nō posset talē testē aliqua exceptiōe repellere.
221 Citandus non est ille qui euidenter caret defensione.
222 Intrusus notorie in beneficio potest spoliari non vocatus.
223 Uiolentus non potest contradicere

Iustus error habetur pro titulo apto ad prescribendum.

Fama inducit iustam causam credendi et sic titulum putatiuum aptum ad prescribendum.

4 Dictum patris mei dicentis se emisse fundum prestat iustum titulum ad prescribendum.

5 Probatur eoipso quod non probatur contrarium.

7 Omnes negationes sunt liquide iuris presumptione cum sint probate eo quod non probatur contrarium.

Cautela ad probandum debitum ubi non sunt testes nec instrumenta nec aliqua priuata scriptura.

Valet dictum testis de auditu quando est cortina vel paries in medio.

Valet testimonium de sensu auditus verborum alterius quando testis habet notam vocem loquentis: licet personam sequentis non videat fallit. numero 33.

Testimonium ceci habentis notas voces contrahentis valet.

Si instrumentum est deperditum potest per testes probari substantia ipsius probato casu amissionis.

Si deperditum est testamentum duo testes de illis qui interfuerunt testamento possunt probare ipsum testamentum.

Ubi scriptura est de substantia probationis tunc actus potest probari per testes probata amissione scripture.

Instrumentum rasum potest per viuam vocem testium corroborari.

Scriptura actorum deperdita potest probari per testes.

Instrumentum si ex forma statuti habet executionem paratam si est deperditum et probatur sit eius tenor et substantia per testes tamen talis probatio non habebit executionem paratam sicut habebat instrumentum.

Testes post dicta testificata possunt de nouo examinari quando deperdite sunt attestationes eorum.

Quid dicere debeant testes volentes probare substantiam vel tenorem instrumenti amissi.

Quando tractatur de probando substantiam et tenorem instrumenti deperditi per testes tunc in examinatione talium testium debent interuenire ille solennitates que debebant interuenire in ipso instrumento faciendo.

342 Procurator minoris constitutus cum omnibus solennitatibus requisitis non tamen poterit contrahere pro ipso minore nisi interueniant solennitates que interuenire deberent si ipse minor contraheret.

343 Subrogatus debet sapere naturam illius in cuius locum subrogatur.

344 Eadem solennitas requiritur in actu subrogato vel substituto fiendo que requirebatur in primo actu iam facto.

345 Eadem solennitas requiritur in mutatione testamenti que in eius confectione.

446 Sicut valet legatum factum coram duobus testibus ad pias causas ita ademptio eiusdem potest fieri coram duobus testibus.

347 Solennitas que requiritur in celebratione actus requiritur in eius reuocatione.

348 Per instrumentum fit inuestitura et per eius incisionem fit diuestitura.

349 Solennitas requisita in fiendis compromissis requiritur etiam in propagatione ipsius compromissi.

350 Probationes debent de necessitate concludere et esse certe alias interpretantur contra producentem.

351 Verbum violenter potest intelligi actiue et passiue.

352 Testis deponentis super fama debet nominare a quibus audiuit: alias non probat contra infamatum.

353 Statutum quod vicini teneantur emendare damnum si non ceperint malefactorem intelligitur de viciniis habilibus ad capiendum.

354 Incertitudo regulariter viciat omnem dispositionem.

355 Duo testes dicentes quod titius occidit seium cum gladio vel cum clauo probant homicidium licet alternatiue deponant.

356 Testes discordantes in verbis et concordantes in effectu rei probant.

357 Si duo notarij sunt rogati de eodem instrumēto ꝛ super ipso actu cōficiūt duo instrumenta que sint diuersa in verbis si tamē cōcordāt in effectu rei nō dicunt falsarij nec cōtrarij imo valēt talia instrumenta.

358 Testes deponētes per eademmet verba presumuntur subornati.

359 Incertitudo vitiat libellum: inquisitionem: accusationem: positiones: cōfessionē: sententiā: laudum: condemnationem: citationem. nu. 350. 361. 362. 363. 364. 3-6. 367. 368.

365 Sententia incerta valet quando labitur instantia: ꝛ ideo tunc iudex potest dicere pronuntio prout continebitur in consilio sapientis dando.

369 Nō valet citatio ad audiendum voluntatem iudicis.

370 Citatio generalis ꝛ incerta non valet vbi est cōtradictor certus sec⁹ vbi est incertus: et ideo non sufficit proclama generalis ꝙ q̄ vult esse heres compareat: sed debet citari illi quos proxima causa successionis tāgit.

371 Quāuis erratū sit in modo citādi seu in forma a iure tradita: tamen si ille cuius interest habuit notitiam ei⁹ citatiōis p̄ quā nō legitime citabat᷑ talis illegitima citatio vna cū notitia subsecuta cum ligat sicut lr̄a citatio.

372 Iudex committēs citationem debet exprimere nomen nuntij per quē fiat citatio: al's non valet citatio.

373 Incerta ꝓcuratoris cōstitutio nō vꝫ.

374 Incertitudo non vitiat legatum qñ tractatur de fauore anime.

375 Incertitudo vitiat heredis institutionem: exheredationē: hereditatis aditionem: tutelam libertatis: ꝛ executoris dationem: distributionem testatoris: testamentum: instrumentum: fundi stipulationē: obligationē vsurarum: locationem: contractū emphiteoticū: cōcessionem: excōicationem: donationē. nu. 37-. cū. 13. nu. seq.

391 Si producantur due scripture eiusdē diei contrarie seu impossibiles propter incertitudinem neutri creditur.

392 In dubio magis fauet᷑ p̄uato ꝙ̄ fisco.

393 In dubio fauem⁹ doti etiā ꝯtra fiscū.

394 Contractus sequens aliū inter easdem personas eodem die loco ꝛ testibus presumuntur facti incontinenti.

395 Qñ apparēt due inuestiture facte eodem tp̄e illa preualet que est plenior.

396 Si duo impetrauerūt officium a superiore eodem tempore neuter eorū debet admitti ad ingressum officij.

397 Incertitudo vitiat electionē: ꝛ hostie cōsecrationem. nume. 398.

399 Incerta venditio nō valet. nu. 400.

401 Appellatio incerta valet.

402 Ossa excōmunicatorum non extrahuntur de cimiterio vel de sepultura si non cognoscuntur ab ossibus non excommunicatorum.

403 Incertitudo operat᷑ ꝙ nemo habet premiū quando nescitur quis primo intrauerit castrū stāte statuto ꝙ primo intrans habeat premium.

404 Quando nescitur quis currentium fuerit primus ad brauium ꝓpter incertitudinē neuter habebit brauium.

405 Quādo brauium debet iterato curri an omnes debeant currere an illi tātum qui fuerunt primi.

406 Si duo promiserūt se nō offendere sub pena ꝛ simul se offenderunt et nō apparet quis primo ꝙ pena non sit commissa.

407 Si duo se insultarūt ꝛ nescitur quis fuerit primus aggressor: nemo ipsorum punitur. nu. 414.

408 Valet emptio fructuū alicuius fundi certo precio ad vitam ementis.

409 Valet datio pecunie facta monasterio vel priuato vt eum alat toto tempore vite sue.

410 Fornarius faciens pactū de coquendo panem alicui familie pro tanto in anno si⁹ familia augetur non potest petere maius salarium.

411 Incertitudo operatur ꝙ si testis dicit notarium aliter scripsisse ꝙ̄ ipse dixerit ꝙ nemo ipsorum punitur ꝛ neutri eorum credetur.

412 Si duo testes super eodem facto de directo sibi contradicunt licet vnus ipsorum dicat falsum tamen propter incertitudinē: q2 nescitur quis ipsorū dicat falsum neuter ipsorū punit᷑.

13 Si ad pedes aliquorum inuenta sunt arma et nescitur quis illa ibi portauerit neuter ipsorū punitur deportatiōe armorum.

15 Robustior ī dubio p̄sumit aggressor.

6 Maritus et vxor si moriantur eodem casu et tempore presumitur q̄ primo expirauerit vxor q̄ vir.

7 Mulier patit maiora vulnera q̄ vir.

8 Si perit vulneratus a pluribus personis et ignoratur ex cuius ictu moriatur an omnes teneantur.

9 Si sunt plures in aliqua domo et vnus ipsorū proijciat lapidē et aliquē interficiat nemo ipsorū punitur de morte.

0 Quādo non pōt cōstare quis fuit in culpa ignis qui aliquem locū ↄbussit quia non apparet an incendium habuerit culpā ab hospitibus vel a famulis vel ab alio: tūc nemo pōt condēnari nec puniri de ipso igne.

1 Captura persone nō potest fieri pro debito incerto.

2 Executio fieri non debet ratione incerti crediti.

3 In iuramēto an semper intelligatur excepta autoritas pape.

4 Clausula saluo iure calculi reddit actū sup quo interponitur incertum.

5 Disiunctiua causat incertitudinem.

5 Incertitudo q̄ infra breue tp̄s venit certificāda habetur pro certitudine.

7 Ille actus in dubio presumitur precessisse qui primo debet precedere qn̄ duo actus reperiuntur facti.

5 Incertitudo seu dubietas an dirimatur sorte.

Incerta aliquādo valent.

Ualet legatū incertū alimentorum et pro via reficienda.nu.432.

Stipulatio dotis incerte valet.

Dispositio incerta facta ad vtilitatē ecclesie seu alterius pie cause valet.

4 Super legitima procedit libellus incertus.

Judex excusat quando sententiauit super articulo dubio et incerto apud peritos q̄ erāt in diuersis opinionibus.

5 Legatum incertum factum pro aliquo studio valet.

7 Quelibet qualitas posita in.l.vel statuto rescripto libello contractu accusatione vel inquisitione debet probari alias nō valet quod agitur.nume. 439.440.

438 Astringens se ad p̄bandum aliquid ad quod nō tenet illo: tamen nō probato an debeat succumbere.

441 Si statutū requirit aliquid probari per testes optime opinionis ad hoc vt inducatur p̄batio per illos testes debet articulari et probari de optima opinione ipsorum.

442 Si statutum punit abducētem mulierem honestam bone conditionis vite et fame q̄ iste qualitates erunt probande ad hoc vt abducēs mulierem puniatur pena statuti.

444 Judicium vbi est summarium ex forma legis vel statuti intelligitur respectu dilationum non autem respectu probationum.

445 In iudicio summario non admittūtur exceptiones contra personas testium.

446 Quid operat oblatio facta a parte offerente se incontinēti probaturam.

Ocem meam exaudi dn̄e fm misericordiam tuā: et fm iudicium tuū viuifica me. Ita inq̄t Dauid psalmo.127. Et scriptum est ab eodem psalmo.30. Illumina faciem tuā super seruum tuū dn̄e: et saluum me fac in tua misericordia confidentem: dn̄e non confundar qm̄ inuocaui nomen tuū. Idcirco exēplo suo fretus clementissimum deum ex corde inuoco: vt hac in p̄senti rubrica verba mea dirigat in viam veritatis et salutis vt dicere valeā ea que maiestati sue grata sint et auditores delectāt pariterq̄ instruant ad laudem et gloriam maiestatis sue: necnō beatissime Marie virginis eius genitricis totiusq̄ celestis curie triumphantis. Amen.

¶ Hac breui inuocatione premissa venio ad rubricā ipsam in qua iuxta morem meū cōsuetū omitto ipsius continuationē tāq̄ nullius vel saltē modice

vtilitatis. Et licet plura z plura dicant hic a Bal.sup hac rubri.z etiã ab aliis e a canonistis sup rubrica extra eo.at tamẽ ego nõ oia p eos dicta repetã nec sup illis imitabo:sed solũ tangã ea que mihi vident vtiliora z digniora z illis aliqua forte nõ incõgrua nec insuauia addã vt.j.videbitis.¶ †Quero igit pmo qd sit pbatio:in quo dicas fz Bal. hic z alios post glos.q probatio est rei dubie per argumẽta ostẽsio.Bald.aũt impugnat hãc diffinitionẽ pter verbũ argumẽta:qm argumẽtũ fm eũ pprie est artistar z nõ legistar vel tabellionũ.Jtẽ reprobat etiã eã pter vbũ rei dubie dicens certũ esse q pbatio q fit per rei euidẽtiã est optima z suplatiua olm pbationũ:vt.l.si irruptione.ff. fi.regũ.de qua.j.videbimus deo duce. ¶ Jtẽ dicit q notoriũ est spẽs pbationis nõ rei dubie sed certissime in cuius scientia nõ cõtingit aliquẽ dubitare:vt j.de appel.l.ciues z incole in gl.Jdeo dicit q Nico.de mata.aliter diffinit pbationẽ hoc mõ:vcz pbatio est extrinseca demõstratio rei dubie per modos a iure statutos.Sed ipse Bal.sitr etiã reprobat hãc diffinitionẽ pter verbũ extrinseca:nã fm eũ intrinseca q sumit ab ipsis rei natura z facti euidẽtia optima pbatio est:ergo mala est diffinitio sua.Quapropter ipse Bal.reprobatis dictis diffinitionibus diffinit ipse hoc mõ:vcz pbatio est fides veri legitimis modis z tpibus facta cause cognitori: quã diffinitionẽ tanq ampliorem teneas:lz alie etiã diffinitiões.s.tradite 3 teneri possent z defendi ab obiectionibus Bal.Circa qd nõ puto instandum tanq in diffinitione parum vel modicũ vtilitatis existat.Tu potes tenere quãuis:q3 qlibet est bona fm Salic.hic ¶ Quero vlterius hec rubri.hic z in.ff. z extra in decretalibus situata est in plurali.Ex quo quero ego quot sunt spẽs pbationum:in quo Nico.de mata.fm Bal.hic dixit q ois pbatio reducit ad qnq modos q notãt l hoc versu. Vox scriptura nomẽ sacrum cõfessio visus. Qui vsus exponit vox.i.p testes q ve loquunt voce:vt.j.de testi.p totũ.et.ff. 4

z extra de testi.Scriptura exponitur.i. per instrm publicũ vel per scripturam pbatoriã habẽtẽ reqsita iuxta.l.scripturas.j.q potio.in pigno.h.habeã.z.j.de fide instru.p totũ.Nomen s. crũ exponit i.p sacrm vel iuramẽtũ:q3 iuramẽtũ sacra res est z deus intelligit pns qu qs iurat:vt in aut.qbus modis naturales efi. leg.§.tñ.Confessio aũt exponit put sonat.i.p cõfessionẽ.Attñ aliqui tenẽt qd confessio nõ sit pprie pbatio:de quo.j.videbimus.Postea sequit verbũ visus qd exponit.i.p inspectionẽ oculor iudicis qñ partibus monitis debito tpe iudex accedit ad inspiciẽdum rem de qua lis vertit:vt habetur in.l.si irruptiõe.ff.fi. regũ.vel alius accedit corã eo puta vulneratus:vt videat p iudicem cicatrix:vt hr in.l.ij.ff.de ferijs.Sed Bal.hic post ista dicit q ois pbatio reducit ad decẽ spẽs pbationũ:vcz p instrã:per testes: per cõfessionẽ:p iuiurãdũ:p rẽ iudicatam:per rei euidẽtiã q inducit notoriũ facti pmanẽtis p vehementẽ olm opinionẽ q inducit notoriũ actus nõ pmanentis.Jtẽ per rõnẽ naturalẽ vt mors vulnerati:vt habet in.l.si qdẽ.j.so.ma. Jtẽ p rõnẽ cõiecturalem ex cõiectura legis:vt.ff.de reb.dub.l.q duos.l fi.Jtẽ p cõiecturã hois qñ sufficit talis probatio ex qualitate iudicij:vt.ff.ad.l.aqui.l.in lege aquilia si deletũ.z.l.iij.in.§.in cã. ff.ad carbo.Jta residet Bal.h sup hoc. ¶ Mõ operepretiũ est vt videamus de vnoquoq gñe de p se.Circa qd aduertas q3 circa pdicta gña pbationũ plura notabilia veniũt dicẽda.¶ †Et prio incipiamus a primo gñe.s.a pbatione q fit per instrumenta.Circa qd dico qd nedũ pbatio plena fit per instrumẽta: sed etiã ipm instrumẽtũ hñs sua reqsita dicit pbatio pbata z veritas euidẽs non probanda fm Bald.in.l.quoties. in vltimis verbis.s.de iudicijs.Bal.in l.ij.in.j.col.s.qñ fit.vel pua.in.l.pupillus.j.de vsur.pup.z Bald.in consi.suo clxxvj.inci.queritur vtrũ zc.circa fi.in j.vol.z voluit quidem mod.d.Lan.cal ca.in cõsil.suo.xxv.incipit.in predicta causa zc.in.iij.colũ.licet de predictis nullam faciat mentionem.†Et dixit.d.

...nd.in.c.fi.de lib.obla.qd illud quod
pparet ex instrumēto dicit esse certū:
idē dixit Bart.in.l.j.in prin.ꝟ.venio
d questiones.ff.de ope.no.nū.ꝛ Bal.
.l.interest.j.de solu.Et faciunt dicta
er Jo.de ana.in consi.suo.xcvij.inci.
causa ista ꝛc.in pri.vbi inter cetera
icit ꝙ nihil aliud querit nisi qd dicat
strumētum.alleg.l.fi.j.de fal.causa
adiec.lega.(Vide Soci.in cōsi.xlvj.
ici.cū in presenti.in.iij.col.ꝛ omnino
cōsi.suo.lxxxix.incip.in causa.in pe.
ol.ꝛ Jas.in repe.l.admonēdi.in.lxiiij.
ol.ante me.ff.de iureiur.)†Et faciūt
iā dicta per Alex.in consi.suo.xxxvij.
ici.viso ꝛ oportune.in.vj.col.in.ij.vo.
bi dicit ꝙ illud qd cōstat per publicū
nstrumētū dicit manifestū.allegat.c.
ā olim.de verb.signi.ꝛ.l.fi.cū gloss.J.
e reb.credi.ꝛ Bart.in.d.l.j.ff.de ope.
o.nūt.Et faciūt etiā dicta per Jo.an.
addi.Specu.in tit.de procu.in.§.ra
one aūt forme.in addi.inci.videt aus
or ꝛc.vbi similiter dicit ꝙ instrumen=
ā dicit probatio pbata:de quo etiam
atius dixi in.l.si quis ne questio.ff.de
uestio.post me.¶ Que aūt requiran
ur in ipso instrumēto vt pbet ꝛ dicat
obatio pbata ꝛ veritas euidēs nō pro
anda:vt dixi nō explico hic:sed me re
itto ad dicta plene p scrib.j.de fide
nstru.ꝛ eo.ti.extra vbi est ppria mate
ia.¶ Scdo dicit Bal.per testes qd in
elligas tu de testib⁹ omni exceptione
naiorib⁹ alś nō facerēt plenā nec suf=
icientē pbationē:vt habet in toto tit,
.ꝛ.j.de testi.ꝛ j.l.in bonefidei.J.de iu
reiu.ꝛ in.l.admonēdi.ff.eo.†Et eo ma
ime hoc pcedit qꝛ appellatione pba
ionis in dubio intelligitur semper de
lena vt habet in.l.lucius.ff.de cōdi.
demō.pro quo facit.l.j.§.qui in per=
etunm.ff.si ager vecti.vel emphi.pe.
in.l.j.§.biduū.ff.qñ appel.sit.ꝛ habe
ur in.c.cū olim.extra de testi.et facit
ex.in.§.quoties.insti.de iure natura.
um si.in quibus iuribus habetur qd
erba semper debent accipi in potiori
significato de quo latissime dixi in con
sil.meo.xlvij.inci.in causa appellatio=
is ꝛc. ¶ Cum ergo appellatione pro

bationis intelligamus de plena proba
tione:et plena pbatio regulariter non
fiat nisi per testes omni exceptiōe ma=
iores:vt dixi:ergo pbatio q̄ fit p testes
dꝫ fieri p testes oī exceptiōe maiores.
7 ¶ †Et hoc tātomagis pcederet qñ in
lege vel statuto essent apposita aliqua
vba q̄lificata vel p̄gnātia:vtputa si di=
ceretur fiat plena pbatio p aptissima
documenta:vel plenissime probet vel
fiat pbatio lucida ꝛ indubitata ꝛc.nā
tūc requirunt testes omni exceptione
maiores:nec sufficeret pbatio simplex
na cū iuramēto:ita not.Archid.Joan.
an.et alij in.c.pia.de exceptio.lib.vj.p
illū text.in verbo aptissimis documen=
tis ꝛc.ꝛ ibi dicit etiā i tali casu nō suf=
ficeret pbatio per vnū testē cū fama.al
legāt Specu.in ti.de noto.crimi.§.fa=
ma.versi.qd si agentr.quē etiā allegat
Archi.idē tenēs in.§.itē sepe.iij.q.iij.
qd etiā not.Abb.in.c.cum dilectus.in
xxiij.col.ver.aduerte.de ot.cog.Et ad
hoc est glo.iij.in.l.nō est verisimile.ff.
qd met.causa.ꝛ voluit.d.Feli.referēs
ꝙ plures alios ad hoc i rub.extra eo.
in.iij.col.ver.tertia cōclusio.ꝛ in versi.
ibi seq.¶ Sed istā cōclusionē ego limi
to et restringo duobus modis.Et pri=
mo nisi subiecta materia aliud reqre=
ret vel nisi fm subiectā materiā plena
probatio a cōiter accidētibus fieri non
posset qꝛ tunc lꝫ lex vel statutū loquat
per quecūqꝫ verba qualificata vel pre
gnantia attamē valebit probatio talis
qualis fieri pōt a cōiter accidētibus in
☞ similib⁹ rebus.(Adde Alexā.in cōsi.
lxxvij.inci.in cā ꝛc.in fi.in.vij.vo.)Exē=
plū pōt poni lege vel statuto cauet qd
si fiat plena probatio adulterij mulier
perdat dotem et actionē ipsius dotis.
Certe isto casu si fiet probatio per ma
ritum de adulterio plena:prout mate=
ria adulterij patit:dicetur satisfactum
8 statuto vel legi.†Et qm adulteriū non
potest directe ꝛ specifice ac plene pba
ri:vt habet in.c.pterea.vbi p oēs scri=
ben.extra de testi.ꝛ in.c.tertio loco.de
presumptio.et in.c.cum causam.extra
eodē.de proba.ꝛ p do.An.ꝛ alios in.c.
j.ꝛ in.c.significasti.de adulterijs.ꝛ per

Bal.in.c.j.in.vij.col.ver.quero nūquid
sit idē dicere ꝛc.quib⁹ causis seu.ami.
ꝛ p do.Alex.in.l.ij.in.§.fi.ff.de adulte-
rijs.ꝛ in.l.capite quinto.eo.ti.ꝛ p glo.
ꝛ doc.in.l.quod ait lex.ff.eo.de adulte
rijs.cum similib⁹:sufficit ergo ꝓbatio
adulterij per ꝯiecturas ꝛ per presum-
tiones cū a liter a cōiter accidentibus
non possit fieri probatio adulterij dire
cte sed sufficiant coniecture ꝛ presum
ptiones:vtputa videre nudū cū nuda:
vel solū cū sola se deosculātes ꝛ ample
ctētes:vt volūt doctores i dictis locis.
9 ¶ †Et pōt etiā poni exēplū in proba-
tiōe filiationis que fm doc.directe p-
bari non pōt:vt habet in.l.titius.ff.de
condi.ꝛ demon.ꝛ ibi glo.ꝛ doc.in.l.fi-
liū diffinimus.ff.de his qui sunt sui vel
alieni iuris.ꝛ per Barto.in.l.j.in.§.idē
per contrariū.ff.de libe.agno.et in.l.j.
§.quorū bonorū.ꝛ per eundē Bar.in.l.
m.nori.in.§.plurimū.ff.de questio.ꝛ per
d.Alex.in consi.suo.lj.incip.viso ꝛ dis-
cusso.in.j.ꝛ.ij.col.in.j.vol.ꝛ in cōsi.suo
xc.incip.in causa ꝛc.in pe.col.ꝛ p Bar.
in tract.de tyran.in pe.col.ꝛ per Abb.
in consi.suo.cvj.incipien.ex processu ꝛ
actitatis ꝛc.circa mediū:ꝛ habetur in
c.michael.extra de fi.presbyte.vbi per
omnes scribentes et per Pau.de cast.
in consi.suo.clxxv.incipi.super primo.
in pe.ꝛ vlti col.Dicta ergo ꝓbatio fi-
liationis sufficiet si fiet p famā vicinie
vel p presumptiones resultātes ex eo
qꝛ pater nominabat talem p filio vel
per similia:vt volunt doct.in dictis lo-
cis:qꝛ a cōiter accidētibus nō pōt ali-
ter probari ipsa filiatio.Et ideo dixit
Bal.multū singulariter in.d.l.filiū dif-
finimus.in.ij.colū.ꝙ si testis dicit scio
pro certo ꝙ.A.est filius.B.an probet:
ꝛ dici videt ꝙ non:qꝛ dicit impossibile
attamen contrariū dicit esse verius qꝛ
intelligit de ea certitudine que cōiter
haberi potest p presumptiones homi
ꝛ legum fm Jaco.de raue.ꝛ Cy.ar.l.si
quis venditor.ff.de edil.edicto.ꝛ dicit
ꝙ certus dicit esse ille cuius anim⁹ in
cōtrariū nulla ratione potest inclina-
ri:ꝛ idē dixit ipse Bal.in consi.suo.lix.
incip.verba Dy.in.iij.volu.et possent
etiā poni alia exempla q̄ breuitatis cā
omitto.Et ad predictā etiā faciunt di-
cta p Pau.de ca.in consi.suo.clxxv.in-
cip.super primo ꝛc.in pe.ꝛ vlti.col.vbi
omnino videas.ꝛ faciūt dicta p Bal.in.c.
p tuas.in.ij.col.ver.opponit.extra eo.
de probationibus.vbi dixit ꝙ illud qđ
nō potest ꝓbari per rerū naturā clare
10 probat argumētis et inditijs.¶ †Itē
pro hac mea limitatione facit optime
illud qđ dicit:vcꝫ ꝙ testis de credulita
te deponēs nō probat:vt habetur per
Cy.ꝛ alios post gl.in.l.testiū.j.de testi-
bus.ꝛ per Spec.in titu.de teste.§.j.ver
si.itē q deposuit de credulitate:ꝛ habe
tur in.l.ij.l.§.idē labeo.ff.de aqua plu-
uia.ar.cū si.tñ hoc fallit nisi tractetur
de materia certitudinaliter nō cogno-
scibili:qꝛ qñ tractat de tali materia tūc
testes de credulitate deponētes ꝓbāt.
ita not.dixit Cy.ꝛ Bald.in.d.l.testiū.et
Jo.an.in addi.Spe.in.de teste.in.§.j.
ver.itē ꝙ deposuit đ credulitate.ꝛ do.
An.in.c.quosdam.in fine de presum-
ptio.ꝛ Bart.in.l.in summa.§.labeo.ff.
de aqua plu.arcē.ꝛ.d.An.et Abb.in.c.
quoties.de testi.ꝛ voluit.d.An.p illum
text.in.c.in literis.de presump.ꝛ in.c.
tertio loco co.ti.ꝛ Bal.in.l.sola.in.v q.
de testi.Pro quibus facit tex.quem ibi
no.dñs An.in.c.vnico.extra de scruti-
nio.in versi.inꝗtū humana fragilitas
nosce sinit ꝛc.Et facit singulare verbū
Bar.in consi.suo inci.Raynutius Pe-
tri ꝛc.vbi dixit ꝙ licet testis deponens
de credulitate non ꝓbet tñ istud fallit
in teste deponēte qđ aliquis occiderit
vel vulnerauerit aliquē ad suā defen-
sionē suo credere:qꝛ hoc casu talis te
stis probat.Ita singu.dixit Bart.in.d.
consil.suo incip.Raynutius Petri ꝛc.
quē refert ꝛ sequit.d.Alexā.in cōsi suo
lxxvj.incip.Visa inquisitiōe ꝛc.in vlti.
col.in fi.in.j.vol.ꝛ in cōsi.suo.xix.inci.
visis ꝛ vt oportet ꝛc.in.iij.car.in.j.col.
in eo.volu.qđ etiā videt velle Bal.in.l.
solam.in vlti.colū.j.de testi.ꝛ ibi Sali.
post eum in.iij.col.vbi ambo allegant
Bar.in.d.suo consi.de quo latius locu
tus sum in singulari meo.xix.incip.tu
scis clarū esse ꝛc.vbi videas.p quibus
etiā faciūt

etiā faciūt optime dicta p Paul.de ca.
in.d.consi.clxxv.inci.sup primo.in pe.
z vlti.col.z p Bald.in.d.c.p tuas.in.ij.
col.¶ Et ex istis z ex alijs.j.dicendis
p̄sentialiter ego requisit⁹ cōsulo in cō=
tingētia facti in hac ciuitate sup quo=
dam dubio. Nam extat hic Bononie
quoddā statutū sub rubrica de dotib⁹
restituendis.in.§.pterea statuim⁹.quo
canet q si q̄s perceperit fructus z red
ditus quoscūq ex reb⁹ parafernalib⁹
vxoris sue volēte ipsa vxore sua nō pos
sit ipa vel eius heres ipsos fruct⁹ vel
reddit⁹ petere vel estimationē ipsoꝝ
que voluntas presumatur semper nisi
voluntas contraria legitime probetur
z ista sunt formalia verba dicti statuti.
¶ Ego dico in ipso ꝯsilio qd dicit legi=
time pbata dicta cōtraria volūtas vxo
ris si pbet illa per cōiecturas vel indi
cia vel p domesticos z familiares ipso
rū mariti z vxoris. Ratio est qz a cōmu
niter accidētib⁹ ea que fiunt inter eos
probant p familiares ipsoꝝ mariti et
vxoris z domesticos z nō p 2testes omi
exceptione maiores:qm esset quasi im=
possibile talia aliter pbare:z ideo i ta=
li casu talis probatio dicet legitima et
erit satisfactū statuto:z sic cōcludo qd
ipe heres tenebit restituere dictos fru
ctus rerū parafernaliū vxori.† Pro q̄=
bus faciūt que dici ꝯsueuerūt a docto
ribus:videlicet qd vbi materia est de
sui natura difficilis pbationis lex est
contenta ea probatione q̄ fieri pōt:ita
dixit Bar.quē sequitur ibi Jmol.in.l.
in illa.in fine.ff.de verbo.oblig.p text.
in.l.non omis.in.§.a barbaris.ff.de re
mili.z not.Barto.in.l.si quis ex argen
tarijs.§.penul.ff.de edē.z Bal.in aut.
quas actiōes.in vlti.col.C.de sacrosan.
eccle.z in.l.fi.in.§.licētia.in.ij.not.j.de
iure delibe.z in.l.obseruare.in.§.profi
cisci.in.viij.col.ff.de offi.procon.et vo=
luit do.Feli.in.c.veniens.el.ij.in prin
ci.x.col.de testi.vbi etiā aliqua alia p
hac parte adducit.Pro quib⁹etiā opti
me facit.† Nā verba in dubio sunt in=
telligenda sm subiectā materiā.l.si ex
legati causa.ff.de verbo.obliga.l.si sti=
pulatus.ff.de vsur.l.si vno.ff.locati.im

mo vt verba intelligant sm subiectam
materiā debent ipsa verba impropria=
ri.l.sed si possessori.§.sed si rerū.ff.de
iureiur.z voluit gloss.in.l.si mandato
titij.§.Paulus respondet.ff.manda.de
quo per Joan.de ana.in cōsilio suo.lx.
incipien.in questione zc.in fine.et per
Joan.de imo.in consilio.suo.cxlj.inci.
visis zc.in fi.ad qd etiā videas omni=
no Pau.de ca.optime loquentē in con
silio suo.lxxxij.lci.visis his zc.i vl.col.
13 † Pro quibus etiā vltra predicta facit
qd dicitur de personis:videlicet q ver
ba vel sermo relatus ad psonā debet
intelligi sm conditionē persone:vt est
text.in.l.plenū.in.§.equitij.ff.de vsu et
habi.z in.l.si quis filio exheredato.in
§.irritum.ff.de iniusto testamēto.et in
l.sed si quid.in.§.mancipioꝝ.ff.de vsu.
z in.c.solite.de maiori.z obedien.et in
c.cum de beneficio.de prebē.in.vj. Et
ideo dixit Bald.in.d.§.equitū.q si tes
tator leget vxori sue lectum non debe
bit habere cultrū sirici:quia non cōue
nit conditioni viduarū:quod etiam vo
luit ipse Bald.in.l.in legatis.j.de leg.
¶ Et dixit Bald.in.c.dilecti.circa prin
cip.extra de iudi.qd vbi offertur libel=
lus corā imperitis debet offerri vulga
riter sm eorum conditionē.¶ Et dixit
Bald.in.l.ex militari.per illum tex.ff.
de testamen.milita.q si papa concedit
episcopo tēpore interdicti q possit di=
cere missam qd intelligitur in actu pō
14 tificali sm suam cōditionē.¶ † Et di=
xit Barto.in.l.si non sortē.in §.liber=
tus.in.v.col.versi.z predicta faciūt zc.
ff.de condi.indebi.quod stante statuto
q quilibet debeat ire armatus in pla=
tea intelligitur sm conditionē perso=
narū:z sic vt miles vadat equester:et
ciuis pedester:z ibi subdit q tali casu
balisterius debebit ire armatus cū ba
lista:z sic sm conditionē persone sue z
non cum alijs armis:z idē dixit Joan.
de ana.in.c.porro.in vlti.colum.de cle
ri.pugnan.in duello.z in rubric.de sa=
gitta.in fine.z idem voluit Bald.in.l.
liberti.in.v.colū.versi.dubitat si est bo
15 num zc.C.de oper.libert.¶ † Et facit
etiam:nā ille cui legata sunt alimen=

ta debet etiã habere equũ si est infirm⁹
⁊ nõ possit ire pedester.ita voluit Bal.
in.l.solent.in.§.si.circa princ.ff.de offi.
proconsu.⁊ etiã voluit Sali.in.l.qm li
beri.post princi.C.de testi.Pro quibus
faciunt dicta per Ludo.roma.in sing.
suo.cccxiij.incipi.legauit ⁊c.⁊ per do
mi.Alexan.in.l.qui insulã.post princi.
16 ff.de verb.obliga.¶†Ad que etiã ad
di potest glos.not.in.l.idemq3.in.§.idẽ
Labeo.ff.manda.⁊ facit tex.in.§.crimi
nis.xxv.dis.vbi habetur ꝙ cibaria de
bẽt dari pauperi nõ delicata nec sum
ptuosa:⁊ contra faciẽs peccat veniali
ter.Et facit tex.in.c.q̃stiones.de simo.
⁊ gl.in.l.sed si susceperit.ff.de iudic.Et
faciunt dicta per Bald.in.l.j.in fi.C.de
verb.signifi.vbi dixit ꝙ si testator man
dat vestiri viduã intelligatur de veste
viduali:⁊ faciunt dicta per eundẽ in.l.
j.ad finẽ.C.de lega.Et facit dictũ Joã.
de imo.⁊ domi.Feli.ibi in princi.in.c.
innouam⁹.de treuga et pace.vbi dixit
ꝙ si datur alicui securitas vt possit ve
nire ad ciuitatẽ:⁊ ipse nõ possit venire
nisi cum equo·qđ tunc intelligitur da
ta etiam sibi securitas pro equo.Et fa
cit glos.in.l.seruis vrbanis.ff.de lega.
iij.que dixit ꝙ rustici nõ vtunt pane al
bo sed grosso:nec vtunt pullis vel aliis
delicatis cibis:sed vtunt caseo:cepis ⁊
fabis.Et faciunt etiam optime dicta p
do.Feli.in.c.cum omnes.in.xix.col.in
fi.de consti.et in.c.sedes apostolica.in
princi.⁊ in.xj.col.de rescrip.⁊ in.c.cau
samq3.in.xij.colũ.eodẽ titu.et in.c.per
tuas.in.ij.col.ver.limita tertio.de ma
ioritate.⁊ obedien.⁊ in.d.c.innouamus.
in prin.⁊ ibi etiã in.iij.col.in versi.fal
lit scđo ⁊c.⁊ in.c.in nostra.in.xvij.col.
de rescrip.¶Modo ad p̃ncipale pro
positũ cum verba debeat intelligi sm
subiectã materiã ⁊ etiã sm subiectam
personã:vt in dictis iurib⁹ merito est
dicendũ ꝙ lex vel statutũ faciens men
tionẽ de plena probatione debebit in
telligi sm subiectã materiam:vt dixi.
17 ¶†Pro quibus etiam facit glo.con
iuncta text.in.l.gallus.in.§.quidã re
cte.ff.de lib.⁊ posth.per quã dixit ibi
Bal.in.ij.col.v̄.nota etiã ⁊c.qđ si statu
to cauet qđ debeat positiõi simplr̃ stã
deri qđ poterit tñ responsio cõditiona
ri sm naturam rei vel actus qđ est no
pro statuto mercantie hic Bononie in
quo eo modo cauet.Nec habet obsta
re si dicatur ꝙ immo semper non at
tẽta subiecta materia debet fieri ple
na p̃batio p testes omni exceptiõe ma
iores:vbi fit mẽtio plene probationis:
vel vbi sunt aliqua v̄ba qualificatiua
vel pregnantia:quia si aliter dicerem⁹
sequeretur ꝙ talia v̄ba plena liquida
legitima lucida p̃batio vel similia ver
ba essent superflue posito ⁊ nihil ope
rerentur.quod nõ est dicendũ iuxta ea
que habentur in.§.quibus.S.in proe
mio:⁊ in.l.ampliorẽ.§.in refutatoriis.
C.de appellatio.⁊ in.c.si romanorũ.xix.
18 distinc.†Imo vnũquodq3 verbũ etiam
minimũ positũ in lege vel statuto in
telligitur esse positum cum ministerio
aliquid operandi:vt dixit Bald.in ru
brica.C.de contrahẽ.emptio.in.ix.que
stione:quod dictũ refert ⁊ sequitur do
mi.Alexan.in consilio suo.clj.incip.vi
so themate.in.ij.col.⁊ in cõnsilio.clvij.
incip.in causa ⁊ lite.⁊.iij.colũ.⁊ in con
silio.cxxxiij.incipien.super quesitis.in
fine.in.v.volumi.⁊ Alexan.in consilio
suo.lxviij.inci.visis ⁊c.circa medium.
in.v.volumi.et Joan.de ana.in cõsilio
19 suo.xcviii.incipi.visis ⁊c.in fi.†Quin
imo dixit multum no.domi.Feli.in.c.
postulasti.in.xj.colũ.de rescrip.ꝙ lz ar
gumẽtũ a cõtrario sensu nõ debeat su
mi quãdo resultat absurdũ:iuxta glos.
in.c.significasti.de foro cõpeten.cũ si
mi.attamẽ debet sumi argumẽtũ a cõ
trario sensu non obstante quod resul
tet absurditas quando si non sumeret
verba nihil operarentur.l.nulla.S.de
epis.⁊ cleri.⁊ ibi glos.iuncta auẽ.de eco
nissa ibi posita:de quo facit ibi festum
Fulgo.sm eum:et Ludoui.roma.in.l.
si cum dotem.in princip.ff.soluto ma
trimo.de quo etiã per ipsum do.Feli.
in dicto.c.significasti.de foro cõpetẽ.et
per domi.Alexan.in auẽ.ex testamen
to.in princi.C.de collatio.et per me in
consilio meo.ccccviij.incipien.in cau
sa et lite.in.iij.carta.ergo per predicta

detur dicendū q ppter dicta verba
ſimma pbatio vel ſimilia ne ſint ſu⸗
rue poſita in ſtatuto q requiratur
obatio p teſtes omni exceptione ma
res in caſu predicto.¶ Quia reſpon
o q dicta vba plena:liquida:legiti⸗
a pbatio et ſimi.non ſunt ſuperflua:
c ſuperflue poſita.ſed imo operant:
operant vbi poſſunt operari.et vbi
nus in caſu in quo pñt operari.tūc
operantur:nec p hoc ſequit nec di⸗
pōt q dicta verba ſint ſuperflue po⸗
a:q: ſi eſſent ſuperflue poſita nunq̄
erarent:ſed poſtq̄ qñq operant nō
ſunt dici ſuperflua nec ſuperflue po
a:⁊ ſi volemus q ſemp operarentur
qd deberet ſemper fieri plena proba
in caſibus in quibus a cōiter acci⸗
ntib⁹ fieri nō pōt eſſet anguſtare p⸗
tiones cōtra.l.qm̄.ſ.de hereti.et eēt
cre q lex vel ſtatutum ɔtineret im⸗
ſſibilitatem ⁊ ſic nō valeret:vt in.§.
rt aūt lex.iiij.diſt.cū ſimi.tene menti
edicta tāq̄ quotidiana et notabilia.
Secundo mō limito concluſionē ſu
adictam.ſ.q requirat plena proba⸗
quando verba legis vel ſtatuti hoc
portant: fallit niſi eſſemus in caſu
rni preiudicij:q: tūc nō oportebit fa
e fidem plenis documētis ſm Pau.
leaza.in clemē.cōſtitutio.nā de ele⸗
o.quē ibi refert Card.et Pe.de anc.
os ad hoc refert et ſequit do.Feli.
rubrica extra co.in.iij.col.verſi.ſecū
limita ⁊c.p quo facit text.ſm eum
l.theſaurus.ff.ad exhiben.⁊ text.in
uper eo.de parochijs.⁊ facit in arg.
cio.ff.de in integ.reſtitutio.⁊.l.ol no.
e impen.¶ Ulterius circa hāc ſpe⸗
m probationis ſiendam per teſtes.
uero an iſta probatio per teſtes poſ
fieri de quacūq re:⁊ admittatur in
ocūq caſu:in quo breuiter dicas q
n:nam plures ſunt caſus in quibus
valet celebratio actus ſine ſcriptu⸗
⁊ in quibus nō admittitur probatio
ī per ſcripturā:de quib⁹ caſibus ha⸗
tur p Spec.in ti.de inſtru.edicto.§.
tat.in.v.col.ver.ſʒ ſi alij.et p gl.in.c.
verbo in ſcriptis.de cēſibus.li.vj.
abetur per ſcribentes in.l.ſingula⸗
ria.ff.ſi certū peta.et per Ludo.roma.
in conſilio.ſuo.ciij.incip.viſo propoſite
20 queſtionis ⁊c.circa mediū.¶ †Sʒ vl⸗
tra caſus enumeratos in dictis locis:
ego addo q acta iudicij debēt probari
per ſcripturā:vt habet in.c.qm̄ contra.
extra eodē:licet Inn.ibi teneat cōtra⸗
riū.⁊ habetur in.l.corent.cū ibi not.ff.
de teſti.⁊ in.l.ne in arbitris.⁊ ibi Bar.
ſ.de arbi.⁊ voluit Jaco.de belniſio:in
auť.vt in medio litis.in fi.⁊ legi.et no.
in.l.emancipatiſſime.ſ.de fide inſtru.⁊
declarat Bald.in.l.ij.in.iiij.col.ſ de re
iudica.⁊ in.l.litigatoribus.ſ.de appel⸗
lationibus.de quo etiā per Bald.in.l.
ij.ſ.de edendo.⁊ per do.Alex.in ɔſilio
ſuo.lxxiiij.incip.viſo teſtamento:in.v.
21 col.in.j.volu.¶ †Et idem etiam dicas
in miſſione in poſſeſſionem autoritate
iudicis:nā ad eius validitatem et pro⸗
bationem requiritur ſcriptura:vt not.
Bal.in.l.fi.in fi.verſic.octauo quero.
22 ſ.de edicto diui adria.tollen.¶ †Iteʒ
matrimoniū nobilium virorum requi⸗
rit ſcripturā:q: non poteſt probari ni⸗
ſi p inſtrumētū.ita dixit Bal.i.l.ſi qua
per calumniaʒ.in vltimis verbis.ſ.de
23 epiſco.et cleri.¶ †Itē ſolutio canonis
pub.nō poteſt probari niſi per ſcriptu
ram ſm glo.⁊ Barto.in.l.j.ſ.de apocis
24 pub.lib.x.¶ †Itē vbi cōceditur iuriſ⸗
ditio ordinaria debet in ſcriptis redigi
alr̄ non eſſet ordinaria:ita dixit Bald.
in.l.prohibitū.in.iij.colum.ſ.de iure fi⸗
ſci.lib.x.ad qd̄ allegat.§.hec autem.in
25 auť.vt ind.ſine quoquo ſuffra.¶ †An
autē ſtatutuʒ poſſit probari per teſtes
vel requiratur ſcriptura ad eius eſſen⸗
tiā:validitatē vel pbationē vide Bal.
in.l.imo magne.ff.de leg.⁊ in.l.huma⸗
num.ſ.co.de legi.in fi.verſi.quero ter⸗
tio ⁊c.vbi tenet q in eo ſcriptura rq̄⸗
ritur:ratione obſeruātie nō ratiōe for⸗
me:ad quod vide etiam Albe.de roſa.
in prima parte ſtatuto.in.q.cxxv.incip.
26 ſed nunquid ſcriptura.¶ †Quid aūt
in gratijs principum vel inferiorū an
ad eius validitatē vel probationem re
quiratur ſcriptura.Bald.in.d.l.huma⸗
num.in fi.tenet q non requiratur ſcri⸗
ptura ad eſſe gratie:ſed ad pbationem

ipsius bene requirit scriptura.et idem
dicit ipse Bal.in.l.si qua per calūniā.
in vlti.col.C.de epis.ꝛ cle.ꝛ dicit Bald.
in.l.fi.j.senten.rescin.nō pos.ꝙ gratia
fit statim emisso verbo viue vocis.et
gratia ipsa est perfecta q̄tū ad quiddi
tatem ꝛ substantiam gratie:ꝛ vide glo.
ꝛ ibi Dñicum in.c.penul.de rescrip.in
vj.in verbo si non apparet:que dicit ꝙ
gratia facta ꝑ papā alicui pōt ꝓbari si
ne literis:quā gl.dicit ibi Dñicus sin-
gularē.¶ Teneas tñ perpetuo menti
ꝙ qñ a principe vel ab inferiori fit ali-
quid ex certa sciētia ꝙ talis sciētia non
pōt ꝓbari ꝑ testes ſ꜄ requirit scripturā
ita dixit glo.reputa.singu.in.c.statutū.
in verbo literas.de rescript.in.vj.et in
clemē.fi.eo.ti.quas glo.refert ꝛ sequit
do.Bartho.soci.in consil.suo.lix.incip.
viso elegantissimo ꝛc.in fi.ꝛ ibi addu-
cit doctor.in plurib⁹ locis sequentes di
ctas glo.ꝛ hoc tenentes.de quibus ibi
27 per eū.¶ †Quid aūt in emancipatiōe
vel manumissione vide per docto.in.l.
emancipatione.j.de fide instru.et in.l.
post mortē.ff.de adoptio.ꝛ in.l.act⁹.et
28 ibi Bal.de ferijs.¶ †Quid autem in
mandato procuratoris an req̄rat scri-
pturā vide docto.in.l.j.C.de procura.ꝛ
Cano.in.c.alia.de procura.vbi late ꝑ
Barba.ꝛ per Bal.in.l.gesta.in.iij.col.
j.de re iudi.ꝛ Bart.in.c.cum in iure.in
xvj.col.de offi.delega.per Bal.in.l.j.ff.
de procu.per Specu.in titu.de procu-
ra.§.rōne aūt.in.j.col.vbi Jo.an.in ad-
ditio.magna:ꝛ Bald.in.l.nō solū.in.§.
qui alieno.in fi.ff.de procura.ꝛ in.l.fal
sus.j.de fur.in quibus locis docto.cō-
cludunt ꝙ mandatū ꝓcuratoris possit
probari per testes:ꝛ ꝙ necessario nō re
29 quiratur scriptura.†Et idē dicas esse
in priuilegio doctoratus:qm̄ tale pri-
uilegiū doctoratus poterit probari per
testes saltē per eos qui interfuerūt pu
blico conuentui fm Bal.in.l.solēnibus.
j.de fide instru.et Barb.in.d.c.alia.qd
facit pro doctoribus q̄ nō habēt secum
priuilegiū suum doctoratus sui in scri-
ptis ꝙ possint doctoratū suum probare
ꝑ testes:quod alias ego vidi in facto.
30 ¶ †Teneas tñ mēti perpetuo ꝙ lꝫ vt

proxime dixi mandatum procuratoris
necessario nō requirat scripturam sed
possit probari per testes:tñ istud fallit
in procuratore ad exigendū ꝛ recipien
dum pecuniā:qꝛ isto casu mādatū suū
debet ꝓbari per instrm̄ ꝛ non pōt ꝓba
ri ꝑ testes:ita singulariter dixit Bald.
in.l.falsus.in penul.col.versi.scias ta-
men ꝛc.j.de furtis:qd̄ dictum ꝓ not.re
fert ꝛ sequitur do.Fran.de Cre.in no-
tabili suo.xxxliij.incipien.si procura-
31 tor ꝛc.¶ †Itē etiā in feudi cōcessione
nō requirit scriptura sed sufficiunt te-
stes fm Bal.in rubrica.C.de conditio.
ex lege.in vlti.col.versi.quero quid in
contractu emphiteotico:fm glos.in.d.
c.j.de censi.in.vj.ꝛ Specu.in.d.titu.de
instrumē.edic.in.§.restat.in dicto ver.
sed si alij:de quib⁹ oībus dixi legendo
in.l.contrahitur.ff.de pigno.et in.l.te-
32 stium.j.de testib⁹.¶ †Modo circa hāc
materiam ꝛ hanc speciem probationis
fiēde ꝑ testes operepretiū est querere
de notabili et multū quotidiana q̄ōne:
vꝫ pone statuto cauet vt est hic Bono
nie ꝛ in pluribus ciuitatibus Italie in
quib⁹ fui rector ꝛ officialis ꝙ venditio
vel alienatio vel cōtract⁹ vel q̇d aliud
excedens summā centū aureorum vel
centū librarū nō possit probari per te-
stes sed solū per instrm̄ vtrū hoc casu
possit aliquo modo fieri probatio per
testes nō obstante statuto:circa qd̄ mi-
hi videt primo querendū vtrū valeat
dictū statutū necne:in quo breuiter di
cas ꝙ tale statutū valet fm Jaco.but.
Bar.ꝛ Moder.in.l.certi ꝯdictio.§.qm̄.
ff.si cer.petatur.et Jo.and.in additio.
Specu.in tit.de fruc.ꝛ interesse.§.fi.in
additio.inci.do.Jaco.butri.ꝛ Bald.in
repetitio.l.j.ff.de leg.ij.ꝛ Salic.in aut.
cassa.in antepenul.colum.C.de sacro-
sanc.eccle.ꝛ Pet.de anch.in.c.canonū
statuta.versi.circa istā ostensionem.de
constitu.ꝛ voluit Ray.de forli.in.l.cum
quedam puella.§.fi.ff. de iurisdi.om.
iudi.(Uide do.Philip.deciū cōsil.xj.
incip.qm̄.in.iij.col.)Et voluit.d.Alex.
referens predictos doc.ad hoc in cōsi.
suo.cccxcij.fm ordinē meum incip.viso
processu.in.j.colū.ꝛ in consi.suo.xxxvj.

ncipien. viso processu &c. in .j. &. ij. colū.
n. v. volu. q̄ est vnūmet cōsiliū cū pre-
victo: sed est bis impressum: & idem fir-
mat ipse do. Alex. in consi. suo. v. incip.
n causa & lite: in eodem. v. vol. in .j. col.
n quibus consilijs dicit nō esse abso-
um: nec inconueniens q̄ dictū statu-
ū valeat: qm̄ videmus q̄ lex ciuilis in
multis casibus hoc idem disponit. s. q̄
probatio nō possit fieri per testes sʒ so
um per scripturā. vt ptʒ in. l. gñaliter.
de nō nume. pecu. in auc. sed nouo iu
e. §. si cer. peta. l. auc. hoc ius porrectū.
de sacrosan. eccle. in. l. iubemus. §. fi.
o. titu. in. l. testiū. j. de testi. & in. l. iij. §.
mi. se maio. dixerit. & in. c. j. de censi.
l. vj. cū concordantijs ibi in glo. possi-
s. sed si fieri potest hoc per legem: er-
o & per statutū. l. de quibus. ff. de legi.
nō impossibile. ff. de pactis. Bar. in. l.
ēs populi. in. iij. q. principali. ff. de iu-
i. & iure: itē q̄ tale statutū valeat fuit
e mente Joan. and. in additio. Spe.
n titu. de instrumen. edict. §. compen-
iose. versicu. sed nunqd. de cōsuetu. et
o. Ant. in. c. ij. extra eo. de probationi-
us. ¶ †Sed in contrariā opinionem
tale statutum nō valet fortiter obstat
oss. nota. in auc. vt sine prohibi. ma.
ebiti. in. §. propterea. in glos. magna:
dicit q̄ nō valet pactū partiū qd non
ossit pbari solutio nisi p scripturam:
ā glo. ibi approbat Ang. & illā se-gni-
ur Jmo. in. c. si diligenti. in. iij. colū. de
ro compe. et ibi do. An. & Abb. in. v.
ol. & Jmo. in. c. ij. extra eo. de proba. et
Flo. in. l. j. circa prin. ff. de testi. & in. l.
lege aquilia si deletū. ff. ad legē aqui
am. & Bal. Ange. & Pau. de ca. in. l. pa
um inter heredem. ff. de pactis. Ho-
ien. in summa. de renūtia. §. que pos-
nt. ver. quid de pacto. & Pau. de cast.
l. si. ff. de preto. stipu. Bart. & Ang. in
l. iubemus. §. de iud. & Bald. qui di-
t eam singu. in consi. suo. ccxvj. inci-
ien. punctus super quo &c. in. iiij. vol.
ista est communis opinio sm̄ Jmol.
c. si diligenti. quam firmat do. Bar-
ol. cepol. in cautela sua. ccliij. inci-
ien. dubitari potest: vbi etiam alle-
at Spec. in titu. de probatio. §. videns

dum restat. versi. sed quid si debitor iu
rauit, se non probaturum nisi per in-
strumentum q̄ tale iuramentū erit ser-
uandū per. c. si vero. de iureiuran. & il-
lud qd tenet dicta glo. tenuit etiā Lap
pus & Dñicus. in. c. quāuis. de pactis.
in. vj. & do. Alex. in cōsi. suo. cij. incip. vi
so processu. in fi. itē p dicta gl. facit qd
voluit Spec. in. d. §. videdū restat. ver.
sed pone q̄ in instro. vbi dicit q̄ si in
instro debiti dictū est q̄ nō possit pba-
ri solutio debiti nec pactū de nō peten
do debitū vel eius parte nisi p instru-
mentū reditū debitori cancellatū vel
per aliā chartā factā super solutione
manu alteri⁹ legalis notarij q̄ attamē
etiā isto casu poterit fieri probatio so-
lutionis per testes: qꝛ tale pactū est cō
tra iura q̄ nolunt probationis copiam
angustari: vt. l. qm̄. §. de hereticis. et
xxiij. q. iij. c. quāq̄. & ideo tale pactū nō
valet: vt in. c. si diligēti. de foro compe-
ten. pro quo etiā plura alia allegat. de
quibus ibi per eū. & hoc dictum Spec.
refert & approbat ibi Bald. in additio.
34 parua. incip. licet qs &c. †Sed validū
est argumentū de pacto ad statutū: vt
est glos. reputata singu. in rub. j. de de-
cretis decurio. li. x. de quo etiā habet
in. l. dñi prediorum. j. de agri. & censi. li.
xj. si ergo nō vʒ pactū q̄ non possit pro-
bari nisi per scripturam & non pōt per
testes: ergo nec etiam valebit statutū
prohibens probationē fieri per testes.
¶ Sed istis tñ nō obstantibus teneas
primā opi. s. qd statutum prohibens p-
bationem fieri per testes sed solū per
instrumētum valeat: nec ad hoc obstat
glo. in dicta rub. j. de decre. decurio. qꝛ
illa nō est vera: sed reprobat a doctori-
bus maxime a Joan. an. in. c. fi. de con-
suetudine: & a Bart. in dicta rubrica de
decre. decurio. & a domino Alexā. ibi q̄
adducit alias gl. p & cōtra. ¶ Preter-
ea cōtra glo. in dicta auc. vt sine prohi-
bitione mat. debi. vel credi. que vult
q̄ nō valeat pactū qd nō possit fieri pro-
batio nisi p instrumētū: est text. expres-
sus in. l. contractus. j. de fide instru. vbi
patet valere pactū qd reqrat scriptura
ad validitatē probationis: qd etiā vo-

fuit Spec.in tit.de probatio.§.fi.versi. sed pone q instrumento debiti:et ibi Jo.an.et hanc partē tenent Canoniste in.d.c.si diligēti.de foro competen.et do.Alexā.eos referens in consi.suo.l. incip.in causa et lite.in.j.colū.in v.vol. si ergo pōt fieri per pactum ergo et per statutū sm glos.in dicta rubri.j.de decre.decurio.q procedit affirmatiue nō aūt negatiue:vez pōt fieri per pactum tale qd:ergo et p statutū:nō aūt procedit negatiue:vez nō pōt tale qd fieri p pactum ergo nec per statutū:ita dixit do.Alexā.in dicta rub.j.de decre.decurio.vbi pro hoc q procedat argu.dicte glo.affirmatiue alleg.ter.in.l.fi.j.de fideiuss.vbi bona litera ad hoc:quē text. etiam ad hoc allegauit ipse.d.Alex.in dicto consi.suo.l.incip.causa et lite.et al leg.etiā Bart.in.l.Oēs populi.ff.de insti.et iure.et.l.non impossibile.ff.de pact. et Bar.in.l.titio centū.in.§.ij.ff.de conditio.et demonstra.et Joā.an.et alios in c.fi.de cōsuetu.in.vj.et Bald.in.l.ij.j.q sit longa consue.et in.l.pe.j.commina. vel episto.Pro quib⁹ faciunt etiā dicta p Bar.i.l.Iura nō i singulos.ff.de legi. et in.l.nec ex pretorio.ff.de reg.iur.et in l.cūctos populos.in pe.char.§.de summa trini.et fide catho.et per do.Cardi. in cle.pastoralis.in prin.in.iij.q.de re iudi.de quo etiam per do.Feli.in.c.sicut cōsuetudo.in.vlti.col.extra eod.de
35 probatio.†Et facit etiam ratio:naz maior est potestas legis q hominis vt dixit Ange.in dicta aut.vt fine prohibi. matres debi.vel credi.ergo dato q nō posset fieri per pactū partiū posset tñ fieri per legē vel statutū:et ideo ex istis remaneo i pma opi.s.q valeat tale statutū prohibēs probationem posse fieri per testes:sed solū p instrumentum vel scripturam in certo casu vel in certa summa:lz multū in contrariū faciat
36 regula illa vez q† pbationes non sunt angustande sed ampliande:de qua in l.qm̄.§.de hereri.et i aut.de testi.in pn. sed ista regula pōt intelligi in dispositione hoīs nō aūt in dispositione legis vel statuti:qz imo ex legis dispositione probationes possunt restringi: vt patet in pluribus casibus positis per gl. in.d.c.j.de testi.in.vj.et in aliis locis suꝑius allegatis q nō refero.¶ Modo posita et premissa validitate dicti statuti restat videre vtrū tale statutum recipiat aliquā limitationem vt in aliquo casu possint admitti testes ad probandum nō obstāte dicto statuto et ei⁹ prohibitiōe:in quo dicas q sicut nā plures sunt casus in qb⁹ testes admittunt ad pbādū nō obstāte dicto statuto:quorū aliquos ponit do.Feli.multū eleganter in.d.c.sicut consuetudo. extra co. quos referā breuius q potero aliqua
37 addendo.¶†Primo eni limitat dictū statutū sm eū ibi.in.v.col.nisi qs vellet pbare p cōfessionē aduersarij faciendo oppositiones:nam phibitus pbare pōt facere positiones:cū cōfessio nō sit probatio:vt dixit ipse.d. Feli. in rub. extra co.de pbatio.et dicā.j.in materia cōfessionis:pro quo facit sm eū ibi qd not.Bar.in auf.sed iā necesse.j.de dona.ante nup.et Bald.in.l.filium.in.xviij. col.ō.fami.hercis.et p docto.in.c.his q
38 fidē. de sponsa.¶†Scdo limitat ipse nisi astrictus ad probandū per instrumentū vellet probare p quinq testes. nam admittit p text.sing.in.l.testium. j.de testi. ita dixit.d.Abb. in.d.c.sicut consuetudo.et idē voluit ipse Abb.in.c. cū Jo.in recollectis perniciēsibus.extra de fide instru.vbi alle.C.x.q hoc voluit in.l.optimā.j.de cōtrahen.et cōmitten. stipula.p qbus facit in argu.qd voluit Bal.in.l.fi.in.iij.col.j.de fideicō.et glo. in.c.j.in vbo autentico.de senten.excō. in.vj.et faciunt dicta p do.Anto.in.c.sicut.in fi.de re iudi.et dicta per.d.Aut. post hostiē.in.c.significauit.de testi.in pe.colū.vbi tenet q qn examinant testes ad ppetuā rei memoriā:sufficit q adhibeant testes p quos postea pbet ipa examinatio:et tñ tex.illi⁹.c.vult q de dictis testiū ad perpetuā rei memoriā conficiat publicū instrm vt ibi patet:pro quib⁹ faciūt dicta p Bald.in.l. gnaliter.in.iij.col.j.de nō nume.pecu. et faciunt q dixi in cōsi.meo.xliiij.incip. in causa presenti.in penul. char.(Et in singu. meo.clvij.incip. volo te do

39 cere rc.) ¶ † Tertio limitat ipse do.
Feli. nisi instrumentū p qd̄ esset fienda
probatio esset deperditū: qr tunc pro-
bata amissione poterit probari per te-
stes qd̄ in eo continebitur per dict. le
gem testium. in fine: qd̄ etiā sentit do.
Abb. ibi. et Bar. expresse in. d. l. testium.
dummodo probent tria: scilicet actum
fuisse celebratū: scripturā inde confe-
ctam: et casum amissionis. de quo lati⁹
dicam. j. vbi tractabo materiā amissio
40 nis instrumenti. ¶ † Quarto limitat
nisi habens probare vellet producere
testes legalissimos: qr tales testes de-
bent admitti non obstante prohibitio-
ne statuti predicti fm do. Anto. in. d. c.
ij. extra eodem. quia poterit hoc face-
re de eq̄tate canonica ne cōtingat aliū
dictari cū aliena iactura: dicit tñ ipse
do. Feli. q videt̃ in hoc debere recurri
ad forū ecclesiasticū per viam denun-
tiationis euangelice: vt ibi sentit do.
Anto. et melius in. c. cū Joannes. in. v.
col. ver. ad primū rc. de fide instru. de
41 quo latius p. d. Feli. vbi. s. ¶ † Quin-
to limitat dicens q dictū statutum per
qd̄ debitū a tali summa supra non pōt
probari per testes nō habet locū i cle-
ricum: nec eū ligat etiā in iudicio secu
lari secūdū Joan. calde. in disputatiōe
incip. statuta ciuitatis rc. in fi et Pet.
de ancha. in repeti. c. j. in. xxviij. char.
ver. accedat rc, de consti. et Jo. de imo.
in repetit. c. cum contingat. in. xxxviij.
char. de iureiurando. et Dñic. in dicto
c. sicut. extra eo. tit. de probatio. et hoc
etiā voluit in terminis do. Pet. de pe-
rusio frater Bal. quē nō vidit do. Feli.
in sua subscriptione facta cuidā consi.
Bal. qd̄ consiliū cū dicta subscriptione
est in. vj. volu. in nu. 107. qd̄ incip. di-
ctat statutū rc. de quo dixi in singula.
meo. xxix. incip. statuta laicorum rc. in
l. j. §. fina. circa me. ff. de qōni. (Vide
in repe. mea rub. ff. de fideius. in. xii. q.
42 in materia ordinis clericat⁹.) ¶ † Se
xto limita nisi tractaret̃ de pbādo iu-
ramento qd̄ interuenisset in ɔctu qr lz
ipse ɔtractus ex dispositiōe statuti exi-
geret scripturā: tñ p duos testes pro-
babitur iuramentū saltē coram iudice
ecclesiastico si corā eo ageret̃ ad obser
nantiā illi⁹ contractus: iuxta. c. cū. c. de
foro cōpeten. in. vj. ita singularissime
dixit Jo. de imo. fm cū in. d. c. cū con-
tingat. in. vj. char. de iureiuran. q dicit
perpetuo mēti tenēdū: de quo ego di-
xi in sing. meo. cxxvj. incip. in multis
ciuitatibus rc. vbi etiam pro hoc dicto
adduxi dicta p Pau. de cast. in ɔsil. suo
ccrix. incip. in causa q̄ vertit̃ rc. ante fi.
43 ¶ † Septimo limitat dictū statutum
nisi taliter prohibit⁹ probare p testes
nō pbaret debitū: sz depēdētia vt dam
nū et interesse dependēs a cōtentis in
instrō qr talia posset pbare p testes et
valeret talis pbatio. alle. ad hoc Bar.
in. l. certi condictio. §. qm̄. ff. si cer. pet.
et no. p glos. singu. ibi quam sequuntur
Moder. in. d. c. sicut. et idē dicit tenere
Bal. allegādo Jac. but. in. d. §. qm̄. et in
aut. sed nouo iure. in. iij. col. s. si cer.
pet. et Sali. in aut. cassa. C. de sac. san.
eccle. et Jo. and. lz nō decidat in addi.
Spe. in tit. de fruct. et interesse. in fi. et
Pau. de ca. in. d. §. qm̄. et Pet. de anch.
in repet. c. accessoriū. in. xv. char. de re-
gu. iur. in. vj. versi. quarto quero rc. de
quo tñ lati⁹ ibi p ip̄m. d. Feli. in. d. c. si-
cut. q̄ plura et plura adducit not. circa
ipsam materiam mixture: et circa hanc
septimā limitationē. (Vide Nellū in
trac. bānitorū. in. iii. parte scdi tpis. q.
xij. inci. q̄ro circa idē. et. d. Philip. deci:
in consi. cxxxvij. in. iij. col. et vide ēt olno
Pe. de anc. in repe. c. canonum statuta.
in. cviij. col. in versi. idē dico rc. de con
44 stitut. ¶ † Octauo limitat dictum sta-
tutū nisi astrictus ad probandum per
instrm vteret̃ testib⁹ parte sciēte et nō
cōtradicente: ita sing. dixit Bal. in. d. l.
certi cōdictio. in. d. §. qm̄. qr pars tacen
do videt̃ approbasse hoc gen⁹ proba-
tionis. arg. l. si q̄s testibus. j. de testi. qd̄
dictū seq̄t̃. d. Fran. de arc. in. d. c. sicut.
sed tu vltra. d. Feli. ibi circa hoc dicas
qd̄ idē tenuit Joā. de imo. in. c. cū dile-
cta. de rescrip. et in. c. cū Bertoldus. de
re iudi. et in. c. fraternitatis. de frigi. et
malefi. et do. Anto. in. c. is q̄. de sponsa.
et Joan. de imol. in. l. inter stipulantē.
§. j. circa. ij. colum. ff. de verbo. obliga.

quos ad hoc refert et sequit do.Alexã. in.d.§.qm.vbi dicit hoc esse mẽti tenẽ- dũ vt sis cautus et protesteris q testes nõ admittãtur.Item illud dictũ Bald. in.d.l.certi cõdictio.in.d.§.qm refert.et sequitur pro singulari dicto do.Frã.de are.in nota.sua.xliij.incipiente si statu
45 to cauet.¶ †Nono limitat dictum sta tutum dicens q tale statutũ solum in- telligitur de quantitate principali:se- cus de vsuris:nam si esset minor quãti tas q statutũ exigeret et ppter vsuras ascẽderet ad quantitatẽ statuti tũc nõ fieret coaccruatio de duabus summis in vnã fm Bar.in.d.l.certi cõdictio.§. qm.et.l.eos.j.de vsu.qr vbi tractat de odio prout in casu isto et violat ius cõ- mune nõ fit cumulatio.l.sciam⁹.§.pe. ff.de dolo.voluit Bart.et alij in.l.si idẽ cum eodẽ.ff.de iurisd.om.iud.sec⁹ di- cit si materia eẽt fauorabilis.et.l.si plu res.in fi.ff.de pactis.et.l.fi.j.qui bonis cedere pos.et idẽ quod dixit de vsuris: dicit eẽ et locũ habere si debitũ crenis- set per negationẽ per.l.item veniũt.§. cum predixim⁹.ff.de peti.heredi.cum his que not.Barto.in.d.l.si idem cum
46 eodẽ.¶ †Decimo limitat etiã dictũ statutũ nisi probatio testiũ redderetur inefficax ex pacto partium qr non vale ret et glo.sing.in dicta auf.vt sine pro- hibimat.debi.vel credi.de quo ibi la- tius valde et eũ.de qua glo.etiã dixi.§. proxime:vt vidisti:an autem tale pactũ firmetur iuramẽto vide tu Rapha.ful go.in cõsl.suo.ccviij.inci.proponitur zc. licet de hoc nõ faciat mẽtionẽ do.Feli. vbi.§.et iste sunt limitatiões restrictio nes et declarationes date ad predictũ statutum per.d.Feli.in.d.c.sicut.extra eodẽ.de probatio.¶ Sed ego vltra do. Feli.in.d.c.sicut.et vltra alios dico qd etiam aliis modis potest limitari et re-
47 stringi dictũ statutum. ¶ †Nam pōt etiam limitari qñ ex forma legis vel sta tuti in aliqua cã deberet procedi sum- marie et de plano sine strepitu et figura iudicij:qm tunc etiam poterit fieri pro batio per testes nõ obstãte prohibitio ne statuti:ita singulariter dixit Joan. de ana.in cõsl.suo.lv.inci.qr dubia sup facto isto occurrẽtia zc.in prin.vbi di- cit q vbi proceditur in aliqua cã sum- marie et plano sine strepitu et figura iu diciũ vigore alicui⁹ legis vel statuti tũc videt remissa ois solennitas iuris ciui lis:et tunc solũ remanẽt ea q sunt de iu regẽtiũ.ad qd allegat Bar.l.i.fili⁹.ff.de doh.et l.i.fili⁹.ff.de test.mil.et dicit certũ est q ipsum statutũ est de iure ciuili.l.oẽs ppli.ff.de iusti.et iure.ergo non hz locũ in tali casu:et idẽ subdit ipse ibi esse vbi cã ageretur de iure diuino vel gẽtiũ.qr tũc dz seruari mera equitas iurisgẽtiũ: sed certũ est q de iure diuino vel gẽtiũ admittitur probatio per testes.vt in.c. in omni negotio.de testi.et.l.c.cũ esses. et l.c.relatũ.de test.ad qd allegat Bal. hoc tenentẽ fm eũ in.l.falsus.j.de fur.
48 l.v.col.in.v.oppo.¶ †Alio mõ etiã dico q pōt limitari dictũ statutũ vez in causis piis in quibus non hz locũ ta- le statutũ:vtputa si statutũ laicorũ ca- uetur q vltima volũtas non possit pro bari nisi per instrm:tñ hoc casu poterit pbari ipsa vltima volũtas in qua sunt instituti pauperes christi p testes:qm laici nõ habẽt ptãtẽ statuẽdi si vltima voluntas fiat ad pias causas:ita dicit do.Anto.qui dicit se ita de facto consu luisse in.c.relatum.el.j.extra de testa.in ver.ex hac decretali pōt inferri zc.quẽ ibi sequitur Jo.de imo.dicens idẽ vo- luisse Bal.in.l.j.ff.de summa tri.et fide catho.et idẽ expresse voluit Jo.de ana. l cõsi.suo.lvij.inci.visis et cõsideratis zc: ad que etiam vide Pet.de anch.in re- gula ea que.in.ij.q.punci.de regu.iur. in.vj.et Car.in repe.c.perpẽdim⁹.in fi. de sen.excõ.et do.Anto.l.c.ecclesia san cte Marie.in.vj.col.de cõsti.et in.c.tna. el.j.de decimis.et in.c.fin.de reb⁹eccle. nõ alie.et in.c.si clericus.de foro cõp.et Bal.l.l.generaliter.l pe.et vlt.q.ff.de sa
49 crosan.eccle.¶ †Alio etiã modo pōt limitari dictũ statutũ:nã lz ppter ipsm statutũ nõ possit probari debitũ puta a cẽtũ libris.ff.attñ poterit probari cõ fessio debiti per testes non obstãte sta tuto:qr aliud est pbare debitũ:et aliud cõfessionẽ debiti:ita optimis rõnib⁹ et iuribus cõsuluit do.Anto.de prato ve-

teri in quodā cōsi.suo inci.in xp̄i nole
amē:z si multū pulchre z prolixe zc.in
ij.car.z idē expresse consuluit Joan.de
ana.in cōsi.suo.lxiiij.incip.visa petitio
ne zc.vbi not.loq̄mur:vide tñ Pet.de
anchara.in consi.suo.cccli.incip.in q̄ōne
predicta zc.per totū maxime in finali
bus verbis:z vide que dicā.j.allegādo
Alberi.de rosa.in p̄ria parte statuto.q.
xiij.incipi.sed pone statuto contineri.
z vide singu.verbū Ang.in.l.si fideiussor.post.prin.j.de fideiusso.qd̄ posui in
singu.meo.xxxv.incip.quero de nota.
o et quotidiano dubio.¶†Alio mō etiā
pōt limitari dictū statutū:nā nō hz lo-
cū qñ q̄s vellet probare p̄missionē ab
solutiōis z sic promissionē faciēdo in-
strumētū absolutionis:nā hoc poterit
probare per testes cū talis p̄batio nō
sit exclusa a statuto:q2 aliud est absolu
tio aliud est promissio de faciendo in-
strumētū absolutiōis:vt not.gl.fi.in.c.
pe.de elec.in.vj.pro quo faciūt no.per
Fran.de rampo.in.l.fi.C.de ꝯdi.ex le-
ge.z per Jo.de imo.in.l.edibꝰ.§.j.ff.de
donatio.nam dicunt aliud est donare
aliud p̄missio de donādo:z hoc in ter-
minis in casu dicti statuti tenuit Sa-
li.in.l.si q̄s argentū.§.fi.j.de dona.vbi
dicit qd̄ talis promissio vel cōfessio be-
ne pōt probari ad finē vt fiat instrumē
tū:qd̄ etiā voluit expresse Jo.de ana.in
dicto ꝯsi.suo.lxiiij.inci.visa petitiōe zc.
z do.Alexā.in.d.l.certi cōdictio.§.qm̄.
vbi refert Salice.in.d.l.si q̄s argentū.
ad qd̄ etiā vide Bar.z Pau.de cast.l.i.
diuortio.§.fi.ff.solu.matr.¶†Alio mō
etiam limitatur dictū statutū quia in-
telligitur habere locū in casibꝰ in qui-
bus possunt fieri scripture z in quibꝰ
cōsueuerūt fieri:vt est qñ est debitum
descendēs ex ꝯtractu vel quasi in quo
interuenit cōsensus expressus vtriusq̄
partis:nam tūc facile est ipsi creditori
sibi fieri facere scripturā:vnde sibi im
putet si nō fecit cū sciat vł scire debeat
dispositionem dicti statuti:secus autē
est in casibus in quibꝰ creditor nō pos-
set sibi prouidere de scriptura:aut nō
cōmode vel in illis in quibus nō est cō
suetum confici scriptura:quia tunc ta-
le statutum nō vendicat sibi locū:cum
lex non habeat locū nisi in casibus in
quibus verba eius cōueniūt vel cōue-
nire possunt.l.iiij.§.totiens.z ibi no.ff.
de dāno isecto.l.hos accusare.§.in om
nibus.ff.de accusationibꝰ.c.maiores.
§.ceterū.de baptis.et ne ex dispositiōe
dicti statuti dicatur adimi vel angusta
ri copia probationū.l.qm̄.in fi.C.de he
reticis.l.generaliter.in princi.C.de re-
bus credi. (Uide do.Nellum in tra-
ctatu bānitorū.in.iij.parte secundi tē-
poris:q̄ōe.xliij.incip.quero circa idē.)
Ita sing.cōsuluit Pau.de cast.in quo-
dam suo cōsi.nondum impresso incip.
in xp̄i nole amen.statutum qd̄ vult non
posse fieri probationē zc.vbi cōsulēdo
dixit q non obstāte dicto statuto si q̄s
gessit negotia alicuiꝰ absentis vel pro
eo fecerit expēsas q eas poterit p̄ba-
re per testes:q2 nō potuit sibi prouide-
re de scriptura vel de instr̄o publico p̄
pter eius absentiā:similiter dicit si q̄s
peteret expēsas alimentorū ab aliquo
q poterit eas p̄bare p testes nō obstā-
te dicto statuto q2 licet fuerit p̄resens:
tñ hoc cōmode facere non potuisset:q2
faciebat expensas dietim successiue:et
fuisset difficile ad vnāquāq3 expensam
facere instrumētū vt de se patet immo
potius fuisset ridiculū:ideo in talibus
intelligit̃ remissa scriptura.argu.eorū
que no.in simili in.l.j.j.de sen.que sine
cer.quāti.z in.l.mediterranee.j.de an-
no.z tribu.lib.x.de quibꝰ latiꝰ p Pau.
de ca.in dicto ꝯsi.(Pro hoc optime fa
ciūt dicta per Bart.in.l.q ad presens
52 circa me.C.de murileg.li.xi.)¶†Alio
etiā modo limitat̃ dictū statutū vt non
habeat locū in criminalibus:vtputa
in furto:q2 si mihi furate fuerūt pecu-
nie vel alie res maioris quantitatis et
valoris quam cōtineat statutū potero
hoc probare per testes s3 Joā.de ana.
53 in dicto consi.lv.z ibi in addi.¶†Alio
etiam modo limitatur dictum statutū
vt non habeat locum quādo producun
tur testes ad coadiuuandū instrumen
tum sm Bald.in dicta.l.certi condi-
ctio.in.§.quoniam.ff.si cer.peta.vbi di
cit q dictum statutum non habet locū

Si quis ad probationē faciendā produ
cat scripturā ⁊ ei imponat fidē per te-
stes:q: ista nō est simplex probatio de
qua loquitur statutū:sed est probatio
mixta nō cōprehēsa a statuto:qd dictū
sequitur ibi do.Alexan.⁊ Pau.de cast.
⁊ Rapha.⁊ est tex.in.c.series de testi.⁊
voluit etiā do.Alex.in cōsi.suo.cccciii.
fm ordinē meū in fi.qd incī.in presen-
ti cā ⁊c.vbi etiā hoc dicit voluisse Pet.
de anch.in cōsi.suo.ccclii.⁊ Ang.in cō
si.cxcvii.⁊ hoc etiā voluit Bald.in aut.
sed noua iure.C.si cer.pe.⁊ in.l.fi.in.ii.
col.C.de fideicō.⁊ voluit etiā Bal.quē
ipse non allegat in.l.generaliter.in pe.
col.ver.quem.C.de nō nume.pecu.⁊ in
cōsi.suo.clxxvii.incip.visa petitione:in
iiii.volu.⁊ Alexā.in cōsi.ccxcii.incip.vi
so processu.in.i.col.(Vide Belluz in
tracta.bānito.in.iii.parte secundi tem
po.q.xliii.⁊ do.Philip.deciū.in cōsi.xi.
54 incip.qm.in.iii.col.)¶†Pro quibus
facit no.dictū Jo.de imo.in.l.titie tex-
tores.in.ii.col.de leg.i.vbi dixit ꝙ si pa
pa cassauit oēs ordines mēdicantium
ꝙ dicta cassatio nō extēditur ad alios
qui partim viuūt de eleemosynis ⁊ par
tim ex redditibus possessionū:q: talis
cōstitutio loquēs de casu simplici non
extenditur ad casum mixtū:per.l.vim
passaz:⁊ qd ibi per Bar.ff.de adulte.⁊
in.l.ii.ff.de verb.obl.⁊ in.l.si ita.de lib.
⁊ posthu.(Vide Alexā.in consi.cxvi.
inci.aduersis.in.iiii.colū.in.ii.volu.)
De qua mixtura etiā habetur satis la
te per do.Feli.in.d.c.sicut.extra co.in
vii.limitatione ad istud statutū vt dixi
S.ad que etiaz facit.c.auditis.extra de
in inte.resti.vbi probatur ꝙ lz ad pro-
bationē priuilegii non admittantur te
stes vt in.d.c.i.per gl.de censi.in.vi.be
ne tñ pōt per testes coadiuuari ⁊ certi
ficari priuilegiū ipsum fm vnū intelle
ctū:quē ibi do.Anto.in.ii.col.v.no.se-
xto ⁊c.dicit esse notā.⁊ illū tex.etiā ad
hoc adducit Bal.i.repeti.l.i.ad fi.ff.de
leza.ii.⁊ alios plures d quib9 ibi p eū.
ad qd etiā facit glo.insti.de litera obli.
in verbo scriptura ⁊c.per quā dixit ibi
Ang.de are.qd stāte statuto qd debitū
nō possit probari per testes:qd intelli-
gitur per testes.l.solos.sed cū aliis ad
miniculis pōt per testes probari:quod
etiam dicit voluisse Jaco.butri.⁊ Bar.
in.d.l.certi cōdictio.in.d.§.qm.ff.si cer.
55 peta.¶†Alio etiam modo pōt limita-
ri dictum statutum:nam ipso obstante
poterit probari qualitas facti veniens
incidenter per testes:lz nō possit per te
stes probari ipsum factum.ita dixit do.
Anto.in.d.c.auditis.in.d.ii.colū.vers.
xi.not.de in integ.restitu.de quo dicit
ibi esse casum q nō reperit alibi fz eū:
⁊ idē voluerunt dñi de rota in suis de-
cisio.nouis:decisio.cccxxxv.incip:cū li
cet romana curia:de qua feci mētionē
in consi.meo.xliiii.incip.in cā presenti.
in vlti.char.Exēplum potest poni sta-
tuto cauetur qd cōtra instrumētū non
admittatur aliqua probatio in contra
rium nisi per aliud instrumentū tūc si
producat apoca.solutionis manu cre-
ditoris scripta ⁊ sit negata admittitur
probatio p testes super hoc an fuerit
scripta manu negātis fm formā.l.com
parationes.C.de fide instr.cum ista pro
batio testiū nō veniat principaliter sed
accessorie super hac qualitate.et idē in
simili dixit Bart.multum egregie:in.l.
quicunqz.C.de apocis publi.li.x.vbi in-
quit qd si cōtra instrumētū in scriptis
non admittitur probatio nisi per scri-
pturas:tñ contra presumptionē resul-
tantem ex instrumēto poterit fieri pro
56 batio per testes.†Et ponit exemplum:
statutū dicit qd non possit instrumētū
redargui de falso nisi per aliud instrm
quidā producit cōtra me instrumentū
qd hz clausulas inconsuetas que indu
cunt presumptionē falsitatis vt voluit
glo.singu.in.l.si quis sub cōditione.ff.
de conditio.institu.certe contra talem
presumptionē possunt probare per te-
stes fm eū ibi:⁊ idē voluit Ang.per gl.
ibi.l.l.in regētiū.in.§.ꝙ fere.ff.de pac.
ad qd etiā ipse allegat glo.in.l.reos.in
§.cū in tabulis.ff.de duob9 reis:⁊ idez
videt tenere Bal in.l.testiū.in.i.col.cir
ca finē.C.de testi.⁊ idē voluit do.Laur.
calca.in cōsi.suo.xxviii.incip.christi igi
tur ⁊c.l.ix.col.idē etiā tenet do.Alex.
in addi.suis ad Bart.d.l.quicūqz:vbi

ad hoc allegat allã gl.in.l.j.ff.de cõtra⸗ hen. ⁊ cõmittẽda stipulatione.pro qui⸗ bus facit glo.in.c.pe.in versi.si nõ ap⸗ pareat.de rescrip.in.vj.⁊ faciũt dicta ꝑ Barba.in repe.l.cum acutissimi.in.ij. car.in.j.col.ff.de fideicõ.¶ †Alio etiã modo limitari põt dictũ statutũ per no tabile ⁊ singulare dictũ Bald.in.l.j.in iiij.col.versicu.quero quid si statutum requirit ⁊c.ff.de fideicõ.vbi dicit ꝙ si sta tutũ requirit probationẽ instrumẽtalẽ ꝙ etiã tali casu sufficit ꝓbatio presum⸗ ptione legis:⁊ allegat.d.l.quicũqȝ.ff.de apocis publi.lib.x.et que habentur in l.si tutor petit⁹.ff.de pericu.tut.⁊ no.in l.ij.ff.de inge.ma.⁊.c.peruenit.de cẽsi. ⁊ que habentur in.l.seruitutes rustico rum.ff.de seruitutib⁹.(Uide Jaso.in §.preiudiciales.in vlti.colũ.institu.de actio.⁊ illud dictũ Bal.in.d.l.j.C.de fi deiusso.refert ⁊ sequit Alexã.in consi. cxxvj.incip.repetitus ⁊c.in vlti.col.in vj.volu.) Et illam doctrinã Bal.refert ⁊ sequitur Barba.in repetitiõe.l.cum acutissimi.in.ix.colũ.ff.de fideicõ.⁊ alij qui moder.l.l.si certis annis.C.de pac. quos rettuli in dicto cõsilio meo.xliiij. incip.in causa presenti.in peñ.car.sed si in tali casu sufficit probatio presum⸗ ptione legis vt dicit Bal.ergo a fortio⸗ ri sufficiet probatio legitima ꝑ testes omni exceptiõe maiores.arg.aut.mul⸗ to magis.C.de sacrosan.eccle.cuȝ simi.

8 ¶ Est etiã alia via seu aliud remediũ vt nõ obstante dicto statuto possit fieri probatio per testes qui modus est vt il le cui obstat statutum ad probandum per testes scribat noia testiũ qui verita tem rei sciunt:⁊ illa noia det iudici:et postea se absentet:nam tunc iudex ex officio pro veritate inueniẽda poterit dictos testes examinare:⁊ ad hoc dicẽ dũ moneor ex singulari doctrina Bal. in.l.ampliorem.in.ij.col.C.de appella. vbi dixit ꝙ licet post dicta testificata ⁊ post attestationes publicatas nõ pos sint vlteri⁹ produci testes super eisdem capitulis:vt habet in.c.fraternitatis.⁊ in.c.intimauit.de testi.cũ simi.attamen poterit pars volẽs vlterius producere testes noia ipsoꝝ testiũ dare iudici ⁊ se absentare ⁊ iudex poterit tũc illos exa minare pro veritate habẽda:ita potest fieri in casu nostro:nã sicut i casu Bal. nõ obstat ꝓhibitio iuris que est vt pu⸗ blicatis attestationibus nõ producan⸗ tur testes ⁊ tñ eo modo põt ꝓduci:ita dicẽdũ est in casu nostro ꝙ nõ obstante prohibitione statuti eodẽ modo pote⸗ rũt testes producti:⁊ istã doctrinã Bal. cõuenientẽ casui nostro ⁊ dicto statuto tradidit per modũ cautele do.Bartho. cepo.in cautela sua.ccclxiij.incip.dubi tari põt ⁊c.quã doctrinã Bal.etiam re⸗ fert ⁊ approbat ipse i cautela sua.clxvj. incip.regulariter.⁊ illã doctrinã etiam refert.⁊ sequitur Paul.de cast.in cõsi. suo.cccix.incip.in casu de quo querit in pe.col.vbi pro hac doctrina plura al legat in simili:quam doctrinã etiã re⸗ fert ⁊ seqt Lud.ro.in ꝯsi.suo.ccccxxix. incip.in eo qd querit.circa finẽ:⁊ in re peti.rubric.ff.de arbi.in.xj.col.versicu. item habeas vbi illã doctrinã restrigit vno modo:de quo ibi ꝑ eũ.⁊ illã eodẽ doctrinã Bald.refert ⁊ sequit Barba. in.c.ad petitionem.in.iiij.col.versicu. vlti.not.extra de accusa.⁊ do.Alexã.in l.iiij.in.§.hoc autem iudicium.in.iiij. colum.ff.de dãno infecto.ð qua doctri⸗ na vlterius hic nõ me extẽdo:qr de ea dixi satis late in.l.j.§.si quis vltro.vbi omnino videas in.ij.col.ff.de qõnibus. ¶ Et istã cautelã seu ꝯsiliũ faciendi in casu isto ꝙ testes recipiãtur officio iu⸗ dicis:tradidit etiã Spec.in titu.de pro batio.in §.videndũ restat.in versi.sed quid si debitor ⁊c.qd dictum Spec.re⸗ fert ⁊ exclamat Lud.roma.dicẽs illud alibi nõ esse in singulari suo.cxciij.in⸗ cip.dubiũ est an valeat contractus ⁊c.

59 ¶ †Alius etiã est modus probandi ꝑ testes non obstante prohibitione sta⸗ tuti predicti:videlicet ꝙ testes ipsi nõ producantur in voce:sed examinentur officio iudicis a quodam notario ⁊ di⸗ ctum eorum redigatur in scriptis:et postea publicatis attestationibus illa scriptura dictarum attestationum pro ducat corã iudice ad probãdũ:qm tũc ꝓbatio nõ fiet per testes sed ꝑ instrumẽ ta publica:ita dixit do.Ant.de cãnario

in tractatu suo de execu.instrumēti pu
blici guarētigiati:in qō.xxxvj.qd dictū
refert ⁊ seqꝛ excellētissimꝰ.J.V.D.do.
Jo.de zanis in consilio suo incip.zanꝰ
quōdā ducij ⁊c.in vlti.car. ¶ Pro quo
dicto faciūt dicta ꝑ Lud.roma.in dicto
no.suo.cciij.incip.dubiū est ⁊c.qui alle
gat Specu.in dicto ti.de proba.§.nunc
dicēdū.ver.sed quid si debitor ⁊c.Et ra
tio esse potest qꝛ attestatiōes l scriptis
redacte ⁊ publicate dicūtur instrumen
ta publica iuxta no.ꝑ Bar.in.l.in frau
60 de.in.§.neqꝫ.ff.de iure fisci. ¶ †Aliū
modū seu cautelā ponit Albe.de ro.ad
ꝓbādū ꝑ testes debitū a certa summa
s.nō obstāte statuto:nā dicit ꝙ caute
la ē qd debitor q̄ soluit debitū qd ꝓba
re nō pōt agat ꝯtra creditorē ⁊ repetat
pecuniā vel instrumētū crediti ꝑ cōdi
tionē sine causa:⁊ tūc aut creditor con
fitebitur se recepisse ex causa crediti ⁊
sufficiet creditori talis cōfessio:ꝑ.l.j.j.
de cōfes.aut negabit:⁊ debitor tūc ꝓba
re poterit numerationē ⁊ cōtēta in ca
pitulis suis ⁊ sufficiet probatio testiū:
nā iste nō est casus a statuto cōprehen
sus:ideo obtinebit ꝙ sibi reddatꝛ pecu
nia quā sine causa numerauit:vt.ff.et
C.de ꝯdi.sine causa:ita notanter dixit
Albe.de rosa.in prima parte statuto.in
xiiij.q.incip.sed pone statuto cōtineri:
vbi loquitur de statuto prohibēte ꝙ ꝓ
batio solutionis debiti non possit fieri
nisi per testes:qd tn̄ hoc modo poterit
fieri per duos tm̄:qd videtꝛ idem esse ꝙ
in statuto ꝓhibēte ꝓbationē fieri nisi
61 per instrumentum. ¶ †Et subdit ipse
Albe.vbi.s.ꝙ nō obstante dicto statu
to poterit debitor probare per duos te
stes ꝙ creditor promisit sibi restituere
instrumentū crediti cancellatū vel in
cisum:qꝛ hoc nō est probare solutionē:
vt.j.de nō nume.pecu.l.in ꝯtractibus.
§.super ceteris.⁊.l.pecunie.j.de solu.⁊
l.sed cirographum.ff.eo.de probatio.⁊
l.mortis causa capimꝰ.§.titia.ff.de do
natio.causa mortis.pro quo faciūt que
dixi.s.allegando do.Anto.de prato ve
teri:⁊ Joā.de ana.in dictis suis consi.
62 ¶ Ultimo mihi videtur ꝙ dictū statu
tum prohibens probationē certe sum

me fieri non posse per testes sed requi
ratur instrumentum possit restringi et
limitari vt nō ꝓcedat nec habeat locū
in dote probāda excedente dictā sum
mā:quoniā talis dos per testes proba
ri poterit non obstante dicto statuto:⁊
hoc propter fauorem dotis et propter
multa specialia ⁊ priuilegia que datur
doti vt cōiter tractari solet a docto.l.l.
j.ff.solu.ma.(Vide Jaso.oīno in.l.j.ff.
solu.ma.in.ij.col.ver.iij.not.⁊c.vbi ad
ducit ꝓ hoc plura iura ⁊ doctrinas quē
oīno vide:item ꝓ hac limitatione facit
optime dictū Sali.in.l.fi.C.de iure do.
in prin.in verbo ex quo no.bonum ar
gu.⁊c.vbi dixit ꝙ statutum gn̄aliter dis
ponens ꝙ instrumēta publica nō pro
bent nisi posita sint ⁊ registrata in me
morialibꝰ ꝙ tale statutū nō hꝫ locū in
instrumentis dotalibꝰ fauore dotis:qd
dictū refert ⁊ sequitꝛ do.Philip.decius
in cōsi.suo.v.incip.in causa domine ⁊c.
post prin.⁊ vide que dixi in singu.meo
ccccxliij.incip.vulgata iure regula ⁊c.⁊
j.eo.in.iij.col.ad fi.⁊ circa illud dictū
Sali.vide omnino do.Philip.decium
in consi.ccqj.incip.in causa.in.j.colū.⁊
63 quasi per totū.) ¶ †Et magis speciali
ter loquēdo pro hoc ego allego in arg.
glos.not.⁊ ibi Bald.in.l.cum circa.j.de
iure do.vbi dicit glos.qd dos probatur
nedū instrumētis ⁊ testibꝰ sed etiā pre
sumptionibꝰ ⁊ indiciis. ¶ Et iste sunt
oēs limitatiōes quas hucusqꝫ reperui
ad dictū statutū prohibens ꝓbationē
a certa summa supra nō posse fieri nisi
ꝑ instrūm ⁊ nō ꝑ testes:nā nō obstante
ipso statuto poterit fieri probatio ꝑ te
stes in dictis casibꝰ q̄ oīa teneas mēti:
qꝛ sunt frequentia ⁊ quotidiana ⁊ vere
iā diebꝰ meis in materia huiꝰ statuti
cōsului forte sex vicibꝰ ⁊ qn̄qꝫ allegaui
in voce ⁊ forte ꝑdicta simul reducta vt
s.alibi vsqꝫ in ꝑsentē diē nō inuenies.
64 ¶ †An aūt in casu dicti statuti possit
indirecte fieri ꝓbatio ꝑ testes:vide qd
scribitꝛ ꝑ Dy.⁊ Joā.an.in mercurialibꝰ
in regula cum quid.de regu.iur.in.vj.
⁊ doct.in.l.scire oportet.§.j.ff.de tuto.⁊
cura.datis ab his.⁊ in.c.tue.de procu.
⁊ in.l.que sub cōditione.§.si quis.ff.de

conditio.institu.ꝛ in.l.oratio.ff.de spō-
sa.ꝛ doc.in.c.quāto.de priuileg.ꝛ Bar.
in.l.in quoꝝ.ff.ď pigno.ꝛ Pe.de anch.
in cōsi.suo.ccclj.incip.in questione pre
dicta ꝛc. ¶ Et an admittatur petitio in
fraudē dicti statuti:vt qꝛ actor qui vult
petere ducētū vidēs nō habere instru
mentū ſm formā statuti sed solū habet
testes in hoc casu admittat ad petēdū
partē quā pōt probare per testes:vide
Bald.in.l.edita.in.xix. et.xx.colū.ꝯ.de
eden.ꝛ Bal.ꝛ ibi Ang.clarius.in.l.am
pliorē.j.de appella.Bal.ꝛ scriben.in.l.
j.§.adijcit.ff.de vi ꝛ vi arma.ꝛ doc.in.l.
scire debemus.ff.de verb.obli.et Bal.
latius.in.l.ij.j.de re iudi.ꝛ Albe.de ro
sa.in.j.parte statuto.qō.clxxxiiij.incip.
quid si statuto.ꝛ docto.in.l.quidā eius-
65 manerunt.ff.si cer.peta. ¶ †Et teneas
mēti in materia supradicta ꝙ cōtract⁹
seu obligatiōes q̄ fiūt apud acta ex dis-
positiōe vel necessitate.l.dicunt in scri-
ptis ꝯtracte ſm Sali.in.l.cōtract⁹.in.j.
col.j.de fide instru.per illū tex.ꝙ dicit
66 perpetuo tenēdū cordi. ¶ †Et teneas
etiā mēti perpetuo ꝙ ad hoc vt cōtra-
ctus dicat celebrat⁹ in scriptis sufficit
ꝙ cōuētū sit inter partes qđ fiat instru
mētū in scriptis de ipso ꝯtractu ſꝫ do.
Fran.de are.in ꝯsil.suo.clx.incip.longa
est ista cōsultatio ꝛc.in.iij.col.versi.ve-
nio nūc ꝛc.vbi pro hoc allegat glos.in-
stitu.de emp.ꝛ vēdi.in.§.j.in ver.confi
ciuntur.ꝛ in.l.cōtract⁹.j.de fide instru.
in versicu.in scriptis.ꝛ Specu.in ti.de
emp.ꝛ vendi.§.j.versicu.sed si dictū.ꝑ
quo dicit esse casum nō cauillādo lite-
ram.in.d.l.ꝯtractus.dū tex.dicit ꝙ illa
trāsactio videt facta in scriptis de qua
cōuenit ꝙ cōficeret instrumētum:ꝛ al-
legat etiā text.in.l.penul.ꝯ.si minor se
maio.dixerit:ꝛ alia plura allegat:de q̄
bus ibi per eū:ex quibus potes sume-
re aliā limitatiōnē ad predictū statutū
de quo.ꝯ.et ista sunt satis circa hanc
speciem probatiōis fienda per testes.
¶ Capio modo aliā speciē ꝑbatiōis:
sequēdo ordinē Bald.que est confessio
67 circa quā plura sunt videnda. ¶ †Et
primo an ipsa cōfessio proprie dicatur
ꝑbatio adeo ꝙ ꝓprie loquēdo possit cō
numerari inter ꝑbatiōes:in quo videt
pro dicēdū ꝙ sic:nā snia fert ex proba
tionibus alias est nulla:iuxta glo.in.c.
ecclesia.de cōstitutio.ꝛ ea q̄ habent in
l.prolatam.j.de sentē.ꝛ tamē fertur in-
cōfessum:vt habet in.c.nos in quēꝗ.ij.
q.j.ꝛ in.l.qui sniam.j.de penis.ergo cō
fessio est ꝑbatio:ꝛ hāc partē tenet Sa
lice.hic sup hac rub.ante fi.ꝑ qua opi.
ego adduco tex.quē docto.allegāt pro
cōtraria parte in.c.j.de confessis in.vj.
vbi tex.dicit qđ positiones negatiue q̄
sunt improbabiles ꝑbant per cōfessio
nem:tūc ego dico ꝙ si tales positiones
ꝑbant per cōfessionē partis ergo con-
fessio est probatio:imo istud est conse-
quēs necessariū. ¶ Et qđ ꝯfessio sit ꝓ-
batio tenet do.Frā.de are.i rub.extra
eo.Itē ego vltra omnes pro hac parte
68 adduco.†Nam iuramētū et probatio
equiparant tex.est no.in.l.sed si posses
sor.in.§.pe.ff.de iureiur.sꝫ in iuramē-
to inest confessio necessario ꝛ per vim:
ergo similiter confessio est ꝑbatio.Itē
ꝑ hac parte est tex.in.l.j.circa finē.ff.ď
interroga.actio.ibi si tātūmodo ad ꝓ-
bationes litigatoribus sufficiunt ea q̄
ab aduersa parte expressa fuerīt apud
iudices ꝛc.Item hāc partē tenet Bar.
in.l.triticū.circa me.ff.de verbo.oblig.
vbi dicit ꝙ cōfessio nō est noua disposi-
tio sed est probatio.allegat.l.publia.in
fi.ff.depositi.ad quod est etiam tex.iun
cta glo.fi.in autēti.si quis in aliquo.ꝯ.
de edendo.ꝛ in.l.fi.in.§.licētia.j.de iu-
re deliberan.ibi vel per tormēta seruo
rum ꝛc.pro quo facit etiā quod voluit
Innocen.in.c.cum contingat.in versi.
indigeat.de offi.delega.vbi dicit qđ il-
lud dicit vere apparere quod cōstat ꝑ
confessionē:ꝛ facit etiā optime regula
illa:vꝫ nulla maior probatio q̄ partis
aduerse cōfessio.de qua in.c.per tuas.
extra eo.ꝛ in.l.generaliter.j.de nō nu.
pecu. ¶ Et facit etiā gl.no.iuncto text.
in.c.si sacerdos.in.j.glo.de offic.ordi.q̄
69 dicit qđ illud dicit sciri pro certo quod
scitur per confessionem. ¶ †Ad que
adduco etiam:nam instrumentū facit
probationem vt.ꝯ.dixi loquēdo de in-
strumento:habet.j.ꝛ.ff.ꝛ extra de fide

instru. sed instrumētū ꝛ confessio equiparantur fm Bart in .l. vnica .in .iij. no. j. de ꝯfes. ꝛ voluit Bal. in .l. fi. in .iij. col. v. tertio quero. j. de edicto diui adria. tol. vbi dicit qḋ cōfessio equipollet instrumento: allegat ad hoc .l. cum te. ē. de transac. ꝛ .l. fi. j. de fideicō. ergo ꝯfessio dicit̄ ꝓbatio: ꝛ idē dixit Jo. de ana. in consi. lv. incip. quia dubia .in .j. colū.

70 ¶ † Quinimmo nedū cōfessio dicitur ꝓbatio: sed etiā dicitur legitima ꝓbatio: ita dicit gl. in .c. ad abolendā. extra de hereti. in verbo deprehēsi.

71 ¶ † Pro quo faciūt etiā dicta per Ange. de are. in .§. omniū .in .vij. col. instit. de actio. vbi dixit qḋ confessio partis etiā facta extra iudiciū est ꝓbata ꝓbatio: ad qḋ allegat Bald. in .l. deo nobis. post prin. ē. de epis. ꝛ cle. ꝛ Barto. in .l. admonendi. ff. de iureiurā. ꝛ alios de quibus ibi per eum: et facit etiā ꝓ hac parte nam per cōfessionem inducitur ꝓbatio fm Bal. in .l. si ex cautione. in .x. q. j. de non nume. pecu. ꝛ ideo si tu petis a me centum que dicis mihi mutuasse ego autē nego statuitur tibi terminus ad probādum in quo termino tu probas confessionem meam quā alias feci habuisse a te mutuo centum: an tūc probata tali mea confessione dicaris probasse creditum tuum: certe sic fm Bal. in .d. l. si ex cautione. in .x. q. ergo confessio dicit̄ probatio. Item hāc partem tenet etiā Spec. in titu. de proba. in .§. videndum. in prin. ver. ij. per confessionem partiū. et Host. in summa illius tituli. in .§. fi. ꝛ sic ex istis omnibus videtur firmiter dicendum quod confessio sit probatio: sed contrariam partem scilicet qḋ confessio non sit probatio sed probationis releuatio tenet Joan. andre. do. Anto. Joan. de imol. et Abb. in rubri. extra eo. per .l. eum qui. in princip. ff. de iureiuran. et per .c. j. de confes. in vj. vbi illud quod nō est probabile: scʒ negatiua nō coartata loco et tpe ꝓbat̄ per cōfessionem ex quo dicūt ꝙ nō est ꝓbatio: ꝛ hāc partem qḋ nō sit ꝓbatio tenet Jo. and. in .c. sacerdos. in .j. col. de offic. ordi. ꝛ in .c. licet causam. in .vj. col. extra de probatio. et in .c. in presentia. ij. col. de renūtia. ꝛ voluit Pau. de cast. in .l. j. ff. de cōfes. ꝛ in .l. publia. §. fi. ff. de posi. ꝛ Bal. in .c. j. §. vasallus. in .ij. col. si de feu. fue. ꝯtro. inter dn̄m ꝛ agnatum. ꝛ Ludo. ro. in .l. admonēdi. in .vj. car. ff. de iureiurā. Bald. in .l. ij. §. qḋ obserua ni. ē. de iura. calū. Pet. de ancha. in .c. j. circa fi. de iura. calū. in .vj. Archi. in .§. actor. vj. q. vlti. Bal. in auť. sed nouo iure. circa fi. ē. si cer. pe. Pet. de ancha. in c. j. circa pn. de ꝯfes. in .vj. ꝛ voluit Jac. de are. ꝛ Cy. in .l. actor. j. e. ꝛ Inno. in .c. in presentia. in .ij. col. extra de renun. ꝛ Bal. l. d. l. actor. ꝛ Bal. hic vbi dicit ad ostēdēdū ꝙ confessio nō sit ꝓbatio pʒ.

72 Nā ꝯtra ꝑsumptionē iuris et de iure nō admittit̄ ꝓbatio in ꝯtrariū. l. fi. j. arbi. tutel. l. ātiqne. j. ad velleia. c. is qui. de sponsa. l. fi. ff. qḋ metus cā. tn̄ admittit̄ ꝯfessio partis: glos. est singu. in auť. de equali. dot. §. illud. et alia est gl. in .l. in ꝯtractib⁹. in .§. nullo mō. j. de nō nu. pecu. ꝛ in auť. sed iā necesse. j. de dona. ante nup. et voluit Azo. in summa de dona. ante nup. ꝛ Bal. in .d. §. nullo mō. ꝛ Sali. in .l. j. ij. de dolo. ergo ꝯfessio nō dicit̄ ꝓbatio. itē subdit etiā ipse Bal. ꝙ nō sit ꝓbatio pʒ.

73 † Nam qn̄ est renūtiatū ꝓbationib⁹ et ꝯclusum in cā: tn̄ non intelligit̄ cōclusum seu renūtiatū ꝯfessionib⁹: imo tales cōfessiones admittuntur vt habet̄ in .c. cū Joā. extra de fide instru. et in .l. ampliorem. j. de appella.

74 ¶ † Itē ꝓ hac parte facit: nā ꝓpter notoriū pōt ferri snīa eo solū allegato: vt habet̄ in .c. ad nr̄am el. iij. extra de iure iur. ꝛ in .c. porro. extra de diuortijs: nec indiget ꝓbatione vt voluit glos. in cle. appellanti. in verbo alls. de appella. et hr̄ in .c. euidentia. de accusa. ergo snīa fert̄ sine ꝓbatione rōne notorij in quo nō est ꝓbatio: sʒ ꝯfessio iducit notoriū c. fi. de coha. cleri. ꝛ mulie. ergo ꝯfessio nō est ꝓbatio: ita dicit do. Feli. in dicta rub. extra eo. item etiā adducit ꝓ hac parte .c. nos in quēq. ij. q. j. c. et si clerici. in prin. de iudi. c. cū cā. de rapto. cle. scpe. §. ꝛ q: positiones. de verb. signi. in quibus iuribus sunt verba denotātia diuersitatē inter ꝓbationē ꝛ ꝯfessionē: ꝛ ista videt̄ magis cōis opi. doctoꝝ: de

no dixi etiam in singu.meo.cx.incip.
cõis opi. † Et ideo do. Abbas.et Joan.
de imol.in dicta rub extra eo.predicta
inducunt ad statuta facientia mentio-
nẽ de probatione in materia odiosa:qr
alia statuta non includũt confessionẽ
partis ẽm eos:qd est multũ not.maxi-
me ad statutũ hic Bononie sub rubri.
de pena falsorũ testiũ et facientiũ falsa
instrumẽta ꝛc.in ver.si vero bis vel vl-
tra:ex quo cauetur qd si reperiatur ꝛ pbetur
liquẽ fabricasse vel falsificasse vel fa-
bricari seu falsificari fecisse aliqua in-
strumenta vel aliquas scripturas igne
cõburatur ꝛc. Nam in casu dicti statuti
nõ sufficeret qd re⁹ ꝯfiteret falsificasse
vel fabricasse vel falsificari vel fabrica-
ri fecisse aliquod instrm̃ falsum ad hoc
vt igne ꝯbureret:sed requirerent pba-
tiões per predicta qd est mẽti tenẽdũ:
nã hoc ego vidi de facto alias hic Bo-
nonie et fuit decapitat⁹ quidã notari⁹
ppter ei⁹ confessionẽ qui tñ p predicta
nõ poterat decapitari cũ nõ esset pba-
ta aliqua falsitas cõtra eũ nisi p suã cõ-
fessionẽ que non includit sub illis ver-
bis statuti:sed illud opata est potentia
aduersarii ipsius non aũt iuris rigor.
(Et idẽ firmat Rapha. fulgo.in consi.
suo.cxxiiij.incip.presuppositis.in.ij.colũ.
vbi proprie loquitur in tali statuto.) Et
scias qd do. Feli.in dicta rubrica extra
eo.circa fi.dicit ꝙ ex predictis infertur
ad not:verbum vez qd si statutũ exclu-
dit post lapsum termini pbatiões non
vn cẽsetur excludere ꝛ auferre faculta-
tem faciendi articulos vt pars cõfitea-
tur qr tali casu nõ dicit velle pbare sꝫ
releuari ab onere probandi:ita ẽm eũ
sentit Bald.contra Nico.de matha.in
aut.sed de nouo iure.versus fi.C.si cer.
peta.ꝛ firmat Lud.roma.ẽm eum in.l.
admonẽdi.in antepenult.car.ver.quo
ad scdm ꝛc.de iureiuran.ad que vide
que dixi in sing.meo.cx.incip.cõis do-
ctorũ opi.ꝛc.ꝛ p hac parte do.Feli.vbi
s.dicit qd tex.in.d.l.sed si possessori.in
§.pe.non habet obstare vbi dicitur ꝙ
iurãs perinde habetur ac si probasset.
† Nã illa dictio perinde denotat im-
proprietatẽ.l.sed si lege.ver:perinde.ꝛ
ibi Ang.ff.de peti.heredi.ꝛ glos.in.l.j.
ff.de receptato.ꝛ idẽ dixit.d.Feli.in.c.
vltra tertiam.in fi.de testi.attñ contra
alia adducta supra ꝯtra hãc opinionẽ
nec ipse nec ali⁹ respõdet:ideo cogita
mecũ. ¶ Et scias vlteri⁹ qd posito sine
veritatis preiudicio qd ꝯfessio sit pro-
batio nõ tñ intelligas de qualibet con-
fessione sed solũ de cõfessiõe legitima
77 q̃ habet requisita in confessione. † Nã
primo debet cõtinere causam als non
probat ꝛ nihil operatur.l.cũ de indebi-
to.§.fi.cũ glos.ff.eo.et glos.not.in.l.j.in
fi.ff.de interrogatio.actio.c.si cautio.ꝛ
ibi doc.de fide instru.ꝛ habet per glos.
in.l.instrumẽta.j.in hoc titu.ꝛ in.l.ge-
neraliter.in verbo eã.C.de non nu.pe.
ꝛ Bart.in.l nuda.j.de donatio.ꝛ p Lu.
roma.in consi.suo.ccxc.inci.in casu ꝛc.
ante fi.ꝛ per Salic.in.l.j.j.de cõfes.de
quo lati⁹ dixi in.l.j.§.preterea.ff.de que-
stioni.ꝛ istud nõ solũ habet locũ in ci-
uilibus sed etiã habet locũ in crimina-
libus:qm etiã in criminalib⁹ confessio
facta sine cã nõ preiudicat confitẽti si-
cut nec in ciuilibus.ita sing.dixit Pet.
de ancha.in consil.suo.xxiiij.incip.visa
inquisitione formata cõtra Philippũ.
in.j.colũ.quod est sing.verbum de quo
dixi in singu.meo.cxix.incip.obliga-
tio.et in.d.l.j.§.preterea.ff.de questio.
78 vltra me. ¶ † Scias tñ ꝛ mẽti habeas
ꝙ lꝫ talis ꝯfessio sine cã nõ faciat pro-
bationẽ nec noceat ꝯfitẽti vt in dictis
locis:istud est verũ quo ad plenã pba-
tionẽ secus autẽ quo ad semiplenã:qr
quo ad faciendã semiplenã probatio-
nẽ valet:ita sing.dixit Spec.post Mar-
ti.de fano.in ti.de confes.§.nũc viden-
dum.in.vij.col.ver.sed nunquid:quod
dictũ p valde no.exclamat Ludo.ro.
in cõsi.suo.ccclxxiij.inci.in casu pposi-
to ꝛc.ante fi.qd est singu.no.ꝛ idẽ dixit
do.Alex.in cõsi.suo.iiij.incip.circa pri-
mum quesitũ.in pe.col.in.j.vol.vbi ad
hoc alleg.gl.in.l.iij.in verbo speciẽ.ff.
de testi.ꝛ glo.in.l.inter chartulas.j.de
cõuenic.fis.debito.lib.x.ꝛ idem voluit
ipse do.Alexan.in consi.suo.lxxiii.in-
cip.in causa ꝛ lite ꝛc.in.j.vol.vbi dicit
qd idẽ voluit do.Ant.in.c.si cautio.de

79 fide instru.¶ † Et vltra pmissa aduers
sas etiā:nā lʒ dicta ɔfessio sine cā non
valeat vt.s.tn̄ hoc fallit nisi sup ea sit
appositū iuramētū:nā tūc vʒ et plene
pbat:ita no.dixit Lu.ro.in.d.consi.suo
ccclxxiij.incip.in casu pposito ꝛc.circa
me.ver.ceterum aduertēdū:ꝛ idē dixit
Jo.bap.de cazalu.in repe.sua.l.admo
nendi.in.vij.char.in princi.iij.col.ff.de
iureiur.ꝛ alle.Bal.in duob⁹ locis quē
vide:de quo similr̄ dixi.l.d.l.j.in.§.pre
80 terea.vltra me.ff.de qōnib⁹.¶ † Limi
ta etiā pdictā ɔclusionē nisi talis ɔfes
sio sine cā sit facta i mortis articulo qꝛ
tūc valebit:ita dixit do.An.in.c.si cau
tio.de fi.istru.in.iiij.col.ꝛ hoc p gl.sin
gu.in.l.j.in gl.fi.circa fi.j.de fal.cā ad
iect.leg.ꝛ p gl.in.l.j.in fi.ff.de interro
ga.act.quā ad hoc dixit singu.Barba.
in repe.rub.de fide instru.in.iij.col.de
quo latius dixi in repe.mea rubrice.ff.
de fideiusso.in.v.char.ꝛ in.l.rōnes.j.in
hoc tit.de qua glo.l.j.j.de fal.cā adiec.
lega.vide Soci.in cōsi.suo.lxj.inci.in
presenti cōsultatione ꝛc.in.iij.col. vbi
adducit plures doc.dicētes illā eē sin
81 gu.ꝛ eā sequuntur.¶ † Intellige etiā
pdictā ɔclusionē cū alia restitutiōe vcʒ
q cōfessio sine cā nō pbat vt in dictis
iurib⁹ hoc est verū ꝛ habet locū nisi sit
facta in iudicio qꝛ tūc pꝑter calorē iu
diciū pbat nō obstante q sit sine cā:ita
dixit glo.no.ꝛ sing.in.d.l.j.§.fi.ff.de in
terroga.actio.(Et qn̄ aliqd dicat fa
ctū in iudicio vide Bal.in.l.j.in.§.simi
liqꝫ mō.C.de lati.liberta.) Quā glo.ad
hoc refert ꝛ sequit do.Alex.in cōsi.suo
xiij.in.iij.col.inci.ex his que in thema
te ꝛc.ꝛ in.l.pacta.post prin.s.de pact.ꝛ
do Feli.in.c.quoniā contra.in.vij.col.
extra de proba.ꝛ in.c.f.in.j.col.in fi.ex
tra de pac.ꝛ Ange.in.l.si vn⁹.§.pactus.
in.ij.col.ff.de pa.ꝛ illam glos.etiam re
fert ꝛ sequit Barba.in repe.rub.de fi.
instru.in.iij.char.in.iij.col.p qua dicit
esse casum vbi hoc voluit Bald.in.l.si
cut.j.de repu.here.ꝛ illā etiā refert et
sequit Ludo.ro.in.ɔsi.suo.ccxc.inci.in
casu ꝛc.circa fin.ꝛ illud qđ voluit dicta
glo.sentit etiā gl.in.c.si.extra de cōfes.
ꝛ voluit Cy.in.l.gn̄aliter.j.de non nu.
pec.ꝛ do.Ant.in.d.c.si cautio.ꝛ in.c.si.
in.vij.col.de ɔfes.ꝛ ibidē etiā.in.iiij.col.
¶ Pro qua glos.faciūt dicta p Sali.in
d.l.j.j.de cōfes.vbi sing.dixit q ille qui
apud acta cōfessus est habuisse ꝛ rece
pisse nō pōt postea opponere excep.nō
nu.pec.et adduci pōt qđ voluit Bald.
in.l.fi.j.de fi.instru.versi.venio ad alia
no.ꝛc.vbi dicit q si semel est producta
scriptura in iudicio ꝛ registrata est co
pia in actis q talis scriptura facit ple
nā fidē licet nō reperiat originale:ꝛ fa
ciūt dicta per Bal.in addi.Spec.in tit.
de confes.in versi.cōfessio facta in iudi
cio ꝛc.vbi dicit q cōfessio facta in iudi
cio siue formiter siue informiter vʒ si
cut iuramētū:ꝛ facit glos.in.c.psentiū.
de testi.ꝛ qđ dixit Car.in.c.examinata.
de iudi.ꝛ Jo.an.in.c.fi.de iureiu.in.vj.
ꝛ qđ voluit Innoc.in.d.c.venerabilis.
de excep.ꝛ in.c.olim.de censi.ꝛ Bar.in
l.post legatum.ff.de his qui.vt indig.
82 † ꝛ facit no.verbū Sali.in.l.cōtract⁹.
in.j.col.in ver.itē qro ꝛc.j.de fid.instru.
vbi dicit q qn̄ cōtract⁹ fit apud acta de
celebrat⁹ in scriptis qđ dicit ppetuo te
nēdū cordi ꝛc.Et facit qđ voluit Bald.
in.l.j.l pe.col.j.de cōfes.vbi no.dixit q
cōfessio facta in libello vel in alia scri
ptura iudicū pducta aduersario absen
te pinde pbat ac si esset facta ipso pre
sente.ad qđ alleg.c.venerabilis.de ex
ceptio. ꝛ.l.cū ptiū.j.de libe.causa.ꝛ.l.
postq̄ liti.s.de pac.ꝛ idē tenet.d.Ant.
in.c.si.in.v.col.de cōfes.ꝛ Joā.de imo.
in.d.c.si cautio.quē ad hoc refert et se
quit Barb.in quodā cōsi.suo.inci.pre
est dn̄s innocantibus eū.in.iiij.col.pro
quib⁹ faciunt q̄ habent in.l.manumis
sio p littora.ff.de manu.vin.et in.l.cū
p quo.ff.de in ius voc.ꝛ in.l.si qs vxo
ri.in.§.si fugitiuum.ff.de fur.ꝛ text.fm
vnū intellectū in.c.j.de iudi.et dicta p
Bal.in.l.ij.j.de insti.et substit.sub con
ditione fac.per tex.ibi in versi.ex his q
in libello ꝛc.ꝛ glos.in.l.rura.j.de omni
83 agro deserto.lib.x.† Et facit etiā opti
me tex.valde no.in.l.cū ostēdim⁹.in.§.
fi.ff.de fideiusso.tu.vbi dicitur quod il
le q̄ apud acta passus est se describi in
fideiussorē est obligat⁹ ac si solenniter
per stipulationē

per stipulationē ꝑmisisset.de quo tex. facit mētionē.d.Lanfrācus de oriano. in tract.suo de arbi.in.ij.car.in vlt.col. in fi.⁊ Jo.de Jmo.in cle.j.in.v.col.ver. vlti.inducit ⁊c.de procu.vbi ponit not. questionē.de quo text.etiā facit mētio nē Cardi.in.d.cle.j.in prin.iiij.colū.de procu.⁊ Bart.in.l.cū quis decedēs.in prin.ff.de leg.iij.⁊ do.Alex.in.l.pacta. post prin.§.de pac.et.d.Frā.de are.i.c. qm̄ cōtra.de ꝓba.⁊ ibi.d.Feli.i.vij.col. in prin.et Bal.in.c.j.§.fi.in tit.si de in= uesti.inter dn̄s ⁊ vasal.lis oria.circa fi. ⁊.d.Feli.in.c.fraternitatis. in. v.col.in prin.de testi.(¶Adde i materia ista ꝙ promissio facta in iudicio h₃ execu. paratā sicut instrm̄ guarentigiatū fm̄ Bal.in.l.cū pro quo.ff.de in ius voc.et ibi p alios.⁊ p Alex.in.l.tale pactū.in §.qui ꝓuocauit.ff.de pac.⁊ adde Bal. in.l.fi.C.arbi.tu.vbi dicit ꝙ idē operat̄ verbū credo qđ operat̄ verbū ꝓcisum: sc₃ affirmatiuū:vide glo.⁊ ibi Pau.de cast.in auf.generaliter.C.de epi.⁊ cle.) ¶†Jtē ad predicta faciunt etiā dicta p Rapha.ful.in.l.omniū.ſ.de testa.vbi dicit ꝙ v₃ testamentū factū apud acta sine testib⁹.Bal.tñ ⁊ Sali.ibi tenēt qđ nō valeat etiā apud acta nisi cū duob⁹ testibus:quos refert ⁊ sequit̄ Alex.in d.l.pacta.post prin.§.de pac.Et faciūt dicta per.d.Feli.in.c.j.in.ij.col.de li.cō test.Et faciūt etiā notabilia dicta ipsi⁹ do.Feli.in.d.c.qm̄ cōtra.in.vij.col.vbi dixit ꝙ vbi alias de iure ꝓ aliquo ne= gotio debet fieri duplex instrm̄ sufficit simplex assertio apud acta qđ dicit vo luisse Host.in summa de natis ex libe= ro ventre:quē sequit̄ fm̄ eū.d.An.in.c. Judicatū.de immu.eccle.Quod est no. ad statutū hic Bononie volēs ꝙ in do= nationibus requirant̄ duo notarij.nā satis erit sine dictis duob⁹ notarijs ꝙ donans asserat se donare apud acta. Jtē allegat ēt ipse do.Feli.vbi.ſ.tert. no.in materia in.l.j.in fi.cū.l.seq.ff.de appel.vbi act⁹ q̄ debet expediri in scri ptis sufficit si fiat apud acta viua voce et in actis scribatur.¶†Subdit etiā domi.Feli.vbi.ſ.ꝙ tātū valet assertio apud acta quantum valet pactū alle= gat Barto.hoc voluisse in.l.j.in prin= ci.ff.a quibus ap.non licet.Jtē dicit ꝙ taciturnitas apud acta habet vim sti= pulationis alleg.Bar.in.l.fi.ff.de pre= to.stipu.⁊ in.l.cū qs decedens.in prin= ci.ff.de verb.obliga.⁊ Bal.in repe.l.ta le pactū.§.qui ꝓuocauit.in.vij.colū.ff. de pact.Et facit etiā ad predictamam pactū nudū factū i iudicio parit actio nem q₂ assumit sufficiens vestimētū a calore iudicij fm̄ Ludo.ro.⁊.d.Alexā. in.l.j.in.§.j.ff.de verbo.oblig.quos ad hoc refert ⁊ sequitur.d.Feli.in.c.j.in.j. col.in fi.extra de pactis.vbi etiā addu cit Paul.de ca.in.d.l.tale pactū.in.§.q̄ ꝓuocauit.in princi.ff.de pac.vbi dicit ꝙ nedū pactū nudū factum in iudicio debet mitti executioni iuxta gl.in auf. gñaliter.in verbo cōscribat.ſ.de epis. ⁊ cleri.sed imo tale pactum nudum fa ctū in iudicio habet executionē para= tam.Et adducūt etiam Ange.in.d.l.si vnus.in.§.pactus.in.iij.col.ff. de pac. vbi dixit ꝙ l₃ ꝙ quis facit pactū nudū de nō petēdo parte absente:et nemine recipiēte cum nō obliget:tñ hoc fallit si fiat in iudicio.alleg.l.postꝙ liti.ſ.de pact.⁊ glos in.d.l.j.ff.de interrog.act.⁊ idem dixit Ange.in.l.duob⁹.§.fi.in fi. ff.de pac.Et ꝓ istis faciūt etiā optime dicta p Pe.de anc.in cōsi.suo.ccc.xxxj.
86 incip.super primo ⁊c.†Et facit etiam singulare verbū Ange.de are.in.§.sin= autem.in.ij.col.ver.nota ibi actis insi= nnatum.institu.de satisda.vbi dixit ꝙ contra mandatū factum apud acta nō potest aliq̄d opponi.Et ideo dicit si tu potes sis semper caut⁹ ꝙ facias procu ratorem tuum coram iudice sedēte ꝓ tribunali et ꝑsente aduersario tuo.nā tūc dicit̄ mandatū factū et datū apud acta cui postea aliquid opponi non po terit:ad quod dicit videri text.⁊ gl.vbi Cyn.Barto.et alij in.l.j.ſ.de satisd.de quo etiā dixi in.l.si quis ne questio.in x.car.ff.de questionib⁹.vbi omnino vi=
87 deas.†Et facit singulare verbū Salt ce.in.l. cōtract⁹.in.j.col.j.de fi.instru. vbi dixit ꝙ cōtractus ⁊ obligationes q̄ fiunt apud acta etiā ex depositione vel ex necessitate legis dicunt̄ in scriptis

cōtracte ꝑ illū tex. qđ dicit ꝑpetuo te=
88 nendū cordi. ¶ †Limita tñ hoc: vz qđ
cōfessio sine causa ꝓbat apud acta et
nocet confitēti hoc est verū si sit facta
principaliter: secus si nō sit facta prin=
cipaliter sed incidēter: q2 tunc nō pro=
bat nec nocet confitenti quo ad plenā
probationē arg. eorū que dixit Bar. in
l. si cōfessus. ff. de custo. reorū. vbi dixit
ꝙ ad hoc vt reus cōfitēs delictū possit
puniri vera pena delicti requirit͛ qđ sit
ꝯfessus delictū principalr: sec⁹ si illud
sit ꝯfessus incidēter. ꝛ idē voluit Jno.
in. c. fi. in penul. col. de cōfes. ꝛ do. Abb.
in. c. at si clerici. in prin. in. ij. colū. extra
de iudi. ꝛ Joā. de imo. in. c. examinata.
in fi. eodē titu. ꝛ facit tex. et ibi Abb. in
c. j. in fi. de excep. ꝛ in. c. ij. de ordi. cog. ꝛ
in. c. fi. de restitu. spo. in vlt. not. ꝛ Abb.
in consi. suo. xxv. inci. canonicus ꝛc. in
j. volu. ꝛ Ang. in disputa. sua incipien.
Astensis miles ꝛc. in. ij. colum. ꝛ in dis=
puta. sua incip. duo nobiles Gallici. in
iij. car. ꝛ Salice. in. l. ij. de custo. reo. cir
ca fi. Ange. in consi. suo. clxxiij. inci. vi=
sis actis predictis ꝛc. de quo lati⁹ dixi
in repe. mea. l. fi. in. xxij. car. j. in hoc ti.
ꝛ ibi etiā in. xxv. car. et in. l. j. in princi.
in vlti. car. ff. de questio. ¶ Et adeo est
verū hoc qđ cōfessio incidēter facta et
nō principaliter nō nocet: qđ dixit sin.
Salice. in. l. j. in. viij. col. j. de cōfes. qđ si
quis petit a me. x. mutuo. ꝛ ego vt non
mutuē sibi dico non habeo: imo q2 ege
bam pecunijs accepi. xx. mutuo a titio
qui est hic quod ille titius non pōt me
cōuenire vigore talis ꝯfessionis q2 illa
mihi nō preiudicat cū non fuerit facta
principaliter de mutuo titij sed incidē
ter. Et facit etiā singu. verbū Alber. de
rosa. in. ij. parte statuto. q. cxlviij. incip.
itē quero ꝛc. vbi dicit ꝙ si factū est sta=
tutū qđ quilibet pro extimo faciendo
debeat cū iuramēto dare oīa bona sua
et etiā debita si qua hz. ¶ Modo aliqs
iurauit se debere titio. x. q̃ vere sibi nō
debebat sed vt min⁹ extimi haberet:
ille autē titius virtute illi⁹ cōfessionis
iurate vult petere illa. x. an possit: ꝛ ar=
guit primo ꝙ sic: postea autē determi=
nat ꝙ non. ꝛ potest esse ratio triplex: vi
delicet q2 nō est facta talis ꝯfessio prin
cipaliter ꝓpter titiū sed incidēter. Itē
quia tale iuramētū non est delatū a iu
dice nec a parte ꝛ ē factū absente par=
te. Et facit not. verbū Bal. in. l. presby
teri. in penul. col. C. de epi. ꝛ cleri. versi.
tertio quero. vbi dixit ꝙ si testis exami
natus in aliqua causa dicit se homici=
dam ꝙ iudex nō poterit ipsum punirē
ex tali cōfessione q2 nō agebat͛ de hoc:
ad qđ dicit fore glo. ordi. in. c. quippe.
xiij. q. vi. qđ est not. in proposito. ¶ Ul=
terius scias etiā circa hāc confessionē
sine causa ꝙ cōfessio sine causa facta ꝑ
verba mere nunciatiua ꝓbant libera=
tionē fm. d. Cardi. in. c. significauit. de
testi. quē refert et sequit͛ do. Feli. ibi in
89 ij. col. versi. nota tertio ꝛc. ¶ †Mō vl=
tra predicta dico ꝙ confessio ad hoc vt
inducat plenā probationē nō solū de=
bet cōtinere causam vt dixi: sed etiā re
quiritur qđ fiat parte p̄sente alˀs si fiat
absente parte nō probat. l. certū. in. §. si
quis absente. ff. de cōfes. l. fi. ff. de inter
rog. actio. Quod verū itellige quo ad
plenā probationē: secus aūt quo ad se
miplenā probationē: nā talis cōfessio
facta absente parte facit semiplenam
ꝓbationē fm Barto. in. l. admonendi.
in. xvj. colū. ff. de iureiurā. ꝛ voluit Lu
doui. roma. consilio suo. ccclxxiij. inci.
in casu ꝓposito visis allegationib⁹ ꝛc.
ꝛ Bald. in addi. Specu. in titu. de con=
fes. circa finē. ꝛ etiā videt͛ velle Abb. in
c. fi. de succes. ab intesta. ꝛ voluit. d. Ale
xan. in cōsil. suo. xxiiij. in vlt. car. in. ij.
colū. in. ij. volumi. de quo etiā per eun
dem in cōsilio suo. clxxix. incip. in cau=
sa angelorū. in. iij. colū. ꝛ per Ludoui.
roma. cōsilio suo. cxcj. incipien. cū isti
fratres ꝛc. in. iij. col. et per dōm. Fran
ci. de arct. in consilio suo. lxiiij. incipiē.
diligenter ꝛ mature. in fine. j. col. ꝛ per
Barba. in consi. suo. xl. incip. viso pro=
cessu. in. x. colū. versic. ix. in. iij. volumi.
et per Oldra. in consilio suo. cccxj. inci
90 piē. hec sunt rationes ꝛc. ¶ †Et circa
hāc ꝯfessionē factā extra iudiciū par=
te absente teneas menti aliqua primo
quod confessio facta parte absente ꝓ=
bat liberationem seu solutionem: ita

dixit Bal.in.l.generaliter.in vlti.col.j.
de nō nu.pe.z in.l.ratiōes.j.in hoc tit.
et in cōsi.suo.xlj.incip.in premissis zc.
in.v.vol.pro quo faciūt dicta per Car.
in.c.si iudicauit.de testi.vbi dixit ꝙ cō-
fessio sine causa etiā per verba enūtia
tiua etiam mera probat liberationem:
z allegat glo.in.l.tale pactū.in prin.ff.
de pac.quod dictū refert z sequitur do.
Feli.in.d.c.significauit in.ij.col.versic.
nota tertio zc.de quo lati⁹ per eū in.c.
si cautio.in.x.col.v.fallit septimo.ex-
tra de fi.instru.¶ †Item scias etiā ꝙ
confessio facta absente parte frequēs
z cōtinuata z totiēs repetita ꝙ trāseat
quasi in publicam vocem et famā ple-
ne probat et preiudicat confitenti fm
Pau.de ca.in consi.suo.clxxv.incip.su
per primo:in vlti.colū.pro quo faciunt
optime dicta per Ludo.roma.in cōsil.
suo.ccxc.incip.in casu ꝓposite zc.ante
fi.z per.d.Feli.in.c.olim.in.v.col.de re
scrip.¶ †Itē etiā teneas menti ꝙ con-
fessio facta absente parte valet de eq-
tate canonica:qz fm equitatē canoni-
cam sola mens videt̃ sufficere:ꝙ videt̃
voluisse glo.in.c.quoties.j.q.vij.ita di-
xit do.An.et Imo.in.c.si cautio.de fi.
instru.de quo latius et notabili⁹ ꝑ do.
Feli.ibi in.vij.col.ver.fallit secūdo zc.
(In hac materia confessionis facte
absente parte vide.d.Flo.i.l.heredes
ei⁹.in.§.idez scribis.ff.fami.hercisců.)
¶ †Item etiam scias ꝙ confessio ali-
cuius rei que dependet a solo animo
vel a sola volūtate vnius talis cōfessio
non requirit partis presentiam sed vz
parte absente.ita no.gl.z Bar.in.l.pō-
ponius.la.j.ff.de neg.gest.et Barto.in
d.l.certum.in.d.§.si quis absente.et in
§.si vero expressim.et no.Ange.in aut.
de heredi.z falc.z do.Alex.referēs pre
dicta in consil.suo.clxxxvj.incip.in hac
cā z lite zc.in.iiij.colū.in fi.in.ij.volu.
(Vide Alexā.in consil.lxxxv.inci.in
cā mota zc.in.vij.colum.)¶ †Et scias
etiā ꝙ dicta cōfessio facta absente par-
te plene probet si sit facta cū iuramen
to fm Pau.de cast.in cōsi.suo.ccxlj.in-
cip.primo videndum zc.circa princ.ꝙ
est multū no.¶ †Et teneas etiā men-
ti ꝙ licet regulariter cōfessio facta ab-
sente parte non probet nec preiudicet
confitenti.tamen hoc fallit in confes-
sione que non tendit ad obligandū cō-
fitentem alteri sed principaliter tēdit
ad probandum aliquid ex qua proba-
tione absenti queritur obligatio vnde
si quis approbat aliquod instrumentū
tanꝗ verū vigore huius approbatiōis
oēs quorū interest licet fuerint absen-
tes poterunt agere cōtra approbantē.
ita dixit Ang.ꝑ illū tex.in aut.de here.
z fal.in.§.si vero expressim.in.iiij.colū.
versic.ex hoc patet.quē refert z sequit̃
d.Feli.in.c.cū.M.ferrariensis.in.xvij.
96 col.in fi.de constitu.¶ †Scias etiam
ꝙ confessio facta absente parte regu-
lariter vt dixi nō nocet cōfitenti:fallit
tñ in alio casu:vcz si cōfiteor me debe-
re aliqd titio et hoc faciā in presentia
alicui⁹ recipiētis dictā cōfessionē nole
z vice ipsi⁹ titij nā etiā si nō hz manda
tū z etiā si nō sit tabellio si tñ titi⁹ post
ea ratum habet ei prodest talis confes
sio et nocet confitenti.ita dixit Ioā.de
imola in.c.si cautio.de fi.instru.quem
ibi refert et sequitur domi.Feli.in.xj.
colū.in versicu.fallit vndecimo:z mo-
uet̃ Io.de imo.ad hoc dicendū per id
qd̃ habet̃ in text.z glo.in.l.huiusmodi.
in prin.ff.de leg.j.z in.§.alteri.instit.de
inutil.stipu.z notata ꝑ Barto.in.l.non
solū.§.liberatiōis.ff.de libera.leg.z ꝑ
no.Io.an.in Spec.in ti.de cōfes.in.§.
nūc vidēdū.versic.quero quid si confi-
97 teor zc.¶ †Et istis adde etiā ꝙ cōfes-
sio facta corā iudice recipiēte eā ꝓ his
quorum interest habet executionē pa-
ratam etiā cōtra heredē cōfitētis etiā
si non fiat in forma iudicij.ita sing.di-
xit do.Philip.Fran.in.c.cum speciali.
in antepenul.colum.versic.tertio que-
rit̃ zc.extra de appella.allegat.l.eū pro
quo.z ibi Bal.ff.de in ius vocan.ꝙ di-
cit notādum esse ad glo.in.l.sed si pos-
sessori.§.sed cum de hereditate.ff.de
iureiuran.(Limita tamen hoc mul-
tum singu.vt per Alex.in cōsil.clxxiiij.
incip.in causa et lite zc.in.ij.colum.in
98 versi.pro hoc etiā zc.in.vj.vol.¶ †Itē
scias etiā ꝙ cōfessio facta in testō par-

te presente et acceptate habet eũdem
effectũ irreuocabilẽ quẽ habet ꝯfessio
inter viuos sm Jaco.de belui.in aut.
de iureiu.a mori.presti.⁊ Bal.in.l.in-
cius.§.antepe.ff.de lega.ij.⁊ in.l.si q̇s
decedens.§.codicillis.ff.de leg.iij.⁊ in
l.rationes.j.in hoc titul.⁊ do.Anto.in
c.fi.de successio.ab intesta.et Soci.in
consil.lxj.incipien.in presenti consul-
tatione.in.ij.colũ.versi.circa tertiã ⁊c.
99 ¶†Item scias etiã circa hanc mate-
riam q confessio facta corã fideiussore
satis dicit̃ facta p̃sente parte sm Bal.
in.d.consil.xlj.incipien.in primis.in.v.
100 vol.¶†Et idem dicas in confessione
facta corã negotiorũ gestore sm Fran.
tigri.in consi.suo incip.titius cõfessus
fuit ⁊c.qd̃ intellige etiam si talis nego
tiorũ gestor acceptans pro absente sit
priuata persona sm Sali.in.l.j.in.xv.
oppo.j.de confes.quos refert et sequit̃
d.Feli.in.c.olim.in.iij.col.de rescript.
101 ¶†Itẽ teneas etiã mẽti q lz cõfessio
facta absente parte nõ probet plene tñ
fallit in cõfessione instrumẽtali:q2 cõ-
fessio facta in instrumẽto absente par-
te ꝓbat ꝯtra cõfitẽtẽ.tex.est ad hoc no.
in.l.desiderium.j.depositi:quẽ text.ibi
exclamat Bald.⁊ Pau.de ca.in consil.
lxxxiiij.incip.qd̃ prefata snia.⁊ Barto.
in.l.admonendi.ff.de iureiu.⁊ ita dicit
d.Fran.de cre.in not.suo.ciiij.inci.ap-
paret instr̃m:et faciũt not.verba Pau.
de castr.in.d.consi.suo.lxxxiiij.incipiẽ.
prefata snia ⁊c.vbi no.dicit q rõ dati ⁊
recepti facta inter aliquos inducit ꝓ-
bationẽ quo ad alios licet sit facta in
102 absentia partis qd̃ est not.¶†Item
adde q requirat̃ etiã ad hoc vt confes
sio noceat confitenti q nõ sit facta ca-
lore iracũdie:al's si sit facta calore ira-
cundie non preiudicat confitenti: ita
dixit glos.not.in.c.ex literis.de diuor.
alia est in.c.si quis iratus.ij.q.iij.pro
quib9 facit.l.q̇cquid calore.de reg.iu.
Et facit not.verbum Bald.in.c.j.§.si
q̇s vero.in fi.de pace iura.fir.vbi dicit
q homo intenso calore premotus non
est in plenitudine intellectus:ad que
etiã videre potes Barb.in.c.ij.de con-
103 sti.in.ij.char. ¶†Modo vltra predi-

cta dico q requirit̃ etiã in confessione
ad hoc vt illa inducat probationem q
ipsa confessio sit probata alias nõ pro-
bat nec nocet cõfitenti.Loquor in cri-
minalibus. ¶Et pono exemplum si
reus ꝯfitetur se hoiem occidisse ⁊ post
ea illum proiecisse in mari:certe ista ta
lis confessio nõ facit probationem nec
ei nocet taliter q possit puniri si non
constat de corpore mortuo saltem per
famam:⁊ sic confessio rei debet proba
ri alias non probat contra eum nec ei
nocet vt possit puniri de homicidio:ita
dixit Bald.in addi.Specul.in.titu. de
sentẽ.in.xviij.col.in fi.⁊ idẽ etiã firmat
ipse Bald.in.l.cũ probatio.ff.de prob.
in suis addi.et in aut.sed nouo iure.C.
de fur.⁊ idem ipse dixit in addi.Spec.
in titu.de confes.in.ij.col.in ver.titius
cõfitetur.Et faciunt dicta ꝑ Ange.in.l.
j.j.de confes.vbi ponit de illis malan-
drinis q̇ ꝯfessi sunt se occidisse plures
mercatores peregrinos ⁊ ꝓiecisse eoꝝ
corpora in mari an standũ sit tali con-
fessioni:⁊ dicit q inspiciẽdũ est an ma-
re vel flumẽ sit prope illũ locũ:q2 si est
prope ei nocebit secus aũt si nõ sit pro
pe:q2 tũc eis non nocebit.Et facit not.
verbũ Bald.in.l.j.in.iij.col.ver.quidã
cõfessus fuit.j.de fal.causa adiec.lega.
vbi dixit q lz aliq̇s in testamento suo
generaliter cõfiteatur se esse vsurariũ
q per hoc nõ annullat̃ ei9 testamentũ
nisi descendat ad aliquã speciem:puta
dicẽdo q2 extorsi vsuras a titio q2 hoc
casu poterit probari talis confessio.Et
põt etiam addi predictis Aug.de are.
in suo tract.malefi.in verbo et vestem
celestẽ abstulit.in.vj.char.in versic.q̇d
si aliq̇s confiteat̃ ⁊c.vbi dicit q si reus
ꝯfiteatur se fecisse plura ⁊ plura furta
diuersis temporibus ⁊ diuersis perso-
nis q huic confessioni standũ non est:
q2 talis confessio est generalis cũ non
104 constet de rebus subtractis. ¶†Et
ideo subdit q iudex debet esse bn cau-
tus ne damnet animã et corpus suum
quãdo fur confitet̃ coram eo maria et
montes et plura furta cõmisisse.Nam
nõ dz ipse iudex tali cõfessioni credere
sed debet velle oia furta ꝑ ipsum con-

festata probare et verificare destinādo nuntiū ad habendam informationem pro veritate et in repetendo furta per eum allegata:ita q apparear q distraxerit q pignorauerit et q penes eum hz:alis si hoc nō faceret ipse iudex sepe innocētes cōdemnaret q metu tormētorum vel etiā ex maximo cruciatu ipsorum tormentorū multa nō vera confitentur cōtra.l.absentē.ff.de pe. ¶ Pro quib9 facit optime text.in.l.j.§.illud aūt.ff. ad sillenia.de quo ego latius dixi in.l. j.in prin.in pe.char.ff.de questionibus. vbi posui q ante oia debet cōstare iudici delictū eē cōmissum.
105 ¶ †Requiritur etiam q cōfessio ad hoc vt faciat probationem q sit possibilis:qr si est impossibilis nō probat et nō nocet cōfitē tiut puta si reus cōfiteat occidisse hominem viuentē adhuc:ita est text.in.l. inde neratius.in.§.si qs holem viuū. ff.ad.l.aquil.et habetur in.l.confessionibus.et in.l.si is.ff.de interroga.act.et hoc firmat.d.An.in.c.significasti.in.ij. col.de homicidio.Et idem voluit Bal. in.l.j.in.viij.colū.versi sed quid dices. c.l.ij.j.de confes.et in consi.suo.lxiij.incip.verba Cy.in.vlti.colum.in.j.volu. ¶ Et faciūt dicta per Alexā.in cōsi.suo cccxxxix.incip.in causa inquisitionis formate.in.j.col.vbi dixit q ille q confitetur aliquē mortuum esse ex veneno per se illi dato non preiudicat sibi qn impossibile est sibi hoc scire. ¶ Et io alīs audiui dnm Vincētiū de Paleotis preceptorē meū in cathedra viua voce dicentem se alīs iuuasse quendam inquisitū a pena mortis q confessus erat se fregisse cum ense cuidā inimico suo caput et ossum.nā cū talis confessio sit impossibilis nō nocet confitenti nec per consequens facit probationē.Et q sit impossibilis patet satis a communiter accidētibus.Nam qn aliqs est vulneratus in capite laborant satis medici cū candelis accensis pluries inspiciēdo vulnus cognoscere an sit fractū ossum.ergo est impossibile q percussor qui illato vulnere statim aufugit hoc sciuerit:ergo talis confessio non probat nec nocet ipsi cōfitenti:qd dicebat dñs Vincentius probari et colligi ex dictis Pe.de ancha.in.c.si.in.vj.colū.
106 versi.querit.extra de confes. ¶ †Pro quibus etiā faciunt dicta per Lud.ro. consi.suo.cxiij.incip.pro decisione.in fin. vbi dicit expresse q cōfessio nature cōtraria seu impossibilis non nocet confitenti.allegat q plura de quib9 ibi per eum.Et faciūt dicta per Ludo.roma. in consi.suo.clxvij.incipien.Antonius accusat9 &c.in.ij.col.in prin.ad q vide dnm Aug.ari.i addi.ad Ange.de are. in tract.malefi.in verbo fama publica.in.xviij.char.in vl.addi.de quo plenius dixi in.l.j.in prin.in pe.char.ff. de questionibus.et in repetitio.mea. l.fin.in hoc ti.in.lxviij.char.vbi videas.
107 ¶ †Et scias q ista impossibilitas nedum vitiat confessionem rei:vt dixi sz etiā vitiat dictum testis.Nā qn testes deponunt aliqd qd eis sit impossibile scire nō valet ei9 dictū.Ita dixit Bald. in.l.arctursa.in.j.col.ff.de statu ho.vbi refert q Oldra.defendit quendā accusatum a morte.nā erat quidā accusatus de homicidio noctis tpe cōmisso: et testes deponebant de visu et interrogati in quo loco erāt.responderunt qd erāt aliquantulū remoti.interrogati si ibi erat lumen ignis vel candele dixerunt q nō:et hoc etiam fuit probatum per alios:et ipse Oldra.tunc probauit q illa nocte illa hora luna nō lucebat adeo q hoc nō potuerūt videre ipsi testes:et hoc modo conuicit ipsos testes et illū liberauit a morte:qr si nō aderat lumen ignis vel candele nec lucebat luna per argumentū a cōmuniter accidentibus et a sufficienti partiū enumeratione illi testes nō deponebant possibile:qr holes non vident facta in obscuro teste natura.Ad qd etiā Bal.vbi s.alleg.bonā glo.in.l.si cū exceptione. in.§.in hac.ff.qd me.cau.l verbo ignorantiā.ibi in fin.dum dicit q talia fiant de nocte et i multitudine holm &c.quā glos.ibi approbat Bal.et Ang.et ibi hoc tenent:et idē tenet Bal.in.c.j.in.§.porro.in titu.que fuit prima causa benefi. amitten.et do.Bartho.Cepo.in cautelis suis:cautela.cccxxj.incipien.si quis

fuit accusat⁹.⁊ idē videt firmare Bal.
in.l.de qb⁹.in pe.col.ver.⁊ ideo malefi
cium.ff.de legi.vbi etiā allegat dictam
glos.in.d.§.in hac.⁊ idē tenet Bald.in
l.cū fratrē.j.de his qb⁹ vt indig.⁊ in.l.
data opera.in.xij.colū.ver.deponit te⸗
stis falsum.j.qui accusare nō possunt.
⁊ in.l.si nō speciali.in prin.j.de testa.et
Cepol.in ɔsi.suo.xxxij.incip. quidam.
in.iiij.col.in fi.⁊ idē dixit Ang.in consi.
suo.cxciij.incip.visis pcessibus.in.ij.
col.⁊ faciūt optime dicta per Lud.ro.
in cōsi.suo.vij.incip.visis ⁊c.p.d.Feli.
in.c.ij.in.j.colū.de homi.⁊ in.c.cū cau⸗
sam.in.vij.colū.de testi.q̄ oia rettuli in
d.l.in princi.in pe.char.ff.de questio.
108 ¶†Item ⁊ vltra predicta dico q ad
hoc vt confessio inducat probationē q
requiritur q sit verisimilis alias si nō
sit verisimilis non facit probationem
nec nocet cōfitēti sm Bald.in.l.si quis
in hoc gen⁹.C.de epis.⁊ cle.in.j.colū.et
Pe.de anch.in ɔsi.xxiij.inci.visa inq̄si⸗
tione formata cōtra Philip.in.j.colū.
pro quo facit tex.in.l.nō est verisimile.
ff.q metus causa.⁊ in.c.qz verisimile.
de presump.⁊ tex.in.l.si ita q̄s.in versi.
q nemo sanus diceret.ff.de euic.⁊ di⸗
xit Pe.de ancha.in consi.suo.cclvij.in⸗
cip.ex ordine cōtractū ⁊c.in vlt.colū.q
nō verisimilibus iudex nō debet dare
fidē.⁊ dixit Pe.de ancha.in consil.suo
clvij.incip.visa facti narratione.in.vij.
colū.in fi.q allegās nō verisimile non
debet audiri.⁊ dixit Bald.in.l.fin.C.de
edendo q pbatio debet esse verisimi⸗
lis alias ei non est standū.⁊ dixit Inn.
in.c.auditis.extra de pscrip.q testi⸗
bus deponentibus nō verisimilia non
est credēdū.⁊ idē dixit do.Feli.in.c.lz
causam.in vers.nota decimo.extra eo.
109 de proba.¶†Et fortius dixit.d.Alex.
in cōsi.suo.cccccxxxviij.incip. circa pri⸗
mū.in pe.colū.q dictū testis nō verisi⸗
mile est suspectū de facto.⁊ faciunt di⸗
cta p dn̄os de rota sm.d.Feli.l antiq̄s
decisionib⁹.in titu.de iureiur.decis.iij.
incip.vbi aliq̄s ⁊c.vbi dixerūt q lz ha⸗
beamus q q̄n q̄s fuerit impeditus ste
tur sacramēto suo:vt est glos.in.§.alic.
insti.de actio.cū simi.hoc tn̄ est verū si
presumptio verisimilis sit pro iurante:
alr̄s nō stat iuramēto suo.Pro quo fa⸗
ciunt optime dicta per Bart.in.l.inter
oēs.in.§.recte.ff.d fur.⁊ p Bal.in auc.
cui relictum.j.de indicta vidui.tol.de
quo per.d.Feli.in.c.ij.in.vj.col.de cō⸗
sti.⁊ ibi per Imo.in.ix.colū.⁊ per Car.
in cle.ij.§.ceterum.de electio.in.vij.q.
⁊ per Joan.de ana.in.c.ij.in vlt.char.
de calumnia.⁊ per.d.Feli.in.c.signifi⸗
110 casti.el.j.in prin.de homi.¶†Et pro
predictis faciūt etiā dicta p Bal.in.c.
j.in.§.sacramentū.in.ij.col.de consue.
recti feu.vbi inq̄t q q̄n testis deponit
super eo q nō est verisimile vel est re⸗
motū ab eo seu a natura cōtract⁹:tunc
nō pōt deferri iuramētū in supplemē⸗
111 tum probationis.†Et dixit.d.Alex.in
consi.suo.ccxcv.inci.clarissime dn̄e ⁊c.
in vlti.colū.q nunq̄ defert iuramentū
q̄n illud q vult q̄s iurare nō est verisi⸗
mile. alleg. glos.quam dicit not.in.l.j.
C.q̄ ⁊ aduersus quos.quam ad hoc ibi
ponderat Bald.in.iij.col.⁊ illā etiā ad
hoc allegat Ludo.ro.in consi.suo.xcj.
incip.visis ac perunctatis.in pe.colū.
¶Pro quo faciūt dicta p do.Alexā.in
cōsi.suo.clxxix.inci.in causa angelor.
in fi.pe.col.⁊ faciūt dicta p Bald.in.d.
l.j.in.iij.col.j.de ser.fugi.vbi inquit q
remotū a verisimili est quedā falsita⸗
tis imago.⁊ facit text.⁊ ibi Car.in cle.
ne romani.in prin.de elec.vbi dicit q
opinio nō cōsona veritati est reijcien⸗
da.⁊ facit not.verbū Bald.in.l.clarū.j.
de auc.prestā.vbi dixit q si minor vel
maior est cōfessus extra iudiciū an pos
sit cogi ad perseuerādū in illa cōfessio⸗
ne:in quo dicit q si illa cōfessio est ve⸗
risimilis pōt cōpelli ad perseuerādum
in ea.p.l.q̄ro.in fi.ff.de edil.edic.⁊ p.l.
capite.v.ff.de adul.secus si nō sit veri⸗
similis.vt in.l.j.§.si quis impera.male⸗
dic.et per.l.milites. in.§.oportet.j.de
q̄oni.⁊ istud dictū Bald.refert ⁊ sequit
d.Frā.brunus in trac.suo de indicijs
⁊ tortura. in.iij.char.in.iij.colū.versic.
aliud est iudiciū:de quo ego feci men⸗
tionē in.l.de minore.in prin.ff.de q̄ō.
⁊ vide etiā do.An.in.c.j.de confes.vbi
dixit q licet, confessus homicidiū sine

alia probatione puniatur pena iuris per.d.c.j.hoc tamē est verū si cōfessio sit verisimilis.qđ dictū refert & sequit do.Paris de puteo in tracta.suo sindicatus.in.xxx.char.in.j.col.de quo etiā feci mentionē in.d.l.j.in prin.vlt.char. ff.de questio.vbi quasi ad literā posui
112 ista omnia.¶ †Et in hac materia verisimilitudinis teneas mēti q licet nō credatur testi deponenti nō verisimile tñ hoc fallit in testib9 valde dignis. ita no.dixit do.Feli.in.c.qz verisimile. in vlti.colū.in prin.de presump.qđ dicit esse not.de quo feci mentionem in singu.meo. cclxxiij.incipi.notissimum.
113 circa vlti.col.¶ †Itē scias etiam q cōfessio nō nocet cōfitenti sed reuocari pōt tanq̄ erronea qñ nō fuit acceptata per partē.(Adde hic Bald.in simili in.c.cū venissent.per illū tex.in.iij.col. de eo qui mit.in pos.rei ser.causa:vbi
114 dixit† q renuntiatio nō nocet renuntianti qñ nō est acceptata per partem. et vide Jaso.in.l.postq̄ liti.C.de pac. Adde q ista acceptatio debet fieri tpe quo fit cōfessio vel renūtiatio & non ex interuallo sm glos.in.l.consensu.ff.de actio.& obliga.& in.l.j.ff.de contrahen. emp.& voluit Abb.i.c.dilect9.de spōsa. & vide Barb.i.c.cū olim.el.ij.in.iij.col. in fi.de offi.delega.)Ita dixit Cy.in.l. vnica.in.vj.q.j.de confes.& ibi Sali.in xv.opposi.et Sali.in.l.iubemus.j.de liber.causa.& in.l.gñaliter.in.vj.q.j.de non nu.pec.vbi refert se sepius p hac parte cōsuluisse.& dicit ēt hoc tenuisse Ricar.de sali.et ita tenet do.Alex.pdicta & alia adducens ad hoc in cōsi.suo cccxiij.incipi.in causa appellationis. et do.Flo.de sancto petro.in.l.fi.ff.de interroga.act.de quo etiā p eū in cōsi. suo.xc.incip.fere ols vis &c.in.j.col.in j.vol.& p.d.Fran.de curte in consi.suo lxxvij.incip.super articulo &c.& do.Feli.in.c.si cautio.in.v.colū.versi.fortius
115 dixit &c.de fid.instru. ¶ †Item etiam scias q cōfessio debet esse pura & spontanea alias non nocet confitenti sm Joan.de imol.in consil.suo.cix.incipi. visa inquisitione &c.vbi dixit q qñ iudex habet reum in manib9 & dicit sibi confitearis delictum qz promitto tibi indulgere & facere gratiā:nam tunc si confiteat delictū nō poterit ex sua confessiōe puniri:ad qđ plura iura & rōnes adducit de qb9 ibi per eū de quo dixi in sing.meo.ccj.incip.in confessum &c.
116 ¶ †Vltimo circa hāc materiā confessionis scias q cōfessio nō nocet cōfitēti qñ cōtra eā iudicatū vel sētatū est sm Inno.in.c.mulieri.de iureiur.quē refert & sequitur Bal.in.l.si qs in hoc genus.§.de epis.& cleri.(& in aut.nouo iure.j.de pena iudi.qui male iudi.)de quo dixi lati9 in sing.meo.cclvij.incip.
117 nemo audiēdus est &c.† p quo facit aliqualiter in argu.illud qđ dicit vcz q negās positionē aduersarij non pōt postea se iuuare ex ea:vt voluit Arch. in.c.j.de consecra.eccle. vel alta.in.vj. quē refert & sequit.d.Vitalis in tract. clausularum.in clau.incipiē.q non sit melior cōditio &c.in vlt.col.& Ange.in l.j.in.§.si quis simpliciter.ff.de verbo. obli.de quo dixi late in aut.itē possessor.j.q potio.in pigno.habe. Et si vis plenius videre alia requisita in cōfessione vide glo.or.& ibi docto.in.c.fi.de confes.et vide in materia que ego dixi in singu.meo.ccj.incip.in cōfessum.
118 †Et an ficta confessio noceat cōfitēti vel eius heredi vide plura notata p.d. Phi.fran.in.c.cum speciali.§.fi.in vlti. char.in.ij.&.iij.col.de app.vbi sing.lo-
119 quit.¶ †Capio mō aliā spēm probationis sequēdo or.Bal.et sic pbationē q̄ fit per iuramentū circa quā mihi videtur primo querendū vtrū iuramētū dicat probatio:in quo primo videt dicendū q sic per text.in.c.ij.extra eo.in ver.alie probationes (de hac.q.vide Jas.in.§.quadrupli.in.vj.colū.insti.de actio.)iūctis notatis p glo.& doct.in.c. sedes.de rescript.l.ij.no.dicēs q p illū tex.d.c.ij.notāt doct.mod.sm do.Feli. in.ij.not.ibi dicens per illū text.reprobat glo.in.l.cū de indebito.in.j.glo.ff. eo.q tenet cōtrariū:ad qđ ēt facit text. expressius in.l.sz si possessori.in ver. proinde.ff.de iureiur.& est bonus text. in.l.fi.in.§.licētia.in versi.vel p sacrm illi9.j.de iure deli.et hāc partē firmat

Lude.ro.in.l.admonendi.in.xxiij. col. ff.de iureiurã.qui ad hoc allegat gl.in verbo ꝓpriũ.in.c.statutũ.in.§.cũ vero. de rescri.in.vj.¶ Sꝫ vltra eũ dicas tu ꝙ hoc voluit gl.in.l.in cõtractibus.in §.illud vcꝫ.j.de nõ nu.pe.ꝛ gl.in.c.pre sentium.de testi.Sed in cõtrariũ ꝙ im mo iuramentũ non sit probatio voluit gl.in.d.l.j.de indebito.in ℣.legitimis. ff.cũ eo.quã ad hoc refert ꝛ seqꝫ Lud. ro.in rubꝛi.de arbi.in.v.col.ꝛ idẽ dixit glo.in.c.at si clerici.in.§.si ℣o.extra de iudi.que dixit ꝙ legitima probatio est illa que fit ꝑ testes omni excep.maio res:ad qđ est etiã gl.in.c.abolen.in ℣ bo deprehẽsi.de hereticis:que dixit ꝙ legitima probatio dꝛ illa que fit per te stes vel per propriã cõfessionem ꝛ sic nõ per iuramẽtũ.et hãc partẽ etiã te net gl.in.l.cõtra negantẽ.§.ad.l.aquil. et glo.in.§.quadrupli.in verbo dupli cat.insti.de act.¶ Pro qua parte etiã ꝙ iuramentũ non sit probatio adduco tex.aperte hoc decidẽtem in.c.tue.de cle.peregri.vbi habetur ꝙ ordinatio il lorũ q̃ sunt ignoti dꝫ probari legitime ad hoc vt ep̃s loci pmittat eis celebra re.ꝛ tex.ibi exponit siue ꝑ literas siue per testes:ꝛ sic nõ per iuramentũ:quia inclusio vni⁹ est exclusio alteri⁹.l.ma ritus.§.de procu.cuꝫ si.¶ Quinimmo fortius dici posset ꝙ nedũ iuramentũ nõ facit probationẽ sed nec etiam facit idoneũ argumẽtũ.tex.est nota.in.c.in ter quatuor.de cler.peregrinis.¶ Itẽ pro hac parte ꝙ iuramẽtũ non sit pro batio est text.apertus in.l.lucius.ff.de condi.ꝛ demõ.vbi dꝛ ꝙ si testator insti tuit claudiũ si ipse probauerit se filiuꝫ testatoris dicit ibi tex.ꝙ ille nõ poterit probare hoc per modũ cõsistẽtẽ in ptã te sua.ergo nõ poterit ꝓbare per iura mẽtũ:ꝛ sic tex.ille optime ꝓbat ꝙ iura mẽtũ nõ est ꝓbatio.Et illũ text.ad hoc dixit sing.bal.in.l.hec snĩa.j.de sen.q̃ si ne cer.quã.ꝛ Lu.ro.l rep.rub.de arbi. l.v.col.versi.ꝛ vnũ scias ꝛc.ꝛ Barb.l.c. si ꝯtiterit.in fi.iij.col.de accusa.¶ Itẽ vltra predicta hãc partẽ tenet gl.in.c. j.§.si quis.in verbo absoluendus.in ti. si de inuesti.inter dñꝫ ꝛ vasallũ lis oria.

quã ibi not.ꝛ approbat Bal.ꝛ idẽ etiã tenet Bal.approbando illam in.c.j.in §.sacramẽtũ.in vlt.col.de consue.rec. feud.ꝛ idẽ firmat ipse Bal.in.c.j.in.§. cõuenticulas.in.iij.colũ.de pace iura. fir.ꝛ in.l.actor.in.j.col.j.co.¶ Et istaꝫ partẽ tenet etiã do.Feli.in rubri.extra co.circa fi.ꝛ in.c.ij.l pen.colũ.circa fi. de cõsti.de quo etiã per mod.in.l.si fra ter tuus.j.de test.mili.ꝛ sic ista est ma gis cõis opinio vcꝫ ꝙ iuramentũ nõ sit probatio:quam opi.etiam ego sequꝛ.

220 ¶ †Et ad cõtraria põt respõderi pꝛio ad tex.l.d.c.ij.extra eo.in verbo.alie ꝑ batiões:ꝙ licet dictio alius alia aliud implicet simila:vt habeꝫ per gl.in.l.si fugitiui.j.de ser.fugi.ꝛ l.l.j.§.j.ff.de pol lici.ꝛ glo.in.l.j.i ver.alio quocũqꝫ.ff. mãda.ꝛ gl.l cle.abbates.in verbo alij. de rescrip.ꝛ gl.in auꝫ.vt defuncti seu fu neraꝫ.l verbo alios.ꝛ gl.in.c.sedes.de rescrip.ꝛvoluit Lud.ro.in cõsi.suo.xlij. inci.visis que egregie.ꝛ in cõsi.xcij.in cip.indubitatissimã institutionꝫ ꝛ in cõ si.suo.clxxx.inci.si admittimus.in vlti. col.in quibus allegãt etiã alia iura ad hoc.Attamen hoc nõ est semper verũ ꝙ tales dictiones importẽt implicatio nẽ similiũ:ita dicit glo.no.in.l.non so lum.in.§.queritur.ff.de procurato.vbi adducit exẽplũ de sacra scriptura dicẽ te ꝙ Christ⁹ fuit crucifixus ꝛ alij duo latrones attñ nõ significat nec impor tat ꝙ Christ⁹ esset latro:ꝛ idem voluit gl.in.l.argumento.circa fi.ff.de auro ꝛ argen.lega.ꝛ Nico.de neap.in.l.sed et reprobari.l.ij.col.ff.de excusa.tu.ꝛ gl. in.c.sedes apostolica.de rescrip.ergo non est dicendũ ꝙ tex.in.d.c.ij.ꝑpter verbũ alie ꝓbatiões implicet ꝙ iura mentũ sit probatio:ꝛ sic non obstat nec etiã obstat text.in.l.sed si possessori.in verbo proinde.ff.de iureiur.qm̃ illa di ctio proinde est dictio lproprietatis vt dixi.§.in qõne an cõfessio sit probatio. Nec etiam obstat gloss.in contrarium adducte quia plures sunt glo.tenẽtes contrarium vt adduxi.§.ꝛ sic remaneo cum magis cõmuni opi.ꝙ iuramentũ non sit probatio ꝙ intelligo de iuramẽ to volũtario secus de iuramento dela

so aperte parti vel a iudice parti:quia tunc tale iuramentū facit probationē: vt habet in.l.admonēdi.ff.de iureiu.& in.l.manifeste.eo.ti.& in.l.bonefidei.§.

121 de reb.credi.cū si. ❡ † Istam tñ cōclusionem qḋ iuramētū non est probatio nec probationē inducit limita pluribꝰ modis seu pluribꝰ casibus in quibus iuramētū facit probationē.& primo limita in fuga. Nam tu scis ꝙ fuga facit indicium regulariter contra fugientē: vt habetur i.l.fin.ff.de q̄onibus.et per scribētes in.l.in lege cornelia.ff.ad sille.& per Ange.de aret.i tracta.maleficiorū.in verbo fama publica.in.vj.car. i ver.an fuga.de quo dixi late in repe. mea.l.fi.in.lxxx.car.j.in hoc titu.Attñ casu quo fuga inducat indiciū vel presumptionē cōtra aliquē tunc talis presumptio taliter inducta per fugā tollitur per iuramentū ipsius fugientis:ita singulariter et mirabiliter dixit Cy.in l.fi.j.de requi.reis:qḋ dictum valde ꝓ no.refert & sequitur do.Frā.brū.in tracta.suo de indicijs & tortu.in.iij.car.in ij.colū.in fi.verbi:ꝙ etiā ego retuli in

122 singu.meo.cxv.incip.fuga. ❡ † Item iuramētū etiā alio casu probat.nam ꝓbat illa que consistūt in aīo & talia probātur per assertionē cū iuramēto:ita dixit gl.apud oēs singularis in.§.alie. isti.de actio.quā ad hoc allegat Jo.de ana.in.c.significasti.el.j.in.ij.col.de homici.vbi dicit ꝙ idē voluit gl.in.c. presentiū.de testi.& in.c.si vero.el.ij.de sentētia excō.& in.c.pastoralis.vbi bonus tex.de excep.Itē etiā dictā gl.i.§.alie. ad hoc allegat Bar.in.l.celsus.i.ij.col. de vsucapio.& Joā.de ana.in consi.suo xliiij.incip.in q̄one stabioli.et Lud.ro. in cōsi.suo.ccccxviij.inci.vt clarior reddatur in fi.& in consi.suo.lxxvj.inci.in causa nobilis viri.in.iij.colū.& in cōsil. cij.inci.super eo.in penul.colum.et in consi.suo.cccxx.inci.hec istorum quin ꝙ &c.in.j.colum.et Cepo.in consil.suo xxxiiij.inci.visa accusatione &c.in pen. colū.& Ange.de aret.insti.de vulg.substi.in.§.fi.in pe.colū.& d.Feli.in.d.c.significasti.el.j.de homi.& idē voluit gl. in.l.j.in.§.hoc interdictum.ff.de itine. actuꝙ priuato.& in.l.si cui.in.§.hisdē. ff.de accu.de qua materia etiā loqtur Jo.de ana.in.c.accedēs.in fi.pme col. de crimi.fal.vbi etiā ad hoc alleg.glo. ibi.et allegat que habentur in.c.innotuit.de elec.& tex.in.c.nulli.i fi.de elec. in.vj.de quo etiā per do.Flo.in.l.j.in §.in corpore.ff.si quadru.pau.fe.dicat.

123 ❡ † Et facit qḋ voluit Bar.in tra.suo ad reprimendū in verbo per denuntiationē vltra mediū:vbi dixit qḋ cōscientia nō pōt probari nisi ex indicijs:allegat.l.dolū.§.ḋ dolo:de qua materia vide latius per.d.Feli.l.d.c.significasti. vbi limitat et restringit.d.gl.pluribus modis:& vide eundē in.c.j.in pe.col.in de presump.& in.c.quoniā.in.ij.col.eo. ti.& in.c.ij.in pe.col.de cōsti.& Alex.in l.de tutela.in fi.§.de in integ.resti.mi. Aduertas tñ ꝙ gl.in.d.§.alie. nō loqtur de iuramēto.& ideo hoc meliꝰ probant alie glo.superius allegate:& vide gl.in cle.j.circa fi.de penis.in verbo cōmode:qḋ videt innuere ꝙ predicte glo. & predicta iura ꝓcedant in foro anime

124 secus aūt in foro contentioso. ❡ † Et vltra premissa scias ꝙ ignorātia tanꝙ̄ quid dependens ab animo probat per iuramētū:tex.est in.c.nulli.in fi.de elc. in.vj.& in.c.cum in tua.qui matri.accusa.pos.& in.c.si vero.el.ij.de snia excō.& in.c.pastoralis.de excep.& voluit gl.in c.in lectū.xxxiiij.q.ij.& in.c.propositisti. xxviij.distin.& in.c.innotuit.de elec.Et hoc tenuit Oldr.in consi.suo.cclxxxvj. inci.i electionis &c.circa mediū.& Pe. de an.in cōsi.suo.clviij.inci.rōnes que superius.in fi.et in cōsi.suo.clxxiij.inci.dñs Lazarus.& dñs Bartho.cep.in consi.suo.xxiiij.inci.visa accus.in ante pe.col.& do.de rota in nouis decisi.decis.ccxxxvj.inci.extra rotam.sub tit.de dolo & contu.& Lud.ro.in consilio suo cccclxxxj.inci. presentis dubitationis articulus.in fi.et Abb.in.d.c.innotuit. circa fi.de elec.& l.c.ij.i vl.col.de elec.

☞ (Vide do.Fran.are.in.c.j.in.iii.col. in fi. [illegible]tra de accu.& Bal.in cōsi.448. inci.proponitur ante fi.in.ij.volu.et.d. Joā.de bap.de san.seuerino i rep.l.cunctos populos.in.lxxviij.col.ṽ.insuper

adde qd quādo zc.C.de summa tri.z fi. catho.z do.Philip.decciū in cōsi.clx.in cip.in causa.in vlt.coluā.z adde qd licet ignorātia vel sciētia probet iuramēto tū admittitur pbatio in contrariū:sed Jas.in.l.ij.§.j.ff.si ex noxa.causa agat. et in repe.l.admonēdi.in.iij.col.z Flo. in.l.virtus.ff.de proba.)Et ideo dixit multū not.Abb.in cōsi.suo.xxxv.incip. videt pmo zc.q si quis forēsis trāsiēs per aliquē locū nō sol erit gabellā re rū vel merciū suarū pter q iciderint in cōmissum iuuat si iurat se nesciuisse ibi esse aliquod dacium soluendū:z ta le iuramētū plene probabit ignorātiā suā.z hoc modo res sue non cadent in cōmissuz:qd est not.verbū z lucrosum. Et dixit multum egregie Pe.de anch. in.d.psi.suo.clxxiij.inci.dñs Lazarius qd si heres alicuius nō soluit canonē per biennīū nō cadit a iure suo si igno rauit talē rem hereditariā esse emphi teoticā.z q hoc casu ignorātia sua pro babit p iuramētū ipsi9 heredis qd est not.z vtile verbū:qd etiā voluit Spec. in ti.de loca.in.§.nunc aliqua.in vsic. xviij.z Bart.in.l.cum fili9.in.§.in hac. ff.de verb.obli.z Bal.in.l.fi.C.si aduer sus vendi.et Dy.in.c.cū quis.de regu. iur.l.vj.z glo.in.l.ij.z ibi doc.C.de iure emphiteo.z Lu.ro.in psi.suo.clxvj.in ci.viso z diligenter.in fi.verbis vbi al legādo predictos dicit qd emphiteota q cecidit a iure suo pter canonē nō so lutū qz nesciebat rem esse emphiteoti

115 cā debet restitui i integrū.¶†Et ad de qd ista probatio ignorātie per iura mentū est etiā magni effectus quo ad aliud.Nā vt scis si dñs recipit ab em phiteota canonē postq ipse cecidit a iure suo videtur sibi remittere caduci tatē z eū reintegrare fz doc.in.l.ij.C.de iure emphi.q ē verū si sciuerit emphi teotam a quo recepit affictuz cecidisse a iure suo.secus aūt si hoc nō sciuisset sed ignoraret:qz tunc recipiēdo fictum ignorās sfiā caducitatē non sibi preiu dicat:ita sing.dixit Cy.in.l.ij.in.iiij.q. C.de iure emphi.z Jo.d imo.referēs eū in.l.menius.in.§.duobus.ff.de lega.ij. Et ista ignorantia sua probabit per iu

ramentū suum per supradicta qz vt dix i ignorantia probatur per iuramentū asserentis:ergo etiā hoc casu iuramen tū erit magni effect9 vt de se patet.Ue runtamē est qd hoc casu quo pōt pba ri ignorātia per iuramentū poterit ad uersarius probare cōtrariū per legiti mas probatiōes fm Bar.in.l.si cui.in §.hisdem.ff de accusa.quez refert z se quitur do.Feli.in.c.quosdam.extra de

116 presum.in fi.¶†Et scias etiam q sic ut ignorantia probatur iuramento. (Uide Ange.in.l.Titius in.§.lucius titius.ff.de lib.z posthu.)ita etiā scien tia probatur iuramēto.tex.est in.c.pre sentiū.de testi.z in.c.pastoralis.de ex cep.z voluit Alex.in cōsi.suo.cxviij.in cip.in cā z lite.in.iiij.colū.in.ij.volu.et do.Feli.in.d.c.significasti.el.j.de homi ci.z in.c.j.in fi.pe.col.de presum.et in c.quosdā.eo.ti.z in.c.inquisitiōis.in.§. quesiuisti.in pe.col.de accu.z in.c.ij.in vj.col.de cōsti.vbi predicta limitat plu ribus modis.de quo etiā per eundem in.c.nostra.in.xv.colū.in fi.de rescrip.

117 ¶†Itē iuramētū facit probationem in alio casu.Nā instrumētorū amissio pbatur per iuramētū fm Bar.z alios in.l.emācipatione.C.de fi.instru.et vo luit do.Flo.in.l.in lege aquilia si dele tum.in.iiij.col.ff.ad.l.aquil.z habetur in.l.sicut.z ibi per Bar.C.de fi.instru.z est tex.in.l.fi.eo.ti.z habetur.in.c.cum olim.el.j.z ibi doc.de priuileg.z l auf. si qs in aliquo.C.de edē.z voluit Bar. in.l.huiusmodi.in.§.si ita.ff.de leg.j.et in.l.si qs.in.§.an vero.ff.de edē.z Bal. in margari.sua i verbo amissio.z Spe cu.in.ti.de instr.edic.in.§.restat.in ver bo illud quoqz.z in eo.ti.§.postq.ver si.vbi aūt.z Joan.de imo.in consi.suo iiij.inci.visa copia l.j.col.(Uide etiā Abb.in consil.suo.xij.incip.ex mul

128 tis agitatis zc.in.j.col.)¶†Hāc tñ cōclusionem.s.q amissio instrumento rum probetur per iuramētū limita ali quibus modis.Primo q hoc habet lo cum vbi agitur de modico preiudicio. secus vbi ageretur de magno preiudi cio.ita dicit do.Alexā.in dicto.l.huius modi.in.§.si ita.j fi.ff.de lega.j.z dicit

a loquitur Bar. ibi: ad qd etiã dicit re. l. thesaurus. ff. ad exhibendũ. & expresse not. fm eũ Bald. in. l. fi. §. dcdo. & in. l. dissolute. j. de condi. ex e. ¶ † Item alio casu pcedit dicta usio q amissio instrumétorũ proba p iuraméntũ quãdo quis ad exhibẽ. umétum tenet officio iudicis tan fm do. Alexã. vbi. s. vbi dicit q ita utur. l. fi. j. de fi. instru. & hoc voluit esse Cy. ibi. in. ij. oppo. & aliqd etiã per Bal. in aliis autem casibus de pbari amissio instrumétorũ p legi as probatiões sicut amissio cuiuscũ t alterius rei. ita dicit. d. Alex. in. d. ta. in fi. allegat. l. si quis ex argẽta in. §. pe. & fi. & ibi Bar. ff. de edẽdo. que etiaz adducit alios doc. de quis ibi per eũ. ¶ † Limita etiã predi n cõclusionem q amissio instrumẽ um probatur per iuraméntũ: fallit in ario qui cõfessus est se fuisse stipu m contractũ: sed dicit se pedidisse tum seu instrumentũ rogitus. nam casu sibi nec suo sacraméto credit: dicit Joan. in addi. Spe. in ti. de in edic. in §. instru. in. j. col. i addi. in vt dicebat Odof. in fin. q etiã tenet resse Fede. de senis in cõsi. suo. cxiij. ip. Titi' cõstituit &c. circa fi. sed an casu possit p testes pbari cõtinẽtia possint pbari cõtẽta in ipso instrũo examino hic qz specialiter tãgã deo re. j. vbi hãc. q. examinabo de per se. † Modo vlteri' pcedẽdo dico q iu nẽtũ facit pbationẽ in alio casu. Nã uraméntum probatur absentia aduo i. ita dixit Spec. in ti. de dila. in. §. fi. pe. col. quem refert & sequit Fede. senis in cõsi. suo. cxiiij. incip. in pun : & probatio istius absentie est iusta usa dande dilationis fm eũ: ad qd al gat not. in. c. j. vt lite nõ cõtesta. tu ad c alleg. glo. & doc. in. l. emãcipatus. j. bon. pos. repu. de quo etiam aliquid r Bart. in. l. si longi'. ff. de iud. in pn o. & in. l. ait pretor. in fi. ff. ex quib. cau. aio. & in. l. fi. ff. de vaca. mu. & p eũdem art. in. l. sed si vnius. in fi. ff. de iniur. ¶ Item infirmitas etiã probatur per ura méntum: & ideo si appellatus dicit appellationẽ esse desert: ãappellãs au tẽ dicit q pter infirmitatẽ non potuit illam prosequi tunc statur iuramento suo. ita dixit Specu. in ti. de appella. in §. nunc breuiter. versi. quid ergo si ap pellatur. quem refert & sequit Fed. de senis in. d. cõsi. suo. cxiiij. incip. sup pũ cto &c. vbi etiam subdit q per sacramẽ tum excusatur qs a cõtumacia. ad qd allegat optimam gl. iiij. q. v. c. vnico. in glo. fi. que dicit q impediméntum pbat per iuraméntũ: ad qd etiã allegat bonũ tex. in. c. quia pter. de elec. & tex. in. c. vltra tertiaz. de testi. vbi dicit tex. q ad obtinendam quartã dilationem quod plus est sufficit probare impedimentũ per iuramentũ in preiudicium partis.

133 ¶ † Ad idem allegat tex. in. c. statutuz. in. §. eũ vero. eiusdẽ ver. sed his duob' casibus. de rescrip. in. vj. vbi timor pro batur per iuraméntum in preiudicium partis. & allegat etiam tex. in. c. presen tiũ. de testi. & c. pastoralis. de exceptio.

134 ¶ † Item iuraméntum facit etiã plenã probationẽ in alio casu vcz qñ aliquis violenter fuit spoliatus bonis suis & p testes non potest probare res suas que sibi fuerũt arrepte & asportate. nã tali casu facta taxatiõe a iudice rerũ abla tarum defertur iuraméntum ipsi dãnuz passo seu spoliato. & statur iuramento suo de ipsis reb'. ita dicit tex. in. l. si quã do. j. vnde vi. & in. c. fi. q met. causa. & in c. in primis. ij. q. j. que iura licet loquã tur in rebus ablatis per violentiam: ta men etiam extenduntur ad res furto subtractas fm Joan. de ana. in cõsilio suo. lv. incipien. quia dubia &c. ante fin. versi. circa quartam. & Bal. in. l. j. in. xi. colum. versi. modo contra hoc oppo. j. de sententiis que pro eo qd interest p se. & Alex. in. l. ij. ff. de dã. infec. q etiam expsse voluit Abb. in. d. c. fin. q met. cã. in pe. colũ. & ibi allegat Imo. & Hostiẽ. hoc voluisse q dicit esse nota. dignũ. et idem etiã dicit esse in deposito de quo latius ibi per eũ. pro quo facit tex. in. l. j. §. si cista. ff. depositi. et que dicunt ibi doc. ponẽtes questionẽ de hospite red dẽte vallisiã vel fardelluz dissigillatũ. nã tũc statur iurto depõnẽtis de rebus

quintus erat: q etiā voluit Bal.in rub. j.depositi.in prin.z in.l.j.§.loca.z Spe. in titu.de furtis.in ver.sed quid si res.
135 el.ij.†Et idē dicas esse in subtrahente instrumētum qm̄ statur iuramēto partis de cōtētis in ipso instrumēto: vt habet late p.d.Fel.q plures docto.z iura ad hoc allegat.in.c.sicut.in.v.col.vers. quarta declaratio.de re iud.z p.d.Flo. in.l.in lege aquilia si deletū.in.iiij.col. ff.ad.l.aquil.Et scias q idē seruat contra illū qui lacerat instrumētū seu scripturā aduersarij: nā tali casu statur iuramēto illi⁹ q̄ pduxit dictū instrumētū vel scripturā de cōtētis in eis:ita dicit Bal.z Sali.in.l.j.de fi.instru.z Abb. in.c.accepimus.j.de fi.instru.z Bal.in l.si de possessione.j.in hoc titu.per illū ter.z Jan.de ana.in.c.fi.in vlt.colū.de cri.fal.z Barba.in cōsi.suo.iiij.incip.vi sis actis zc.in.ij.col.in.iij.volu.de quo etiā p Lud.ro.in sing.suo.ccclxxix.incip.dū 9tra aliquē.z per.d.Feli.in.c.cū cām.in.xiij.colū.de testi.circa fi.¶Pro quibus faciūt dicta per Spec.in tit.de teste.in.§.satis vtiliter.ad fin.z p Bal. in.l.qui accusare.circa med.§.de edendo.vbi dicūt qd̄ stat iuramento partis que perdidit pbatonē suā dolo aduersarij.Et facit gl.in.c.cū causam.ꝺ testi. dicēs testē haberi pro pducto cōtra eū qui prestat causam ne pducat: de quo ibi per.d.Feli.in.xiiij.col.versi.in glos. in verbo cōpellas zc.z ibi etiā p Abb. in vlti.car.de quo p.d.Feli.i.d.c.sicut.
136 in.vj.col.de re iud.†Et scias q violētus nō potest 9tradicere iuramēto deferēda dānum passo: ideo in eius dilatione nō est opus eū citare.ita dixit.d. Feli.in.c.cū olim.in.vij.col.de re iudi. vbi ad hoc allegat.d.de rota.in nouis deci.in.ij.deci.in ti.q met.cau.z.d.Jas. in repe.l.si qñ.in.v.col.j.vñ vi.(Vide que dixi in repeti.mea.l.de vnoquoq;.
137 in.iij.fallē.de re.iudic.(¶†Nō tamē omitto vnū qd̄ in casibus supradictis vel similibus in quibus statur iuramēto alicuius de dāno seu interesse suo q tali casu si accusatus pbat de vera extimatione ipsius dāni non est dandū iuramento suo: sed stabitur veritati relicto sacramēto iurātis: ita multū not. dixit Ang.in.l.qui vas.in prin.ff.de rei ven.z in aut.de exhib.reis.in prin.z voluit Abb.in.c.cōtinebat.de desponsa. impub.in in.c.proposuisti.de proba.et Abb.in consil.suo.iij.incip.quidā magister.z Bal.in.c.j.in.j.col.in titu.si de inuesti.inter dominū z vasal.lis oriat. Bal.z Sali.in.l.j.§.de reb⁹ cre.Alex. in.l.qui bona.in.§.qui dāni.ff.de dam. infec.de quo plenius per do.Feli.in.c. pastoralis.in.xij.colū.in prin.de excep. vbi allegat plures alios hoc tenētes: ꝺ quo etiā pulchre per do.Alex.in consi. suo.cccclxj.incip.in causa zc.in.iij.co.z per do.Aug.de are.in tracta.malefi.in verbo necnō ad denūtiationem.in.iij. car.versi.quero an denūtiatori zc.z ibi clarius in addi.z per Abb.in cōsi.ij.incip.videtur primo zc.in.ij.col.ver.q̄nto
138 adduco zc.¶†Et pro istis optime facit: nā lz statutū velit q stetur dicto denuntiatoris potest tamē contra eū opponi sm̄ Pe.de anc.in 9si.suo.ccccxvij. incip.plura ex predictis zc.de quo etiā per do.Augu.ari.in additio.ad Ange. de are.in tracta.suo malefi.in vers.nec non ad denūtiationem.in.iij.car.in.j. additio.magna.circa fin.de quo etiam per Bal.in.l.j.in fi.§.si aduersus liber
139 ta.vbi no.loquitur.¶†Limita tamen predicta nisi lex vel statutū diceret qd̄ iuramētum vel dictum denuntiatoris haberet pro plenissima probatiōe vel diceret q non posset probari cōtrariū quoniam tunc staretur iuramento sm̄ Ludo.roma.in.l.si duo.ff.de acqui.heredi.z in.l.qui bona.in.§.qui damni.ff. de dā.infec.z hoc per glo.in clemē.j.in verbo olmodam.de foro compe.ꝺ quo per do.Feli.q̄ hoc firmat in.c.pastoralis.in.xij.colū.de excep.z in.c.graue.in fi.de offi.ordina.z in.c.proposuisti.in.j.
140 not.de proba.¶†Quod tamen puto esse limitādū non habere locum qñ posset fieri probatio in cōtrarium per facti euidētiā: nā tūc credo qd̄ admittetur talis probatio p ea q̄ voluit Azo in summa ad.l.aquil.§.z Bald.eum referens in.l.contra negātem.§.ad.l.aql. et per Barba.in.c.euidentia.extra de

accusa. ꝛ l tracta. Car. in. ij. parte. in. ij.
q. in. i. ij. ꝛ iij. col. ꝛ Lud. ro. in consi. suo
ij. incip. attentis ꝛc. ꝛ in cõsilio suo. xlij.
incip. visis que egregie. in. j. col. de quo
latius dicam. j. in materia probationis
141 q̃ fit per inspectioné oculoꝝ. ¶ † Rur
sus redeũdo ad materiã iuramẽti di⸗
co qd etiã expense facte seu passe in li⸗
tigando ꝓbantur per iuramentũ par⸗
tis ita dixit tex. in. l. ꝑperãdũ. §. j. ꝛ in. l.
sancimus. C. de iudic. ꝙ etiã voluit gl.
in. d. l. si qñ. j. vñ vi. ꝛ in. d. c. fi. ꝙ met. cã.
ꝛ glo. in. c. dilecti. ꝛ ibi doct. de fo. cõpe.
142 ¶ † Jté etiã interesse in pluribꝰ casi⸗
bus ꝓbatur ꝑ iuramẽtũ: de quibꝰ vide
per gl. in. l. ij. ff. de in lit. iur. ꝛ Bart. in. l.
in actionibus. e. ti. ꝛ ꝑ Bal. in. l. si tradi
tio. in. ij. q. j. de act. emp. Bal. ꝛ alios in
l. si qñ. j. vnde vi. ꝛ in. l. j. j. de senté. que
ꝓ eo. Bal. in. l. j. §. iniuria. in. ij. colũ. de
pace iura. fir. Bart. in. l. iniuriarũ. la. ij.
ff. de iniurijs. ꝛ Alber. gandi. in tracta.
malefi. sub rub. de aliquibus questioni
bus varijs in maleficijs. l. vij. col. in fi.
versi. item pone qd aliquis Bal. in. l. fi.
C. de pena iudic. qui male iudic. ꝛ in. l.
q̇ accusare. C. de edé. Archi. in. c. olim.
☞ de iniur. ꝛ de dã. da. (Vide tñ Bal. in
l. fi. in pe. seu vlti. col. v̄si. quinto q̇ro. C.
de edé. in baueriã. in. iiij. priuilegio iu⸗
ramenti. Ange. in. l. pretor. ff. de eden.)
Alex. in. l. si fideiussor. §. ff. q̇ satisd. cog.
ꝛ in. l. semper. §. fi. ff. quod vi aut clam.
☞ (Vide tñ Bal. i. l. fi. in pe. col. seu vlti.
143 col. ver. v. quero. C. de edendo.) † Jté
etiam interesse qñqꝫ ꝓbaẗ per coiectu
ras de quo aliquid dixi in. l. de minore.
in. §. plurium. in. xiij. col. in fi. ff. de que⸗
stionibus. ¶ Jté alius est casus in quo
statur iuramento partis de quo habeẗ
in. l. in actione. in. §. de veste. ff. de fur. ꝛ
in. l. j. in. §. sed si purpurea. ff. depositi.
144 ¶ † Jtem iuramentum etiam facit
probationem in alio casu vꝫ quando
negatur quem esse tabellioné: nã q̇d si
tabellio ꝓbaẗ per iuramẽtum suũ cum
comparatiõe literarum per quã appa⸗
reat ipsum plura instruméta fecisse. ita
dixit Ange. in auẗ. de heredi. ꝛ fal. in. §.
hinc vobis. in. ij. col. qd dictum pro no.
refert et sequiẗ Barba. in repeti. rubr.
de fid. instru. in. xxvij. Car. in. j. col. ꝙ ta⸗
mé procedit ſm eos quãdo testes de⸗
scripti in instruméto nõ contradicunt
ei qd dictat instrumentũ: al's si cõtradi
cerét nõ probaretur tabellionatus per
iuramẽtũ notarij ſꝫ eos ibi. Tu aũt vl⸗
tra eos dicas qd idé tenuit Spec. quẽ
ipsi non referũt in titu. de teste. in. §. re⸗
145 stat. in. ij. col. ver. ij. si dubitaẗ. ¶ † Jté
alius est casus in quo iuramentũ facit
plenam probationem qui est si a prin⸗
cipe vel ab aliquo superiore fiat statu⸗
tum qd qui portauerit frumentũ extra
ciuitatem cadat in penam amputatio⸗
nis manꝰ vel in aliam penam. Modo
pone ꝙ aliq̇s portauit frumentũ extra
ciuitaté pro vsu suo an cadat in penã.
dicas qd nõ: istud fuit not. verbũ Jo. de
imo. in. l. cetera. in. §. fi. ff. de leg. j. quod
etiam voluit Bal. in. l. cum proponas.
j. de nautico feno. Sed hoc casu ãn ta⸗
lis qui portauit dictũ frumentũ extra
ciuitaté illud portauit ꝓ vsu suo nec⸗
ne stabitur iuramẽto suo qd iuramẽtũ
in tali casu faciet plenam probationé.
ita dixit Joan. de imo. in. d. l. cetera. in
d. §. fi. ꝛ Bald. in. d. l. cum proponas. de
quo dixi latius in sing. meo. lxxxvj. in⸗
146 cip. statutũ. ¶ † Jté alius est casus q̇
probatur iuramento vꝫ suspitio iudi⸗
cis. ita dixit Spe. in titu. de recusatio.
in. §. qualiter. in versic. quid si presum⸗
ptio ꝛc. quem refert ꝛ sequitur Bart. in
consi. suo. cv. incip. inquiriẗ contra do.
Jo. ꝛc. ante fi. Et idé dicas in suspitio⸗
ne notarij vt per Alexã. late in cõsi. suo
ciiij. inci. circa primũ. in. ij. col. in. v. vo.
147 ¶ † Jté est etiam alius casus in quo
iuramentũ facit probationé vꝫ in ap⸗
pellante qui dum esset in itinere eũdi
ad iudicem ad qué perdidit apostolos
dimissorios: nam tali casu poterit pro⸗
bare talem amissionem apostolorum
ꝑ iuramẽtũ. ita no. dixit Sali. in. l. pre⸗
ses. j. de appella. ꝛ allegat hoc voluisse
Spe. in tit. de appel. in. §. nũc breuiter.
ver. q̇d ergo. ꝓ quo adducit. ff. de excu⸗
sa. tuto. l. scire opꝫ. in. §. sufficit. versi. si
cũ. in v̄bo ex ipa naturali iustitia. qd
exponit per iuramentum. ꝛ dicit quod
Clemés quartꝰ ita precepit seruari in

148 curia romana rc. ¶ †Alio etiã casu fit pbatio p iuramẽtũ.nã dñum pbat per iuramẽtũ stante statuto qd in causis dãnoꝝ datoꝝ sufficiat pbatio p iuramẽtũ.nam tali casu stabitur iuramẽto damnum passi de dñio rei si questio dñij moueatur.ita not.dixit Bal.in.l.j. post prin.§.de rebus credi.vbi etiã per alios.z voluit Bar.in.l.iij.ff.de alimẽ. et ciba.leg.et Pau.de cast.in.l.cũ hi.in prin.ff.de trãsac. ¶ Pro quibus faciũt dicta per Bal.in.l.si qs testib⁹.in prin. j.de testi.vbi dixit per illum text.quod si principale probatur sacramento.ita etiam incidens seu accessoriũ qd dicit esse nota.dignum.Et facit no.verbum eiusdem Bal.in.l.vbi adhuc.in.v.col. in ver.aduerte rc.j.de iure dotium.vbi dixit quod vbi ex aliquo expsso instrumento sequit aliquod tacitũ de necessitate perinde habet ac si illud esset in instrumento descriptũ:ex quo videt fz eũ qd lz in instrumento dotali non fiat mentio de hypothecaria tñ qz psuppoita dote de necessitate sequit hypotheca.sequit qd hypothecaria q̃ sequit ex tacita hypotheca habebit eãdẽ exe cutionẽ quã ex forma statuti haberet hypotheca expressa in instrumento.ad qd allegat Bar.in.l.j.ff.de his q̃ in testamẽto delẽ.qd dictũ refert z sequitur Barb.in repeti.l.cũ acutissimi.in.j.col. de fideicõ.Et facit etiã dictũ ipsiusmet Bal.i.l.ad pbationẽ.la.prima.j.in hoc tit.vbi dixit qd si statutũ dicit q instrumentũ guarẽtigiatũ habeat executionem paratã qd tũc nõ solũ illud quod cõtinet in ipso instrumẽto expresse habebit executionẽ paratã sed etiã illud qd ex presumptione instrumenti tacite venit habebit executionẽ paratã.Pro quib⁹ etiã faciũt dicta p Bal.in.l.si.in vlt.col.ver.ex hoc infero.j.de fideicõ.z que dixi in.d.l.si qñ.j.de testi.z in sing. meo.xvij.inci.accessoriũ rc.(Add hic dicta p Soci.in ɔsi.suo.lxv.incip.circa

149 primã rc.l.viij.col.) ¶ †Et vltra predicta teneas etiã mẽti casum no.z practicã fructuosam in quo iuramentum per indirectum facit pbationẽ:nã pone statuto cauet qd venditio vel alius contractus excedẽs summã centũ non possit pbari nisi per publicũ instrumentum.Modo pone qd factus est contractus excedens dictã summã z in eo est appositũ iuramẽtũ:sed de ipso ɔtractu nõ fuit factũ instrm̃ sz solũ interfuerũt testes quo casu ipse cõtract⁹ nõ poterit pbari per dictos testes ex prohibitiõe statuti an hoc casu poterit pbari iuramentũ appositũ in dicto ɔctu p testes: dicas qd sic fz Jo.de imo.in repe.c.cũ ɔtingat.in.vj.car.de iurein.qd refert z sequit do.Feli.in.c.sicut cõsuetudo.in vj.col.de pba.in ver.vj.intellige:qd dictum est maximi effect⁹.Nã lz agẽs ad obseruãtiã ɔtract⁹ nõ possit directe pbare ipsum ɔtractũ per testes tñ pbando indirecte iuramẽtũ corã iudice ecclesiastico p duos testes obtinebit: qz pbato iuramẽto iudex cogit ipsum iurantẽ ad obseruãtiã ipsius contract⁹: ideo teneas mẽti hũc modum seu hãc practicã de qua dixi etiã.§.in hac rubr. in materia statuti phibẽtis probationem fieri per testes.in.vj.limitatiõe et dixi plenius in singu.meo.xxxvj.incip. in multis ciuitatibus extat statutum.

150 ¶ †Jtẽ z vltimo est ali⁹ casus in quo iuramẽtũ facit pbationẽ:vcz in negatiua qua iudex asserit sibi nõ liquere de meritis cause nã hoc pbat p iuramẽtũ suũ sm Bal.in.l.si de meis.§.ex cõpromisso.ff.de arbi. ¶ Et isti sunt oẽs casus quos reperio et qui mihi se presentialiter offerunt in quibus iuramentum facit pbationẽ p quos poteris limitare iura dicentia qd iuramentũ nõ inducit pbationẽ.§.retuli Tene menti predictos casus quia forte eos alibi simul cumulatos vt hic nõ repies apud ali-

151 quẽ vsq in presentem diẽ. ¶ †Modo trãseo ad aliam speciẽ probatiõis:vcz ad sñiam sequẽdo ordinẽ Bald.in quo dico qd sñia inducit probationẽ:qz res iudicata pro veritate habet:vt in.l.res iudicata.ff.de reg.iur. Et tñ operatur sñia ad pbãdũ quãtũ operant testes z instrumenta.ita dixit Bal.in.l.j.in vlt. colũ.j.de falsa causa adiecta lega.vbi

152 allegat.d.l.res iudicata. †Quinimmo nedũ sñia facit pbationẽ sz etiã operat

ultra probationē:nā tollit confessionē
que equiparatꝰ ꝓbationi:vt.s.vidimꝰ
adeo ꝙ cōfessio nō nocet cōfitēti quan
do cōtra ipsam cōfessionē sententiatū
est ſm Innoc.in.c.mulieri.de iureiur.
quē refert et sequitꝰ Bal.in.l.si quis in
hoc genus.s.de epis.ꝛ cle.ꝛ voluit glo.
in aut.itē possessor.j.qui potio.pigno.
habeā.ꝛ glo.in.§.illud quoqꝫ.in ver.et
ꝑ legem.in aut.de triē.et semis.de quo
etiā dixi.s.in materia ꝯfessionis.in fi.
ꝛ dixi latiꝰ in sing.meo.cclvij.inci.nemo
audiēdꝰ est:vbi videas.Et videas etiā
Bal.in.d.c.mulieri.de iureiu.vbi dixit
ꝑ illū tex.ꝙ lꝫ q̇s fuerit cōfessus male=
ficiū tñ si absolutꝰ fuerit per diffiniti=
uam sententiā subita est cōfessio ꝛ infa
mia cōtracta ex ipsa ꝯfessione:qꝺ dicit
esse not.dignū ꝛ mēti tenēdū:qꝺ dictū
refert ꝛ approbat.d.Fe.i.in.c.capitulū
sctē crucis.in.xiiij.colū.de rescrip.vbi
subdit qꝺ illud dictū Inno.in.d.c.mu=
lieri.refert ꝛ sequitꝰ Ange.ꝛ imo.in.l.q
rome.in.§.scia.ff.de verb.obli.ꝛ plura
alia adducit not.do.Feli.pro illo dicto
Inno.ꝛ inter cetera adducit Bal.in.l.
creditoribus.in fi.j.de seruo.pigno.da
to manu.vbi dicit qꝺ vbi actus fuit re
probatus licitū est allegare turpitudi=
153 nē suā. † Et adducit etiā Bald.in.l.si
quis testibus.in.ij.col.j.de testi.vbi di
xit qꝺ recedēs a ꝯfessione impugnata
nō dicitꝰ cōtrarius:ꝛ Bal.in aut.nouo
iure.in fi.j.de pena iudi.qui male iud.
vbi dixit qꝺ ille qui dixit se dedisse pe=
cuniam potestati ꝛ cōuenit eū in sindi=
catu si nō obtinuit corā sindicatoribꝰ
nō cōdēnabitꝰ ex sua cōfessione de ba=
ratagia:qꝛ cōfessio nō fuit acceptata:ꝛ
allegat Innoc.vbi.s. Ex cuiꝰ dicto in=
fert etiā Bal.in.l.j.in peñ.col.j.de con
fes.qꝺ nemo cogitur perseuerare in cō
fessione reprobata de quibꝰ latius per
do.Feli.in.d.c.capitulū sancte crucis.
in.xiij.col.de rescrip.vbi oīno videas.
154 ¶ † Ulterius reuertēdo ad materiā
sñie scias qꝺ sñia ꝓbat tenorem libelli
amissi de quo nō cōstat qꝛ talis p̄sumitꝰ
fuisse qualis ex sñia colligi pōt.glo.est
singu.in.c.dudum.in vlti.glo.extra de
decimis.quam ibi summe no.Abb.in
vlti.col.que oīa intelligas ꝓcedere in
sñia q̄ trāsiuit ī rē iudicatā alś secus.
ita dixit glos.in.d.l.res iudic.ff.de reg.
155 iur. ¶ Item etiā scias qꝺ in petitorio
ad ꝓbandū titulū nō sufficit ostēdere
sententiā pro se latā in palatio contra
alios.Sed in possessorio sufficeret ad
colorādum titulum qꝛ nō est verisimi=
le qꝺ palatiū pro aliquo iudicasset nisi
docuisset de iure suo.ita dixit glo.in.c.
eum qui.de eo qui mittitꝰ in pos.rei ser
uā.cau.ꝛ Egi.bella.decisi.cccccl.xviij.
incip.spoliatus:quos refert ꝛ sequitur
d.Feli.in.c.cū venerabilis.in.xiij.col.
156 in prin.de excep. ¶ † Itē scias etiā ꝙ
sentētia nō solū ꝓbat sed etiā inducitꝰ
notoriū:text.est no.ꝛ ibi gl.in.l.empto=
rem.in princ.ff.de actio.emp.ꝛ in.c.ve=
stra.de coha.cle.ꝛ mulie.ꝛ in.c.fi.eo ti.
ꝛ ibi habetur per doct.ꝛ voluit Bal.in
l.cū fratrē.j.de his quib.vt indig.ꝛ do.
Anto.in.d.c.fi.ꝛ.d.Ab.ꝛ Jo.de imo.in
c.j.vt lit.nō cōte.vbi dicūt ꝙ sñia facit
notoriū etiam si sit talis que retractari
possit antequā retractetꝰ:quos refert ꝛ se
quitꝰ do.Alex.in.d.l.emptorē.ff.de act.
emp.ista sunt que mihi occurrūt circa
hāc speciē ꝓbationis fiēde ꝑ sentētiā.
157 ¶ † Modo restat deuenire ad aliam
speciē.s.ad ꝓbationē que fit ꝑ rei eui=
dētiam seu per inspectionē oculorum.
Circa quā scias qꝺ hec species ꝓbatio
nis est multū priuilegiata a iure et vi=
detur preferri oībus alijs ꝓbationibꝰ.
ita dixit Lud.ro.in cōsil.suo.ciiij.inci.
pater reuerēde.in fi.allegat.§.fi.instit.
de gradibus.et in.l.titium.j.de testi.
158 ¶ † Et ideo dicit Bal.in ista rub.in.j.
col.ꝙ nulla legis virtus pōt excludere
probationem que fit per rei euidētiā:
allegat.l.inde neratius.§.fina.ff.ad.l.
aquil.ꝛ.l.confessionibꝰ.ff.de interrog.
act.qꝺ dictū refert ꝛ sequitꝰ do.Alex.in
cōsi.suo.ccccviij.ſm ordi.meū qꝺ inci.
stantibus.in antepe.col.ꝛ idem voluit
ipse do.Alexā.in consi.suo.cxvj.incip.
postea quā ꝛc.in fin.in.j.volu.vbi allegat
ad hoc Azo.in summa ad.l.aql.ꝛ idem
dixit ipse Alexā.in consil.suo.cclxxix.
inci.viso ꝓcessu.in.iiij.colū.et Barb.in
cōsi.suo inci.clemētissimi dei pr̄is ꝛc.in

iij.col.⁊ in.c.j.in.xlj.colū.de offi.ordi.⁊
idē tenet Bal.in.l.pe.j.de pericu.tu.et
in.l.j.§.ſi aduer.liber.⁊ do.Alex.in cō-
ſil.ſuo.clxxxv.incip. viſis ſubtiliſſimis
dubitationib⁹ ⁊c.in.vj.colū.in.ij.volu.
159 ¶ †Et ideo dixit multum nota.Bald.
in.l.ſi ex predictis.j.de euic.qđ lʒ ſtatu
tū omnē exceptionē opponi prohibeat
ↄtra inſtrumētū guarētigiatū.attn̄ nō
obſtāte tali ſtatuto poterit opponi con
tra tale inſtr̄m exceptio q̄ ex inſpectio-
ne ipſi⁹ inſtrumēti apparet.ad qđ alle-
gat Bar.in.l.eū q̇ ita.ff.de verb.obl.qđ
dictū refert ⁊ ſequit̄ Lu.ro.in cōſi.ſuo
xlj.inci.viſis que egregie ⁊c.et Barba.
in.c.cū in iure.in pe.car.in vlti.colū.de
offic.dele.⁊ in.c.j.in.xliij.col.de offi.or.
Et dixit Jo.de imo.in.l.fi.in.xj.col.ff.a
quibus appel.nō lʒ.in verſ.tertio limi-
tat Bal.⁊c.ꝙ ſtāte ſtatuto qđ cōtra in-
ſtrumētum nō poſſit opponi exceptio
aliqua niſi ſolutiōis qđ nō obſtāte tali
ſtatuto poterit opponi exceptio q̄ no-
torie apparet ex inſpectiōe ipſi⁹ inſtru
menti vtputa q2 pmiſſio eſt ſine cā.Jō
tūc iudex ſm eū poterit repellere agē-
tē p no.in.l.vbi pactū.§.de trāſac.⁊ nō
eſt veriſimile ſm eū ꝙ ſtatutū voluerit
repellere exceptionē đ qua notorie cō
ſtat ex inſpectiōe inſtrumēti:ad q̄ alle-
gat not.p Bal.in.l.ſi nō ſortē.in.§.j.ff.
de cōdi.inde.qđ dictū refert ⁊ ſequitur
Alex.in conſi.ſuo.lxxvij.inci.in cā ⁊ li-
te ⁊c.in pe.col.⁊ in cōſi.ccc j.incip.viſis
dubitationib⁹ ⁊c.in antepe.col.⁊ Bar-
ba.in.c.j.in.xlj.col.de offi.ordi.⁊ idē vo
luit Rapha.in.l.j.in prin.ff.de ope. no.
160 nū.¶ †Et dixit Old.in cōſi.ſuo inci.
ꝙ litere executiue ⁊c.ꝙ lʒ ↄtra tres ſen
tētias ↄformes nō obſtet exceptio nul-
litatis:vt in cle.j.de re iu.hoc tn̄ fallit
qn̄ ex inſpectione ipſi⁹ ſnie apparet de
nullitate:q2 tunc poterit ipſa nullitas
oponi.qđ etiā voluit Bald.et Sali.in
l.j.j.ne liceat in vna eademq3 cā tertio
pūoc.⁊ Bald.in.l.ſi vn⁹.in.§.pact⁹ ne
peteret.l.xiiij.col.ff.đ pac.Jo.de imol.
in.l.de pupillo.in.§.q̇ opus.ff.de oper.
no.nun.vbi refert ita tenere dominos
de rota:⁊ idē tenet ipſe Jo.đ imo.in.l.
ſi expreſſim.in.xxij.col.ff.de appella.et
Car.in cle.j.§.fi.de ſeque.poſ.et fruc.⁊
Lu.ro.in.l.ſi vero.in.§.de viro.l.xxxij.
fal.ff.ſolu.matri.et in.l.ſi feriatis.ff.de
fer.⁊ Pet.de anc.in cōſi.ſuo.ccvj.inci.
de iure cō:⁊ voluit do.Alexā.in.conſi.
ſuo.ccc j.incip.viſis dubitationibus.in
antepe.colū.⁊ in conſi.clxxxv.incip.vi-
ſis ſubtiliſſimis ⁊c.in pe.col.in.ij.vol.
¶ Et dixit gl.multū no.in.c.ex cōque-
ſtione.de reſti.ſpo.in verbo appellatio
nem.ꝙ ſtante ſtatuto qđ a tali ſentētia
non poſſit appellari non vendicat ſibi
locū tale ſtatutū vbi grauamē eſſet no
torium.quā gloſ.ſequunt̄ ibi doct.⁊ eā
refert ⁊ ſequitur do.Alex.in conſi.ſuo
ccj.palle.in.v.col.⁊ Abb.in cōſil.xliiij.
incip.in preſenti q̄ſtione.vltra mediū.
¶ Pro qua glo.etiā optime facit qđ di
xit Hoſtien.in.c.ij.extra de arbi.vbi di-
xit ꝙ lʒ a ſentētia arbitri nō poſſit' ap-
pellari tn̄ ſi fuerit iniqua euidenter et
appareat ex oculorū inſpectiōe iniqui
tas poterit officio iudicis reduci ad ar
bitriū boni viri.⁊ idem tenet Archi.in
c.a iudicibus.ij.q.vj.⁊ Hoſtiē.in ſum-
ma de arbi.§.pe.verſ.q2.⁊ do.An.in.c.
161 quintauallis.de iureiur.† Et pro pre-
dictis etiam adduci poteſt:⁊ not.ſing.
dictū Bal.in.l.ſi quis teſtibus.in fi.j.
de teſti.vbi q̄rit an poſt didicita teſti-
ficata poſſit per facti euidentiā proba
ri cōtrariū:verbi gratia.teſtes dixerūt
quendā gladio interfectū reus aūt ac-
cuſatus de tali homicidio dicit ꝙ imo
talis eſt mortu⁹ ſua morte naturali et
in corpore ſuo nō apparet pcuſſio an
hoc caſu poſſit etiā poſt didicita teſtifi
cata fieri probatio per rei euidentia3:
in quo dicit qđ ſic.⁊ allegat rationē q2
in tali probatione non timet̄ ſuborna
tio:⁊ dicit ꝙ cū iſta queſtio eſſet de fa-
cto.qđ fuit exhumatū corpus mortuū
et fuit oſtēſum medicis ꝙ tunc fuit iu
dicatū ſm qđ apparebat eſſe in rei ve-
tate:et ad hoc allegat ipſe Bal.Spec.
in titu.de proba.in.§.videndū.verſic.
hoc quoq3.lo vlti.Et idē dixit ipſemet
Bal.in addi.ad Spe.in titu.de proba-
tio.in verſi.cuilibet perito ⁊c.quod eſt
ſingulare verbū in materia iſta.¶ Pro
quo dicto facit qđ voluit Bal.i.l.vnica.
in.j.col.

in.j.col.§.vt q defunt aduoca.partium index ex sup.vbi dicit pone q producitur quoddã decretũ iudicis ordinarij z tẽ pore quo pducitur aduersarius nihil opponit cõtra eũ:9clusio vero i causa negat illũ fuisse iudicẽ:z actor ipse q; produxit tale decretũ non põt probare aliquid pro ipso decreto ex quo est cõ clusum in causa:tñ hoc casu si pducit instrumentũ iudicis z ipsius officij iu dex cause admittet ex officio tãq̃ sup; plendo ex notorio qz iurisditio ordina ria est notoria qd est notandũ fm eum.

162 ¶†Pro quibus etiã faciũt dicta per Hostie.z.d.An.in.c.fi.de libel.obla.z p Abb.in.c.pastoralis.z in.c.exceptionẽ. extra de excep.vbi dixerũt q exceptio perẽptoria notoria admittit ante li.cõ test.quos refert z sequitur Barba.l.c.

163 j.in.xlj.col.de offi.ordi.¶†Et adduci põt etiã.Nã licet spoliatus ante ola sit restitnẽdus:vt l.l.si qs a se fundũ.J.ad l.iul.de vi.et in.l.si maritus.J.de dona. inter vi.z vxo.Fallit tñ nisi euidẽter ap pareat ipsum spoliatũ nullũ ius habe re:qz tunc nõ erit restituẽdus ante ola. ita no.dixit.d.Alexã.in cõsi.suo.lxxvij. incip.in causa z lite.in pe.col.in.ij.vol. vbi ad hoc alleg.que habenf in.c.signi ficãtibus.de diuor.z glos.magnã.in.c. fi.de restitu.spo.in.vj.z hoc etiã voluit Pau.de cast.in consi.suo.xxxix.incipiẽ. in causa capture zc.in vltimis verbis.

164 ¶Et vltra predicta adduci etiã põt sing.verbũ Inno.in.c.fraternitatis.de frigi.et malefi.vbi sing.dixit per illum tex.q sũia euidẽter iniusta nõ trãsit in rem iudicatã:z ideo licet ab ea nõ fue rit appellatũ debet tñ reuocari z retra ctari qz veritas prefert opinio.in.c.ve

165 ritate.viij.dist.¶†Pro quo etiã facit dictũ eiusdẽ Inno.l.c.qz plerũq.de im muni.eccle.vbi dixit q si actor cõfiteaf sententiã iniuste latã in eius fauorẽ q retractabitur z impedietur eius execu tio licet sententia transiuerit in rẽ iudi catam:nam ex tali cõfessione euidẽter apparet de iniustitia:ideo debet reuo; cari:qd dictũ Innocẽ.refert z sequitur Barba.in.d.c.j.extra de offi.ordi.z do. Alexã.in consi.suo.ccccviij.incip.stan; tibus zc.in antepe.col.vbi dicit q ides voluit Bal.in.l.j.infra sentẽtiã rescin. non pos.Pro quo etiã facit not.verbũ Barto.in.l.ille a quo.l.§.si de testamẽ to.ff.ad trebel.in vñ.z pdicta vera zc. quẽ vide.Et qd voluit Bar.in.l.post di uisionem.in fi.§.de iur.et fac.igno.vbi dixit qd in dubio testamentũ presumit valere:qd tñ fallit fm eũ ibi nisi ex in; spectione ipsi9 testamẽti appareret de eius vitio seu inualidate.alleg.l.fin.J.

166 de edicto diui adri.tol.¶†Et faciũt etiã ad predicta que voluit Alex.in cõ silio suo.lxxvij.incipi.in causa z lite.in pe.colũ.in.ij.volu.vbi dixit q impedit executio sentẽtie que trãsiuit in rez iu dicatã qñ nullitas est euidẽs:ad quod allegat not.per Inno.in.c.ex ratiõe.de appel.z per Bart.in.l.iiij.in.§.condẽ; natum.ff.de re iudi.z p Cy.z alios in l.ab executione.J.quorũ appel.non re cip.z per Spe.in ti.de lit.9test.§.quã; do autẽ.vñ.qd de causa nullitatis zc. z in tit.de libel.cõcep.§.nunc dicendũ.

167 vñ.quid si sentẽtie.¶†Et vltra pdi; cta adduci põt not.verbũ Bart.in.l.j. in.vj.oppo.ff.de ope.no.nun.vbi dixit q licet alias edificãs teneaf desistere ab edificatiõe facta sibi nũtiatiõe etiã si nuntiãs ipse nõ habeat ius nuntian di:vt habef in.l.ptor ait.l.§.ait pretor. ff.d ope.no.nũ.tñ illud fallit nisi ex fa; cti euidẽtia appareat ipsum nũtiantẽ nullũ ius nuntiãdi habere:qz tunc po terit spernere talem nũtiationẽ:qd di ctum refert et sequitur Ludo.roma.in cõsil.suo.xlij.inci.visis que egregie zc. post prin.z in cõsi.suo.lj.incip.attentis

168 his q narrãtur zc.¶†Et adduci etiã põt Hosti.in summa huius tituli.in.§. fi.in vñ.octauo fit zc.vbi dixit q si ma rit9 dicat q cognouit vxorẽ suã z vxor negat q tũc stabitur dicto viri cũ sit ca put mulieris.xxxiij.q.j.c.si qs accepe; rit.z in.c.9tinebaf.z in.c.duo pueri.de despõ.impub.si tñ matrone fidedigne subijciãt rem oculis z eam inspiciãt z dicant eam esse virginẽ tunc stabif di; cto earũ reprobata assertiõe viri:ita di xit Hostien.vbi.§.z ibi etiam alia plu; ra adducit in hac materia de quib9 vi

de p enim: ad qd etiã vide glos.in.d.c. si quis acceperit.z glos.in.d.c.ptineba
169 tur. ¶ †Jtē ad pdicta adduci pōt qd voluit Bal.in.l.vnica.in.j.col.§.vt que desunt aduo.parti.iud.sup.vbi iter cetera dicit q si statuto caueř qd sup cicatrice non possit fieri condēnatio nisi adhibitis medicis q h casu si cicatrix est notoria per inspectionē oculorū iudicis z cuiuslibet intuētis nec reperiū tur medici qd iudex poterit facere de p se cōdēnationē ex quo notoriū est p facti euidētiā permanentē: qd dictum refert z approbat Ange.de are.i trac. suo malefi.in verbo cicatrix.post prin. z faciūt etiā ad pdicta q voluit gl.not. in.l.j.in.§.hoc iterdictū.el.j.ff.de tab. exhiben.i verbo imperfectā.q dixit q lz conuentus illo interdicto de tabulis exhibēdis nō possit opponere z dicere q tabula hoc est instrumentū qd petiř exhiberi est imperfectū z nullius vtilitatis.vt.l.si qs legatū.ff.de fal.tñ hoc est verū fz illā glo.qñ imperfectio z vitium ipsius instrumenti esset absconsa vel abscōsum: secus aūt si esset in aperto z ex ispectione instrumenti appareret: qz tūc poterit opponere nec teneбiř exhibere fz gl.illā quā ad hoc allegat pro sing.Barba.in quodā cōsi.suo incip.clemētissimi dei patris.i.iij.col. in prin.z Ludo.ro.in.d.cōsil.suo.xlij.z Barba.in.c.cū in iure.i pe.car.de offi. delega.i vlt.col.illi9 car.z i.c.j.in.xlj. col.d offi.ordi.z Bal.i.c.puenit.extra de testi.cog.z Abb.i.c.ex parte.d offi. delega.z in psi.suo.lxiij.inci.venio ad
170 primū.i vlt.col. ¶ †Adduci etiā pōt ad pdicta nota.dictū Barba.in.d.c.j. i.xliij.col.de offi.ordi.vbi dixit q licet sentētia excōicatiōis siue iusta siue iniusta sit timēda: vt habeř i.c.j.ix.q.iij. tñ illud est verū nisi talis sentētia iniustitiam euidētē cōtineat.ita dixit ipse ibi arg.supradictorū pro quo fm cū ibi faciūt dicta per Archi.in.c.venerabili bus.de sentē.excō.z q dixit ipse Bar
171 ba.i.c.ab excōicato.d rescrip. ¶ †Facit etiam nā stante statuto q instrumētum publicū mādetur executioni sicut sententia z contra eū nō admittař aliqua exceptio nisi solutionis tñ etiā poterit opponi exceptio contra personā producentē instrumētū puta qd est inhabilis z nō pōt stare in iudicio qz forte est minor z sic exceptio que ex inspectione apparet: vt habeř in.l.minor.ff. de pcu.ita dixit Bar.in.l.j.in.§.z par ui.ff.quod vi aut clam.z Bal.in addi. Specu.i ti.de procu.in versi.aliud est opponere.z Salice.i.l.ita pudor.j.de adul. ¶ Non omitto etiā in hac materia nota.verbum Bald.in.l.contra negantem.§.ad.l.aquil.vbi sing.dixit q stante statuto q de dāno dato stetur sacramēto damnū passi si titius dicit se dānificatum in certa quātitate a Gaio z euidēter per inspectionē oculorū appareat q nō sit dānificatus q non stabitur sacramēto suo: quod dictū refert z sequiř Barba.i.c.euidētia.de accusa.z i.d.c.j.i.xlj.colū.de offi.ordi.z.d. Alexā.in.l.j.in.iij.col.§.vt que desunt aduo.par.iud.sup. z do.Feli.in.c.sup eo.i.ij.col.de testi.cog. ¶ Pro q dicto faciūt dicta per Bal.in.l.j.circa fi.§.si aduer.liber.vbi singu.dixit q stāte statuto qd de dāno dato stetur seu credař dicto saltuarij seu ministralis q nihilominus non stabitur dicto suo si cōtrarium appareat per facti euidētiam: ad quod allegat Azo.i summa.ad.l.aql.
172 ¶ †Et ex predictis alřs cōsului z obtinui in hac ciuitate cōtra dacĳarios molendinorū: nam in capitulis suis q habebant cum hac pmunitate inter cetera cōtinebař q a sentētia lata in causis ipsorū daciorū nō posset appellari qrelari nec de nullitate dici zc.quo stante quadā die dñica fuit lata qdā sentētia in fauorē dictorū daciariorū psului qd non obstāte dicto capitulo q a tali sententia poterat appellari: qrelari et de nullitate dici eo qz ex inspectiōe ipsi9 sentētie apparebat de vitio z de nullitate ipsi9 sentētie: eo qz apparebat qd illa sentētia lata erat die dominico in quo die debēt silere omnes actus iudiciarij: vt dixit tex.in.l.omnes.la.j.z i.l. ij.z in.l.fina.§.de ferijs.z habetur i.c. j.et quasi p totū extra de ferijs.ex quo merito talis sententia est nulla: vt dixit

xit Bart.in.l.vt si proponis.la.j.in vlt.
col.ver.quero vtrū anteꝙ ⁊c.j.quomo
do ⁊ quando iudex.de quo latius in.d.
consi.quod fecit qđ incipit super eo qđ
queritur ⁊c.et in ordine est.xxxiij.vbi vi-
deas:ad q̄ allegaui supradicta ꝓ ma-
iori parte ⁊ ita obtinui.Pro quib⁹ oīb⁹
etiā faciunt dicta per.d.Alexā in cōsi.
suo.xxxiij.incipiē.viso themate ⁊c.in.j.
col.in.j.vol.⁊ in cōsi.cxvj.incip.postea
ꝙ in causa.in eo.vol.⁊ in consi.cccxxx.
incip.viso themate ⁊c.circa fi.⁊ in cōsi.
cccciiij.incip.viso tit.questionis.in pe.
col.⁊ in consil.ccccviij.incip.stantibus
his.in pen.col.et in consi.clxxxv.incip.
visis subtilissimis ⁊c.in pen.col.ij.vol.
⁊ in consi.lxxvij.incip.in causa ⁊ lite.in
pe.col.in eo.vol.Tene menti predicta
q: non sunt obliuioni tradenda ⁊ vide
bonū text.in.l.si irruptione.ff.fi.regū.⁊
que ego dixi legendo in.l.si quis testi-
bus.circa fi.j.de testi. ¶ Superest mo-
do vt cū descendā ad alias species pro
bationis ideo sequēdo inceptū ordinē
Bal.venio ad speciē probationis que
fit per vehemētem omnium opinionē
que inducit notorium actus permanē
173 tis † circa quod dico ꝙ ex tali vehemē
ti omnium opinione inducitur proba-
tio eo q: vehemēs opinio ꝯsona verita
ti idē operatur ꝙ certitudo:glo.est no.
in.l.si quis extraneus.in.§.sciendum.
in glo.fi.ff.de acqui.heredi.et ibi Bal.
eā summe notat vbi dicit ꝙ multa sunt
de quibus non potest haberi vera cer-
titudo tamen vehemens opinio iūcta
veritate idem operatur ꝙ certitudo.⁊ ad
idem est gl.in.l.ij.in.§.pen.versic.sciat.
ff.de aqua plu.arcen.⁊ in.l.si duo.§.pe.
in versi.non videor.ff.vti possi.⁊ sentit
glo.in.l.libera.ff.de peculio.⁊ glo.in.l.
si paterfamilias.ff.de heredi.institu.et
ibi illam not.Bald.et Jmo.⁊ Bar.in.l.
qui bona.in.§.qui alieno.ff.de dam.in-
fec.⁊ do.An.⁊ do.Abb.⁊ Joan.de imo.
in.c.cum causam.de iuramēto calum.
Et facit singu.dictum Pet.de ancha.
in consil.suo.ccclv.incip.viso diligen-
ter puncto ⁊c.vbi dixit ꝙ in substituto
casu quo masculus nō nascatur potest
haberi ista conditio pro impleta etiam
ante partum si ex vehementi coniectu
ra fetus femineus sit in vtero ⁊ postea
hoc appareat ex partu:q: ꝓcedēs opi.
verisimilis attentis pluribus de quib⁹
ibi iuncta veritate postea detecta facit
illam opi.haberi pro certitudine vnde
dictus substitutus transmittet heredi-
tatem etiā si eam non adierit ante par
tum:quod est singulare verbū:⁊ idē cō
suluit ipse Pet.de ancha.in consil.suo
cccxciij.incip.visis diligēter.in quibus
locis allegat ꝙplura:que oīa refert ad
literā.d.Feli.in.c.j.in.j.col.de summa
tri.⁊ fi.catho.vbi etiā allegat ꝙplura ⁊
in.c.preterea.in princi.de testi.que oīa
retuli in sing.meo.ccv.inci.vehemens
174 opinio ⁊c. † Quibus addo no.verba
Bal.in.l.ij.in.§.ꝙ obseruari.in.iij.not.
s.de iuramen.calum.vbi dicit ꝙ ille q̇
credit dicere verum nō est periurus si
iurat licet veritas sit in ꝯtrariū per il-
lum tex.qđ dictū sequitur Pet.de anc.in
c.ij.de iuramē.calū.in.vj.quos refert ⁊
sequitur.d.Feli.in.c.j.circa fi.de lit.ꝯtest.
vbi etiā subdit ꝙ credulitas vehemēs
habetur pro certitudine:ad qđ allegat
Jnno.in.c.fi.post med.de iuramē.calū.
⁊ in.c.ex literis.de iureiurā.⁊ Archi.in
c.beati.ij.q.vij.et in.c.quoties.de testi.
⁊ Jmo.in.l.in repudianda.ff.de acqui.
heredi.⁊ Alexā.in.l.j.in.xv.col.ff.si cer
tum pe.⁊ Pe.de anc.in cōsi.cclix.incip.
super primo quesito.⁊ in consi.ccxxxv.
incip.visis diligenter.in.ij.colum.⁊ vi-
de etiā Pe.de an.in cōsi.suo.clvij.inci.
ex narratis.in pe.colū.vbi dixit ꝙ si iu
dex vehementer suspicatur calūniā in
opponēte exceptionē perēptoriam pōt
eā nō admittere.⁊ lz ille appellet nō ir
ritabitur factū iudicis nisi ille ꝓbet veri
tatē sue exceptiōis.⁊ vide etiā.d.Feli.
in.c.cū contingat.in.iiij.col.in fi.de re-
scrip.vbi dicit ꝙ q̇s dicitur habere noti-
tiā certā ⁊ īdubitatā de eo qđ audiuit
a dignis ꝑsonis affirmātibus sic eē:ad
qđ allegat glo.in.c.cupiētes.in prin.in
vsi.notitia.de elec.in.vj.quā gl.sm eū
extollit ibi Dñicus in.§.j.in pe.col.al-
legās aliā.in cle.causam.in vbo noti-
tia.de elec.ꝙ facit ad multa sz eū.vide
tn̄ circa dictas.gl.d.Feli.in.d.c.cū con

tingat.Et in materia ista vide etiã do. Feli.in.c.preterea.in princ.de testi.vbi dicit q nõ vitiat dictũ testis si dicat se scire id qd deponit nõ per certã sciẽtiã sed per auditũ et per famã q dicit ibi per illũ text.notari a dño Ant.z Joan. de imo.itẽ adducit etiã Dñicum in.c. de capitulis.v.dist.vbi dixit q qs dicitur p certo scire qñ est certificatus ab vno fidedigno.de quo etiam fm eum per do.Ant.in.c.vnico.de scruti.z in.c. quoties.in vlti.colũ.de testi.et in.c.per inquisitionem.in.ij.colũ.de elec.z in.c. fi.in.iiij.colũ.de iur.calum.et adducit etiã q̃plura alia de quibus late per eũ q ola teneas mẽti in materia istius probationis que fit per vehementem opi.

175 ¶†Capio modo aliã speciem probationis.s.q fit per rationem naturalẽ vt puta in morte vulnerati fz Bal.q allegat circa hec que habent in.l.si quidẽ. ·solu.ma.Et sic vult ipse Bald.q per hanc ratione naturalẽ inducat probatio z possent ẽt poni plura exẽpla meliora z veriora q̃ mors vulnerati qz nõ semper vulnerat⁹ moritur ex vulnere nec sequitur talis fuit vulnerat⁹ et ẽst mortuus:ergo mortuus est ex vulnere vt sepe videtur nisi loquamur in morti fere vulnerato:nã mortifere vulneratus equiparat mortuo vt inquit Bald. in.c.j.in prin.quibus modis feu.amit. z facit glo.nota.institu.de lege fusi.cani.Ideo ego ponebã aliud verius exẽplum videlicet maritus habet vxorem iuuenem et ipse est decrepite etatis et impotens ad coitum vel si non est potens ad coitum vel si est potens z stetit per tres vel quatuor annos absens ab vxore et ipsa vxor bis peperit certe ex ratione naturali probatur ipsam cõmisisse adulteriũ.ad qd facit text.in.l. filiũ.ff.de his qui sunt sui vel alie.iur. ita dixit.do.Feli.in.c.preterea.de testi. vbi subdit q iste est vnus casus in quo copula probatur sine testibus.z alleg. etiam text.in.c.dixit dominus.xxij.q.j. vbi habet q quãtum ad dimittẽdũ vxorem a thoro nõ solũ sufficit etiã violenta presumptio fornicationis.† Item

176 etiã põt poni exemplũ in illis q fuerũt in bello nec finito bello reuertunt.nã tales ex rõne naturali iudicantur mortui.argumento ei⁹ qd dicit salus nulla bello nec aliq nascunt in bello fz in eo plures moriuntur.ita probat text.z ibi Bal.z Ang.post Bar.in.l.fi.ff.de his q not.infa.z in.l.z si certus.in.§.vnus.et ibi Bald.z Ange.z L.u.ro.ff.ad fille.de quo z p Bart.in.l.si qdẽ.j.so.ma.z in.l. quo ad presens.j.de murileg. libro.x.z Bal.in.l.ij.in.§.si dubitet.ff.queadmodum testa.aperi.Itẽ põt etiã poni exẽplum in herede producente in iudiciũ testm̃ defunctiznã tũc ex naturali rõne satis dicit pbata mors defuncti quia viuis testatoribus nõ solẽt heredibus dari testamẽta.ita dixit Bart.in.l.fi.in vj.col.j.d edicto diui.adria.tol.Et possent etiã infinita exẽpla adduci q breuitatis causa omitto in quib⁹ p rõnem naturalẽ infertur pbatio a cõiter accidentib⁹ de qb⁹ aliqd per.d.Feli.in.c.si cautio.in.ij.col.de fi.instr.¶Sz anteq̃ transeam ad aliã speciẽ probatiõis nõ omitto aliqua circa hanc rationem naturalẽ q sunt notanda lz aliquantuluz

177 sint extra ppriã materiã.¶†Et primo scias q ratio naturalis subrogat loco legis z p lege habet.l.cum ratio. ff.de bonis damna.l.scire oportet.in.§. sufficit.ff.de excusa.tut.l.fi.ff.p socio. z volunt glo.in.c.ex eo.de elect.in.vj.in verbo quam rationis.z glo.in.c.cõsuetudo.j.distin.Et ideo dixit Bal.in.l.testium.j.de testib.in.vij.colum.versi.secundo modo zc.q meliorem testem habere non possumus q̃ rerum natura q

178 mẽtiri non nouit.¶†Et dixit singu. do.An.in.c.suggestũ.de appel.q rõ naturalis corrigit legẽ.¶Pro quo facit in argu.l.vbi.aũt nõ apparet.§.illud.ff. de ver.obli.z dixit Pet.de anch.in cõsi. suo.ccxvj.incipiẽ.scripsit papa.in vlti. col.q nõ minus attenditur ratio naturalis q̃ lex.Et dixit Barto.in proemio ff.in.§.fi.q rõ vincit legẽ.et dixit Abb. in.d.c.suggestum.q dispositio naturaliter loquẽs debet restringi ne veniat cõtra rationem naturalem:pro quo est text.not.in.l.q̃uis.ff.de in ius vocan. Et q dixit Ang.in consil.suo.cx.incip.

sanctissima et illustrissima regina.in
xix.colum.q lex est pedagoga nature.
179 †Et dixit Bald.in consi.suo.xxxviij.
incip.dñs thomas.in.iij.vol.q rõ na-
turalis cũcta recte disponit z q vir re
peritur aliquid cõtra rõnē naturalē qđ
nõ remordeat cõscientiã.Et dixit Bal.
in.l.si liber homo.§.j.ff.đ here.insti.q
edictum non habens rationē naturalē
in se reprobat tanq̃ ineptũ z vitiosum.
et dixit Ange.in.d.consi.suo.cx.in.iij.
col.ante fi.q iustius z equius est inhe-
rere opinioni seu sñie q̃ melioribus ra
tionibus fulcitur:etiã si imperator sit
in cõtraria opiniõe:alleg.l.emilius.ff.
de minori.z dixit Inno.z Joã.an.in ti-
tu.de prescrip.quos refert et sequitur
Pet.de anch.in consi.suo.clxxxix.inci.
tribus de causis zc.circa fi.q in dubio
credēdũ est potius testibus qui concor
dantur cũ presumptione nature q̃ te-
stibus deponentib9 cõtra ipsius natu-
re presumptionē.(Adde hic Andre.
de iser.in proemio feud.in pe.colũ.vbi
dixit q ratiõabile dictum ita debet mo
uere iudicē sicut lex:qđ dictum refert
z sequitur Jas.in aut.si qua mulier.in
iij.col.circa prin.C.de sac.san.ec.z in.l.
illã.in.iij.col.C.de collatio.)Et vide ēt
d.Abb.in.c.fi.in vlti.colum.q met.cã.
vbi etiam ponit vnum verbum de hac
ratione naturali:de qua etiam aliqua
habentur per Barba.in.c.translatio.in
ij.char.de consti.z per Abb.in.c.pasto-
ralis.in.iij.colum.extra de fi.instru.et
180 in.c.rõ nulla.extra de prebend.†vbi
dicit ipse Abb.quod licitum est argue-
re per rationem naturalem absq alle-
gatione iuriũ:z ibi plura allegat.z di-
xit Bal.in.l.j.in pn.j.de cadu.tol.q ra-
tio naturalis est optimus clipeus le-
gis.z dixit Bal.in.l.solam.j.de testi.cir
ca fi.q homo qui nõ vult se fundare in
ratiõe dicti dicitur temerarius z care-
re arbitrio boni viri.z dixit Bald.in.l.
quoties.j.de suis et legit.q virtus le-
gis consistit in ratione naturali quia
lex speculat in natura.vt in.§.adoptio.
insti.de adop.z facit tex.in.c.illa.xj.qđ.
iij.vbi habetur q ulla cautela est lauda
bilis in qua tota ratio agit z fauor ni-
181 hil sibi vsurpat.†et dixit do.An.in.c.
cum speciali.in.vij.colũ.de appel.post
Inno.ibi q sicut sententia lata cõtra le-
gem expressam est nulla.c.đ re iudi.cũ
si.ita etiam lata contra rõnē legis:z di
xit Dy.in reg.certum.de reg.iur.in.vj.
q ratio legis est anima legis:q sequi-
tur Bal.in.l.si quis seruo.j.de fur.z in
l.j.in.ij.colũ.j.de interdictis.z in.l.j.in
iij.col.j.que sit long.consue.Et propter
hoc dixit Abb.in.c.j.in.iiij.colum.ex-
tra de iur.calũ.q quãdo ratio exprimit
in.l.illa rõ restringit z ampliat dispoſi
tionem legis etiã in odiosis.alleg.l.cũ
pater.§.dulcissimis.ff.de leg.ij.q etiaz
dixit Joã.de imol.in.c.ij.in.vj.colũ.de
182 consti.¶†Et dixit Bald.in.l.conuēti
culã.in.viij.colũ.š.de epis.z cle.et in.l.
data opera.in.xiiij.col.j.qui accu.non
pos.q rõ est illa q̃ ampliat z restringit
dictũ testis:q etiam voluit Inno.in.c.
causamq.extra de testi.z.d.Alex.in cõ
sil.suo.xx.incip.viso processu zc.in pe.
col.in.ij.vol.z idē in cõsi.xxiij.incip.ad
uersus zc.in.ix.col.in eo.volu.z in cõsi.
lxxx.incip.examinato processu.in.iij.
col.(Et vide Soci.in materia ista in
cõsi.suo.xxxv.incipiē.circa predictam
in.ij.col.)Et faciũt plura dicta in hac
materia per.d.Feli.in.c.tua nos.in.ij.
colũ.de iureiurãd.z in.c.j.in.ix.colum.
post mediũ.extra de spõ.z ista sint satis
circa hanc rationē naturalē.¶Restat
videre de alia specie pbatiõis:vcz de
probatione que fit per rationem conie
cturalē ex coniectura legis:de qua fm
Bald.hic habet in.l.q̃ duos.in fi.ff.de
183 reb.dub.¶†Circa quã probationem
ego dicebã vnũ q ratio quare ex hac
rõne q̃ venit ex cõiectura legis inducit
probatio:põt esse in simili qz coniectu-
ra legis et presumptio legis fraterni-
zant ideo nimirũ si ex coniectura legis
oritur probatio qz etiã inducit ex pre-
sumptiõe legis:nã legum presumptio-
nes dñr liquidissime pbationes adeo
q transferunt onus probãdi in aduer-
sariũ.ita dixit glos.q̃ solet allegari pro
singulari in.l.si tutor petitus.j.de pe-
ricu.tu.Sed illa non est singularis qz
multe alie ad hoc allegant.nã ad hoc

etiam allegatur gloss.in.l.in testõ.J.de testamen.mili.glo.in.l.ij.§.de petit.here.glo.in.l.si creditor.J.de pig.acti.z in l.siue possidetis.J.in hoc tit.z in.l.sup seruis.J.qui mili.non pos.lib.xij. ꝙ in l.j.J.de fi.instr.z iure aste.fis.li.x.z in.c. ad falsariorum.de cri.fal.z in.c.j.ꝙ me. causa.z in.c.propossuisti.lxxxij.distin.et in.c.nihil.de prescrip.z in.c.sicut.de iu reiur.z in.c.iij.de excep.z in.l.ei qui.ff. eo.de pba.z in.l.maiorem.J.de fal.z in l.inuictus.§.de pcur.z in.l.ij.J.qui testa.facere pos.z in.l.ij.§.ð erro.aduoca

184 tor.z in.c.illud.de psumptio.¶ †Et ad materiam istius pbationis ex coniectura legis adduci potest text.singu. in.l.in fideicõmissi.ff.de vsur.vbi vult text.ꝙ si reus negat interpellationem extraiudicialem onus probandi incũbit ipsi reo neganti eo quia ex cõiectura legis presumitur facta per.l.quidã liberus.ff.de serui.vrba.predi.z illum tex.d.l.in fideicommissi dixit sing.Ludo.ro.in singu.suo.cccc.incip.quis debet.z Barba.in.c.si qs eps.z in.c.si cõstiterit.de accu.ad que facit etiam glo. not.z qð ibi voluit Bal.in.l.neqꝫ natales.j.in hoc tit.Facit etiam ad pdicta tex.not.in.c.literis.de psum.vbi ex cõiectura legis dissoluit matrimonium lꝫ testes examinati super impedimẽto ipsi matrimonij nõ deponãt specifice sup ipso impedimẽto sꝫ sup circunstãtijs:pro quo facit qð voluit Bart.in.l. ij.ff.de fur.vbi dixit ꝙ si qs inueniatur occultatus in domo in qua est pulchra mulier ex hoc est probatũ adulterium presumptiue.Et dixit Abb.in.c.preterea.de testib.se plꝰ dicere vcꝫ ꝙ sufficit si testes vidissent solum virum z mulierem in latebris se osculantes z amplexantes qꝛ isti sunt actus propinqui ad coitũ.z alleg.Bart.in.d.l.ij.ff.de fur.et faciunt ꝙ plura dicta per.d.Feli.in.c. preterea.extra de testi.z faciũt optime dicta p Bal.in.l.si.J.in hoc tit.in.j.colũ. ¶ Uenio modo ad vltimã speciẽ pbationis sm Bald.vcꝫ ad probationẽ que fit per coniecturã hois qñ sufficit talis pbatio ex qualitate indicij:ad qð alle. ipse Bal.in.l.aquilia.si delectũ.ff.ad.l. aquil.z.l.iij.§.in cã.ff.ad carbo.¶ Ego circa hãc speciẽ pbatiõis aliter nõ instabo qñ licet aliqualiter differat ista species a precedenti qꝛ vna venit ex facto legis alia aũt ex facto hois attñ in multis fraternizant z ideo ego adducã circa materiam istarũ duarũ specierũ

185 probationis aliqua.¶ †Et primo dico ꝙ inducit pbtio in vno casu ex cõiectura seu psumptiõe legis vel hois: vcꝫ qñ qs conat subtrahere vel cũ effectu subtrahit aduersario pbationem vel facultatẽ probãdi intentionẽ suam vel sibi incũbentia.nã hoc casu presumitur ꝙ talis foueat iniustitiam adeo ꝙ debet succũbere i causa z pdere causam.ita dixit Inno.in.c.intimauit.de testi.z eum sequitur Ange.in.l.j.in.§.si reus.ff.de eo p quẽ fac.erit.z in.l.satis aperte.J.de fal.z.d.An.in.c.cũ causam. el.j.in.xx.colum.de testi.z do.Feli.in.c. olim.in.iij.col.post me.de accusat.vbi dicit p hoc esse tex.optimũ.in.c.peruenit.el.j.de testi.cog.z dicit ꝙ hoc habetur per doct.in.l.prouidendũ.§.de postu.qð dictũ refert z sequit etiã Barba. in consi.suo.liij.incip.visis actis in antep.col.in.iij.voln.z hãc partẽ etiã seqtur do.Feli.i.c.sicut.i.vj.col.circa me. de re iudi.de quo etiã p eũ.in.c.cũ causam.in.xiij.colum.in fi.de testi.(Adde hic glo.in.c.postulatus.iij.q.vij.que dixit ꝙ vꝫ snia scripta in pariete.z Jas. in.§.penales.in.iij.colum. ver.ij.notat. Ang.insti.de actio.)Sed illud dictum Inno.in.d.c.intimauit.improbat Bal. ibi.z in.d.l.prouidendum.z Abb.in.d. c.cum causam.in vlti.char.quos refert z sequit.d.Feli.in.d.c.cũ venerabilis. in.vj.col.post me.de excep.z hanc partẽ.s.ꝙ talis non perdat causam firmat d.Frã.de arc.in cõsi.suo.xiij.incip.viso diligẽter.in.xij.col.z sic illud dictũ non

186 est sine dubio.¶ †Posset etiam poni aliud exemplũ i illo q falsat acta cause nã talis debet pdere causam z hoc qꝛ cõiecturat seu presumit fouere iniustã causam qꝛ si foueret iustitiã nõ falsificasset acta sm Abb.in.d.c.cũ venerabilis.z voluit glo.z Barto.in.l.in fraudẽ. in.§.quoties.ff.de iure fisci.z Bal.in.l.

qui testamēto.de excu.tu.ꝛ Bart.in.l.j.
187 in.§.ij.in fi.ff.de calū.† Quod etiam pōt extēdi fm.d.Feli.i.d.c.cū venerabilis. in.vj.col.in corrūpēte iudicē vl' pcura torē partis aduerse vl' etiā ipsā parte ſi causa respicit interesse etiā alteri⁹ ꝙ partis fm Bar.in.d.l.j.in.§.ij.ff.de calū.de quo etiā p Bal.l.l.fi.in.j.col.j.de pe.iudi.qui male iudi.Itē extēdit etiā ad corrūpentē notarium actorū per.d.l.in fraudē.§.quoties.fm.d.Feli.in.d.c.cū venerabilis.i.vj.col.vbi etiā alle. Bart.in.l.qui falsam.j.si ex fal.instru. vbi dicit idē in corrūpente aduersariū
188 vel iudicē.† Et idē dicit Ange.in dissigillāte acta trāsmissa cōsultori p.d.§. quoties.Ita dixit ipse Ange.in.d.l.j.in fi.ff.de his qui in testa.delētur.de quibus omnibus vide etiam Ang.in.l.satis aperte.j.de fal.ꝛ lati⁹ per do.Feli. in.d.c.cū venerabilis.in.vj.col.ꝛ ibi inter alia adducit Ludo.ro.in consi.suo cccxlvj.inci.in hac causa basiliēsis ꝛc. in.iiij.col.vbi dixit ꝙ non auditur impugnans acta que dissigillauit ꝛ ꝙ instrumētū nihil probat p eo ꝗ tentauit
189 ipm subtrahere aduersario.¶ † Sed tu vltra do.Feli.dicas ꝙ etiā predicta possunt extendi ad eū qui minatus est testibus ne dicāt veritatē:nā talis per tales minas cū presumatur non fouere iustitiam debet perdere causam fm Ang.in.d.l.satis aperte.j.de fal.ꝛ Bal. in.l.sub pretextu.la.j.in prin.§.de trans act.ꝛ Barba.referens ꝛ sequēs Ange. in.d.l.satis aperte.in consi.suo.liij.inci pien.visis actis.in antepenult.colū.in
190 iij.volu.¶ † Et hoc casu scias ꝙ licet alias metus ad hoc vt annullet contractum super quo interponit̃ debeat esse talis qui cadat in constantē virum:vt habet l.l.iij.§.metū.ff.qđ met.causa.ꝛ in.l.interpositis.§.de trāsac.ꝛ idem in muliere si tractem⁹ de metu mulieris. nā debet esse talis qui cadat in constātem mulierē fm gl.in.c.qđ locū.extra de spōsa.quā ad hoc alle.d.Anto.in.c. cōsultationi.ꝙ met.causa.de quo etiā per Jo.de ana.in.c.iij.i vl.col.extra de homici.cū simi.¶ Tñ in casu isto.s.in minis illatis testibus ad hoc vt minās perdat causam nō requirūt̃ mine que cadant in constantē virum:sed quales mine sufficiūt.ita no.dixit Bertho.Belēzinus qui fuit alias auditor rote.in c.sup eo.extra de testi.cog.qđ est not. verbum.Et possent etiā plura ꝛ plura exēpla adduci circa hanc probationē que fit ex cōiectura legis vel hominis que omitto breuitatis causa putās predicta sufficere satis.Et ex istis omnib⁹ sum expeditus de.x.speciebus probationū:quas hic posuit Bald.in hac rubri.vt retuli.§.in princi. Sed iudicio meo vltra dictas decē species alie etiā species probationū reperiūtur.nā hostien.in summa huius tituli.in.§.quot sunt species.in prin.quē refert ꝛ sequit̃ Jo.an.in addi.Spe.in eo.ti.de pba.in §.videndū.in princ.dicit qđ nouē sunt species probationū ꝗ cōtinētur his versibus.vꝫ.Aspectus sculptū testis notoria scriptū Jurās cōfessus presumptio fama probatur.Ex quibus carminib⁹ apparet ꝙ vltra dicta per Bal.hic alique alie sunt species pbationū.Nā p sculpturā in lapide vel marmore fit pbatio.itē per notoriū:item per presumptionē:itē per famā.Et ideo sicut sup alijs specieb⁹ aliqua adducta sunt ita super istis quatuor aliqua adducam.
191 ¶ † Et deueniēdo ad primā speciē.s. ad sculpturā dico qđ probatio etiam si p literas scriptas seu sculptas in lapidib⁹ seu in marmore et tales litere probāt ꝛ hoc qñ tractat de re antiqua probanda.ita dixit gl.in.c.cū causam.ꝛ ibi doct.extra eodē.ꝛ glo.in.c.sane.el.ij.in verbo post mortē.xxiiij.q.ij.ꝛ glos.in.l. monumentorū.§.de religio.et sumpti. fune.ꝛ hoc voluit ibi Barto.ꝛ Bald.et voluit Barto.in.l.j.in fi.princ.ff.de bo. pos.fm tab.ꝛ Spec.in titu.de proba.§. videndum restat.ver.ix.per libros antiquos.ꝛ eum ibi sequitur Joan.and.ꝛ idem tenet Barto.in.l.vel qđ alias.in l.qđ si locus.de relig.et sumpti.fune.ꝛ Barto.in.l.j.ff.de albo scri.ꝛ idē tenet hostien.in summa huius titu.in.§.fin. vers.ix.ꝛ Albe.de rosa.in.l.in finalib⁹.
192 ff.finiū regū.¶ † Pro quibus faciunt dicta per Bal.in.d.c.causamꝗ.in.iiij.

colũ.vbi dixit q ex tali scriptura anti-
193 qua probant confinia. †Et faciũt di-
cta p Dominicũ de sancto Gemi.in.c.
q̃uis.ante fi.xxij.dist.vbi dixit q in fa-
ctis antiquis statur libris historiarũ:
ad qd poterat allegare gl.i.c.iter dile-
ctos.de fi.instru.p quibus etiã faciũt
dicta p Archi.in.c.ab eo.xj.dis.z p do.
Flo.in.l.cẽsus.ff.eo.de proba.et p Pe.
de anch.in cõsi.suo.cccxj.inci.tres dñi.
z in cõsi.suo.lxxxix.inci.q: ista q̃stio zc.
in.ij.col.de qua materia aliqua dixi in
repe.mea.l.fi.j.in hoc tit.in.xxiij.car.in
194 fi.¶†Jtẽ pro predictis etiã facit qd
voluit Lud.ro.in cõsil.suo.cix.incip.in
pposita cõsultatione zc.vbi dixit q in
antiqs fama facit plenam pba.ad qd
alle.Jnno.in.c.veniẽs.de verb.sig.z in
c.cũ in causa.de iura.calũ.z q̃ no.Bal.
in auť.quas actiões.s.de sacrosan.ec.
195 z in.l.ꝯuẽticulã.s.de epi.z cle.¶†Et
facit etiã testimoniũ nã de auditu pro-
bat in antiquis.vt habetur in.l.si arbi-
ter.ff.eo.z in.l.ij.in.§.labeo.ff.de aqua
plu.arc.z voluit Bald.in.l.cũ sup.s.de
rei vẽ.vbi dixit q in istis antiquis suffi
cit pbatio p indicia z per famã:p quo
facit glo.in.l.at qui natura.in.§.cũ me
absente.ff.de neg.gest.quam ita intel-
ligit z soluat Ang.in.l.titius.ff.quibus
mo.pig.vel hipothe.sol.et Sali.i.l.p-
prietatis.j.in hoc ti.z hoc etiam tenet
Cy.z Bar.z alij in.l.si quidẽ.j.sol.ma.
z Bal.in auť.quas actiões.s.de sacro
san.eccl.z in.d.l.pprietatis dominiũ.z
no.Jnno.in.d.c.veniẽs.z.d.Alex.in cõ
sil.suo.clxxxvj.inci.in hac causa.in.iij.
col.in.ij.volu.z ibi in cõsi.ccvij.inci.vi
so.in.v.col z hãc partẽ tenet Archi.in
c.iter memorias.xvj.q.iiij.z do.An.in
d.c.veniẽs.extra de testi.¶Et ideo di-
xit do.Alex.in.d.ꝯsi.clxxxvj.in vlt.col.
q ad probãdũ aliquid tanq̃ quid anti
quum sufficit testimoniũ de auditu:ad
qd allegat Bar.hoc tenẽtẽ in trac.suo
de teste.in.xj.col.in ver.incip.hãc eãdẽ
rem:de quo etiã p do.Alex.idẽ tenẽtẽ
in consi.suo.iiij.incip.videret zc.in.iij.
car.in.ij.col.in.ij.volu.Nõ est ergo mi
rãdũ si in istis antiqs litere sculpte in
marmore vel in lapidib9 faciũt pbatio

nẽ vt dixi in istis antiquis probandis
ppter difficultatẽ minor solẽnitas re-
quiritur vt in dictis iurib9.¶Expedi-
tus de hac specie pbationis que fit p
sculpturã venio ad aliã speciez que fit
per notoriũ: quequidẽ species multũ
fraternizat cuz probatione que fit per
inspectionẽ oculorũ seu per rei euidẽ-
196 tiam de qua.s.dixi.¶Et circa hanc
speciẽ probationis scias q notoriũ in-
ducit plenã probationẽ z releuat quez
ab onere probandi vt per Host.in sum
197 ma huius tituli.in.d.§.fi.†z est text.
in.l.emptorẽ.in prin.ff.de actio.empť.
vbi dicit q notoriũ equiparatur sentẽ-
tie:de quo tñ vide Bal.in.l.j.j.de cura
198 to.furio.†Et dixit ipse Bal.in.l.j.cir
ca me.versi.porro.j.de renoc.his q̃ in
fraud.alie.sunt q notoria est probatio
probata vel saltem de facili pbabilis.
199 †Et ideo dixit ipse Bald.in.l.j.in.ij.
colũ.j.quõ z qñ iudex.q vbi ẽ notoriũ
ibi nõ est disputare sed disputatũ esse.
Et dixit Jnno.in.c.ex parte.el.j.de v.
sig.q in notorijs indicijs pnũtiatio nõ
ppie est snia:sʒ q̃dã iuris executio:qd
dictũ refert z sequit Lu.ro.in cõsi.suo
cccxxiij.inci.in pposita ꝯsultatiõe zc.
200 in v.scda quidẽ.¶†Et dixit Archi.
in.c.nõ ita.circa fi.ij.q.vj.z Bal.i.l.ci-
ues.j.de appel.q appellãs a grauami
ne notorio nõ tenet exprimere causaz
grauaminis.Et dixit Jo.and.in addi.
Spec.in ti.de snia.§.iusta.vsi.itẽ nota
q citat9 vt veniat ad rñdendũ bannito
nõ tenet cõparere stãte statuto q bãni
to nõ reddat ius de quib9 lati9 per do.
Feli.l.c.cũ ordinẽ.l.viij.col.de rescrip.
vbi etiã plura alia adducit i materia.
201 ¶†Et scias q lʒ ipsum notoriũ pbet
z releuet quẽ ab onere pbãdi vt dixi nõ
tñ releuat ab onere pponẽdi allegãdi:
ista est glo.no.in cle.appellãti.v.alias
etiã.de app.z ad idẽ est gl.in.l.ea qdẽ.
in.iij.gl.j.de accu.quã ad hoc alle.do.
Feli.dicẽs q est male intellecta i.d.c.
cũ ordinẽ.in.ix.col.de rescrip.(Vide
Car.Alex.l.c.ex pte tua.in.iij.col.i pn.
de ap.Adde in hac materia notorij no.
dictũ Dñici de sctõ Gemi.in.c.j.§.fi.in
si.de cle.cõiug.in.vj.quẽ refert z sequi

tur Soci.in cõsi.cxxiij.incip.prestãtis-
sime.in vi.col.Item qđ dicatur esse no
toriũ vide do.Philip.decium in consi.
cxcj.inci.in cã.in.v.colũ.vbi aliqua no
ta.dicit in hac materia notorij:et vide
oino Soci.in cõsi.lxxxiij.inci.p claro
ri rc.in.iij.col.in versi.iij.respõdeo rc.
in.iiij.volu.et vide.j.in.lviij.colum.cũ
202 sequenti.¶ †Pro quibꝰ facit nã pre
sumptiões iuris sunt liquidissime pro
bationes ſm glo.in.l.si tutor petitus.
j.de peri.tuto.r habetur in.l.lz impera
tor.r scribẽ.ff.de leg.j.r est gl.r ibi An-
ge.in.l.j.j.de testamẽ.mili.de quo dixi
s.circa pbationẽ que fit ex coniectura
legis tñ hec p̃sumptio iuris dz allega-
ri.l.si adulteriũ.cũ incestu.l.§.idẽ polio
203 ni.ff.de adul.r ibi Bar.†Et facit qđ
voluit Bar.in.l.j.in vlt.col.ff.de excep.
vbi dicit qđ voluit Bar.in.l.j.l pe.col.
ff.đ excep.vbi dicit ꝙ exceptio quanis
notoria debet pponi r allegari:qđ etiã
voluit Bart.in.l.eũ qui ita.§.qui ita.ff.
de verb.obl.in.iij.col.r in.l.cũ quid.in
vlt.col.ff.si cer.peta.r.d.An.l.c.perue-
nit.de censi.in.xvj.col.in versi.aduerte
tñ.r.d.Feli.istos referens in.d.c.cũ or
dinem.in.ix.col.de rescrip.de quo arti
culo vcz an notoriuz releuet ab onere
pponẽdi e allegãdi r de intellectu di-
cte gl.in cle.appellãti.de appel.nõ me
extẽdo aliter sed me remitto ad plene
dicta p.d.Feli.in.d.c.cũ ordinẽ.l.ix.x.
r.xj.col.vbi singulariter loquit̃ more
suo:iõ videas eũ ibi r ẽt videas Barb.
in ꝯsi.suo.lvij.inci.visis r accurate rc.
in.v.col.in.iij.vol.vbi etiã pulchre lo-
quit̃.¶ Solũ aũt dabo tibi aliq̃ nota
bilia dicta memoratu digna circa hãc
materiã notorij q̃ alias pro maiori par
te cumulaui legẽdo.l.j.j.đ execu.rei iu
204 di.¶ †Scias igitur primo qđ Inn.
in.c.cũ in cunctis.de elec.dixit qđ vbi
q̇s est notorie doctꝰ nõ debet si vult do
ctorari examinari in collegio:qđ ẽt fir
mat Abb.in.c.cõstitutꝰ.el.ij.de appel.
(Et Io.de ana.in ru.de magistris.añ
fi.)Et dixit Bar.in.l.libellorũ.ff.de ac
cu.r in.l.demõstratio falsa.ff.de cõdi.r
de.qđ vbi locꝰ est euidẽter notoriꝰ nõ
est necesse ꝙ apponãtur confinia in li
205 bello seu l accusatiõe.†Et dixit Bar.
in.l.fi.in fi.princip.ff.si cer.peta.ꝙ vbi
est notoriũ principalẽ debitorẽ nõ esse
soluendo tunc põt cõueniri fideiussor
aliter non facta excussione principalis
debitoris:qđ etiã voluit Bal.in.l.j.cir
ca me.j.de his q̃ in frau.alie.sunt.r vo
luit etiã glo.in.l.decẽ.ff.de verb.obl.et
Mod.in.l.exitus.ff.de acqui.posses.de
quo tñ videas Alex.in.d.l.fi.in prin.ff.
si cer.pet.r.d.Fel.in.c.cũ olim.in.viij.
206 col.in prin.de re iudi.†Et vltra pre-
dicta dixit Pe.de an.i ꝯsi.suo.clxxxviij.
inci.visis cõsilijs.in vi.col.ꝙ literis pa
pe nõ est parẽdũ ꝯtra notoriũ facti.Et
dixit Abb.in.c.sup his de penis ꝙ i de
licto notorio iudex põt mandare penã
imponi sine alia cõdẽnatione:et idem
ipse dixit in.c.ad nostrã.de iureiurã.et
Barb.in.c.euidẽtia.in fi.de accu.Et di
xit Bal.l.c.ad nostrã.el.ij.de iureiur.
ꝙ in notorijs r l summarijs ordo est or
dinẽ non seruare.Et dixit sing.Bal.in
l.si cum questio.j.de euictio.ꝙ emptor
nõ potest cedere liti qñ sibi preiudica
ret q̃r postea nõ haberet regressum cõ
tra vẽditorez per notata in.l.si dictũ.l
§.si ꝯpromisero.ff.de euict.ꝙ tñ fallit
nisi ius ptis petẽtis rẽ emptã esset eui
dẽter notoriũ q̃r tũc põt cedere liti sine
207 eiꝰ dãno ſm Bal.ibi.†Et dixit Imo.
l.c.fi.de emp.r vẽ.qđ omissio denũtia
tiõis litis mote nõ põt allegari per vẽ
ditorẽ ꝯtra quẽ emptor agit de euictio
ne qñ cõstat notorie nullã defensionẽ
potuisse cõpetere in re vẽdita:qđ dictũ
refert r sequit̃.d.Feli.l.c.olĩ.l.viij.co.
post prin.de re iud.r in.c.cũ Bertol.in
208 xij.col.de re iu.in pri.†Et facit sing.
verbũ Bal.in.l.j.in.iiij.col.ver.mõ q̃ro
s.ne delictis đfun.vbi dixit qđ lz alias
appellatio suspẽdat pnũtiatũ vt habet̃
in.l.tale pactũ.in.§.q̇ prouocauit.ff.de
pac.r in toto ti.ff.nil no.app.pẽ.cũ si.
tñ qñ appellatio ẽ notorie nõ calũnio
sa nõ ppterea ẽ differẽda execùtio qñ
tali casu reipublice interest talẽ appel-
tionẽ non admitti qđ est not.verbũ in
practica licet in cõtrariũ faciant vba
ipsius Bald.in.l.fi.in versi.quero.q̇d
operabũtur.j.de actio.empt.Itẽ facit

etiam qđ voluit Bal.in auḱ.licētiā.in ij.col.in prin.ibi per euidentiā contrarij.ꝯ.de epiſ.ꝛ cle.ꝛ in.l.vt perfecti⁹.J. de ana.except.in.ij.col.verſi.iij.ꝙ ſem
109 per ꝛc.¶ †Jtē facit etiā ad predicta ſing.verbum Bal.in.l.cunctos populos.in.vj.col.in verſi.ſed in infamia tabelliōis.ꝯ.de ſum.tri.ꝛ fi.cath.vbi dixit qđ ſi notarius infamis nōdū de infamia cōdēnat⁹ facit inſtrumētū qđ tale inſtrumētū nō valet ſi talis infamia ſua erat notoria:qđ dictū pro valde notā.refert ꝛ ſeqtur Barb.in repe.rubri. extra de fi.inſtru.l pe.col.vbi refert ſe ita cōſuluiſſe in curia romana de quo etiā aliqđ ꝑ eū in rub.de reſcri.in.iij.
110 char.in.iij.col.¶ †Facit etiā ad ꝑdicta.nam res eccleſiaſtica non pōt alienari ſine certa ſolēnitate de qua in.c.ſine exceptione.xij.q.ij.ꝛ i.c.ferulas.ea. cauſa et.q.cū ſi.attñ valet alienatio rei eccleſiaſtice ſine vlla ſolēnitate qñ notoriū eſt qđ talis alienatio tēdit in vtilitatē eccleſie.Jta dixit Pet.de anch.i conſi.ſuo.cxcvij.inci.ſubtiliter ꝛ ad ple
111 nū.in ſi.ꝑime col.¶ †Et facit gl.not. in.c.placita.xv.q.iij.ꝗ dixit ꝙ citatio
112 notorie nulla nō aſtrigit citatū.(Jdē dixit glo.in.c.veniēs.extra de accu.in gl.ſi.)Et dixit Jnno.in.c.ex parte.el.j. in ſi.glo.magne.de verb.ſig.ꝙ citatus ad ſinodū ſi eſt notorie exēptus nō tenetur ꝯparere.Et faciūt etiā dicta ꝑ.d. Feli.in.c.veniens.in.ij.colū.de accuſa.
112 ¶ †Faciat etiā in hac materia.nā ſi notoriū eſt ſtatutū aliquod eſſe cōtra libertatem eccleſie eꝑs pōt illud tollere ꝛ mādare ꝙ nō obſeruet ꝛ pōt decernere illud nō tenere ēt nullo citato.ita dixit Archi.i.c.qna lothari⁹.prope.ſi.ij. q.j.ꝛ eū ibi ſequitur Domini.ꝛ in.c.ſi. in.ij.col.poſt Lapū ibi de immu.eccle. in.vj.ꝛ Bal.i.l.preſbyteri.la.j.in.iij.col.ꝯ.de epiſ.ꝛ cle.ꝛ Lu.ro.in.l.ſi finita. in.ꝗ.iulianus.ff.de dā.infec.de quo latius ꝑ.d.Feli.in.c.eccleſia ſctē marie. in.xlvij.col.de cōſti.vbi dicit qđ iſte eſt not.caſus in quo omittitur citatio partis q2 cōſtat defenſionē nō cōpetere nō citato:ad qđ alleg.aliqua ſimilia de ꝗ
113 b⁹ ibi ꝑ eū.¶ †Jtē vltra ꝑdicta in hac materia adduci pōt ſingulare verbum Bal.nā vt ſcis clarū eſt in iure ꝙ in cā capitali nō admittit̃ procurator.l.pe.ꝗ. ad crimē.ff.de pu.iud.l.ſeruū quoqꝫ.ꝗ. publice intereſt.ff.de ꝓcura.c.veniēs. extra de accuſa.cū ſi.attamē ſi iſtituta eſt accuſatio capitali cōtra aliquē ꝛ ſit notorie calūnioſa tali caſu poterit interuenire procurator:ita no.inqt Bal. in.l.ij.ꝯ.vt nemo priuat⁹:ꝛ allegat hoc voluiſſe Cy.i.l.reos.J.de accuſa.qđ di
114 cit eſſe mēti tenēdū.† Pro quo dicto optime facit:nā ſi titius occidit banitū ꝛ ꝑtās iquirit cōtra eū de tali homicidio tūc admittitur procurator in tali caſu imo quilibet admittitur pro ipſo titio ad oſtendendū bannū illius mortui ꝛ ſtatutū permittēs bannitos poſſe impune occidi ꝛ petere qđ vlterius nō procedat cōtra ipſum titiū ſed imo eū abſoluat ab inquiſitione contra eū formata.ita dixit Barto.in.l.vbi pacrū.ꝯ. de trāſactio.quē oēs ibi ſequunt̃ ꝛ fuit originalis doctrina Ricar.malumb.in l.filiuſfamilias.ꝗ.veterani.ff.de procurato.per glo.ibi.Et ratio pōt eſſe lꝫ doctores eam non allegent vcꝫ q2 bannū illius mortui poſitū in archiuo publico inducit⁹ notoriū ſm Bal.in.l.j.in.j. col.ante ſi.J.quomodo ꝛ quādo iud.et Jo.de imo.in.l.exitus controuerſie.ff. de acquirē.poſſ.ex quo neceſſario ſeqtur qđ talis inquiſitio vt.ꝯ.formata cōtra ipſum titium eſt calūnioſa ideo nimirū ſi procurator ꝛ quilibet admittitur et ꝓ eo pōt cōparere licet cauſa ſit capitalis.Et illā doctrinam Ricar.malumb.ꝛ Bart.refert ꝛ ſequitur Ang.in d.ꝗ.veterani.ꝛ in.l.quos ꝓhibet.ff.de poſtu.et vbiqꝫ dicit illā fuiſſe doctrinā Ricar.malum.l.d.ꝗ.veterani.ꝛ idē voluit ipſe Ang.poſt Cy.i.l.reos.J.de accuſa.et voluit Abb.allegans Bart.vbi ꝯ.in.c.iij.de accuſa.Et idem dixit ipſe Barto.in cōſi.ſuo.c.incip.a dño Cy.de Bononia:ꝛ voluit Pe.de anch.in.c.veniēs.in pe.co.de accu.ꝛ Bar.in.d.l.pe. ꝗ.ad crimen.et Bar.licet non tā clare. in.l.ſeruus.ꝯ.de his qui ad eccle.cōfugi.ꝛ Bal.in.l.reos.J.de accuſ.in pe co. ꝛ i.l.j.in.iij.col.J.quomodo ꝛ qñ iudex.

⁊ Cep.in sua cautela.lxviij.incip.in cā
criminali.(Vide.d.Maria Soci.l re
pe.c.veniēs. in.lxiij.⁊.lxiiij.col.cū seq.
extra de accusa.)de quo etiā ꝑ Bal.in.
l.decuriones.§.ex quibus cau.infa.ir-
roga.⁊ per Bal.⁊ Ludo.roma.in.l.j.§.
Ofilius.ff.ne quis eū ⁊c.⁊ per Ang.de
are.in.§.sequēs.in.ij.col.insti.de actio.
⁊ in rub.de excep.insti.⁊ per Bal.in.c.j.
in.§.iniuria.de pace iuramen.fir.in pe.
col.⁊ aliquid etiā per Bal.in.l.post le-
gatū.in.iij.col.ff.de his quibꝰ vt indig.
⁊ per Ang.de are.in suo tracta.malefi.
in verbo q̇ iudex vidēs ꝙ inquisiti nō
cōparēt.in versi.quero an talis bānitꝰ
tali bāno ⁊c.⁊ tm̄ versi.ibi sequē.⁊ per
Ange.de are.in.l.non tm̄.in prin.ff.de
appella.pro quibꝰ etiā faciūt dicta per
Bart.in.l.absentem.ff.de penis.⁊ ꝑ.d.
Feli.in.c.nōnulli.in.§.sunt ⁊ alij.in vl.
colum.de rescrip.que omnia etiam po
sui in.l.si quis ne questio.vltra mediū
215 ff.de questionibus.¶ †Rursus redeū
do ad materiā notorij adduco not.ver
bum Bar.in cōsi.suo.cv.incip.inquirit
contra.d.Jo.de pisana ⁊c.vbi dixit ꝙ si
potestas habēs sindicatorem suspectū
coram eo nō stetit ad sindicatum ꝙ nō
punitur ex snia sua licet nō appellaue
rit a ꝓcessu cause:⁊ talis snia nō obest
sibi qn̄ cā suspitionis erat notoria:quā
doctrinā refert ⁊ sequit.d.Paris d̄ pu
teo in suo tractatu sindi.in.xciij.car.in
l.col.Itē adde qd̄ lȝ citatꝰ teneat cōpa
rere allegaturꝰ puilegiū suū.c.veniēs.
de accusa.l.si q̇s ex aliena.ff.de iudic.
sr.ibi allegatis:tamen fallit vbi est no
torium iudicē nō habere iurisditionē
in illa causa.gl.est in.c.si duobꝰ.de ap-
pella.quā oēs ibi approbāt.ad idē etiā
est gl.in.c.si episcopus.iij.q.ij.⁊ no.In-
nocē.in.c.venerabili.in.iij.col. de cēsi.
⁊.d.An.in.c.prudētiam.in prin.iij. col.
versi.iij.ꝙ vbi iudex de offi.deleg.⁊ gl.
in.c.bone.in prin.de elect.⁊ Host.in ti.
de cōtumacia.in.§.qualiter deprehēda
tur.in.iij.col.⁊ volūt alij quos refert.d.
Feli.in.d.c.si duobus.in.ij.col.de app.
⁊ ibi ipse subdit idē esse ⁊ locū habere
vbi iudex est talis ꝙ citatus etiam vo-
lēs nō posset eum facere iudicē qn̄ tūc
nō vȝ ꝓcessus nec in pncipali nec cōtu
macie punitiꝰ.ad qd̄ alleg.gl.in.l.j.§.
vbi de cri.agi opȝ.⁊ in.c.clericꝰ nullꝰ.
xj.q.j.⁊ in.c.significasti.de fo.compe.et
Spe.in ti.de cita.§.j.ver.sȝ pone ꝙ iu-
dex.⁊ in.§.pe.in fi.Itē adducit ēt.d.Fe
li.vbi.s̄.glo.not.in.c.placita.xv.q.iiij.q̄
dicit ꝙ citatio notorie iniusta nō astrin
git.citatū.Et adducit.d.Car.in cle.ij.l
v.col.vt lite pēdē.vbi dicit ꝙ citatio q̄
pōt elidi notoria excep.nō inducit pen
dētiā litis:de quibꝰ latiꝰ ꝑ.d.Feli.in.c.
216 duobꝰ.de ap.¶ †Itē vltra p̄dcā scias
ꝙ lȝ opiniōes scribētiū sint varie circa
hoc vcȝ an qn̄ lex vel statutū vtit ṽbis
importātibꝰ canonē late snie reqrat tn̄
snia iudicis declaratoria:an vero pos-
sit exeq̇ absq; alia declaratoria.de quo
habet late in.l.eiꝰ q̇ dilatorē.ff.de iure
fi.⁊ i.c.cū sm.in.§.ꝯfiscatiōis.de here.
in.vj.de quo ego dixi latissime ⁊ scripsi
in.l.j.§.de execu.rei iudi.Attn̄ vbicūq;
essemꝰ in notorijs nō reqreret snia quo
cūq; lex vel statutū loquat sm do.Ant.
in.c.peruenit.el.j.de appel.⁊ Gemi.in
d.c.cū sm.in.d.§.ꝯfiscatiōis.qd̄ etiā tȝ
Abb.in repe.c.ad nostrā.l.iij.col.de iu
reiur.⁊ in.c.ecclesia scte marie.de ꝯsti.
⁊ hoc ꝑ tex.⁊ per id qd̄ voluit Bar.in.l.
ictꝰ fustiū.ff.de his q̄ not.infa.vbi ꝓba
tur sm vnā lect.ꝙ nō requirit in noto
rijs cause cognitio nec solēnitas snie.
217 †Pro quibꝰ facit qd̄ voluit Pe.de an.
i ꝯsi.suo.cxcvij.icip.subtiliter ⁊ ad ple
nū.in fi.j.col.vbi dixit ꝙ in notorijs so-
lēnitas iuris relaxat.alleg.c.j.d̄ elec.⁊
c.ad nostrā.de iureiur.de quo ēt ꝑ do.
Fel.l.c.eccl̄ia scte marie.l.ix.col.d̄ ꝯsti.
218 †Ad q̄ etiā faciūt q̄ voluit Bar.in.l.ij.
in.§.si de frumētaria.ff.de admini.rex
ad ciui.pti.vbi dixit ꝙ vȝ snia lata pte
absente ⁊ nō citata qn̄ ꝯstat parti nullā
defensionē ꝯpetere:qd̄ dictū seqt Ab.l
c.ex isinuatiōe.de app.⁊ i.c.j.l.ij.col.de
cā pos.⁊ ꝓprie.⁊ i.c.cū olim.l.vj.col.de
re iudi.⁊ in.c.causamq;.in.j.col.post.d.
An.ibi de rescrip.⁊ in.c.auditis.in.iij.
col.de procu.⁊ sentit do.Abb.in.c.acce
pta.in fi.de appella.⁊ voluit etiam ipse
Abb.in.c.bone.el.j.in.iiij.col. versi.itē
nota.de elec.⁊ idem tenet Oldr.in ꝯsi.

suo.ccv.incip.ex forma istius statuti.in
fi.verbis.et Joan.cal.in consil.suo.viij.
incip.q statutū:et Pau.de ca.clarius in
cōsi.suo.ccxvi.incip.circa primū.in pe.
col.et Alex.in.l.si pacto quo penā.in.j.
col.vers.limita tamē.C.de pac.et dixi in
repe.mea.l.fi.J.in hoc ti.in.xxxix.char.
219 †Et pro istis facit qd voluit Lud.ro.
in cōsi suo.ccxij.incip.quo ad primū.in
j.col.vbi dixit q in actu fiendo nō req̄
rit citatio illius q̄ citatus nō posset cō
tradicere actui fiēdo:et hoc p tex.in.l.si
cū seruū.§.si qs seruū ibi vt si presens
esset etc.et in.§.ex iniusta ibi non esse vo
cati etc.ff.de fideicōmis.liber.et per tex.
in.l.recusare.ff.ad treb.qd dictū refert
et sequitur do.hieronymus zanetinus
auūculus meus in cōsil.suo incip.licet
querere rationem etc.in princ.iij.char.
220 ¶†Faciat etiā ad p̄dicta nā valet di
ctū testis sine citatiōe partis qn̄ si pars
eēt citata et p̄sens nō posset taic testem
aliqua exceptiōe repellere ita pbat ex
no.per.d.An.in.c.veniēs. et.j.in.ij.col.
de testi.et est de mēte Bar.in.l.theopō
pus.ff.de dote prelega.post me.ver.itē
q̄ro qn̄ aliq̄s.et.d.An.in.c.ij.de testi.et vo
luit.d.Alex.in cōsil.suo.cxx.incip.diffi
cultas huius etc.circa med.et in cōsi.suo
ij.incip.visis.in.xij.colū.in princip.in.j.
volu.et Pau.de cast.in cōsil.suo.ccxxvij.
incip.super primo etc.in penul.colum.
de quo dixi in.d.repeti.mea.in.xxviij.
221 char.†Facit etiā ad p̄dicta qd voluit
Bal.in.l.vt vim.ff.de iusti.et iure.p.l.de
crimine.ff.de adult.vbi dixit q vbi q̄s
euidēter caret defensione non est citā
dus.et idē dixit Bal.in.l.iubemus.C.de
defensio.ciuita.et in aut.sz nouo iure.C.
de ser.fug.p quib9 facit text.in.c.bone
memorie.de elect.(Ad materiā eorū q̄
hic dicunt vide Jaso.in.l.gallus.in.§.et
qd si tm̄.in vlt.col.ff.de libe.et posthu.et
in.l.si qn̄.in.iiij.col.C.vn̄ vi.et Soci.in
cōsil.suo.iiij.inci.sup qōne.iiij.col.post
me.l.iij.vol.)Faciūt etiā dicta p.d.Fe
li.in.c.cū olim.in.vj.col.in fi.de re iud.
et ibi in se.col.vbi inquit q non est citā
dus necessario absens cui certū est de
fensionē nō competere:allegat hoc vo
luisse gl.ibi et Abb.post alios.et.d.An.

in.c.ex insinuatione circa fi.de appel.et
alios allegat ad hoc de quibus ibi per
222 eū quē olno videas.†Et subdit etiaz
circa materiā istaz q intrusus notorie
l beneficio pōt spoliari nō vocat9:alle
gat Inno.et Host.in.c.accepta.de resti.
spolia.et in.c.ordinarij.de offic.ordi.in
vj.adducit etiā Lapū in.c.fi.de elect.l
vj.vbi dicit q nō citat electus de cui9
nō iure constat notorie.Subdit etiā q
creditor q̄ nō potuisset impedire abso
lutionē a iuramēto factā suo debitori
nō pōt opponere q non fuit citatus:ad
qd allegat Jo.cal.in cōsi.suo.vij.in ti.de
iureiu.Et adducit etiā Pau.de ca.l cō
si.suo.ccxiiij.incip.circa p̄mū.in pe.co
lū.vbi vult q q̄s possit habiliteri ad di
cēdū ctra arbitramētū de enormi lesio
ne absq citatiōe partis qr etiā si fuisset
p̄sens nō potuisset cōdicere neq tolle
re bn̄ficiū alteri a iure cōcessuz.Addu
cit etiā Car.in.c.q in dubijs.l.iij.col.de
renū.vbi dicit q bn̄ficiū pōt cōferri nō
vocato illo q̄ ei renūtiauit etiā in mani
223 bus nō superioris.†Dicit etiā q vio
lent9 nō pōt cōtradicere iuramēto defe
rēdo violentiā passo de reb9 ablatis.de
quo in.c.fi.q me.causa.et l.l.si qn̄.J.vn̄
vi.de quo etiā dixi.C.in materia proba
tiōis fiēde p iuramētū:ideo in ei9 dela
tiōe nō est op9 eū citare.ad qd alleg.d.
de rota in deci.nouis in ti.q me.causa.
in.ij.deci.et.d.Jas.in repe.d.l.si qn̄.in.v.
col.itez adducit etiā Gemi.in.c.sue.ad
fi.de off.vica.vbi dixit q iudex pōt pnū
tiare sup nullitate pcessus etiā parte
nō vocata qn̄ notoria est nullitas ex de
fectu incōpetentie iudicis xpter gl.fi.
ibi q̄ est bn̄ no.fm eū.et dicit q idē not.
Abb.in.c.causam.in.j.colū.de rescrip.
224 †Itē adducit etiā Lud.ro.in cōsi.suo
ccxij.incip.quo ad primū vbi dixit qd si
res emphiteotica cecidit in cōmissum
licitū ē dn̄o eā cōcedere alteri l emphi
teosi nō vocato p̄mo emphiteota:qr in
actu extra iudiciali nō ē necessaria pre
sentia illi9 q̄ vocat9 et p̄ns actui cōdice
re nō posset:et plura alia ēt alle.et addu
cit.d.Ant.in.c.tuā.in.iiij.col.Et si.ex his
pōt decidi.de ord.cog.vbi dixit q l acti
bus expediēdis p iudicē q̄b9 certū est

nil posse opponi pōt omitti ptis cita-
tio:vtputa qñ mittitur a iudice ecclia-
stico inhibitoria iudici seculari coram
quo est mota qd notorie spectās ad iu-
125 dicē ecclīasticū.†Adducit ēt gl.sing.
in.l.ij.§si.absens.J.de ↄ̄fio iudi.tu.que
voluit qd lex si iō.ff.de euictiōib⁹:que
dicit qd ↄ̄dēnat⁹ in absentia p̄sumit in
dubio ↄ̄dēnat⁹ ꝑpter ↄ̄tumaciā ⁊ non
ꝑpter malā causaʒ nō h̄ʒ locū qñ noto
rie ↄ̄stat de nō iure ipsius absentis.de
quo dixit se lati⁹ dixisse in.c.cū Bertol
dus.in.x.colū.§si.iiij.limita.de re iudi.
de quo dixi in sing.meo.iiij.incip.quā-
uis ⁊c.Itē adducit etiā Abb.in.c.quia
clerici.in princi.de iure patro.vbi dixit
si quis notorie tenet ecclesiam iniuste
qd pōt absqȝ alia citatione spoliari ab
ordinario sicut de facto se intrusit per
glo.in.l.si minor.ff.de euic.⁊ ꝑ not.per
Inno.in.c.q̄relā.de elect.⁊ per Bal.in
l.si pacto q̄ penā.C.de pac.cū si.ēt alia
etiā plura adducit ip̄e do.Feli.in ꝑpo
sito isto.in.d.c.cū olim.q̄ per te videas:
pro quibus oībus faciūt q̄.s.rettuli in
materia ꝑbationis q̄ fit per rei euiden
tiā ⁊ q̄ dixi in.l.ij.circa fi.J.in hoc ti.⁊ in
sing.meo.cxcv.incip.nemo priuādus.
126 ¶†Attende tñ q: licet p̄dicta iura ⁊
doctrine sint nobiles attñ ego non au-
deo affirmare illud qd supradictū ē vi
delicet qd in notorijs nō requirit̃ sñia
imo poti⁹ sentio ↄ̄trariū.Et ad hoc di-
cēdum moueor ex notabilibus verbis
Bal.per illum tex.in.c.vnico.qualiter
dñs ꝑprie priuet̃ vbi dixit qd notoriū
pro sñia nō habet̃:⁊ idem expresse dixit
Bald.in.l.fi.per illū text.J.de malefi.⁊
mathe.⁊ ideo dicebat Bal.in.l.si mari
tus.J.de dona.inter vir.⁊ vxo.⁊ in.l.nā
ita diuus.ff.de adop.⁊ in.l.cū fratrē.J.
de his quibus vt indignis.qd lʒ ep̄s sit
notorius homicida non tñ debet depo
ni sine sñia ⁊ iuris ordine nō seruato.
127 †Et dixit Bald.in.c.ad nostrā.el.ij.
de iureiur.qd etiā in notorijs pars est
citāda ⁊ sñia est ferēda.⁊ qd in eis etiā
requirit̃ qualis cause cognitio:q: sñia
nō debet ferri de facto:ad qd allegat.c.
cū sit romana.de appel.⁊.l.ea quidē.J.
de accus.(Idē dixit Abb.in ↄ̄si.lxviij.
incip.q̄q̄ super vacatione ⁊c.ante fi.⁊
idē ipse dixit in ↄ̄si.iij.inci.vitas in p̄te
128 senti cā.in.vij.col.)¶†Et p hac opi
nione mea vltra predicta adduco glo.
cōiter approbatā in.c.euidētia.de accu
sa.q̄ expresse dixit qd super notorio sen
tētia est ferēda:⁊ idē dixit Bal.in.l.cū
fratrē.p̄allegata.et firmāt moder.in.l.
si vero.in.§.qui pro rei qualitate.ff.qui
satisdare cogā.⁊ Ange.multū not.in.l.
libertas.in.§.fi.ff.de sta.homi.vbi dixit
qd si statutū dicit qd cōdēnatus de ma
leficio possit impune occidi querit qd
si nō est ↄ̄dēnatus sed crimen est noto-
riū an poterit impune occidi et dici vi
detur qd sic:q: notoriū equiparat̃ sñie:
vt in.l.emptorē.in prin.ff.de actio.em-
ptio.vñ in notorijs ꝑcedit̃ executiue.i.
pōt incipi ab executione.vt in.l.ict⁹ fu
stiū.ff.de his q̄ no.infa.⁊ not.Inn.in.c.
statuimus.de offi.deleg.⁊ in.c.ex parte
in Christo.de verb.sig.veritas tñ est in
cōtrariū dicit ibi Ange.q: hoc notoriū
nō equiparat̃ sñie.et dicit qd p hoc est
casus in.l.q̄cūqȝ.q̄ est lex.fi.J.de male-
fi.⁊ mathe.qd dicit esse not.pro quo fa
cit qd voluit Bal.i.l.presbyteri.la.j.in
iij.colū.ibi secūdo q̄ro.C.de epis.et cle.
vbi dicit qd lʒ iudici sit notoriū tñ non
ꝑcedit ad cōdēnationē nisi citet̃:quod
dictū refert do.Feli.in.c.cū olim.l.viij.
colū.post me.de re iudi.ideo per predi
cta ego remaneo in hac opi.qd etiā in
notorijs requiratur sñia iudic.declara
toria al's non possit deueniri ad execu
tionē cōtra aliquē de quibus etiā dixi
in.d.l.j.J.de execu.rei iudica.circa me.
129 ¶†Quod aūt testes probēt notoriū
dic qd duo fm glo.in.§.fi.ij.q.j.⁊ glo.et
Archi.in.§.itē sepe.iiij.q.iij.⁊ Bar.l.l.
heredes palā.ff.de testa.et Spe.in tit.
de noto.crimi.l.§.qualiter.Bal.in.l.da
ta opera.J.qui accus.nō pos.⁊ do.Feli.
in.c.tertio loco.de presump.in princ.v.
col.⁊ i materia notorij vide plenissime
p Sali.in repe.l.ea quidem.circa me.
J.de accusa.⁊ p do.Parl.in trac.suo sin
di.in.xxix.car.in penul.colum.vbi po-
nit an in notorijs requiratur cōsilium
sapientis ⁊ si non adhibetur an valeat
sentētia vide ibi per eū.⁊ ista p nūc suf

ficiāt in hac materia notorij ꝛ in proba tione fiēda per eū teneas mētī pdicta. ¶ Modo venio ad aliā speciē pbatio= nis.s.ad illā q̄ fit p presumptionē circa quā dico qd plures sunt presumptiões ꝛ eaꝝ plura sunt gña vt extēse ponitur per hosti.in summa in tit.de presump. in.§.ij.incip.quot ei⁹ species.de quib⁹ aliqd dixi.§.in materia pbationis que fit ex coiectura legis.ꝛ qz host.in sum= ma huius tituli.in.§.fin.loquit solū de presumptione violēta:ideo sequēdo eū solū loquar de ipsa p̄sumptiōe violēta.

230 ¶ † Circa quā scias q̄ ex tali presum ptione sepe peruenit ad snīam diffini= tiuā nō tm̄ in ciuili:sed etiā in crimina li.c.afferte.de presump.notat in.l.excu sant.in prin.ff.de excusa.tu.ꝛ volūt Ca no.in.c.qz verisimile.de p̄sump.et Cy. ꝛ Bald.in.l.sine possidetis.ꝛ in.l.fi.j.in hoc ti.ꝛ Jo.de ana.in cōsi.xlix.inci.du= biū:de quo querit.ꝛ faciūt not.p Bar. in.l.ij.ff.de fur.ꝛ voluit do.Alex.in ɔsi. suo.liij.incip.in cā vertēte.in.iij.col.in j.volu.vbi predicta allegat.Et scias qd idē importat indiciū indubitatū quod violenta p̄sumptio vt colligit ex dictis Bal.ꝛ alioꝝ.l.d.l.fi.j.co.ꝛ ex dictis do=

231 ctoꝝ in locis superi⁹ alleg. ¶ † Itē ad predicta q̄ ex indiciis indubitatis seu ex violētis presumptionibus deueniri possit ad snīam diffinitiuā est optimus text.in.l.filiū diffinim⁹.ff.de his q̄ sunt sui vel alie.iu.ꝛ.l.o.c.afferte de p̄sump. ꝛ in.c.dixit dñs.xxxij.q.ij.vbi quantum ad dimittēdū vxorē a thoro viri nō solū sufficit fornicatio ſʒ violēta p̄sumptio fornicationis. ¶ Pro quib⁹ facit gl.no. in.c.qm̄ frequēter.in.§.finautē.in ver= bo presumat vt lite nō cōtest.q̄ dixit qd illud dicit certe constare qd constat p

232 presumptiones violētas. † Et ideo di= xit Bal.in.l.fi.post prin.j.in hoc tit.qd iudex q̄ nō iudicat fm indicia indubi= tata facit litē suā ꝛ eū refert ꝛ seq̄t do. Paris in suo trac.findi.in.ix.char.in.j.

233 col.in prin. ¶ † Pro quib⁹ etiā faciūt dicta p Bal.in.l.milites.j.de qōnibus. ꝛ in.l.excipiunt.ff.ad sillc.vbi dicit qd ex pluribus indiciis indubitatis resul tat plena pbatio etiā ad cōdēnationē capitalē etiā ɔtra impuberes per illū tex.qd refert ꝛ sequit do.Paris i dicto suo tracta.findi.xcvj.car.in.j.colū. vbi etiā ibi paulopost refert Dy.et Bal.in l.nō est verisimile.ff.qd metus cā.dicē tes qd ex plurib⁹ indiciis vel argumē= tis vehementib⁹ potest in cā criminali iudicari.Itē hanc partē ēt tenet ¶ Ho. de pipera doctor antiquus in quodam suo trac.vt refert Jo.an.in addi.Spec. in ti.de pba.in.§.vidēdum restat.versi. xiij.in addi.incip.que est lex vltima ꝛc. Et hāc partē etiā videt tenere Bar.in l.ij.in.§.fi.ff.de adul.et Bal.i aut.quas actiōes.§.de sacrosan.eccle.ꝛ in.l.neqꝫ natales.j.i hoc ti.ꝛ Dy.in.l.ij.ff.de ex= cusa.tu.quē refert Bal.in addi.Spec. in titu.de snīa in antepe.colū.versic.ad

234 mortē ꝛc. † Item pro hac parte facit etiā not.verbū Sali.in.l.fi.j.in hoc tit. vbi dixit:pone duo rixarūt adinuicē in qua rixa vnus percutit seu vulneratur ab alio:testes aūt examinati dicunt qd nō viderūt qñ fuit facta talis percussio sed qd viderūt eos adinuicē rixātes et q̄ statim dimissa rixa dicūt qd viderūt illum esse percussuꝫ ꝛ vulneratū:certe dicit qd ex hoc resultat indiciū indubi tatū q̄ ille vulnerauerit illum ex q̄ pōt deueniri ad cōdēnationē.Et hoc dictū refert ꝛ sequit do.Frā.bru.i tracta.de indiciis et tortura.in.v.car.in.iij. colū. de quo dixi in sing.meo.cclxxxviij.inci. dixi tibi.Pro quo etiā faciūt dicta p eū ibi in seq.col.ꝛ per Ang.de are.in trac. malefi.in verbo fama publica.in versi. quero an vnū indicium.(Et adde hic Bal.in cōsi.suo qd incip.quidā petru= cius de viterbo ꝛc.quē refert et sequit Soci.in cōsi.lxxxix.incip.an cā agitata. in.vj.colū.in fi.vbi dicit qd vehemens adminiculū supplet semiplenā pbatio nem qd est no.ꝛ vide in repto.meo in litera.B.in.viij.car.in no.ꝛ ad literam B.in.xv.car.in.vj.not.et in singu.meo

235 ccv.inci.vehemēs ꝛc.) ¶ † Facit etiā pro predictis:nam si officialis tpe sin dicatus aufugit de loco vbi gessit offi= ciū p̄sumit ɔtra eū de olb⁹ q̄relis cōtra eū factis ex hac sola p̄sumptiōe dānat. ita habet in.l.j.j.vt oēs cāe tā ciuiles

ꝙ crimina.ꝛ in.l.ꝯsiliarios.C.de asses=
sori.ita dixit do.Frā.bru.in.d.suo trac.
de indicijs et tortura.in.v.char.in.iiij.
236 col. ¶ † Pro quo facit qḋ dicim⁹ in fa
mulo fugiēte a dño qꝛ presumit furto
subtraxisse bona q̄ nō reperiunt in do
mo ipsi⁹ dñi q̄ primo ibi erāt.ita dixit
glo.in aut.de exhiben.reis.in.§.si vero
etiā.in glo.fi.quā ad hoc ꝓ no.allegat
Ang.de are.in.d.suo trac.malefi.in.d.
verbo fama publica.in ꝟ.an fuga.ꝛc.
in fi.de quo dixi in repe.mea.l.fin.C.in
hoc ti.in illo ar.an fuga faciat indiciū
ad torturā. ¶ Itē pro hac parte facit
etiā.nā ex ꝑsumptione violēta appro=
bata a iure sequit cōdēnatoria etiā in
criminalib⁹ vt est tex.in.l.si q̄ adulteri.
ꝛ ibi doc.C.de adulte.ita dixit Matha.
in not.suo.cxxiij.inci.ꝙ ꝑsumptio vio=
237 lēta ꝛc. † Itē faciūt etiā alia exempla
posita per doct.circa ista indicia indu=
bitata vtputa si aliquis visus fuit aufu
gere cum gladio euaginato de aliqua
domo vel loco ꝛ postea reperit ibi ali=
quis mortuus.nā ex hoc cōprehendit
manifeste homicidiū esse factū ab illo.
ſm Bar.in.d.l.ij.ff.de fur.in prin.ꝛ vo=
luit do.Frā.bru.in.d.suo tracta.de in=
dicijs ꝛ tortura.in.v.char.in.iij.colū.ꝛ
ponūt etiā doct.in alijs locis superius
alleg.vbi etiā dicūt idē esse in eo q̄ in=
gressus est quādā domū ꝛ post modicā
horā auditus est clamor mulieris ꝛ sta
tim visus est ille q̄ intrauit exire illā do
mum cū gladio sanguinolēto et repta
est mulier in facie vulnerata vel alibi.
nā tūc satis dicit esse ꝓbatū vuln⁹ esse
factū ab illo ſm Bald.in.d.l.fi.C.in hoc
ti.ꝛ in.l.milites.in.§.oportet.C.de qōni
bus.ꝛ alios quos refert do.Fran.bru.
in.d.suo tracta.in.v.char.in.iij.colum.
¶ Itē faciūt etiā plura exēpla q̄ addu
ci possent circa ista indicia indubitata
ꝛ violentas ꝑsumptiones q̄ breuitatis
causa omitto:de q̄bus late ꝛ copiose ꝑ
Gād.in suo trac.malefi.sub rub.de pre
sumptionib⁹ ꝛ indicijs indubitatis ex
quib⁹ cōdēnatio possit seq̄ in pe.ꝛ vlti.
col.ꝛ ꝑ Jo.an.in addi.Spe.in ti.de ꝓ=
ba.in.§.videndū restat.sup ꝟsi.xiij.ꝛ ꝑ
Ang.de aret.l.d.ꝟbo fama publica.in
vers.q̄ro an vnū indiciū.ꝛ ꝑ.d.Pari.de
puteo in suo tract.sindi.in.xcv.char.in
vlti.col.ꝛ ibi in seq.ꝛ ꝑ Bal.ꝛ alios i.d.
l.fi.C.hoc ti.ꝛ ꝑ scribētes in.c.ꝑterea.ex
tra de testi.ꝛ sic ex istis oīb⁹ vr̄ cōcludē
dū qḋ ex ꝑsumptionib⁹ violētis seu ex
indicijs indubitatis possit deueniri ad
sn̄iam cōdēnatoriā in criminalib⁹ seu
in capitalib⁹:qꝛ vt dicūt doct.in dictis
locis si talia indicia sunt indubitata iu
ri ꝛ legi.ergo debēt esse etiā idubitata
238 iudici. ¶ † Attn̄ ꝯtrariā partē.s.qḋ ex
dictis ꝑsumptionib⁹ seu indicijs indu
bitatis nō possit iudex venire ad cōdē
nationē diffinitiuam sine alijs ꝓbatio
nib⁹ tenuit expresse Gādi.in.d.suo tra
cta.malefi.sub dicta rub.de ꝑsump.in
dubitatis ex q̄b⁹ cōdēnatio seq̄ possit.
in.j.q.in fi.vbi refert qḋ oēs doc.q̄ erāt
hic Bono.tpe suo ita dixerūt.et ita di
xit vidisse vbicunq̧ practicari qḋ talia
indicia sic vrgētia nō sufficiūt ad ꝯdē
nationē pene corporalis:sed dumtaxat
pecuniarie.Et istud dictū refert et ap
probat Pau.d ca.in ꝯsil.suo.cxcvij.in
cip.visa inq̄sitiōe.in vlt.col.in prin.vbi
subdit qḋ ꝓpter illud dictū nō erat dic
ꝙ quēdā defendit a pena capitali ꝯtra
quē erāt ita fortiora indicia indubita
ta qḋ anim⁹ ꝛ intellect⁹ nō poterat cre
dere qḋ ali⁹ fecisset homicidiū ꝙ ipe.
¶ Itē hāc partē ꝙ seq̄ nō possit ꝯdēna
tio ex indicijs indubitatis ꝛ ex violētis
presumptionibus in cā capitali tenuit
Jo.an.in addi.Spec.in.d.ti.de ꝓba.in
d.§.vidēdū restat sup versi.xiij.ꝛ Ang.
in.d.l.ij.ff.de fur.ꝛ Jo.de imo.in.l.fi.ff.
de here.insti.ꝛ Ange.de are.in tracta.
suo malefi.in ꝟbo fama publica.in ver
si.q̄ro an vnū indiciū.ꝛ Matha.in no
ta.suo.cxxij.incip.qḋ nota ꝙ ꝑsumptio
violēta ꝛc. ¶ Itē hanc partē etiā videt
inclinare Bal.in.l.milites.C.d qōnib⁹.
et in.d.l.fi.de here.insti.vbi dixit qḋ lz
ex indicijs indubitatis possit deueniri
ad ꝯdēnationē absq̧ alijs ꝓbationib⁹:
tutius est ꝛ melius faciet iudex qui nō
habet alias ꝓbationes quā dicta indi
cia indubitata si extorquet confessionē
per torturam per ea que habentur in
l.excepta.C.de malefic.et mathe:quod

dictũ etiã refert ⁊ seqͭ do. Frã.brũ.in d.suo tracta.in.vj.char.in.j.col.dicens hoc ꝓcedere lꝫ dubiũ sit an vbi de delicto liquet possit deueniri ad torturam qđ nõ videtur posse.per.l.quoties.§.de q̃onib⁹.sꝫ rñdet illud habere locũ qñ liquet per alias ꝓbationes veras ꝙ ꝑ indicia indubitata.Et idẽ tenet Joan.an.in.d.§.vidẽdũ restat.sup dicto vers. xiij.⁊ Ang.de are.in.d.versi.quero an vnũ indiciũ ⁊c.Et sic ista videtur cõior opinio iustior ⁊ equior qđ ex dictis indubitatis idicijs seu ex violẽtis p̃sumptionib⁹ nõ possit in cã capitali deueniri ad cõdẽnationẽ seu ad sñiam diffinitiuã lꝫ secus sit quo ad penam pecuniariã:vt volũt doct.in dictis locis.Fatẽdũ tñ est qđ in delictis q̃ de sui natura secrete perpetrãtᷣ vt adulteriũ sodomia simonia ⁊ similib⁹ q̃ directe vix ꝓbari pñt cum in eis difficillimũ sit habere veras probatiões poterit in illis deueniri ad cõdẽnationẽ ex p̃sumptionibus violentis ⁊ ex indicijs indubitatis per ter.⁊ ꝑ ea q̃ ibi habentᷣ ꝑ docto. in.l.si qui adulteri.ff.de adul.⁊ in.c.ex literis.⁊ in.c.illud.⁊ i.c.tertio loco.de proba.et in.c.preterea.el.ij.de testi.et in.c.afferte.et in.c.qꝛ verisimile.de presum.⁊ per Bar.⁊ alios in.l.ij.ff.de fur. ⁊ in.l.capite quinto.ff.de adulte.et per do.Paridem de puteo qui hoc ponit in suo tracta.sindic.in.xxvj.char.in p̃n. ij.col.¶ Attẽde tamẽ rogo qꝛ ista cõis cõclusio qđ ex indicijs indubitatis nõ possit sequi cõdẽnatio in causis capitalibus a qua nõ esset tutũ redire fm Pau.de ca.in.d.ↄ̃si.suo.cxcvij.videtur posse impugnari qđ dixi qđ immo in prima opinione q̃ hꝫ qđ ex indicijs indubitatis seu ex violẽtis p̃sumptionibus possit sequi condẽnatio ⁊ sententia diffinitiua etiã in causis capitalib⁹ sit verioꝛ ⁊ sustẽtabilioꝛ in iure:⁊ hoc primo per tex.illũ no.in.d.l.si qui adulteri.vbi est text.apertus qđ in capitalib⁹ causis ex presumptionib⁹ violẽtis ⁊ ex indicijs indubitatis sequitᷣ ↄdẽnatio. ¶ Scđo hoc ꝓbatᷣ optime nã ex indicijs indubitatis vel etiã ex p̃sumptionibus violentis oritᷣ vehemẽs opinio ipsius delicti seu vehemẽs presumptio vt satis hoc de se patet alias nõ dicerẽtur idubitata idicia nisi iducerẽt vehe-

239 mentẽ p̃sumptionẽ ⁊ opinionẽ.† Sed opinio seu p̃sumptio vehemens habetᷣ ꝑ veritate qñ est cõsona veritati vt est glo.in.l.si quis extrane⁹.in.§.sciẽdũ.ff. de acq.here.quã ibi summe not.Bal. dicẽs ꝙ multa sunt de q̃b⁹ nõ põt haberi vera certitudo tñ vehemens opinio ↄsona veritati idẽ operatᷣ qđ certitudo ⁊ ad hoc plura alia sunt iura ⁊ doctrine quas rettuli.s.in hac rub.in materia ꝓbationis q̃ sit per vehementẽ olm opinionẽ q̃ nõ recenseo hic breuitatis cã:si ergo indicia idubitata eq̃parantᷣ vehemẽti opinioni ⁊ p̃sumptiõi ⁊ vehemẽs opinio operatᷣ certitudinẽ ergo iudex habẽs ↄtra reũ indicia indubitata dicitᷣ hr̃e certitudinẽ:q̃ certitudo habet seu operatur veras ꝓbatiões ergo poterit ipsum ↄdẽnare diffinitiue ex talib⁹ indicijs ⁊ p̃sumptiõib⁹.¶ Sed sustinẽdo ↄtrariã opinionẽ magis cõem ⁊ magis equã possum⁹ rñdere p̃dictis obiectionib⁹ ⁊ dicere qđ nõ obstat text. in.d.l.si q̃ adulteri.qꝛ ille est casus specialis q̃ loquitᷣ in crimine adulterij qđ crimẽ directe ꝓbari nõ põt.vt dixi.s.i hac rub.in p̃n.cũ ergo sit casus sp̃alis ea rõne ergo cõtrariũ erit in alijs delictis ⁊ eodẽ mõ possum⁹ dicere ⁊ rñdere ad tex.i autᷣ.si q̃s ei quẽ.J.eo.đ adul. ⁊ in corpe vñ sumitᷣ.¶ Nec etiã habet obstare qđ vehemẽs opinio seu p̃sumptio idẽ operatᷣ ꝙ certitudo qꝛ illud ꝓcedit in ciuilib⁹ nõ aũt in criminalib⁹ vbi agitur de vita hoĩs ⁊ vbi maius est periculũ qꝛ ibi cautius est agẽdũ.c.vbi periculũ.de electio.in.vj.cũ si.Et ideo nõ obstantib⁹ p̃dictis remaneo in opinione Sãd.Jo.an.Pau.de ca.⁊ alioꝛũ volẽtiũ qđ ex p̃sumptionib⁹ violentis ⁊ ex indicijs indubitatis non possit sine alijs ꝓbationib⁹ sequi sñia cõdẽnatoria in causis criminalibus sed tñ in ci-

240 uilib⁹.¶ † Pro qua ↄclusiõe facit regula illa vulgata ꝙ in ambiguis debemus in benignioꝛẽ partẽ inclinare.vt in.l.semper in obscuris.ff.de reg.iu.cũ multis si.de quo etiã dixi.l.l.repeti.cir

ca me.ff.de questionib⁹.Et de hac ma-
teria qn̄ ex indicijs indubitatis possit
deueniri ad sententiā condēnatoriā vi-
de vltra supradicta tex.in.c.insinuatū.
de simo.⁊ in.c.cū cōtumacia.de here-
ti.in.vj.⁊ in.c.literas.de presumpt.⁊ in
c.p humani.in fi.de homi.in.vj.⁊ in.l.
cōsiliarios.§.de assessor.⁊ Bal.⁊ Lud.
ro.in.l.excipiunt.ff.ad sille.⁊ Bal.in.l.
j.j.de collu.deteg.⁊ i.l.neq₃ natales.j.
in hoc tit.⁊ in.c.tue.de pcura.⁊ in.l.nō
boc.j.vnde legit.⁊ in.l.multū.in.ij.col.
j.si quis alteri vel sibi.⁊ Oldra.in cōsi.
suo.ccx.⁊ docto.in.c.iij.de proba.⁊ do.
Feli.in.c.in presentia.in.vij.col.de p-
ba.⁊ ibi in colū.seq.⁊ in.c.pterea.post
alios.extra de testi. ¶ Et an sufficiat q
probationes presumptiue cōcludāt vi
de Bar.in.l.j.ff.si cer.pe.⁊ i.l.de mino-
re.in §.tormenta.ff.de questio.⁊ in.d.l.
ij.ff.de fur.⁊ in.l.certū.in.§.si fundū.ff.
de confes.⁊ per doct.in.d.l.neq₃ nata-
les.⁊ in.l.ij.j.de sent.que sine cer.quā.
⁊ in.l.fi.ff.de insti.⁊ in.l.metū.ff.q met.
causa.⁊ in.l.de tutela.j.de in inte.resti.
mino.⁊ in.l.data opera.j.qui accu.⁊ in
c.j.in.§.si tres vl' plures.de pace tenē.
⁊ in.l.conuenticulū.§.de episco.⁊ cler.
⁊ moder.in.c.q₂ verisimile.de p̄sump.
241 ¶ †Et teneas menti vnū nō omittē-
dum videlicet q vbi essem⁹ in casu in
quo ex p̄sumptionib⁹ violētis vel etiā
ex indicijs indubitatis posset deueniri
ad sententiā condēnatoriā:tunc iudex
nūq̄ debet reo imponere verā ⁊ merā
penā delicti sed minorē imponere:ita
singulariter dicit Inno.in.c.q₂ verisi-
mile.de presump.qđ dictū p valde no.
referūt ⁊ sequunt doc.in.c.afferte.eo.
titu.⁊ illud refert Bald.in.l.non est ve
risimile.ff.q met.causa.⁊ in.c.j.in fi.q-
bus modis feu.amit.⁊ idē voluit Bal.
in.l.ei⁹.§.j.in fi.ff.de testa.et Abb.in.c.
auditis.in antepe.col.extra de p̄scrip.
⁊ Pau.de ca.in cōsi.suo.cxcvij.incip.vi
sa inquisitione.vbi no.dicit qđ ad con
dēnandū quē ad veram ⁊ ordinariam
penā delicti nō sufficiūt argumēta vel
indicia quantūcunq₃ vrgētissima etiā
si sint talia que mentem iudicis adeo
coartēt q aliud credere nō possit ⁊ ibi
Hippō.de Marsi.

ponit quāplura exempla:item illud di
ctum Inno.in.d.c.q₂ verisimile sequit
do.An.⁊ Abb.in.c.quāto.de presump.
⁊ in.c.cōstituit.de testi.⁊ Oldra.in con
silio.cxcvij.incip.viso diligēter ⁊ Spe-
cu.in titu.de presump.in.§.species.vs.
in summa.⁊ Pet.de anch.in regula.se-
mel malus.in.x.col.de reg.iur.in.vj.et
Abb.in.c.at si clerici.i.vij.col.de iudic.
⁊ in.c.ij.de cohabi.cleri.⁊ mu.⁊ idē vo
luit Bal.in.l.fi.j.eo.in rubr.de offi.de-
lega.in penult.col.⁊ do.Feli.in.c.qua-
liter ⁊ qn̄.el.ij.in.§.ad corrigendos.in
vij.col.in fi.de accusa.Item illud dictū
Inno.refert ⁊ sequitur do.Bartho.ce-
po.in consi.suo.vj.incip.veritas ⁊c.in
iij.col.⁊ in cōsi.xxvij.incipi.requisitus
⁊c.in vlti.col.⁊ in consi.xxxiiij.incip.si
vnq̄.in.ij.colū.⁊ in consi.xxxix.inci.ba
ptista.in.iij.col. ¶ Pro quo dicto facit
optime glo.fi.in.c.inter sollicitudinē.
de purga.can.⁊ faciunt dicta per Bal.
in.l.presbyteri.la.j.in penulti.col.§.de
episco.⁊ cleri.vbi dicit q qn̄ iudici non
liquet de falsitate testis sed suspicatur
de eo tunc debet sententiā temperare
cū procedet ex sola suspitione: que su-
spitio sola nō sufficit ad condēnationē
fm̄ Dñicum in.c.habuisse.in.j.nota.
242 xxxiij.distinc.⁊Bal.in.l.fi. †Et p istis
facit in ar.nā sentētia lata ex presum-
ptionibus nō trāsit in rem iudic.vt ha
bet in.d.l.si adulter.fm̄ cōmunē intel-
lectū.de quo per.d.Feli.post alios in
243 c.pposuisti.extra eo.de pba. †Dixit
tñ multū no.Bal.in.l.fi.j.in hoc ti.cir-
ca fi.q licet qn̄ proceditur ex presum-
ptionibus mitiget pena:tñ quando pe
na habet certos fines nunq̄ potest ex
qualitate probationū augeri:qđ dictū
refert ⁊ sequitur do.Frā.brunus in.d.
suo tract.de indicijs ⁊ tortu.in.vj.car.
in.j.col ⁊ dicit Bal.l.d.l.fi.q ex hoc iu
dices debēt esse contēti finibus pena-
rum prout scripte vel notate sunt a iu-
244 re. ¶ †Et pro hoc dicto facit qđ vo
luit Pau.de ca.l.l.certo generi.in.§.si
totus.in vlt.verbis.ff.de ser.rusti.pre-
di.vbi dixit q data libera potestate iu
dici in maleficijs videtur data i his in
quibus nō reperitur pena expressa:nō

abt in illis in quibus reperit pena ex‑
pressa.alleg.in arg.l.ille aut ille.§.cũ in
verbis.ff.de leg.iij.Pro quo etiã l arg.
facit.l.cõtinuus.§.cum ita.ff.de verbo.
oblig.(Uide Bal.idẽ tenẽtẽ in.c.j.in
vij.col.de mili.vasal.q̃ ɔtu.est.ꝛ Paul.
de cast.in cõsi.crix.incip.notãdũ ꝛc.in
ij.colũ.ꝛ in reperto.meo in litera.B.in
xiiij.carta.in.vj.not.et idẽ tenet Corse
tus in not.suo in verbo statutũ.in not.
lci.statuto cauet q̃d ꝑ homicidio ꝛc.)
145 ¶†Teneas menti etiã circa ꝑmissaꝫ
materiã vnũ vcꝫ ꝙ licet cõdẽnatus re
gulariter possit appellare vt in toto ti.
de appella.ꝛ in titu.de penis.attamen
hoc fallit in cõdẽnato ex presumptiõe
iuris ꝛ de iure naꝫ talis nõ poterit ap
pellare:ita dixit Bald.in.l.si q̃ adulte‑
ri.j.de adulte.per illuꝫ tex.qui dixit ta
lem haberi pro ɔfesso ꝛ cõuicto.per.l.
ij.j.quo.appel.nõ recip.q̃d dictũ refert
ꝛ sequitur do.Frã.bru.in dicto suo tra
cta.de indiciis ꝛ tortu.in.vj.carta.l.ij.
colũ.post princip.q̃d est not.pro condẽ
natis ex ꝑsumptionibus iuris.et de iu
re:q̃m tales nõ poterũt appellare q̃d ẽ
notandũ:et ex istis restat expedita ista
species probationis que fit per ꝑsum‑
ptionem ſm hostien.in summa huius
tit.in.d.§.fi. ¶Restat modo venire ad
vltimã speciẽ quã ipse ponit.s.ad ꝓba
tionẽ que fit ꝑ famã i qua materia sta‑
tui me nõ extẽdere:q: est materia ꝓlũ
dissima in qua si vellẽ plene loqui non
expedirẽ me in.x.lectionibꝰ:et etiã:q:
ego latissime dixi forte vltra oẽs i.l.de
minore.in.§.pluriũ.ff.de questionibꝰ.
ideo vide q̃ ibi latissime dixi:ꝛ vide Sa
li.in.l.ea q̃dẽ.post me.j.de accusa.ꝛ ꝑ
Bar.in.l.de minore.in dicto.§.pluriũ.
et Ange.in tracta.malefic.in verbo fa
ma publica precedẽte quasi per totũ:ꝛ
per ista restãt expedite oẽs species ꝓ‑
bationum posite hic a Bal.in hac rub
bri.ꝛ per hostien.in summa huius titu.
in.§.fi. ¶Sed ego solꝰ dico ꝙ vltra di
cta hic per Bald.ꝛ hostiẽ.vbi.s.etiam
alie sunt species seu modi probationũ
lꝫ largo modo contineri possent sub di
146 ctis specieb꜄ seu modis. ¶†Et pri‑
mo dico ꝙ ꝓbatio aliquãdo fit ꝛ indu‑
citur per taciturnitatẽ vt in casu nostro
bili:videlicet ego mutuaui tibi centũ ꝫ
nullo teste presente q̃uo potero me ad
iuuare vt ꝓbẽ tale mutuũ:in quo d̃
cas ꝙ cautela erit vt ego scribam tibi
vnã literã corã duobꝰ vl' tribꝰ testibꝰ q̃
legant continentiã ipsius litere in qua
ego scribã q̃d rogo te vt mihi restituas
mea cẽtũ q̃ tibi mutuaui ꝛ postea hoc
facto mittã sibi dictam literã ꝑ vnũ ex
dictis testibus qui vidit ꝛ legit continẽ
tiam dicte litere:nam si postq̃ tu leges
ris dictã literã et nõ fueris statim pro‑
testatꝰ ꝙ tu miraris de tali litera mea
eo q: tu nõ es mihi debitor in aliquo sꝫ
tacueris tũc ꝑ hãc acceptationẽ lr̃e et
taciturnitatẽ inducet ꝓbatio contra te
de dictis ducatis cẽtũ adeo q̃d ex hoc
potero te cogere ad soluẽdũ dictã quã
titatẽ:ita not.dixit Bar.in.l.filiusfa.la
ij.per illũ text.ff.ad macedo.ꝛ in.l.quo
eũ.§.j.ff.rẽ ratã habe.ꝛ Bart.met.i.l.
si tabernã.in.§.idẽ quesiit.ff.de pign.et
in.l.publia.in fi.ff.depositi.ꝛ idem cla‑
rius firmat Matha.in not.suo.xxij.in‑
cip.nota mirabilẽ:vbi alleg.d.l.si.fa.et
tex.in cle.j.de procu.ꝛ idẽ voluit Bal.
in.l.si procurator absentis.in prĩci.ff.
de procu.ꝛ Bart.ꝛ Bal.in.l.titius seio.
ff.de cõsti.pecu.et Bal.in rub.j.de fi.in
stru.in.xiiij.col.ꝛ in.l.si literarũ.j.de so
lu.ꝛ in.l.fi.j.ad macedo.ꝛ Bal.in.l.si li
teras.j.mãdati.ꝛ in.l.fina.j.de noua.in
c.ex parte.in.vij.col.de rescrip.ꝛ l.c.fi.
in.viij.col.de iureiur.ꝛ Jo.de imo.i.l.
q̃ in dhi.ff.de testa.et in.l.nõ.solũ.in.§.
morte.ff.de ope.no.nũt.ꝛ in.d.clemẽ.j.
de procura.in fine.et Ludo.roma.in.l.
q̃ dotis.in.vij.col.ff.solu.mat.ꝛ Abb.
in.c.non iuste.in.iij.colũ.de procura.ꝛ
docto.in.d.l.fi.ad macedo.ꝛ Bartho.
cepo.in cautela sua.xj.incip.pone ꝙ fi‑
lius ꝛc.(Jdẽ tenet.Abb.in cõsi.xviij.
incl.in causa ꝛ q̃stione.in.ij.col.de quo
etiã per Jas.in repeti.l.admonendi.in
lvij.col.de iureiur.in ɔtrariũ tñ valde
faciũt dicta per Barto.ꝛ Rapha.cu.in
l.si cũ dos.ff.rerũ amo.ꝛ per Jaso.post
Pau.de cast.in.l.si quidem.C.de trans‑
actioni.) ¶Jtem hãc partem firmauit
glo.finalis.in.l.pomponius scribit.ff.

in quibus causis pign.taci.contraha-
tur.et ibi hoc voluit Ange.et Imo.et do-
mi.Feli.in.c.cum.m. Ferrariensis.in
xviii.colum.de consti.et do.Laur.calca.
in consi.suo.xviii.incip.ad primum vi-
detur.in.iiii.col.de quo etiã satis late
dixi in consil.meo.xlviii.incip.in causa
et lite etc.in.ii.char.pro quibus faciunt
ꝙplura q̃ dici solent de tacente q̃ qñq3
videt̃ ꝯsentire de quibus per docto.in
regula qui tacet:de regu.iur.in.vi.et in
c.nonne.de presump.et in.l.q̃ dotis.ff.
solu.mat.et in.l.non solũ.in.§.morte.ff.
147 de oper.no.nun.¶ †Et faciunt etiã
q̃ voluit Bar.in.l.si cũ dos.ff.rex amo.
vbi inquit ꝙ si debitor in directũ dicit
creditori accipe tua centũ q̃ tm̃ tibi de-
beo si creditor tacet sibi preiudicat:qꝛ
videt̃ fateri se tm̃ debere habere cẽtũ
et non vltra.qđ dictũ sequit̃ Lud.ro.in
l.i.ff.si quis iusd.non obtemperauerit.
148 de quo etiã ibi p mod.¶ †Et postꝙ̃
loquimur in materia epistole trãsmisse
debitori nõ te tedeat addiscere no.et iu
dicio meo mirabilem doctrinã licet sit
extra propriã materiã vcz ꝙ si scribo ti
bi epistolã in qua cõfiteor me tibi esse
debitorẽ in mille vel in alia summa:s3
anteꝙ̃ epistola tibi presentet̃ ego mo-
rior ꝙ hoc casu talis epistola non noce
bit nec preiudicabit heredibus meis.
ita singulariter dixit Inn.in.c.cum di-
lectus.extra de succes.ab intesta qđ di
ctum reputat sing.do.An.in.c.fi.in.v.
col.de confes.et Barb.in.d.c.cum dile-
ctus.et in.c.post cessionẽ.de proba.et in
rubr.extra de testa.in lect.in.ii.colum.
nõ in repe.et Corset.in suis notabilib⁹
sub verbo confessio.inci.si scribo etc.p
quibus facit optime dictum Bal.in.l.
aretusa.in.i.colũ.in fi.ff.de statu.homi.
☞ vbi videas.(Vide Ias.l repe.l.admo
nendi.in.lxii. colum.de iureiurand.)
149 ¶ †Pro quib⁹ facit etiã.nã moriens
non videtur velle vt concludit Barto.
in.l.cẽtesimis.§.fi.circa.ii.colũ.ff.de ver-
bo obli.vbi idem tenuit Ange.et idem
tenet Imo.in.l.captatorias.in penult.
colũ.ff.de heredi.institu.et Imol.in.l.i.
in.iiii.colum.ff.de lega.ii.et Cyn.in fi.
l.i.in vlt.q.i.de cõtrahen.emptio.licet
Bartol.tenuerit contrarium.in.l.i.in
ii.colum.ff.de lega.ii.s.ꝙ quis moriẽdo
videatur velle.et idẽ tenuit Barto.in.l.
fideicommissa.in.§.si sic.ff.de lega.iii.et
Barto.in.l.vxorẽ.in.§.scevola.co.ix.et
Bart.in.l.ita stipulatus.in.vii.colum.
in.xi.oppositione.ff.de verb.obliga.et
Bart.in.l.post dotẽ.in.v.col.et ibi Imo.
ff.forma.et Bal.in.d.l.fideicommissa.§.
hoc aũt legatũ.¶ Attamen prima opi.
verior est:qꝛ nulla lege cavetur vt dixit
Bar.in.d.l.i.centesimis.cui⁹ opi.sequi
videt̃ Abb.in.c.fi.in.i.col.de precario.
Nec obstat.d.§.scevola.per quem tenẽ
tes ꝯtrariã partẽ vident̃ se fundare qꝛ
loq̇tur in psona heredis grauati quo
casu si per eum stet quomin⁹ declaret
conditio debet haberi pro impleta.l.
iure ciuili.ff.de condit.et demon.¶ Et
pro dicta prima opi.quam teneo facit
optime text.in.l.si ita legatum.§.illi si
150 volet.ff.de leg.i.¶ †Item etiam facit
qꝛ per mortem extinguitur volũtas vt
151 in.l.iiii.ff.loca.et ibi vide Bal.¶ †Ex
quo inferri potest ꝙ si iudex dixerit po
no titium ad cõfinia donec voluero ꝙ
iudice mortuo erunt reuocata cõfinia
quia volũtas sua per mortem cessauit:
ita post multa concludit Barto.in.d.l.
centesimis.in.§.fi.et idem videtur tene
re Bart.in.d.l.vxorẽ.in.§.sceuola.ff.de
lega.iii.et Bald.in.l.post dotem.in.iiii.
colũ.ff.solu.ma.et Bald.in.l.fi.C.de ad-
uo.diuerso.iudi.et in.c.ex literis.in.ii.
colum.de consti.et Bal.in.c.fi.de offic.
delega.et Salic.in.l.i.C.de postu.et Lu-
do.roma.in.d.l.post dotẽ.circa.xlviii.
colum.licet plura adduci possent con-
tra predictos docto.que omitto ne ma
gis extra propriam materiam me extẽ
dam.¶ Item faciunt ad predicta q̃ vo
luit Bald.in.l.fi.C.de contrahen.emp.
vbi dixit ꝙ si iudex dixit pono ad con-
finia talem puta titiũ arbitrio meo vel
ad beneplacitum meum tunc aduenien
te morte ipsius iudicis expirant confi-
nia dicti titii:quod etiam voluit Bald.
in proemio ffor.in.§.fi.et Bald.in.l.i.
C.de postula.et sentit Bartol.in.l.sine
prefinitione.ff.de pact.et facit text.in
aut.de nup.in.§.deinceps.vbi dicit ꝙ

moro omnia soluit.pro quo text.z eius
ampliatione vide plura notabilia z sin
gulariter dicta que ego solus cumula=
ui in.l.si singulos.ff.de annuis lega.et
in.l.fina.ff.de questionibus.vbi latius
dixi que omnia optime deseruiunt di=
cto Inn.in.c.cū dilectus.extra de suc=
cessio.ab intesta.non inficior tamen q
non posset instari contra predictā do=
ctrinā Inno.ex eo quia videmus q cō
fessio z scriptura facta per aliquem p=
bat ꝯ ipsum ipso mortuo z nocet here=
dibus:vt patet in libro mercatoris z in
scriptura priuata solenniter facta.naz
talia penam fidem faciunt contra ipm
scribentem z ꝯtra heredes suos:vt ha
bet in toto titu.de fi.instru.z per Bar.
z alios in.l.admonendi.ff.de iureiur.z
in.l.scripturas.J. qui potio. in pigno.
hab.cum si. Attamen respōderi potest
q illud procedit in dictis casibus quia
talis scriptura iam sortita est effectum
suum:z est perfecta in esse suo:sz secus
est in dicto Inno.z sic in epistola alicui
transmittenda qz ista nō est sortita ef=
fectum suū quousqz peruenerit ad eū
cui est directa.z ideo tanq̄ imperfecta
non probat nec heredibus nocet ideo
istud contrarium non obstat tene men
252 ti predicta.¶ †Dico etiam post pre=
dicta q alia est species seu modus p=
bationis per quem fit plena pbatio q̇
modus vel species est per rationē.Nā
ratio inducit probationem contra con
fitētem etiam in fauorem absentis sm
Paul.de cast in consi.suo.lxxxiiii.inci=
pien.q pro facta.vbi inquit q ratio in=
ducit probationem cōtra confitentem
etiam in fauorem absentis si est confe=
cta scriptura iuxta ea que habētur per
Barto.in.l.nuda.ff.de dona.et in.l.pu=
blia.§.fi.ff.depositi. et in.l.quedā.in.§.
nummularios.ff.de edēdo.sicut liber ra=
tionum confectus inter tutores pbat
contra eos etiam in fauorem absentis
vt habet in.l.fi.J.arbitri tutel.Et dicit
Paul.de cast.in.d.consi.q ista sentētia
Bart.in consi.suo.cxxiii.incip.factū sic
se habet zc.vbi dicit q si in instrumen
to diuisionis facte inter maritum z fra
trem eius continetur q maritus ante
omnia debeat deducere tantam quan
titatem vel talem rem pro restitutione
dotis sue vxoris ab ea recepte z posite
in communi pōt vxor virtute dicti in=
strumenti talem quantitatem vel rem
petere licet aliam probationē non ha=
beat:qz verba enūtiatiua pro dote in=
ducunt plenā probationē.l.ij.J.de do=
tis promis.itē quia ista diuisio est quē=
dam ratio ꝯposita inter fratres.(Vi
de Alexan.in consil.iiij.inci.videretur
inspectis.in.vij.col.in.ij.volu.Ias.in re
pe.l.admonendi.in.lxj.colū.ff.de iure=
iuran.Alexā.in consi.cxiiij.incipien.vi
so processu.in fi.prime columne.in.vj.
volumi.z Alexā.in.l.ex hac scriptura.
in versi.iij.operatur.ff.de dona.et vide
que dixi in singu.meo.ccccxliij.incipiē.
vulgata iuris regula zc.z.S.i hac rub.
in.xv.col.z Decium consi.ccxiij.incip.
visis.in vlt.colum.Alexā.in consi.xcix.
incipiē.super pri.mo.in.ij.colum.in.vij.
253 vol.)¶ †Itē subdit postea ipse Paul.
de ca.in.d.consi.q Bal.in.l.desideriū.
§.depositi.dicit ibi esse casum qui non
est alibi ad hoc:videlicet q instrumen
tum confectū inter me z titium probat
inter me z Seium:vt si titius cōfitetur
habuisse centum in depositum a me q̄
ego a dicto seio habui in depositum.nā
dicit ibi Bald.per illam legem dictum
Seium posse dicta centū a me petere z
suam intētionem fundare per dictum
instrumentum:pro quo facit.c.ij.de fi=
deiusso.vbi colligitur q instrumētum
cōfectū inter fideiussorē et creditorem
confitētem se recepisse a fideiussore p=
bat inter fideiussorem z debitorem:de
quo latius p Pau.de ca.in.d.ꝯsi.suo.z
habet etiā per.d.Feli.vbi ponit vnum
verbū in.c.si cautio.in.xj.colū.ver.fal=
254 lit.x.de fi.instr.¶ †Fit etiā probatio
alio modo.nā dn̄iū alicuius rei necduz
probat p instrumēta:z p testes sed etiā
probat p solutionē census vel victus.
z ideo si soluo tibi pēsionem p aliquo
fundo indiciū est q illum a te habui et
proprietas est tua.ita dixit Bald.in.l.
indicia.in.j.colū.S.de rei vendi.ad qd
alleg.l.litibus.J.de agri.z censi.lib.xj.
z sic ex solutione cēsus presumit q ille

cui soluit sit ꝓprietari⁹:qđ est notandū
ſm eū:ꝛ idē dixit ibi Sali.q̇ ꝑ hoc di=
cit etiā facere gl.iiij.in fi.in.l.quidam
in suo.ff.de cōdi.indi.pro quib⁹ faciūt
etiā dicta ꝑ Bal.in.l.si certis annis.in
iiij.colum.ſ.de pac.vbi dixit ꝙ qualis
apparet solutio talis presumitur esse
concessio:qđ dicit esse multū notandū
pro emphiteotis q̇ perdiderunt instru
mēta emphiteotica:q̄ dictā refert ꝛ ap
probat.d.Jas.in.l.ij.in.xciiij.col.ſ.de in
re emphi.ꝛ faciūt dicta per.d.Bart.in
d.l.litib⁹.ſ.de agri.ꝛ cēsi.ꝛ ibi ꝑ Alexā.
ꝛ per Bald.in.l.j.in.iij.colū.versi.pone
quidā.ſ.de fideicō.ꝛ per do.Alexā.in.l.
de in rem verso.in duab⁹ apostillis.ff.
255 de vsur.¶ †Item hanc partē ꝙ ꝑ so=
lutionem census vel canonis ꝓbetur
dn̄ium tenuit expresse Spec.in titu.de
loca.in §.nunc aliqua.in ṽ.lxiiij.incip.
querit quid si rusticus ꝛc.ꝛ ibi in versi.
cxliij.inci.qrit q̄d si ꝑ re ꝛc.ꝛ clarius ꝛ
aperti⁹ Abb.in cōsi.suo.lxxiij.inci.duo
principalia ꝛc.in.j.colū.ꝛ.in.j.volu.vbi
plura ad hoc alleg.ꝛ idem voluit Lud.
ro.in cōsi.suo.cxxvij.incip.pcsito ꝙ do
miniū ꝛc.ꝛ Ange.in.l.q̇ in aliena.§.j.ff.
đ acqui.here.vbi refert se pluries hoc
habuisse in facto.ꝛ cum ibi sequit Jo.
de imo.ꝛ idem firmat Paul.de ca.in.l.
qui vniuersas.in.§.q̄ per colonum.ff.
256 de acqui.pos.†Item pro predictis ēt
facit qđ not.Bald.in.l.iij.per illū text.
ſ.de natura.lib.vbi dicit ꝙ per exactio
nem ꝛ impositionē collectarum cōpre=
hendit terrā soluentem esse de iurisdi
tione ciuitatis cui soluit:ad qđ est tex.
etiā in.§.si q̇s ex qualibet.in aut.quib⁹
modis naturales effici.sui.Et faciunt
dicta per Bal.in.l.data opera.circa.xj.
col.ver.sup situ cadit testimonium.ſ.
q̇ accu.non pos.vbi declarans qualiter
debeat deponere testis vt probet vnū
locū esse de aliqua iurisditiōe inter ce=
tera dicit ꝙ ē bona ratio si testis dicat
ꝙ vidit hoīes illius loci soluere colle=
ctas.Et facit etiā qđ voluit Bald.in.l.
censualis.ſ.de dona.vbi dixit ꝙ si rem
propriā recognosco ab ecclesia cēsualē
statim efficitur censualis.per tex.ibi et
257 in.l.si functiones.co.titu.†Et scias
ꝙ nō solū ista habent locū in ꝓbatiōe
dominij sed etiam in probatione pos=
sessionis:qm̄ perceptio pēsionis vel ca
nonis inducit acquisitionē possessio=
nis ſm Inno.in.c.cū venissent.in vlti.
colū.de resti.spo.per.l.quamuis.§.j.de
258 acqui.pos.†Et idē etiā fortius dixit
Bal.in.d.c.cū venissent.in pe.colū.vbi
inquit ꝙ possessio probatur ex perce=
ptione fructuū nedū inter soluentem ꝛ
dn̄m sed etiā inter oēs.Et dicit etiam
Ang.ꝛ.d.Alex.in.d.l.quāuis.§.j.ꝙ con
tra soluentē mercedem vel pēsionem
semper probat possessio recipientis qꝛ
ipse nō pōt refricare questionē.l.si q̇s
conductionis.ſ.loca.ꝛ dixit Bald.in.l.
pomponius.ff.quib⁹ mod.vsusf.amit=
tatur.ꝙ receptio pensionis probat pos
sessionē.ꝛ dicit ipse Bald.in.l.ad pro=
bationem.in.ij.col.ſ.loca.ꝙ perceptio
pensionis representat naturalē actum
possessionis:pro quib⁹ faciunt optime
dicta per.d.Feli.in.d.cū Bertol.in an=
tepe.et pe.colū.vbi aliquas doctrinas
259 adducit quez per te videas.¶ †Alio
modo etiam fit probatio.s.per fugam
alicuius licet regulariter fuga non fa
ciat probationē sed tm̄ indiciū ad tor=
turā:ꝛ hoc qn̄ aliq̇s fugit si est commis
sum delictū ꝛ fugit anteq̄ contra eum
ad aliqđ fit ꝓcessum sec⁹ si postquam
fuit accusatus vel inquisitus:qꝛ tūc ta
lis fuga non facit indicium contra eū
ſm Barto.in.l.j.ff.de bonis eorum qui
mor.sibi cons.quam doctrinam sequi
tur ꝛ multum commendat Ange.in.l.
fi.ſ.de questionibus.in pe.colū.ꝛ Ma=
tha.in nota.suo.cliiij.incip.nota ꝙ to=
ta ꝛc.ꝛ Lud.roma.in.l.in lege corne.ff.
ad sillenia.in.ij.colū.ꝛ Ange.de areti.
in tracta.suo malefi.in verbo fama pu=
blica.versiculo an fuga sit sufficiens.
(Vide Jaso.in.l.admonēdi.in lectu=
ra nō in repe.in.xxix.colū.de iureiur.)
de qua materia habet etiā per Bar.in
d.l.in lege corne.ꝛ in.l.j.ver.iuxta pre=
dicta.ff.de pac.ꝛ in.l.admonēdi.in ma
teria fuge.ff.de iureiuran.ꝛ in.l.quid si
fugitiuus.ff.de edil.edic.ꝛ per Oldra.
in consil.suo.iiij.ꝙ laicus circa fi.et in
cōsi.lxv.inci.hic agitur de duobus ꝛc.

in prin.in pe.colū.ff.de iureiurā.et ibi late p Sali.z Bal.in.l.j.J.de requiren. reis.z late p Jo.an.in addi.Specu.in ti.de presumpt.in.§.ij.sup ver.violenta presumptio.in additione incip.hic est instandū.z Bart.in.l.consiliarios.ff.de offes.z per Pe.de anc.in.c.ex literis.ex tra de pig.z Bar.in.l.impuberibus.§. preterea.ff.de suspe.tuto.z per Jmo.in c.nullus.de presump.z aliquid p Bar. in.l.diuus.ff.de cust.reo.z Bald.in.l.j. in vlti.col.J.de rap.virgi.Bal.in.l.cum probatio.in suis addi.ff.eo.de pbatio. z dixi in repe.l.fi.J.eo.in.lxxx.char.At tamē aliqui sunt casus in quibus ipsa fuga nō solum facit indicium ad torturam:sed etiā facit probationem:quos ponit.d.Feli.in.d.c.null'.de presump.

260 ¶ † Primus enim est in officiali inquisito vel imputato de barataria z pēdente causa fugit.nam tunc habet pro cōfesso:casus est fm eū in.l.cōsiliarios. ff.de assesso.de quo facit festū Bart.ibi z.d.Abb.in.c.veritatis.de do.z cōtu.in xv.col.t Bald.in.l.in bonefidei.in.iiij. col.ff.de reb.cred.z Bar.in.d.l.loge cor ne.ff.ad sillenia.z Jmol.in.d.c.nullus. qd dicit ibi.d.Feli intelligēdū esse nisi talis fugiēs esset reductus quāuis inuitus ad locū vnde aufugit:qz tūc vt cōdemnetur debet legitime probari ipsa barataria:ad qd alleg.§.necessitatē.in aut.vt iudi.sine quoquo suffra.z Sali. in.d.l.admonēdi.ff.de iureinr.put ibi

261 refert Lud.ro.in.xxi.col.¶ † Jtē ali' est etiam casus in quo fuga facit pbationē vcz in eo qui aufugit fractis carceribus qz talis habetur pro confesso fm glo.z Bart.in.l.eos.per illum text. ff.de cust.reo.qd dictū tamē impugnat z postea saluat ipse do.Feli.ibi subdēs

262 qz † hoc tamē nō habet locum vbi qs aufugit de carcere aperto fm Buil.de cu.z Bal.in.l.succurritur.ff.quib' causis maio.z idem dicit si non aufugisset de carcere:sed palatio pretoris:qd seqtur Lud. ro.in.d.l.admonendi. in.xxi. col.Et idē in fugiente ostio aperto dixit Aug.in.l.verum.la.ij.per illum tex. ff.de furtis.z in.l.j.ff.de effracto.Jtem subdit etiā ibi.d.Feli.qz ista nō hnt locū in eo qz erat in carcere p ghali inquisitione fm Bald.in cōsil.inci.in Christi nole pūct' qōnis est an fugiēs.de quo

263 ibi lati' p eū.¶ † Jtē ali' est casus in quo fuga facit pbationē vcz in famulo fugiente a dño:nā si reperiūtur amisse aliq res dñi videt qz famulus illas res furto subtraxerit fm gl.not.in.§.si vero.el.iij.in ver.factū.in aut.de exhibē. reis.¶ Jtē ali' est casus in indicio faciendo ad torturam:nā fuga sola sufficit qz ipse ibi limitat z restringit l duobus modis vt ibi per eū.¶ Jtē ali' est casus vcz qñ lex punit ipsam fugā tāqz specificum delictum non autem tanqz signū delicti puta militē fugientem:vt in.l.desertores.J.de deserto.z f.l.desertorem.ff.de re mili.de quo ibi latius p eū adducēs etiā ad hoc.c.fi.extra d re gula.vbi punitur monachus fugitiu' nō p alio delicto principaliter qz p ipa fuga.¶ Jtem alius est casus z vltim' fm eū in quo fuga facit pbationē:vcz qñ agit de pbādo crimine solius suspitionis vcz an qs sit suspect' vel non vt ex ista suspitiōe sola sequat aliqs effectus qz fuga pbata statim est probata suspitio.vt in.l.j.in princ.et in.l.impuberib'.§.fi.ff.de suspe.tut.z ita no.doc. fm eum in locis proxime allegatis.ita ad literā dixit.d.Feli.in.d.c.nullus.de presump.¶ Tu autē vltra.d.Felin.dicas qz fuga operatur etiā aliū effectuz

264 z probationē in alio casu.† Nā tollit incertitudinem et dubitationem.Et ideo si duo sunt banniti eiusdē nois et nescitur qs sit ipsorū bānitus ille q fugit iudicat esse bānitus:ita dixit Bal. in.l.voluntatis.in fin.J.de fideicom.qd

265 est not.¶ † Jtē scias etiā qz fuga operatur reuocationē mandati fm Raph. cu.in consi.suo.cxlvi.incip.Simon et Elias.in.iij.colū.vbi allegat aliqua de quib' ibi per eū.Et scias etiā vltra.d. Feli.vbi.s.qz in oībus predictis casib' forte idem esset nedum in fugiente et qñ qs esset in fuga sed etiam si nondū aufugisset sed essent aliqua signa euidentia qualiter vult aufugere z iam se preparasset ad fugā.Ad qd dicendum moueor arg.ei' qd dixit Ange.p gl.ibi

in.l.pignoris gra.s.de pig.ac.vbi dixit q illud qd dixe q debitor fugitiuꝰ pōt capi a creditore et duci ad iudicē vt hꝫ in.l.ait ptor.l.§.si debitorē.ff.q in frau. cre.cū si.nō solū hꝫ locū in debitore fugiēte:sꝫ etiā in debitore i quo sunt aliqua signa euidētia ad fugā.l.qualiter vult aufugere.Pro quibꝰ facit optime qd voluit Bal.i.d.l.pignoris.vbi dixit q illud qd operatur fuga in actu ope-
266 ratur in pṗptu.† Et facit dictū Bal. in.c.ad nostrā.de appel.vbi querit an ille dicat apostata q nō fugit de monasterio sed habet animū fugiēdi:et dicit q sic.Pro quo allegat text.et gl.sing.in l.quid si fugitiuꝰ.§.apud celsum.ff.de edi.edic.q etiam tenet Barb.in dicto c.ad nostrā.pro quibus faciunt dicta p do.Alex.in consi.suo.xlij.incip.sup premisso themate.in.xiiij.col.in.j.vol.et in cōsilio suo.cclxxxviij.incip.et si celeberrime etc.in vlt.col.et vide que dixi in singu.meo.xliij.inci.debitor fugitiuus.et que dixi in repe.mea.l.si.j.in hoc ti.in lxvij.char.et in.l.j.in prin.in.v.char.ff.
267 de qō.¶ † Ulteriꝰ dico q ēt alio mō fit probatio vera per scripturā priuatā habētē debita requisita vt habet in.l. scripturas.j.qui potio.in pig.ha.et ibi dixi.nā talis scriptura facit plenā probatione cōtra scribentē.l.sciendū.et ibi gl.et doc.ff.de verb.ob.et habet in auf. cōtra qui propriā.j.de non nu.pēc.et in Lex hac scriptura.ff.de dona.q intellige solū in apoca que fit per vnā partē tm.nā talis scriptura recognita vel cōfessata plene probat vt in dictis iuribꝰ. secus aūt est in scriptura priuata facta inter aliquas ptes que fit vltro citroq obligatoria.nā ad hoc vt illa probet requirit q habeat subscriptionē partiū et triū testiū quoq voce vel literarū cōparatiōe coadiuuet.ita habet in.c.scripta.de fi.instr.vbi per omnes.et in.d.l. scripturas.et in auf.et si cōtractus.j.de fid.instru.et in hac scda scriptura priuata scias q si sit negata et deficiant testes et cōparatio literarū nō probat etiā semiplene sed aliqualiter.Si vero cōcurrat alterū ex ipsis pbat semiplene: ita habetur in.§.si quis igitur.in auf.

de fi.instru.et in.d.auf.et si cōtractus.et est gl.in.l.in bonefidei.s.de reb.cre.ad que faciūt dicta per Bar.i.d.l.nuda.in j.col.ff.de dona.et in.l.admonēdi.i.vij. col.ff.de iureiu.et in.d.auf.et si ptractꝰ. et Lud.ro.in dictis locis de qua materia scripture priuate an et qn probet nō me extēdā aliē:qm me remitto ad plene pulchre copiose et ordiate scripta p do.Feli.in.c.scripta.l.j.et.ij.char.de fi. instru.vbi singulariter loquit:et ad dicta per do.Jo.bap.cazalupū in repe.l. admonēdi.in.viij.et.ix.char.de iureiu. de quo etiā poteris videre moder.in d.l.scriptura.et Alex.post alios in auf. et si ctus palleg.in vlti.char.vers.viso de scripturis.et per Bal.in rub.de contro.inuest.in.j.col.in versic.sed quid si sunt due.et in.l.instrumēta.et l.rōnes. in.j.col.versi.reuoco in dubiū.j.in hoc ti.et Bar.in.l.inter cartulas.j.de cōuenien.fis.debito.lib.x.et Spe.in ti.de instru.edic.in.§.nunc dicendū restat.vsi. priuatorū aūt.et ver.restat tractare de scriptura. ¶ Et adde hic q etiam mille scripture priuate simul iūcte nō faciunt plenam fidē fm Soci.in cōsil. suo.xlj.inci.anteq etc.in.v.col.pro quo facit dictū Bald.in.l.iusiurā.in.ij.col. j.de testi.vbi dixit q tm probant mille testes singulares quantū vnꝰ:et idē dixit ipse Bal.in addi.Spe.in ti.de teste in.iiij.col.in v.etiā mille etc.et q mille scripture priuate simul iuncte non faciāt plenā pbationē firmauit Bald.in rub.de contro.inuesti.in.j.colum. An
268 aūt † priuata scriptura debeat habere diem locū vel cōsulē vide Bar.in.l. cū tabernā.in.§.idē qsiit.ff.de pig.ma tha.in not.suo.xlv.inci.nota q tēpus. Bar.et Albe.in.j.consti.ffor.in.ij.colū. et ibi do.Alex.Bart.in.l.j.in.§.huius studij.in.ij.col.versi.vnde quero nunquid sacerdos etc.ff.d iusti.et iur.et Alexan.in.l.pretor.in prin.ff.de edē.Bart. in.l.iurisgentiū.in.§.q fere.ff.de pac. Bald.in.d.l.scripturas.in.ij.col.versi. an ista scriptura.et in rubri.j.de fid.instru.in vlti.char.in versi.dubitatur.et Bald.in.j.consti.codic.in.§.quibus.et in princi.et per Bal.in.l.in bonefidei.

Alexan.in.l.de pupillo.in.§.qui nũtia.
ff.de oper.noui nun. An aũt ſcriptura
priuata preualeat inſtrumẽto poſterio
ri vide Bal.in.d.l.ſcripturas.in.ij.col.
et ibi Angel.Bald.in aut.ſi quis.j.qui
po.in pig.ha.et do.Feli.in dicto.c.ſcri
pta.⁊ Imo.in.l.quoties.in.§.j.ff.de he
red.inſti.Cy.⁊ Bal.in l.ſcripture.i vl.
colũ.verſi.alij tenent ⁊c.j.de fi.inſtru.
269 †Et ſcias etiam ꝙ ſcriptura priuata
probat contra ſcribentem non aũt pro
eo niſi ſit approbata per partem vt per
doc.l dictis locis.ideo cautela eſt ꝙ qñ
producitur talis ſcriptura ꝙ producẽs
dicat produco talem ſcripturã inquan
tum faciat pro me et nõ aliter.ita dixit
Bart.in.l. publica.in.§.ſi.in.iij.not.ff.
270 depoſiti.¶ †Scias etiã ꝙ ſcriptura
priuata manu propria habet vim con-
feſſionis facte parte preſente ſm Bar.
271 in.l.nuda.in.ij.col.ff.de dona.¶ †Itẽ
aliud ſcias ꝙ ſcriptura priuata probat
ſemiplene pro tertio de quo l ea ſit mẽ
tio icidẽter:vtputa ſi ſcribo ꝙ mitto ti
bi librum quem habui a titio.ita dixit
Bart.in.l.admonẽdi in.vj.col.verſi.itẽ
quero.ff.de iureiuran.⁊ Bald.in.l.ij.in
iiij.colũ.verſi.aduertas.dñs Cy.⁊c.ſ.
de edeu.et probatur in.l.deſiderium.j.
depoſiti.pro quibus facit que dixi.ſ.
proxime vez de ratiõe que inducit pro
bationem etiam in fauorem abſentis
272 vbi videas.¶ †Predictis etiam ad-
de ꝙ ſcriptura priuata valet ſine ſub-
ſcriptione dũmodo in ipſa ſit proprium
nomen ſcribentis ſm Bald.in proc.ff.
circa fi.allegat tex.in.l.cuz antiquitas.
in.fi.j.de teſta.ſed ſi talis ſcriptura nõ
habeat nomẽ ſcribẽtis nõ probat etiã
cum ſigillo ſcribẽtis ſm Bal.vbi.ſ.ad
qd allegat tex.in.l.ad teſtiũ.§.ſi qs ex
teſtib⁹.ff.de teſta.vbi Bar.idẽ dixit eſſe
in literis mercatoꝝ q̃ nõ habẽt effectũ
niſi ſe ſubſcribãt ẽt ſi coꝝ ſigillo ſigna
273 te ſint.¶ †Item ſcias ẽt ꝙ ſcriptura
liberatoria priuata creditoris repta pe
nes debitorẽ pbat lz nõ hẽat alia ſolẽ
nia reqſita i ipſa ſcriptura priuata ſm
Sali.in.l. admonẽdi.ff.de iureiur.vbi
ad hoc dicit eſſe gl.ſing.l.l.inter cartu
las.j.de cõueniẽn .fiſ.debi.lib.x.vbi ẽt

vide Bart.ꝙ tñ vr̃ limitari ſm Lud.ro.
l.d.l.admonẽdi.de quo lati⁹ p.d.Feli.
in.d.c.ſcripta.in ſi.ij.colũ.de ſi.inſtru.
274 ¶ †Itẽ i hac materia litere priuate
teneas ẽt mẽti ꝙ ſcriptura priuata pa-
tris teſtãtis iter liberos ẽt ſine teſtib⁹
valet.ita dicit Bal.in cõſi.ſuo.cccxcvj.
icip.ꝙ cedula.l.iiij.vol.(Uide Alex.
in ꝯſi.cv.inci.ſuper his ⁊c.quaſi per to
tũ.⁊ in ſi.in.vij.vol.)pro quo faciũt di-
cta p Jo.de imo.in cõſi.ſuo.xcj.inci.in
cã que vertitur.in vlt.col.verſi.nunc re
275 ſtat.¶ †Itẽ ſcias ẽt ꝙ idẽ operat̃ ſcri
ptura ppria manu facta qd operat̃ ſcri
ptura tabelliõis ſm Bal.in.l.ne in ar-
bitrio.in prin.ſ.de arbi. vbi etiam ſub
dit ꝙ etiam in actis poteſt quis ſcribe
re confeſſionem vel reſponſionem ſuã
et habet vim publice ſcripture:qd di-
276 cit eſſe menti tenendum.¶ †Scias
etiaz in hac materia ſcripture priuate
no.verbum videlicet ꝙ non poteſt fie-
ri de conſenſu partium ꝙ priuate ſcri-
ptere alterius nõ ſolẽniter facte adhi
beatur fides ſm Inn.in.c.cũ.p.de ſi.in
ſtru.quem refert Bal.in.l.de quib⁹.ff.
de legi.quos refert ⁊ ſeqtur Lu.ro.in
cõſi.ſuo.cciiij.incip.pro diſcutienda ve
ritate ⁊c.in.j.col.de quo feci mentionẽ
in.d.l.ſcripturas.j.q̇ potio.in pig.hab.
277 ¶ †hec doctrina tñ Inn.in.d.c.cum
p.⁊ ſequac.apud me eſt valde dubia:⁊
hoc propter dictũ Jo.an.l addi.Spec.
in ti.de teſte.§.ſepe.in prima addi.⁊ in.
cod.titu.§.j.verſic.quid ſi vidit ⁊c.vbi
dicit ꝙ teſtes inhabiles poſſunt cõſen
ſu partium validari:quod etiam vo-
luit domi.Anto.in.c.cum dilectus.in
xij.col.verſi.ſinautem teſtes.⁊ ibi etiã
Imol.de conſue.⁊ do.An.in.c.bone et
j.de poſt.pla.in.vij.col.ver.ex his appa
ret.⁊.d.An.in.c.fraternitatis.l pe.col.
de teſti.⁊ Alex.in conſi.ſuo.cxxij.incip.
viſo proceſſu.in.iij.col.in.ij.vo.pro quo
facit tex.⁊ ibi Bald.in.l.ſi.j.de fideicõ.
vbi habetur ꝙ conſentiente aduerſa-
rio quis poteſt eſſe teſtis in cã ppria.
278 ¶ †Et facit not.verbum Inno.in.c.
cum cãm.extra de teſti.quez refert ⁊ ſe
quitur Sali.in.l.ſi quis teſtibus.in.j.
colum.j.de teſtibus.vbi dixit ꝙ atteſta

tiones inualide possunt ratificari con sensu partium: qd dictum Innoc. etiã refert & sequitur Lu. ro. in ꝯsi. suo. cxiij. inci. pater reuerẽde l. si. verbis: de quo etiã per. d. Ale. in. l. titia. in. iij. col. in fi.
179 ff. solu. ma. ¶ †Et facit etiã not. verbum Lu. ro. in cõsi. suo. cciiij. incip. pro discutiẽda. in. ij. col. in pnc. vbi dixit qd semiplena probatio ex cõuẽtiõe partiũ põt effici plena: ad qd allegat Spe. hoc tenẽtẽ in ti. de teste. §. restat. ver. xxiiij. ad qd ipe allegat. l. fi. j. de sententia pas. & l. fi. j. de fideicõ. vbi dicit hoc pbari. & facit etiã in ar. glo. iũcta text. in. l. ij. j. cõia vtriusq iud. q dicit q snia nulla põt ꝯsensu partiũ validari vt valeat in vim pacti: quã gl. sequũtur cõiter doct. vt latius dixi in. l. j. §. ad qõnẽ. in antepe. col. ff. de qõnib⁹. vbi supradicta adduxi. & iõ ex predictis credo doct. mam Inno. in. d. c. cum. p. de fide instru. & se
180 quacium nõ esse verã. ¶ †Attñ si verba Inn. in. d. c. cum. p. bene inspiciant vt ego nuper inspexi doctrina sua non cõtradicit predictis doctrinis. Naz dicit Inn. q partes nõ possunt facere ex pacto nudo q priuate scripture alteri⁹ nõ solenniter facte adhibeat fides: nõ aũt dicit q ex pacto valido & solẽni ipa rũ partiũ fieri nõ possit q tali priuate scriptnre fides nõ adhibeat: imo a cõ trario infert qd fieri possit ex pacto valido partiũ q priuate scripture alicui⁹ nõ solẽni adhibeat fides & sic cõcordat cũ pdictis doctrinis de quo etiã dixi in
181 l. infra. j. in hoc tit. ¶ †Et circa hanc materiã priuate scripture aduertas ne erres nã priuata scriptura nedũ dr illa que scribit seu subscribit a priuato sed etiam priuata scriptura dicit illa que est subscripta a notario tanq priuat⁹ & sic non habet publicam formam sed solum habet subscriptionẽ a notario: nam talis scriptura dicetur priuata et non publica. ita dixit Bald. & Ange. in dicta. l. scripturas. post glo. j. qui potio. in pigno. habe. et ibi dicit Ange. quod propter hoc caueant miseri notarij q in periculum animarum suarũ sepius me scribunt contractus et alias dispositiones non habentes publicam formam & de illis non iudicatur vt de publicis mortuis ipsis notarijs fides dictorum contractuum perit & sic partes dannificantur. & dicit etiam quod hoc voluit Inno. in. c. j. de fi. instru. de quo etiam vide per Alexã. in consi. clxv. in cip. viso puncto. in. ij. vol. et in cõsi. clij. inci. videtur prima ꝯsideratione. in. ij. col. in. ij. vol. & per Bal. in. l. fi. in ver. ij. opponitur. §. si cer. peta. & in rub. j. de fi de instru. in. iij. col. versi. sed dubitatur nũquid notarius. & p. d. Feli. in. c. scriptura. in fi. prime colum. de fide instr. et per me in. d. l. scripturas. in. ij. char.
182 ¶ †Et istis adde in simili. d. Phi. frã. in. c. cum speciali. §. porro. in princi. de appel. vbi dicit q licet ex cõfessione inducatur notorium vt ibi hoc est verum in ꝯfessione iudiciali vt in. c. fi. de coh. cle. intãtum qd si confessio fieret coraz iudice non tñ in forma iudicij eo nõ sedente pro tribunali non diceretur con fessio facta in iudicio nec ex ea inducеretur notoriũ: ad quod allegat gl. no. ij. q. i. §. quando aute. et que habetur in l. voluit. ff. de interro. act. (Et adde q notoriũ dicitur quod fit in iudicio fm Abb. in cõsi. xij. incip. & si copiose. in. ij. colum.) ¶ Ulteri⁹ queri potest postq̃ sumus in materia lucere seu scripture
183 priuate. †Quid in literis cambij an tales litere faciant probationẽ & inducant obligationẽ: in quo dicas qd sic si loquãtur dispositiue & materia hoc patiatur: ad qd vide text. in. l. quidã. ff. de consti. pecu. & tex. & ibi Bar. in. l. titius. eo. ti. & Bar. in rub. j. de cõstit. pe. in pe. co. & Lu. ro. in sin. suo. cccclxxiiij. si aũt loquãtur enunciatiue probant sed non obligant vel disponunt. l. publia. in fin. ff. depositi. l. fi. vbi videas Bart. et scri
184 ben. de institoria. †An autem litere cambij que fiunt quotidie: puta quidã in ciuitate Mediolani dat cuidã mercatori aureos centum vt in hac ciuitate Bononie det nonagintaquinq filio suo studẽti sint licite & permisse: in quo Bald. in. rubr. §. de constitu. pecu. circa pricip. tenet quod sic. & idẽ firmat ipse Bald. in. c. j. de plus petitio. et allegat tex. in. l. periculi. ff. de nauti. feno. sz an

tales litere cambij possint reuocari vide Bald.in.d.rubri.C.de constitu.pec. in penul.colum.qui cōcludit quod nō
285 si sunt dispositiue vt dixi.¶ †Itē cuius periculo sint tales litere cambij si mercator hui⁹ ciuitatis sit fallitus antequam soluat vide pulchre per Bal.in.l. pro debito.C.de bo.auto.iudi.pos.in fi. vbi cōcludit periculū esse ipsi⁹ scholaris nisi aliter mercator de Mediolano promisisset se acturū et curaturum vel nisi esset cōscius de fuga:vt ibi per eū: de quo etiam per Bar.in.l.singularia. in.vij.colū.ff.ex hoc apparet.ff.si cer. pe.et p Bal.in.l.si.C.de nova.et in.l.frustra.C.de non nu.pe.et in.l.iij.C.de execu. rei iudi.et in.l.fi.C.ad.l.fal.et p Joā.de imol.in.l.iij.et in.l.delegate.ff.de noua. et p eūdem Jmol.in.l.valerianus.ff.de fu.seruo.p Jmo.Ange.et Paul.de cast. in.l.qui vsufructum.ff.de ver.ob.et per Pau.de cast.in.l.q̄uis.et in.l.si mulier. ff.ad velleia.et p Pau.de castr.et Raph. in.d.l.singularia.et p Joā.an.in addi. Specu.in rub.de deposito.vbi allegat tex.in.l.si ego.ff.de neg.gest.et in materia vide bonum text.in.l.vbi quis.ff.de cōsti.pec.et de predictis literis cambij vide pulchre p Bald.in.q.sua inci.sta
286 tuto cauet q̄ fenerator et c.¶ †Quid autem econtra si ante diem soluēdi fefellit primus campsor qui fecit literas quo intellecto ille cui litere dirigūtur non vult soluere an tunc possit cogi et quid iuris vide Salic.in.d.l.p debito: in fi.C.de bo.aut.iu.pos.et de hac materia litere cambij vide etiam aliquid p Alexan.in.l.que dotis.in pe.colum.in fi.ff.sol.ma.et per Ang.are.in.§.item si. insti.de excep.in.xiij.colum.in versicu. vij.cessat.(Et quando est perdita litera cambij an debitor tūc teneatur soluere.vide Bald.et Angel.in.l.pecunie. C.de solutio.et Bald.et Pau.de castr.in l.instrumēta.in fi.C.de fideius.et in reperto.meo ad literam.l.in.viij.char.in
287 vlti.nota.(¶Et circa hanc materiā litere priuate addo vnum videlicet q̄ scriptura priuata scripta manu alteri⁹ de mandato alicuius dicitur esse mandantis et non scribentis.ita not.in.l.divus.in.§.senatus.ff.de fal.p quo etiā facit no.doctri.Dominici de sancto gemi.in.c.si pro te.in princip.de rescrip. in.vj.vbi dixit quod stāte statuto quod quis nō admittaf ad excipiē.cōtra suā scripturam habet locum etiam si scriptura non esset cōfecta manu propria ipsius sed alterius eo mādāte:de quo tamē dicto dubitauit domi.Feli.in.c. inter.in.iij.colum.de re iudi.vt etiam dixi in.d.l.scripturas.C.qui potio.in pi
288 gno.hab.¶ †Sz queri posset an credatur scriptori q̄ scripserit de mandato talis tertij:in quo dicas quod nō:qr est dictum vnius solius qd nō probat. ita finaliter cōcludit Joā.de imo.in cō sil.suo.xcj.incipien.in causa que vertitur.in.j.colum.quod est notandū quia
289 est quotidianum valde.¶ Quid autem in literis credentie an probēt vel inducāt mandatum vt vigore illarum possit dominus obligari:vide Barto. in.l.lucius titius.ff.de fideiusso.et ibi de materia per alios scribentes et per Bart.in.l.si pupilli.§.j.ff.de neg.gest.et per Bald.in.l.multum interest.in.viij. colum.C.si quis alteri vel sibi.et in.l.si. in princip.C.qd cum eo.et Bald.in rub. C.de constit.pe.in.iij.colū.et in.c.ex parte.in.vj.colū.de rescript.et subdit Barto.in.d.l.lucius.qd etiam si talis lator dictarum literarum dicat se esse procuratorem:filius qui literas credentie sibi tradidit:et cum eo contrahatur non propterea dominum obligauerit nec illi preiudicabit cum nō debeat ei credi quando narrat aliquid ꝓpter qd commodum aut officium ei acquiratur nisi quaten⁹ in literis sit expressum:quod verum intellige etiam si sit ꝑsona fidedigna et spectabilis.ita inquit Bald.in.c.cum cōtingat.in fin.de rescript.et Abb.l.c.romana.in.viij.colum.de appellatio.¶ Contra eos tamen multum obstat tex.in.c.nobilissimus.xcvij.distinct.et glos.singul.in.l. titio fundus.ff.de conditio.et demonstratio.et que ego dixi in.l.j.§.ad questionem.circa princi.de questionibus. et in repeti.mea.l.fi.C.in hoc titul.circa
290 princip.¶ † Quid autem in literis

testimonialibus dicas ꝙ illis plena fi-
des adhibetur ſm Bal.in.l.cōparatio
nes.in pe.col.vbi etiā per Ang.ꝟ.de fi.
instru.ꝛ per Bal.in.l.cū quedā puella.
in prin.ff.de iuriſd.om.iudi.de quo fa-
tis dixi in.l.ſi quis ne questio.ante fin.
ff.de questio.vbi etiā reſpōdidi Paul.
de ca.ꝛ ceteris tenētibꝰ cōtrariū.vide
que ibi dixi:ꝛ vide etiam do.Feli.post
alios in.c.ſ.in.vij.col.in verſ.ꝛ adde.de
fi.instru.ꝛ Cepo.in cautela.lvj.incipiē.
291 ſi aliquis habet.¶ †Et vltra p̄dicta
posset etiā dubitari quid in literis ſeu
ſcripturis poſitis in archiuo publico
an ille faciāt plenam probationē:vide
plene vltra oēs.d.Feli.in.c.ad audien
tiā.in.iiij.ꝛ.v.colū.de preſcrip.ꝛ in.c.cū
cauſam.in.iij.col.extra eo.de pba.vbi
plene tractat hāc materiā.Et vltra di-
cta p eū in dictis locis adde ad corro-
borationē cōmunis opi.doc.ꝙ ſcriptu-
ra poſita in archiuo publico plene p-
bet.primo adde Bal.in.l.vnica.in.xii.
col.verſ.ex quo ſequitur.ꝟ.de cōfeſ.vbi
dicit ꝙ ea que ſunt in archiuo publico
intelligunt̄ eſſe actis cuiuſcūꝙ cauſe.
et dixit Bald.in.l.ij.in.§.poſtea.ff.de
origi.iur.ꝙ poſita in archiuo publico
292 dicūtur publica.†Et dixit Bald.in.l.
j.in.ij.colū.ꝟ.quomodo ꝛ quādo iud.et
Joā.de imo.in.l.eximie cōtrouerſie.ff.
de acqui.poſ.et illud qd̄ eſt in archiuo
publico dicitur notoriū.qd̄ etiā firmat
Ludo.roma.in conſi.ſuo.cccl.incip.in
caſu ꝑpoſite ꝛc.in pe.col.ꝛ dixit Ange.
in ꝯſi.ſuo.cccl.inci.ſtatutū predictū ꝛc.
in fi.ꝙ quelibet ſcriptura poſita in ar-
chiuo publico dicit̄ ſcriptura publica.
ꝛ dixit Bar.in aut̄.ſi cōtractꝰ.in.j.colū.
ꝟ.d̄ fide instru.ꝙ ſcriptura poſita in ar
chiuo publico dicitur publica ꝛ ſolen-
nis licet non fuerit a notario publica-
ta.et ibi etiam ſubdit ipſe Bar.ꝙ licet
in tali ſcriptura poſita in archiuo pu-
blico nō ſint anni domini inditio ꝛ ſi-
milia attamen plene probat.(Vide
olno Jaſo.in repe.l.admonēdi.in.xlvj.
293 colū.in fi.de iureiurā.)†Et dixit Lu.
roma.in conſi.ſuo.cccxix.incip.in cau-
ſa Joannis ꝛc.ꝙ ſcriptura archiui pu-
blici habet vim publici instrumenti et
preferat̄ alteri ſcripture:ꝛ dixit ipſe Lu.
roma.in conſi.ſuo.cclx.incip.in propo-
ſito caſu ꝙ ſumpta ex archiuo publico
faciunt vbiꝙ plenā fidē ꝙ etiā ipſe fir
mauit in conſi.ſuo.cv.incip.liber regi-
ſtri ꝛc.vbi dicit talē ſcripturā archiui
publici plenā fidē facere etiā ſi nō ha-
beat neꝙ diem neꝙ cōſulē.ꝛ dixit do.
Alexan.in cōſil.ſuo.xcij.inci.viſo ꝛ diſ-
cuſſo ꝛc.in.iij.col.ꝙ ſcripture exiſten-
tes in archiuo publico dicuntur autē-
tice:ꝛ dixit Pe.de anch.in conſilio ſuo
cclxxxvj.incip.tria principaliter.in.ſ.
colū.ꝙ ſumpta ex archiuo publico fa-
294 ciūt plenā fidē.†Et dixit not.Bald.
in.l.illud.in vlt.col.ꝟ.de ſacroſan.ec.ꝙ
donatio que requiritur in archiuo pu-
blico preſumitur inſinuata.Pro quibꝰ
faciūt dicta per Bal.in.c.cū cauſam.in
iij.col.verſi.quis eni.extra eo.de pba.
ꝛ dixit Bar.in aut̄.de his qui ingrediū
tur ad app.in.§.illud.ante fi.ꝙ ſcriptu
re pducte d̄ archiuo publico debet ſta
ri lꝫ nō habeat ſolēnitatē dūtamen ha
beat teſtimoniū illiꝰ officialis qui pre-
eſt ipſi archiuo publico:ꝛ de iſto archi
uo publico.vide etiā do.Alex.in conſi.
ſuo.cxxxviij.incip.oportune cōſidera-
tis.in.iiij.ꝛ.v.colū.in.j.volu.vbi plura
adducit q̄ non refero breuitatis cauſa.
¶ Modo iſtis viſis dico ꝙ alio mō ēt
fit probatio vꝫ p ſubſcriptionē factā
alicui ſcripture alterius manu ſcripte.
295 †nam idē operatur ſubſcribere ſcri-
pturā priuatā ꝙ operatur ipſam totā
ſcribere et paria ſunt ſubſcribere vel
ſcribere.l.ſi ego.in.§.dotis ibi ꝛis ſub-
ſcribat̄ q̄ res acceperit.ff.d̄ iure dot.ꝛ
l.fideiuſſor.in.§.pater.ff.de pig.l.ſi ita
ſtipulatus.in.§.griſogonus.ff.de verb.
oblig.l.ſ.§.inter filiū.ff.de fal.no.Bart.
ꝛ alij poſt eum.in.l.emptor.in.§.lucꝰ.
ff.de pac.vbi per illum tex.cum gloſ.in
verbo habebitur colliguntur.qd̄ ille q̄
ſe ſubſcribit ſcripture facte per alium
ita ſibi preiudicat ſicut ſi totū ſcripſiſ-
ſet.ꝛ not.Bald.in aut̄.contra qui pro-
priam.ꝟ.de non nume.pecu.in.ij.colū.
ꝛ Ang.in.d.§.griſogonꝰ.et in.l.plures.
in prin.eo.ti.bū facit.l.ſi q̄s ex argēta-
256 rijs.ff.de edēdo.†Et oīs ſubſcribēs

videt adeo ꝯsentire ꝛ approbare cōtē-
ta in scriptura quā scribit qđ si postea
vult impugnare ibi cōtēta dicēs se fuis
se deceptum.iuxta.l.fi.ꝫ.plus valere ꝙ
agitur oportet qđ ipse subscribens hoc
probet.ita dixit Bar.in.l.j.in §.si qs ne
get.ff.quēadmodū testamenta aperiā.
ꝛ ita est de mente Bart.in.l.q̄ dotis ad
fi.ff.solu.ma.ꝛ Pau.de cast.in cōsi.suo
cccl viij.incipien.de causa presenti:ꝛ fa
cit quod no.Jo.an.in.c.humilis.de ma
io.ꝛ obe.ꝛ facit.l.nō est ferendum cum
ibi no.per Bal.ꝛ Ange.ff.de trāsac.de
quib' omnib' ꝑ do.Alexā.in cōsi.suo
cxlvij.incip.ponderatis his.in.ij.col.ꝛ
idē etiā dixit Ludo.ro.in.l.admonēdi.
in.xix.col.ff.de iur.ꝛ idē tenēt scribētes
per illū tex.in.l.cū antiqtas.ꝫ.de testa.
ꝛ do.An.in.c.ij.de fi.instru.ꝛ voluit do.
Feli.in.c.ij.de fi.instru.in.ij.col in ver.
octaua declaratio.ꝛ Bart.in.l.sicut.in
§.nō videtur.in prin.ff.de quibus mo-
dis pigno.vel hypo.sol.ꝛ Pau.de cast.
in consi.suo.ccxxx.incipien quantū ad
cōtēta.in.j.col.de quo etiam per Bart.
in.l.diuus.in.§.item senatus.ff.de fal.
ꝛ per Bald.in.l.fi.ꝫ.plus valere qđ agi
tur.ꝛ in auđ.si quis in aliquo.ꝫ.de edē.
ꝛ in.l.mutuare.ff.si cer.pe.ꝛ in.l.tribu-
nus.§.j.ff.de testa.mili.ꝛ in.l.titia.§.lu
cia.ff.de leg.ij.ꝛ per eundem Bal.in.l.
ij.ꝫ.de rebus alie.nō alie.ꝛ in.l.ij.§.vo-
luntate.in.j.col.ff.solu.matri.ꝛ per An
ge.ꝛ Jmo.in.l.ita stipulat'.in.§.griso-
gonus.ff.de verbo.oblig.ꝛ per eosdem
in.l.pluribus.in prin.eo.ti.per Ange.ꝛ
Pau.de cast.in.d.l.cum antiquitas.ꝑ
gl.ꝛ docto.in.c.ex literis.de transact.et
in.c.presbyterorū.de reb.eccle.nō alie.
ꝛ pro istis facit optime dictū Abba.in
c.quoniam contra.extra eo.de ꝓbatio.
quem ibi refert ꝛ approbat domi.Feli.
in.xvij.col.vbi dixit quod stāte' statu-
to requirēte plures notarios ad vnum
actum tunc sufficiet quod vnus scribat
ꝛ alij se subscribant:quod dicit menti
tenendum:ꝛ vide omnino in supradi-
cta materia domi.Feli.in.d.c.quoniā
contra.in.xxv.col.no.loquētem ꝛ limi-
tantem supradictam conclusionem de
subscribēte pluribus modis:ad quem
in omnibus me remitto breuitatis cā.
297 ¶ † Ulterius modo dico ꝙ alio mō
etiam inducitur seu fit probatio vꝫ ꝑ
comparationē literarum:nam si tu pe-
tis a me.x.vigore scripture ꝑuate quā
tu dicis esse manu mea scriptam si ego
nego illam esse manu mea scriptam po
teris me cogere iudicialiter ad scribē-
dum aliam vt fiat comparatio literarꝫ
ꝛ cognoscat an illa sit manu mea.text.
est.ꝛ ibi Ange.in auđ.de instru.cau.et
fide.in.§.si qs igitur.in verbo coact'.
de quo etiā per do.Feli.in.d.c.scripta.
in.j.ꝛ vlti.car.de fide instru.post domi.
Cardi.et Abba.ibi per Bald.in auđ.si
quis vult.in fi.ꝫ.qui potio.in pig.hab.
et in.l.comparationes.in.iiij.colum.ꝫ.
de fide instru.ꝛ per illum text.in.d.§.si
quis igitur.ego alias legendo.l.de mi
nore.§.tormenta.ff.de questio.limita-
ui regulam illam vꝫ quod ꝓbationes
non sunt sumende de domo rei:de qua
ibi ꝛ in.l.nimis grauc.ꝫ.de testi.et in.l.
q̄ accusare.ꝫ.de eden.cum simi.nā co-
gendo illū scribere aliam si comparat
prime scripture sequitur ꝙ ꝓbatio erit
sumpta de domo rei:ꝛ similiter poterit
limitari regula.l.ci qui.ff.eorum simi.
de quo etiam dixi in.d.l.scripturas.
¶ Aduertas tamen qꝛ forte dici posset
ꝙ ista cōparatio literarū non esset suffi
ciens probatio:eo qꝛ ipsa scriptura ali
298 cuius solet mutari ex cursu tꝑis:tnā
aliter scribit homo in iuuētute q̄ in se
nectute:ita dicit glos.in auđ.de triē.et
semis.in.§.sin autem.et ibi Ange.eam
notat dicens facere ad excusationē no
tarū senis iterrogati ꝑ senectute.d̄ quo
dam instrumento quod in iuuentute
cōfecerat quod erat manu sua scriptū:
qui suo iuramento dixit quod non:vt
nō possit de falso redargui si aliter scri
bebat in iuuentute q̄ tunc in senectu-
te:nam habuit iustam causam ignorā-
tie per illum tex.ꝛ glo.ꝛ ideo ego puto
quod talis comparatio literarum non
plene probet nisi loquamur de scriptu
ra facta de recenti que non potest dici
mutata cursu temporis.¶ Cautius er
go erit quando tractatur de probando
literam esse manu alicui' ꝙ ꝑducant

testes q̇ viderit illū illā scribere manu
ppria z fiet tūc plena pbatio:de quo p
Ange.in.d.§.sinautē. ¶ Teneas tamē
p certo q ista pbatio q̇ fit p cōparatio
nē literarū est incerta z periculosa qm̄
multi reperiūtur z ego aliquos vidi q̇
sciūt scribere diuersas lr̄as z vna non
similat alteri:quomō ergo in talib⁹ po
terit fieri cōparatio literarū:similr vi-
di vnū in ciuitate Venetiarū et aliū in
ciuitate Janue q̇ quālibet literā cōtra
faciebāt adeo q vnusquisqꝫ etiā astut⁹
dixisset q q̇ vnā ipsarū scripsisset etiā
scripsisset alterā:z qd erat eiusdem ma
nus z persone:z ideo talis ꝯparatio li
terarū apud me nō faceret semper ple
299 nā probationē. ¶ † Sed casu quo q̇s
vellet probare per testes scripturā esse
manu alicui⁹ q̇d debeant dicere testes
dicas q debēt dicere se fuisse p̄sentes
quādo scripta fuit talis scriptura p scri
bentē z q viderūt illū scribere dictā li
terā seu scripturā de qua agit̄ ita habe
tur in aut.z si cōtractus.in glo.magna.
j.de fide instru.z ibi per Jaco.but.z ha
betur in.d.§.si q̇s igit̄.in aut.de instru.
cau.z fi.z habetur per Bart.in.l.nuda
ratio.ff.de dona.z in.l.admonēdi.ff.de
iureiur.vbi per Bar.in.vi.col.z p Bar.
in.d.l.scripturas.et per Bal.in aut.sed
nouo iure.§.si cer.pet.z per.d.Anto.in
c.ij.in.iij.col.de fi.instru.z per.d.Alex.
in consi.suo.cccccxxvij.incipit.viso p-
cessu.in.ij.col.z in consi.suo.ccc.incip.
perspectis his.in.j.z.iij.col.vbi late lo
quitur subdēs q necesse est q testes di
cant se vidisse illum scribere dictam li
terā nec sufficit si dicerēt q cognoscūt
talem literā esse manu illius:q2 alia vi
derūt alias suas literas et eas habent
notas:ad quod allegat plura de quib⁹
ibi per eum:z subdit ipse do.Alexā.in
consi.ccc.in.iij.col.q nō solum in apo-
ca sed etiā in epistola z aliis similibus
scripturis priuatis excepto libro ratio
num non sufficit sola comparatio lite-
rarū ad plenā probationē nisi interue-
niat etiam probatio testiū deponentiū
se fuisse presentes quando illa scriptu
ra fuit scripta.alle.Abb.in.d.c.ij.de fi.
instru.z plura alia nota.de quibus ibi
per eū vbi omnino videas. ¶ Adde q
etiā fieri posset plena probatio alicui⁹
priuate scripture que esset scripta ma-
nu alicuius.Nam potest produci vna
scriptura subscripta ab illo z posita in
archiuo publico.Nam testimoniū offi-
cialis archiui publici qui eam recepit
tāq̄ confectam manu illius probat qd
est de manu ipsius:nec de hoc amplr⁹
reficiatur questio fm Sali.in.d.l.cōpa
rationes.in.vii.col.ver.v.scriptura zc.
j.de fi.instru.quē refert z sequit̄.d.Fe-
li.in.c.ad audientiā.in.v.col.in fi.ver.
vii.conclusio zc.vbi dicit qd de hoc est
etiā casus in.§.si vero etiā ex publicis
archiuis.in aut.de his q̇ ingre.ad app.
Et etiā subdit se putare hoc casu suffi-
cere attestationē officialis et viua vo-
ce propter glos.ibi in versic.magistrat⁹
300 cōfitetur. ¶ † His expeditis dico vlte
rius qd etiam alio modo fit probatio
videlicet per sigillum.Nam vbi reperi
tur aliqua scriptura que sit scripta ma
nu alterius seu alicui⁹ tertij si in ea sit
appositum sigillum alicuius puta titij
facit probationem cōtra ipsum titium.
Nam appositio sigilli idem operat̄ qd
subscriptio manu propria . Ita not.in-
quit Lud.roma.in consi.suo.ccciij.in-
cip.hec scriptura priuata zc.z hoc per
glo.Bar.z Bal.in.l.ij.j.de reb.alie.nō
alie.de quo etiam per Barto.z Ludo.
roma.in.d.l.que dotis.ff.solu.matrimo
nio.(Vide per Card.Alexā.in.c.si-
gnificauit de appella.vbi nota.loqui-
tur.)z per Bald.in.l.fraudem.ff.de te-
stamen.mili.z in.c.cum ecclesia.de ele
301 ctio.vbi dixit q † appositio sigilli est
signum ratificationis z cōfirmationis.
Ita dixit ipse in.d.l.i fraudē. Et faciūt
dicta per Pau.de ca.in.l.si pcuratorē
absentem.ff.de procura.in versi.in ter.
ibi literis zc.vbi dicit qd litere vident̄
approbate quādo sunt scripte vbi sub-
scripte manu domini vel quādo sigil-
late sigillo suo de eius commissione et
302 voluntate.† Et faciūt etiā dicta p Ar
chi.in.c.ij.de pctu.in.vj.vbi inter cetera
dixit qd q̇ alicui tradit sigillū videt̄ de
illo multum confidere z videtur totaz
voluntatē suam illi cōmittere.Nā fm

eam ubi in sigillo exprimit imago do-
mini et caracter nominis dñi: de quo
ibi plenius p eû. Pro quibus etiam fa
ciût dicta per Barb.in côsi.suo.lxxxvj.
incipit.z quidê visis allegationib⁹.in
v.col.ver.preterea faciat zc.in.iij.vol.
¶ Ex quibus omnib⁹ satis apparet q
per sigillum inducitur pbatio:vt dixi.
Nec mirû:quoniam apposito sigilli est
magne importantie vt ex supradictis
303 apparet.† Et ideo dixit Ange.in.l.cô-
sentaneû.ante fi.J.quomodo z quando
iud.qd delegatio probat per solû sigil-
lum delegantis:z allegat hoc voluisse
Inno.in.c.quoniâ contra.extra co.Et
dixit glo.no.in.c.significauit.de ap.qd
pôt fieri citatio p sigillû ad hoc solitû:
quâ glo.ad hoc p singu.allegauit Bar
ba.in.c.corâ.l.iij.col.v.itê quo ad per-
304 tâtê zc.de offi.delega.† Et dixit etiâ
Inno.z Jo.an.in.c.ij.de solu.q eoipso
qd quis sigillû alicuius pducit admit
tendus est tanq eius procurator cum
cautione de rato.z hoc qñ ostêso sigil-
li fit per personam nô domesticam do-
mini vel secû cohabitâtê:quod dictuz
refert z sequitur Ludo.ro.in consi.suo
ccccxlvj.incip.primus proposite.in vlt.
colû.de quibus etiam dixi in.l.scriptu-
ras.J.q potio.in pig.hab.Et circa hoc
an per solâ ostensionê sigilli probat vo
luntas vel mâdatû dñi:vide etiâ Bal.
in titu.de pace constan.in verbo sigil-
lo zc.vbi dicit q non. Et idem firmat
Bal.in.l.si procuratorem.ff.de procur.
z in.l.falsus.in fi.J.de fur.Archi.z Jo.
an.in.c.q̃uis.de procu.in.vj.et Archi.
in.c.in nomine dñi.lxxiij.dist.et scribê.
in.d.c.ij.de solu.et Gemi.in.d.c.q̃uis.
Et de hoc sigillo vide etiâ not.verbum
Bal.in.l.fi.in.vj.col.ver.v. oppositio.J.
de edic.diui adria.tol.et domi.Feli.in
c.tertio loco.in princi.de proba.et in.c.
post cessionem.in.iij.colum.eo.titu. et
latius etiam per eû.in.c.scripta.in vlt.
z penul.colû.de fi.instru.et dixi in.d.l.
scripturas.z vide Bald.in consilio suo
ccccxvj.incipien. tenor zc.in.iij.volu.
305 ¶ † Item vltra predicta adde q etiâ
alio modo seu alio medio inducitur p
batio:z nô totum ex validis sed etiam
ex inualidis actibus:qd patet. Nam ex
testamêto etiâ inualido resultat pba-
tio volûtatis testantis:tex.est in.l.fi.ff.
de rebus eorû.z in.l.in testamêto.ff.de
fideicô.lib.Et hoc voluit Bart.in.l.fi-
deicômissa.in.§.quoties.ff.de leg.iij.et
Bald.in.l.questionê.in penulti.ver.re
stat querere.J.de fideicô.z Bald.in.l.si
pater.ff.de testa.tu.z.d.Alexan.in côsi.
xlv.incip.habita zc.in.iiij.col.in.j.vol.
de quo etiâ aliquid per Bal.in.l.titia.
ff.de inoffi.testa.z in.l.fi.J.fami.hercis.
z in.c.j.an remo.debe.rest.z per Sali.
☞ in.l.j.circa princ.J.de fi.instru.(Adde
hic q licet ista sint vera tamê vt volun
tas testatoris attêdat reqrit q talis vo
lûtas colligat ex verbis per modû dis
positionis nec sufficit dicere testatorê
ita voluisse nisi disponat.l.cum quidâ.
ff.de heredi.insti.l.j.§.finabit ad efficiê-
tis.de cadu.tol.c.j.in verbo voluntatê
prestandi habuerit.de eo qui mitti.in
poss.Alexan.in.l.iij.C.de lib.prete. Et
dixit Bald.in.l.cum proponebatur.de
leg.ij.in.ij.oppo.qd voluntas hominis
que nô deducitur ad dispositionê cen-
setur abortiua.) Pro quib⁹ facit quod
voluit Bal.in.l.plane.ff.q falso tu.aut.
vbi dixit qd stante statuto q post.x.an.
non possit peti executio instrumêti qd
licet post decennium nô possit produci
tale instrumentû ad exequêdû tñ pote
306 rit produci ad probandû.† Et faciût
etiâ dicta p Lu.ro.in côsil.suo.ccxciij.
incip.hec ɔfessio:vbi dixit q instrm in-
ualidû pbat tñ côfessionê in eo apposi
tâ:ad qd allegat Bar.i.l.j.l.§.si qs ita.
ff.de verbo.oblig.z Bal.in.l.absentis.
§.si cer.pet.z Ang.in.l.j.J.de prescrip.
xxx.an.pro quo etiâ dicit esse casum in
l.si ita stipulatus.§.grisogonus.et ibi
Bar.in pe.versi.ff.de verbo.obligatio.
307 ¶ † Pro pdictis etiâ faciût q voluit
Bar.in.d.l.in testô.ff.de fideicô.lib.vbi
dixit q instrumêtû q̃uis cancellatum
pbat id qd fuit z pbat volûtatê.vñ in-
fert tutores edificare posse ecclesiâ de
quo testator dixerat in testô impfecto.
Et dixit Ang.i.d.l.j.J.de pscrip.xxx.an.
q lz côtract⁹ sit null⁹:tñ côfessio facta
in instrô pbat ola gesta.Et dixit Jmo.

Paul.de ca.⁊ Alex.in.l.seruũ.in.§.cũ
qui.ff.de leg.j.⁊ Pau.de.cast.in consi.
suo.cj.incip.notandũ est:q̃d prefatum
308 statutum ꝙ† si statutum annullat in=
strũm non soluta gabella non annullat
obligationẽ in eo contentam:q̃d etiaʒ
voluit do.Frã.de cre.in not.suo.cxl.q̃d
incip.statuto cauet:qꝛ aliud est instru=
mentũ aliud cõtractꝰ.Unde dixit Bal.
in.l.cum res.in pe.col.j.in hoc titu.ꝙ
instrumẽtũ nõ est de substantia cõtra=
ctus sed est quidã modus probãdi con
tractum.Uerũtamẽ predictis multum
videt̃ obstare tex.in.l.fi.ff.de consti.pe
cu.quem tex.dixit singu.Bald.in.l.ab=
sentis.§.si cer.peta.in fi.ad hoc vʒ ꝙ si
non vʒ principale instrumẽtũ nõ valet
etiã cõfessio nec preceptũ in eo posito.
Sed in cõtrarium est tex.⁊ ibi do.Car.
in cle.cõstitutionẽ.§.fi.de elec.de quo
vide Bald.in.d.l.fi.ff.de reb.corum.et
Corse.in no.suis in verbo officialis.in
ver.incip.si per statutũ.⁊ do.Feli.in.c.
cuʒ venerabilis.in.ix.⁊.x.col.de excep.
309 ¶ †Ultra predicta et vltra superius
dicta circa indicia indubitata ⁊ p̃sum=
ptiones seu ꝯiecturas dico ꝙ etiã alio
modo inducit̃ seu fit ꝓbatio vcʒ ex plu
ribus indicijs:nam ex talibus pluribꝰ
indicijs fit plena probatio.ista est glos.
apud aliquos singu.in.l.ij.in verbo le=
gitimis.ff.de excusa.tuto.quaʒ ad hoc
allegat Jac.but.l addi.ad trac.Alber.
Gandi.super maleficijs sub rub.de pre
sump.⁊ indicijs indubitatis.in.iij.col.
circa medium.⁊ illam dixit singu.Joã.
de ana.in consi.suo.xlix.incip.dubium
de quo queritur ⁊c.⁊ Bal.in rubri.ex=
tra eo.⁊ in.c.excedens.el.ij.in fi.vt lit.
non contest.⁊ eam refert ⁊ sequit̃ Bar
ba.in rubri.extra eo.de probatio.in.ij.
car.⁊ in consi.suo.incipiẽ.scribitur pri
mo regum ⁊c.in quibꝰ locis ipse Bar=
ba adducit etiã alias glos.⁊ etiam ali=
quos text.idẽ dicẽtes quod dicta glos.
et dictam glos.etiam ad hoc refert ⁊ se
quitur do.Alex.in cõsi.ccclxv.incip.re
petitus in causa ⁊c.vbi dicit q̃d idẽ vo
luit gloss.in.l.iij.§.eiusdem.ff.de testi.
quam etiam ad hoc propositum allega
uit Ludo.ro.in.l.j.in.§.hoc rescriptũ.
in penul.col.ff.ad sillenia.et Ludo.ro.
in consi.suo.vij.incip.visis necessarijs.
in.j.colũ.⁊ Pau.de cast.in consilio suo
ccxcj.incip.viso puncto.in pe.colũ.Jtẽ
d.glo.in.d.l.ij.ff.de excusa.tuto.ad hoc
allegat Ange.in.l.nõ est verisimile.ff.
q̃d met.cau.⁊ Jo.d imo.in.c.veniẽs.el
j.extra de testi.et Bal.in.l.spadonem.
in.§.qui iura multa.ff.de excusa.tuto.⁊
Abb.in.c.cũ causam.in.ij.col.in versi.
sed circa hoc q̃ro.extra de ꝓba.⁊ Bal.
in.d.l.iij.in.§.eiusdem.ff.de testi.et do.
Alex.in consi.suo.ccxlj.incipiẽ.consi=
deratis.in vlti.col.⁊ Ludo.ro.in consi.
suo.liiij.incip.visis.in fi.verbis.et Pe.
de ancha.in consi.suo.cclxxvij.incip.vi
sa diligẽter narratiõe ⁊ cõclusione ⁊c.
Sed vltra dictã gl.dicas ꝙ hoc etiã vo
luit gl.in.c.veniẽs.el.j.extra de testi.et
in.c.cum dilectus.de successionibꝰ ab
intestato.⁊ in.c.cum causam.in glos.fi.
extra eo.de proba.⁊ glo.in.c.quoniam
frequenter.in.§.porro.in verbo presu=
matur:vt lit.non contesta.Pro quibus
glos.faciunt dicta per Ange.de aret.in
tract.suo malefi.in verbo cõparuerunt
dicti inquisiti et negauerunt totum.in
versi.quero ex diuersis generibꝰ ⁊c.et
per do.Alexan.in consil.suo.liij.incip.
in causa vertente.in.iij.col.in.j.volu.⁊
in consi.lxix.inci.visa facti narratione.
in.ij.colũ.in.ij.volu.vbi ponit sing.ver
bũ.⁊ ꝑ Pet.de ancha.in.d.ꝯsi.cclxxvij.
⁊ per do.Pari.de puteo in trac.suo sin
di.in.xcvj.car.in.j.colũ.et per do.Lau
ren.calca.in cõsi.suo.lxxvj.incip.primo
videndũ.in.ij.colũ.⁊ per Oldra.in cõsi.
suo.cxcij.incip.viso diligẽter processu.
vltra me.⁊ per Pet.de ancha.in.c.j.in
penul.col.extra de testi.in.vj.⁊ per Do
mini.in.c.pia.de except.et ꝑ domi.An.
in.c.prudentiam.in.§.vj.de offi.deleg.
⁊ per Barba.in rubri.de fi.instrumẽ.in
310 xvij.car.vbi† dixit quod etiam ex plu=
ribus indicijs probatur quod quis sit
manifestus vsurariꝰ.ad quod allegat
text.iuncta glos.in.c.cum in dioecesi.de
vsur.et Bald.in.l.cum proponeretur
ff.de lega.ij.vbi hoc voluit Bald.in fi.
nota.quod etiam voluit Joan.de ana.
licet ipse eum non alleget.in.d.consil.

suo.xlix.vbi plures adducit hoc tenentes. Pro quo etiã facit tex.fm vnã lecturã.c.ex literis.de iureiur.vbi est casus singu.qd in cã vsurarũ existente fama defert iuramẽtũ in supplemẽtũ probationis.et facit glo.in.c.j.de appel.et glo.in.c possessor.in.§.pscriptioné.xuj.q.vj.et qd voluit Car.in cle.ij.de clãde.despõ.et faciũt dicta satis late p me in repeti.mea.l.fi.j.in hoc tit.in.lxxv.car. ¶ Scias tñ ne erres qd dicte glo.et dicta doctor. q.s.retuli volũt qd ex pluribus indiciis fiat vera pbatio habẽt locũ in causis ciuilibus tãtũ:secus autem in criminalib⁹.per text.in.l.fi.j.in hoc tit.ita dicũt doc.in locis preallegatis:et gloss.in.d.c.veniens.

311 ¶ †Itẽ etiã scias q predicte glo.et iura nõ habent locũ in testibus singularibus:qm etiã ex pluribus testibus singularibus nõ resultat integra seu vera et plena pbatio.qd tñ secus est in aliis depositionibus seu probationibus que inuicem cõmissibiles vt vnus testis de veritate et duo de fama.nã isti tales faciũt vnã integrã probationé.Ita dixit Nico.de neapo.in.d.l.ij.ff.de excu.tut.vbi dicit q illud qd voluit ibi glos.in pluribus presumptionibus nõ habet locũ in pluribus testibus singularib⁹:sed in aliis presumptionibus insimul cõmissibilib⁹ vt dixi:quod etiam firmauit do.An.in c.licet ex quadam.de testi.et Abb.in.d.c.cũ causam.extra de pba.et do.Alexã.in consi.suo.ccclv.incip.sentio in dubium reuocari.in.j.col.Et si vis pleni⁹ scire qñ et in quibus casibus habeant locũ glos.in.d.l.ij.ff.de excusa.tut.et et alie similes glos.vide Bal.in.d.l.spadoné.in.§.qui iura multa.ff.de excusa.tuto.et Abb.in.d.c.cũ causam.extra eo.de pba.in versic.sed circa hoc quero. (Vide omno Soci.in consi.liiij.incip.visis testib⁹.in.j.col.in.iij.volu.et Alex.in consi.clxxx.incipiẽ.in causa et lite.in vlti.col.in.v.volu.et do.Philip.deci.in cõsil.cxxiij.inci.viso ec.in.iiij.col.in fi.et in consi.clxiij.incip.in causa.in vlti.col.et vide Bal.omno in addi.Specu.in ti.de pñsumptio.in vl.addi.) ¶ Et scias q ratio dictarũ glos.et iuriũ duplex assignari põt:prima eñ est qr vt dicũt doc.plerũq in dictis locis que nõ pñsunt singula multa iuuãt.l.cũ scim⁹.j.de agri.

312 et cẽsi.lib.xj.cũ si. †Et ideo dicimus q pluralitas testiũ supplet defectũ ipsoru vt voluit glo.no.in.l.iij.in verbo numerus.ff.de testi.et Jo.de imo.in.l.q testamẽto.in.pñn.ff.de testa.et do.Alex.in cõsi.suo.xlvij.incip.abũde ec.in.j.colũ.in ij.volu.et ibi in cõsi.lvj.incip.viso processu.in vlti.col.et in cõsil.ccxj.incip.visis et discussis in vlt.col.et idẽ Alexã.in cõsi.lxxviij.incip.in causa et lite.in.iiij.col.in.j.volu.et ibi in cõsi.v.incip.in cã inquisitionis.in.iij.car.in.j.col.de quo etiã per do.Feli.in.c.testimoniũ.in.ij.

313 col.de testi. ¶ †Scda ratio esse potest vc3 qr illud dr euidẽter apparere qd apparet ex cõiecturis seu pñsumptionib⁹.tex.ẽ et ibi hoc no.expresse Bar.in.l.13 imperator.ff.de leg.j.in verbo euidẽs diuersa volũtas:et pbat in.l.si quis locupler.ff.de manu.testamẽto.et habet in.l.si creditor.j.de pig.act.et in.l.si tutor petit⁹.j.de peri.tut.et voluit Lud.ro.in.l.j.j.de testamẽto mili.et Joã.de ana.in.d.consi.suo.xlix.incip.dubiũ de quo querit.et in consi.suo.iij.incip.viso testamẽto.in.ij.col.et Abb.in.c.13 causam.in.iij.ver.not.xj.ec.extra eo.et Lu.ro.in.cõsi.suo.cclxxxj.incip.vis tota ec.in fi.verbis.et Barba.in.c.sup questionum.in.§.intẽtionis.in.ij col.de offic.deleg.p quibus faciũt dicta p Bald.in c.j.§.conuenticulas.in.iij.colũ.de pace iura.fir.vbi dixit qd appellatione probat.cõt nct etiã probatio cõiecturalis dũmodo lex habeat cõiecturam pro veritate.allegat.l.luciuś.ff.de condi.et de

314 mõ. † ¶ Et faciũt dicta per Bal.in.c.per tuas.in.ij.colũ.fũl.opponit.extra de probatio.vbi dixit q illud quod nõ potest clare pbari per rerũ naturam probat argumẽtis et indiciis. Que ola intelligas in casibus in quibus lex habet coniecturam pro sufficienti probatione et sic in casib⁹ a iure expressis secus autem in aliis fm glos.in.l.absentem.ff.de penis.et in.d.l.si tutor petit⁹.vbi etiam per doc.

315 ¶ †Rursus dico q predicte glos.et iura superius allegata volentia

volentia q̃ ex plurib⁹ indicijs seu pre-sumptionib⁹ fiat vera ꝛ plena ꝓbatio ꝓcedunt et locū habēt maxime in his que sunt difficilis probationis. Nā in illis admittit̃ ꝓbatio nō plena sed ex plurib⁹ indicijs ꝛ cōiecturis. Et ideo in talib⁹ ꝓbatio fame cū aliquib⁹ ad-miniculis facit plenā ꝓbationē: vt habet̃ in.c.preterea.extra de testib⁹.qḋ etiā voluit Bar.in.l.illa stipulatione si calendis.in fi.ff.de verb.obli.ꝛ in.l.de pupillo.in.§.si quis ipsi ꝑtori.in.vj.q.ff.de ope.noui nū.ꝛ Fede.de senis.in cōsil.suo.cxix.incip.nulli dubium. vbi plura iura ad hoc allegat: et idē tenet Bald.in aut.quas actiones.ad fi.C.de sacrosanc.eccl.ꝛ in.l.si quis in hoc ge nus.C.de episc.ꝛ cle.in.l.quicūq̧.C.de ser.fugi.ꝛ Hosti.in.c.fi.qḋ met.cau.et domi.Antoñ.in.c.veniens.el.ij.de te-sti.ꝛ do.Alexā.satis late in cōsilio suo Kij.incipi.viso themate.in.ij.volu.vbi ꝯsuluit qḋ ad probationē rerum furto subtractarū aut in aliquo simili casu sufficiunt ꝓbationes per coniecturas seu per presumptiones: ꝛ per verisimi litudines etiā tales q̃ alias nō essent sufficientes ad plenam probationē: ad quod allegat Bar.et alios in.l.si quis ex argentarijs.in.§.pe.ff.de eden.ꝛ ibi alia plura adducit in ꝓposito q̃ breui-tatis causa omitto. ¶ Et idē quod in his que sunt difficilis ꝓbationis ad-mittatur ꝓbatio ꝑ coniecturas ꝛ pre-sumptiōes: vt voluit Archi.in.c.inter memoratos.xvj.q.iij.ꝛ Cy.in.l.si qui-dē.C.sol.mat.ꝛ Jo.de imo.in.c.veniēs. de vb.signi.ꝛ Cy.l.l.creditor.C.de pig. act.ꝛ Bar.ꝛ alij in.l.si qñ.C.vnde vi.et Jo.an.in.c.j.de dolo ꝛ contu.in.vj.et Specu.in ti.de fur.in ver.pe.ꝛ Jo.an. in addi.Spec.in titu.de appel.§.nunc breuiter.super versi.quid ergo. Bart. in.l.ij.in.§.quod dixim⁹.ff.si quis cau-tio.do.Anto.in.c.ex ratione.de appel. Ange.in.l.fi.ff.de seruis.Sali.in.l.j.C. de dilationibus.ꝛ est ad hoc bon⁹ tex. in.c.fi.de testi.cog.de quo etiā per mo der.in.l.quesitū.ff.de re iudi. Et hanc partem etiā firmauit do.Alex.in cōsi. suo.xxiiij.incipiē. animaduersis.in.iij.

car.in.j.colū.in.iij.volu.ꝛ in eo.volu. consil.lxix.incip.visa facti narratione ꝛc.in.j.col.ꝛ in cōsil.suo.clxxxvj.incip. in hac causa.in.ij.col.in eo.volu.et ibi in consi.iiij.incip.videret̃ inspectis.in iij.char.in.ij.col.in quib⁹ locis plura ad hoc adducit. Et idē firmat.d.Alex-met.in cōsi.cccxxij.incip.qm̄ ꝑ excellē tissimū ꝛc.in pcñ.col.ꝛ in cōsi.suo.ccxj. incip.visis ꝛ discussis.in fi.verbis: ꝛ in cōsi.suo.cccclxij.incip.viso themate.in iiij.colū. Et idem etiā firmauit idē do. Alexā.in.l.j.in fi.C.de sentē.que ꝓ reo. in addi.ad Bar.vbi plura not.adducit in hac materia. Jtē hanc partē tenuit Ludo.ro.in cōsi.suo.lxxvj.inci.in cau-sa nobilis viri.in.iij.col.vbi plura ad hoc adducit.de quibus ibi per eum: et Barba.in.c.si ꝯstiterit.in pe.col.de ac-cusa.ꝛ Pau.de ca.in suo eleganti cōsi. lxxxiij.incip.visis his ꝛc.in vlt.col.vbi multū no.loquit̃: ꝛ in ꝯsi.suo.cclxxviij. inci.viso ꝓcessu.in.ij.col.vbi similiter not.loquit̃ ꝛ in cōsi suo.cxxv.incip.sup primo.in penul.col.ꝛ in ꝯs.suo.cclxxv. incip.qr per primū ꝛc.in.v.col.ꝛ Bart. in suo tracta.de tyrānide.in pe.colū.ꝑ quib⁹ oībus faciūt optime que dixi.C. in hac rubr.in.j.ꝛ.ij.char.dū locut⁹ fui de ꝓbatione fiēda ꝑ testes vbi videas.

316 ¶ † Et ꝓpter dictā regulā ꝛ dicta in-ra q̃ in eis que sunt difficilis probatio nis sufficiāt ꝯiecture presumptiones: argumēta vel indicia. Alias anno pre terito conatus fui iuuare quendā ciuē Bononiēsem qui vocat̃ Hānibal de go zadinis cui mota fuerat lis quedā ar-dua ꝛ nō parui momēti a quodā Hiero nymo de vilis: nam ipse Hānibal tene bat ꝛ possidebat quandā possessionem quā eius pater ꝑ plures annos tenue rat ꝛ possiderat pacifice ꝛ q̇ete recolli gendo fructus ꝛ alia faciēdo q̃ facere solēt viri dñi ꝛ possessores rerū suarū. Sʒ ipse Hieronym⁹ mortuo dicto pa-tre dicti Hannibalis ꝑ annos quatuor vel circa mouit liteʒ dicto Hānibali ꝛ habēs instrumētum publicū manu no tarij de emptiōe predicte possessionis fecit petitionē ꝛ libellum contra dictū Hānibalē in quo intētauit remidiū.c.

reintegranda.iiij.q.j.et.l.si coloni.J.de agrico.ꝛ cēsi.lib.xj.ꝛ petijt se reintegrari ad dictā possessionē:ꝛ petijt fruct⁹ pēdētes ꝛ perceptos ꝑ ipsum hannibalem ꝛ per eius patrem ꝛ pduxit suum instrumētū emptionis sue dicte possessionis:quo stāte cōparuit ipse hannibal ꝛ eius ꝓcurator negando predicta ꝛ dicendo se verum ꝛ legitimū dn̄m ꝛ possessorē dicte possessionis cui statutus fuit terminus ad probandum qui hannibal nunq̄ potuit quoquo modo inuenire instrumentum acquisitionis dicte possessionis:adeo q̄ nō poterat se iuuare q̄ non succūberet in dicta cā ꝛ quin perderet dictā possessionē ꝛ cōdemnaretur ad fruct⁹ perceptos iam pluribus annis. Tūc ego cōsultus sup huiusmodi causa ab ipso hānibale cōsiderās q̄ postq̄ non reperiebat aliqd̄ instrumentū acquisitionis dicte possessionis nec aliqua scriptura vidēs rem istam fore difficilis ꝓbationis ad fauorem ipsius hannibalis plura simul cumulaui ad fauorem suum tendentia: primo faciens fundamētum predictū: vcꝫ q̄ in his que sunt difficilis ꝓbationis admittit̄ probatio per cōiecturas: presumptiones : indicia ꝛ argumenta allegando iura superius adducta. Et postea dicebā q̄ ipse hannibal ex pluribꝰ presumebatur dn̄s dicte possessionis licet non inueniret instrumentum acquisitionis:qm̄ nō nocet amissio instrumētoꝝ si de iure possessoris aliter potest probari.l.longi temporis.et ibi Bald.ꝛ Ange.qui eam ita sumat.J.de prescrip.longi.tēpo.l.cū res.J.in hoc titu.cū simi. Et ad hoc dicēdū mouebar ex pluribus. Et primo qꝛ ipse hānibal possedit post mortem sui patris dictā suam possessionē pacifice ꝛ quiete per annos.xj.et pater suus ante ei⁹ mortē possederat illam pacifice ꝛ quiete per annos septem:ꝛ sic cōputato tempore vtriusq̄ possessiōis patris ꝛ filij fuit dicta possessio ab eis tēta et possessa per annos decē ꝛ octo.ꝛ sic eā prescripserūt cū sufficiant decē anni inter presentes ꝛ.xx.inter absentes:vt habetur in̄ stitu.de vsucap.in prin.ꝛ in.l.super longi.J.de prescrip.lon tēpo.cū simi.et dicitus hieronymus fuit semꝑ presens ꝛ tacens ergo per consequens acquisita est dicta possessio ꝑ prescriptionē ipsi hānibali. Nec habet obstare si dictum fuisset q̄ imo ipse hānibal nec eius pater insimul nec diuisim potuerunt dictā possessionē prescribere ex cursu dicti temporis dictorū.xviij.annorum:qꝛ fuerūt in mala fide cū nullum habuerint titulum:ꝛ sic prescriptio nō ꝓcedit per regulā malefidei possessor.de reg. iur.in.vj.cū simi.qꝛ respōderi potuisset qd̄ imo dictus hannibal habuit titulū aptum ad prescribendū qm̄ ipse reperiens patrem suum in possessione habuit iustam credulitatē iuridici tituli

317 q̄ tn̄ re vera nō suberat ꝛ error facti tātū ꝓdest quantū verus titulus habitus a nō dn̄o quo ad prescribēdum ſm gl.in.c.de quarta.extra de prescript.et in.c.cura.de iurepatro.ꝛ hāc partē firmat do.Feliū.in dicto.c.de quarta.in viij.col.vbi dicit hoc voluisse Egidiū bellamer.in dicisio.sua.ccccccv.inci. si appareat:et dn̄os de rota in titu.de prescript.in nouis.vbi ſm eum dicunt q̄ si appareat concessio episcopi narrans capitulū cōsensisse quod re vera nō cōsenserat iste iustus error facti inducit titulū putatiuū aptū ad prescri

318 bēdum.† Adducebā etiam famā de titulo patris ipsius hānibalis que erat in ciuitate q̄ pater ipsius emerat illaꝫ possessionem ab ipsismet de villis:que fama pluries peruenerat ad aures dicti hānibalis:que fama videtur sufficere ſm Bart.in.l.celsus.ff.de vsucap. quē refert ꝛ sequit̄ do.Feli.in dicto.c. de quarta.in.viij.colum.vbi etiam sub

319 dit qd̄ † imo dictū vnius legalis persone prebet iustam causam credendi ꝛ causandi titulum aptum ad prescribēdum ſm Bald.in.l.indicia.in penulti. colū.§.de rei vēdi.propter glo.vulgatam in.l.titio fundus.ff.de cōdi.ꝛ demon.ꝛ ibi alia quāplura ad ꝑdictoruꝫ corroborationē adducit ipse do.Feli. quem vide. Et subdit postea in proposito isto not.verbum se putare quod dict⁹ error facti excuset a restitutiōe fru

ctuum perceptorum ⁊ percipiendorū:
ad qđ allegat Ang.in.l.quecunqꝫ.in fi.
per glo.ibi.ff.de publicana.pro quo fa
ciunt dicta per Jmo.in.c.ad nostram.
in fi.de rebus eccle.nō alie.postea ipse
etiā pro hac parte adducit plura alia q̄
320 non refero breuitatis causa.¶†Mo⸗
uebar etiā a simili:nā quādo vtens ser
uitute habuisset titulū a domino queꝫ
nunc probare non potest testibus nec
instrumentis sed ad ipsum probādum
allegat pro coniectura tituli se vsum il
la seruitute domino sciente ⁊ patiente
x.vel.xx.annis tunc debet obtinere fm
Jnno.in.c.si diligenti.de prescrip.⁊ ibi
Abb.in.v.col.⁊ do.An.post Jnno.in.c.
peruenit.in.xj.char.de cēsi.et ibi Abb.
in.fi.⁊ glo.Bar.et do.Flo.in.l.seruitu⸗
tes.ff.de serui.⁊ Ang.de arc.in.§.eque.
insti.de acti.glo.Bar.Fulg.⁊.d.Flo.in
l.cum de in rem verso.ff.de vsur.Bar.⁊
Jmo.l.l.j.§.fi.ff.de aqua plu.arc.Bart.
in disputa.sua incip.quedam mulier.⁊
Pau.de ca.in.d.l.seruitutes.dicēs hāc
esse cōmunē opi.legistarū ⁊ canonista⸗
rum.quos omnes refert do.Feli.in.d.
c.de quarta.de prescrip.in prin.pe.col.
ver.fallit secundo ⁊c.vbi videas:⁊ idē
firmat Cepo.in caute.cir.incip.in pre⸗
321 scribenda.¶†Jtem adducebam etiā
Pau.de cast.in.l.fi.ff.pro suo.vbi dicit
no.hanc legem ad hoc:videlicet ꝙ ille
qui credit habere titulum cum nō ha⸗
beat:ita demū vsucapit si habet si cau⸗
sam credendi quod multū facit ad ꝓ⸗
positum nostrum.nam ipse Hannibal
habuit iustam causam credēdi patrem
suum habere titulum cum nō haberet
eo qꝛ ab ipso hoc audiuit ⁊ de hoc etiā
fama erat ⁊ reperuit patrem suū in pa
cifica possessione ergo prescripsit dictā
322 possessionem.†Facit etiam nam iu⸗
stus error habetur pro tit.Jta habetur
l.l.celsus.ff.de vsucapi.⁊ voluit.d.Ale
xan.in consil.suo.lxxiij.incip.punctus
talis est.in fi.ij.col.in.v.volu.ergo ipse
Hannibal iusto errore constitutus di⸗
citur habuisse titulum:et sic prescript.
323 ¶†Adducebam etiam magis in ter⸗
minis not.dictū Pau.de cast.in.l.pro⸗
prietatis dominium.in fi.J.in hoc titu.
vbi dixit ꝙ fama inducit iustā causam
credendi et sic titulū putatiuū aptū ad
prescribendū:⁊ allegat.d.l.celsus ꝙ di⸗
cit sic declarādū:puta si pater meus te
nuit ⁊ possedit aliquā rē nō tm̄ tempo⸗
re sufficiēti ad p̄scribēdū ego vero tan
quā heres eiꝰ cōtinuaui possessionē ꝑ
tp̄s sufficiens ad prescri.longo tēpore
cū titulo:tn̄ titulus ꝓ herede mihi nō
ꝓdest:qꝛ erā filius in potestate:vt.J.ꝓ
herede.l.nihil nec titulus ꝓ suo.vt ibi
no.in gl.sꝫ si allego titulū emptiōis qꝛ
pater meus emit ⁊ nō possum ꝓbare ti
tulū nisi per famā certe dat mihi iustā
causam credēdi q̄ adducit titulū puta⸗
tiuū iusto errore interueniēte q̇ tm̄ ꝓ⸗
dest q̄tū verus titulus:vt.l.non solū.§.
ꝙ vulgo.ff.de vsuca.Jta formaliter lo⸗
quitur ipse Pau.de ca.in.d.l.ꝓprieta⸗
tis dominium.in fi.J.in hoc ti.qđ vere
optime deseruit ꝓposito casui nec pos⸗
set magis in terminis loqui:ꝓ quibus
ēt optime faciūt dicta ꝑ eūdē Pau.de
324 ca.in.d.l.celsus.in.j.col.¶†Ad pre⸗
dicta etiā facit nā ad ꝓbādū sufficiētē
titulū putatiuū sufficit ꝓbare ꝙ pater
meus dixerit mihi se emisse talē fundū
licet in veritate nō emerit q̄uis alꝰs di
ctū patris mei tāq̄ dictū vnius tm̄ nō
faciat plenā fidē attamē sufficit ad in⸗
ducendū titulū putatiuū aptū ad scri⸗
bendū fm Bart.in.d.l.celsus.in.ij.col.
ff.de vsucap.⁊ Ange.in.l.super longi.J.
de lōgi.tēpo.prescrip.⁊.d.An.in.c.si di
ligēti.de prescrip.⁊ Bal.in.l.indicia.C.
de rei ven.⁊.d.Alex.eos referēs in ꝯsi.
suo.xlvij.incip.in causa et lite circa fi.
325 in.v.vol.¶†Jtem adducebā etiā do.
Alexā.post alios.in.l.j.post me.ff.eo.ꝑ
quē factū erit.vbi similr̄ inherēdo glo.
d.l.titio fundus.ff.de cōdi.⁊ demon.di
cit ꝙ dictū not.viri dicētis patrē meū
cui successi emisse talē funduꝫ inducit
iustissimā credulitatē vt ex ea causari
possit titulus sufficiēs ad prescribēdū
illū fundū.iuxta.l.celsus.ff.de arbi.ad
qđ adducit Bal.i.l.indicia.C.de rei vē
di.Joan.and.⁊ alios in.c.cura.de iure
patro.Bart.in.l.qui fundum.in.§.pro⸗
curator.ff.pro empto.⁊ not.ꝑ Bar.in.l.
de pupillo.l.§.si qs ipi ꝑtori.l.vij.q.ff.

de ope.no.nun.q̃s ad hoc adducit do.
Feli.in.c.cū cōtingat.in.iij.colū.de re-
scrip.¶Et ista adducebā ad docendū
de titulo dicte possessionis p parte di-
cti hānibalis.¶Item etiā circa eius
bonā fidē dicebat constare de bona fi-
de ipsi⁹ eoipso q̄ cōstabat q̄ lōgo tēpo-
re.x.annorū est usus re.i.ipso fundo:vt
not.Inno.in.c.ij.de in integ.resti.z Ar-
chi.in.c.j.de prescrip.in.vj.z Joā.and.
in addi.Specu.in titu.de teste.§.nunc
videndū. in addi.magna.in.iij.colum.
z Ange.in.l.pe.j.quib⁹ nō obstat long.
tempo.prescrip.z.d.An.in.c.cū eccle.
ad fi.de causa pos.z proprie.z in cōmē-
to.c.peruenit.de censi.z not.doct.in.c.
si diligenti.et in.c.fi.de prescrip.et do.
Alexan.referens predicta.in consi.suo
lxix.incipien.circa primum dubium.in
j.col.in.v.vol.p quo facit etiā.nam in
dubio bona fides presumit.c.cū olim.
z in.c.auditis.de prescrip.z voluit glo.
in.c.sanctorū.de prescri.¶Adducebā
etiā Barb.in not.cōsi.suo.xxxvij.incip.
viso puncto.in.vj.z.vij.col.in.iij.volu.
vbi in terminis decidit hāc questionē
ad fauorē dicti hannibalis ex plurib⁹
ibi deductis per eum que vide.Itē ad-
ducebam etiā no.verba Matth.in no.
suo.cxxv.incip.not.mirabilem doctri-
nam:vbi no.loquitur in proposito isto.
Et ista sunt q̄ in casu predicto vbi non
reperiebam aliquod instrumentū nec
aliquā scripturā ad fauorē dicti hāni-
balis z in re que erat difficilis pbatio-
nis volebā adducere:et etiā alia plura
in argu.adduxissem ad fauorem dicti
hannibalis nisi lis ipsa fuisset sopita z
concordata interuentu amicoꝝ.vt fuit
z sic nō fuit opus allegationibus.Attn
tencas menti predicta:q2 posset al's ca-
sus iste de facto contingere z predicta
possent prodesse ad multa q̄ oia volui
adducere in hac materia difficilis p-
326 batiōis z sic nō impertinēter.¶†Di-
co modo vlterius redeundo ad princi-
palem materiā pbationis q̄ alio etiā
modo inducitur probatio vcz eoipso q̄
nō probat contrariū.Ita dixit gloss.in
l.j.z.ij.j.de testa.mili.glo.in.l.ij.j.qui te-
sta facere pos.z glo.in.l.iij.§.de peti.he-
redi.z glos.in.l.j.j.de fide instru.et ini-
re aste fis.lib.x.tex.z glo.in.l.super ser-
uis.j.qui mili.pos.lib.xij.glo.in.l.si cre-
ditor.§.de pign.acti.glo.in.l.ij.§.de er-
rore aduoca.glo.in.l.in testō.j.de testa.
mili.glos.in.l.omnium.j.de testa.gloss.
in.l.maiorem.j.de fal.glo.in.l.cum de
indebito.ff.eo.de probat.glos.in.l.hi q̄
ad ciuilia.j.de appel.gl.in.c.j.§.si duo.
de pace tenenda.z glo.in.c.sanctorum.
de prescriptionibus.Ita dicunt predi-
cte gloss.Pro quibus facit glo.in.c.su-
per eo.de testib.cog.Sz quomodo hoc
intelligatur et procedat vcz probatur
eoipso q̄ non probatur contrariū.Di-
cas q̄ procedit in reo conuento regu-
lariter.nam si tu petis a me.x.que di-
cis mihi mutuasse si ego hoc nego z di-
co me nō esse debitorem tuum si tu nō
probas qd̄ asseris est probata assertio
mea et responsio mea eoipso q̄ tu non
probas contrarium.z sic istud qd̄ dictū
est probatur eoipso q̄ contrarium non
probat intelligit locum habere in reo
327 negante:vt supradixi.† Et ideo dixit
Bal.in.c.fi.extra codem.in ver.item q2
omnes zc.q̄ omnes negationes sunt
liquide iuris presumptione cū sint p-
bate eoipso q̄ nō probatur contrariuz:
hinc est q̄ dicimus q̄ actore non pro-
bante reus etiā si nihil probauerit de-
bet absolui.l.q̄ accusare.§.de edē.cum
vulga.q2 defensio sua intelligitur esse
probata eoipso q̄ contrarium nō pro-
betur.Posset etiam hoc procedere in
actore petente aliqd pro quo esset iu-
ris presumptio pro eo:nā similiter dici
posset q̄ intentio sua esset probata eo-
ipso q̄ contrarium non probatur:z hoc
propter glo.singularē.in.l.si tutor pe-
nitus.j.de pericu.tuto.z per not.dictū
d.An.in.c.dudū.extra de presum.in.j.
col.vbi dixit nota.z tene menti hoc di-
ctum meū quasi nonum q̄ impetrator
nō tenetur pbare z verificare oia con-
tenta in rescripto etiam si videant ex-
pressa in formas cōditionis p illis ha-
bet intentionem fundatam iuris pre-
sumptione sed onus probandi contra-
rium incumbit neganti vt ibi. quod
etiā dicit nota.Joan.and.in.c.j.de lit.

cōte.in.vj.ſed primꝰ intellectus eſt ve-
rior ⁊ magis cōmunis. De qua mate-
ria ſi vis latiꝰ videre vide Bart.in.d.l.
j.ſ.de fi.inſtr.⁊ iure aſte fiſ.lib.x.⁊ Lu.
ro.in.d.l.j.ſ.ꝺ teſta.mili.⁊ ibi.d.Alex.ꝺ.
⁊ eūdem.d.Alex.in.l.fi.in.j.colū.verſi.
iij.potes not.ſ.de collatio. ¶ Sum mo
do expeditus de omni genere ꝓbatio-
num. Reſtat ſolū pro expeditione pre-
ſentis repetitionis huius rubrice ad-
ducere in eiꝰ materia quedam not.di-
cta ⁊ quaſdā qōnes ideo attende. ¶ Et
primo ſcias ꝙ lz aliqñ actor vel reꝰ nō
habeant teſtes nec inſtrumēta nec ſcri
pturam priuatā nec finaliter aliquam
aliā probationē: attñ eſt etiā tali caſu
remedium pro eis vt poſſint probare
intentionē vel exceptionē ſuā. Et ſimi-
liter ſi habebant inſtrumentum qꝺ de-
perditū eſt vna cū originale: attñ etiam
iſto caſu eſt dare remediū ad ſuccurrē
dum eoꝝ indēnitati. Et circa primum
qñ actor vel reus nō habent teſtes vel
inſtrumēta ꝙ adhuc poſſint ꝓbare eo-
318 rum intentionē. † Remediū eſt ꝙ il-
le q̇ vult ꝓbare puta titius vult ꝓbare
ꝙ mutuauit ſeio centum ⁊ qñ ſibi mu-
tuauit nemo erat preſens q: cōfidit ſe
de eo nec curauit habere ſcriptam ſeu
apocā manu ſua nec aliā cautionem: ⁊
ipſe ſeius nō vult tale debitū confiteri
in preſentia alicuiꝰ: tūc em̄ ipſe titius
videns non habere aliquē modū pro-
bandi niſi per confeſſionem ipſius ſeij
debet conari ducere ipſum ſeium i ca-
mera ſua ⁊ hebere teſtes ſup lecto poſt
cortinam vel ſub lectica ⁊ tunc blādis
verbis loquendo ſecum finaliter deue
nire ad ſermonem ſui crediti: ⁊ ſibi di-
cere qñ vis mihi ſoluere illa centum q̄
tibi mutuaui vt tu ſcis ⁊ inſimul com-
miſceri plura verba blanda ⁊ hoc mo-
do faciliter ipſe ſeius credēs aliquem
non eſſe in illo loco niſi ipſe ⁊ titius cō
fitebitur debitum ſibi perſuadens qꝺ
talis ſua confeſſio ſibi nō habeat noce
re in aliquo cum credat illam probari
nō poſſe. ⁊ tunc audita eius confeſſiōe
tales teſtes poterunt examinari et de-
ponere qualiter ipſi audiuerūt talem
ſeium cōfitentē debitū titio: ⁊ promit-
tentem ſibi ſatiſfacere licet non vide-
rint eū ſed tñ eiꝰ loquelā habent notā
⁊ forte etiā ipſum loquentem viderunt
per rimulā: ⁊ hoc modo erit ꝓbata in-
tentio ipſius titij ⁊ valebit tale teſtimo
nium. Ita colligit̃ ex gl.q̄ communiter
ad hoc allegatur pro ſingu.in.l.ij.in.ſ.
idem labeo ait cū querit̃.in verbo au-
dierunt.ff.de aqua plu.arc.q̄ glo.vide-
329 tur velle q † valeat dictum teſtis de
auditu qñ paries vel cortina eſt in me-
dio inter teſtes ⁊ pſonā loquentem: qꝺ
etiā not.Bar.⁊ alij.in.d.ſ.labeo.⁊ Cy.
⁊ doc.in.l.ſi non ſpeciali.ſ.de teſta.⁊ vi
detur eſſe text.cū glo.in verbo auditu:
⁊ ibi doct.in.c.preterea.extra de teſti.
☞ (Et in materia teſtis de auditu ſcias
ꝙ lz talis teſtis nō ꝓbet tñ facit aliquā
preſumptio.ſm Alex.in conſi.cclxxxvj.
incip.in cauſa accuſationis.in.ij.colū.
⁊ in conſi.lxxvij.incip.in cauſa accuſa-
tionis.in.ij.colum. in fin.in.j.volumi.
330 † Et fundamētum doctorū in hoc vi-
det̃ eſſe: q: regulariter vz teſtimoniuz
de ſenſu auditus verboꝝ alteriꝰ qñ te
ſtis habet notā vocem loquētis lz per-
ſonam loquentē nō videat̃ vt habet̃ in
l.teſtium.cū aut̃.rogati ibi poſita.ſ.de
teſti.⁊ habet̃ in.c.teſtes.iij.q.ix.⁊ l.c.j.
xiiij.q.ij. Et hanc partē firmat Matth.
in not.ſuo.cxxxix.incip.not.ꝙ regula-
riter vz teſtimonium ⁊c. Itē hanc opi.
etiā tenēt doc.in.d.l.ſi non ſpeciali.et
331 in.d.c.preterea.de teſtibꝰ: vbi † dicunt
predictā gloſ.in.d.l.ij.in.ſ.item labeo.
habere locuz generaliter in omni caſu
excepto teſtō ⁊ excepta cauſa crimina
li ⁊ etiā excepto caſu in quo tractaret̃
de matrimonio ſeparando: q: in iſtis
tribus caſibꝰ teſtes debēt videre ⁊ in-
ſpicere perſonā loquētē: ⁊ in talibꝰ ca-
ſibus ſi aliqua cortina eſt in medio vel
aliquis paries inter teſtes ⁊ perſonā
loquētē nō valebit teſtimoniū eorum.
Ita etiā ꝯcludit rñdendo ad contraria
d.Bartho.cep.in cautela ſua.ccxxx.in-
cip.qñ quis nō pōt ⁊c.⁊ idem cōcludit
d.Feli.in.d.c.preterea.de quo etiā per
Abb.poſt Jo.an.⁊ alios.in.c.ij.de con-
ſue.in.j.col.vbi ponit' facti contingen-
tiam. Itē hanc partē tenuit Bald.in.l.

conuenticulā.in pe.col.ꝫ.de epiſ.⁊ cle.
⁊ Spec.in ti.de teſte.§.j.ver.q̇d ergo ſi
viro ⁊ muliere.et Cy.in.l.teſtiū.in.iiij.
332 q.j.de teſti.†Et ex hoc videmus ꝙ ce⸗
cus habens notā vocē ſemproniū pote
rit deponere qđ ꝯtraxit ſempronius cū
titio.Ita no.ex glo.⁊ hoc ibi volūt doc.
in aut.de heredi.et fal.in.§.ſi vero ab⸗
ſint.⁊ glo.in.d.c.teſtes.iiij.q.ix.⁊ Spec.
in tit.de teſte.§.j.verſi.ſed nunquid ce⸗
cus ⁊c.et Cy.in.d.l.teſtium.in.iiij.q.et
doc.in.c.cū cauſam.de teſti.de quo etiā
p.d.Feli.in.d.c.preterea.in fi.verbis đ
teſti.Item ꝙ valeat teſtimonium licet
paries vel cortina fuerit in medio in oī
bus caſibus preterꝙ̄ in tribus dictis
firmauit.d.Alex.in cōſi.ſuo.xxiiij.inci.
aduerſis ⁊c.in.iij.col.in.ij.vol.⁊ in ꝯſi.
cccxxiij.inci.in caſu predicto.in.ij.col.
Teneas mēti predicta q᷑ iſte eſt ſubti⸗
lis modus probandi q̇ faciliter poſſet
euenire in facto.Et ego atteſtor deū ꝙ
ał's ſuperioribus annis dū ego eſſem
capitaneus vallis lugani hunc caſum
habui in facto.Nā ibi erat quidā bon᷒
vir ſenio confectus q̇ toto quaſi tēpore
vite ſue docuerat pueros grāmaticā q̇
hn̄s vnā pediſſequā iuuenē ſilocaptā
aliquorū iuuenū ſubtili ingenio ⁊ aſtu
tia furto ſubtraxit ipſi magiſtro hero
ſuo.cclx.ducatos et illos dedit ſuis
amatorib᷒ quo ſtāte p.vj.annos poſtea
veniens dicta pediſſequa ad quandā
grauē infirmitatē ex qua credebat mo
ri ꝯfeſſa eſt peccata ſua cuidā fratri.ſ.
Frāciſci ⁊ narrauit ſibi feciſſe dictum
furtū:q̇ frater noluit eā abſoluere niſi
promitteret ſibi ꝙ ſi ſuperuiueret reſti
tueret dictas pecunias ipſi magiſtro
cui eas ſubtraxerat ⁊ tūc ipſa hoc ſibi
ꝓmiſit facere indubitāter ⁊ finita ꝯfeſ
ſione fecit ad ſe vocare dictū magiſtrū
⁊ ſibi ſoli in ſecreto reuelauit feciſſe ſi⸗
bi dictum furtū ⁊ ſibi promiſit oēs pe⸗
cunias ſibi furto ſubtractas reſtituere
poſtea vero reducta ad ſanitatē nedū
nō volebat dictas pecunias reſtituere:
ſed nec etiā dicto magiſtro volebat in
pn̄tia alicui᷒ confiteri ſe illas habuiſſe
ſed cū erat ſola cū dicto magiſtro ola
ſecū de plano cōfitebat̄. Vn̄ ille miſer
magiſter iā decrepite etatis veniēs ad
me ⁊ exponēs mihi hūc caſum ⁊ petēs
auxiliū ⁊ conſiliū motus quadam pie⸗
tate ſui dixi ꝙ deberet accipere tres
vel quatuor viros bone fame ⁊ eos du
cere in quodā ſuo camino vbi nō erat
lectica nec lectū nec aliq̇d aliud poſt
qđ aliq̇s poſſet ibi abſcondi ne illa pe⸗
diſſequa poſſet ſuſpicari aliquem eſſe
abſcōſum ⁊ ſic libere cōfiteret̄ ⁊ ꝙ ſu⸗
pra ſolarium dicti camini vbi vadit et
aſcendit ignis ⁊ fum᷒ faceret tot fora⸗
mina ꝙ illi homines poſſent ibi pone⸗
re caput vſ꜖ ad ſpatulas ⁊ eos audire
loquētes in dicta ſola vbi erāt ⁊ ꝙ hoc
mō ꝓbaretur confeſſio ſua:q̇ magiſter
ita fecit ⁊ blandis verbis inuitauit illā
pediſſequam ad prādium ſecū ⁊ ſum⸗
pto prandio incepit loqui de dictis pe
cunijs ⁊ illa confeſſa fuit tunc teſtes il
li dixerunt:bene nunc audiuimus cō⸗
feſſionē tuā adeo ꝙ illa perterrita au
diens illas voces ⁊ nō vidēs aliquas
perſonas valde contriſtata eſt ⁊ rogo⸗
uit illū magiſtrū vt nollet eā accuſare
nec manifeſtare:q᷑ infra paucos dies
faceret ipm cautū ⁊ ſecurū đ pecunijs
ſuis ⁊ ita fecit.Et iſtud fuit adeo verū
ſicut euangeliū.Ideo tene menti hūc
333 modū no.¶†Circa ſcđm caſum.ſ.qn̄
aliq̇s puta titius habet inſtr̄m alicui᷒
rei qđ deperditū eſt caſu vna cū origi⸗
nale an hoc caſu aliquo modo poſſit ei
ſuccurri:vt per hoc nō pereat ius ſuū:
in quo dicas ꝙ ſic.nam iſto caſu pote⸗
rit probari ſubſtantia ſeu tenor ipſius
inſtrumenti quo probato vna cū caſu
amiſſionis ipſius inſtr̄i conſequet̄ idē
quo ad probationē qđ conſecutus fuiſ
ſet ſi oſtendiſſet ipſum inſtr̄m.Et iſtud
nō ſolū h᷒ locū in ſimplicib᷒ inſtrumē
tis ſed etiā h᷒ locū in teſtamētis caſu
334 perditis.†Nā tunc ſufficit ꝙ duo de
illis q̇ interfuerūt tp̄e cōfecti teſtamē⸗
ti deponāt teſtm̄ fuiſſe factū.Ita ſingu
lariter ⁊ mirabiliter dixit Bald.in.l.te⸗
ſtium.in.ij.colū.in ver.vlti.not.j.de te
ſti.qđ dictū ꝓ notabili refert et ſequit̄
do.Alex.in.l.ij.in.§.diu᷒.ff.de iure fi.⁊
in.l.ſi vnus.poſt princi.j.de teſta.et in
l.ij.ante fi.j.de bo.poſ.ſm tab.et Sali.

in.d.l.testium. Pro quo dicto faciunt que dixit do.Alexã.in consil.suo.xlvij. incipiẽ. abunde ⁊c.in prin.ij.col.in.ij. volu.(Unde Jas.in repe.l.admonendi.in.lxxv.col. ff.de iureiur.) Et hanc partẽ etiã firmat Bal.in.c.j.in.§.si enĩ duo.in.j.col. versi.not.ꝙ licet.in titu. q̃d sit inuestitura.pro quo etiã faciunt dicta per Bal.in.c.j.§.sacramẽtum.in iij.colũ.ver.sed tunc ego quero.de con sue.rec.feud.⁊ facit etiam quod voluit Bar.in.l.sicut iniquum.j.de fide instr. vbi dixit ꝙ si probaẽ instrumentorum amissio ⁊ tenor eius et veritas eorũ q̃ ibi cõtinebãtur tunc sufficit ⁊ facit plenam fidem ⁊ tales testes faciũt plenã fidem ac si instrumentũ produceret in casibus in quibus scriptura requirit. allegat.l. testium.in fi.j.de testib. et.l. emancipatione.j.de fide instr.⁊ idem etiã dixit Bar.in.l.ij.in.§.diuus.in fin. ff.de iure fis.⁊ in auẽ.si q̃s in aliquo.in ij.colum.S.de eden.⁊ idem tenet Joã. de imo.in.c.j.in fine.de fide instru.de quo etiam per Bal.⁊ Sali.in.d.l.sicut iniquũ.⁊ per Ang.in.d.l.ij.in.§.diuus. 335 de iure fis.† Et istis addi potest q̃d voluit Bar.in.l.j.in pe.colũ.ff.si cert.pet. vbi in effectu cõcludit ꝙ vbi scriptura est de substantia probationis ꝙ actus probari põt per duos testes probando amissionem seu casum amissionis scripture.pro quo est text.et ibi volunt do cto.in.c.sicut. extra de re iud.Et faciũt etiã dicta per Bal.in c.j.in titu.quot testes sint necessarij.in vlt.colũ.vbi dixit ꝙ si sñia fuit lata in scriptis et perdita sit scriptura casu fortuito poterit ꝓbari eius tenor ⁊ amissio per testes per.l. quoniã.S.de hereticis.dũmodo testes sint legitimi ⁊ solennes.vt etiã tenet Bar.in dictis locis:et idẽ voluit Aluarotus.in.d.c.j.Et faciunt dicta p Barto.in.l.j.in.§.sufficit.ff.de sm tab. vbi dicit ꝙ appellatio in scriptis interposita si est perdita potest probari per testes. per text.ibi.et in.d. l.testium. 336 † Et dixit Bald.in.l.si veritas.in.j. colum.j.de fideicom.ꝙ si instrumentũ est rasum potest per viuam vocem testium corroborari. de quo etiam per eum in.l.fi.in.iij.colũ.versi.sed quid si scriptura.co.ti.Et facit q̃d voluit Bal. in.l.isti quidẽ.§.j.ff.q̃d met.causa.vbi dixit ꝙ cũ q̃dã mulier haberet instrm̃ dotale q̃d perierat incendio ꝙ ipse rñ dit in facto oportere vt probaret nõ solũ incẽdio ipm amisisse s; etiã quãtitatẽ dotis p testes deponẽtes de tenore instrumẽti.Et faciũt etiã dicta p Spe. in ti.de instru.edic.in.§.restat.in versi. illud quoq;.⁊ per Bal.in.l.emancipa- 337 tione.in prin.j.de fide instru.vbi † dicit ꝙ si scriptura actorũ est perdita ꝙ põt probari per testes.Et faciũt dicta per Domi.de.s.Gemi. in.c.ij. liiij.dist. vbi dixit ꝙ si seruus perdidit chartã sue libertatis põt probare eius tenorem ⁊ amissionẽ per testes nisi in casu l.si de possessione.j.in hoc tit.Et dixit Specu.in titu.de leg.§.superest.versi. q̃d si legationis litere ⁊c.quod non sufficit probare amissionem literarũ legationis sed debet probari earum tenor ⁊ sinceritas.Et faciunt dicta per Abb. in.c.ij.versus fi.extra eo.de proba.vbi dixit ꝙ si statutum vel consuetudo requirit debitũ probari per scripturã si instrumentũ fuit cõfectum ⁊ perditum põt probari per testes.allegat not.in d.l.testium.de quibus omnibus vide latissime per do. Felin.in.d.c.sicut.in j.col.cum sex col.ibi sequẽtibus.de re iudi.vbi latissime vltra oẽs loquitur 338 in hac materia.† Et inter cetera ponit not.verbum ibi in versi.prima declaratio ⁊c.vbi dicit ꝙ q̃uis ita prosit dicta ꝓductio testiũ sicut instrumẽtũ: tñ in vnũ differunt:q̃m vbi constat de instrumento solũ ex dictis testiũ tunc nõ concurret beneficiũ summarie cognitionis ⁊ celeris expeditionis datũ instrumento a lege vel a statuto alleg. Bart.in.l.j.in prin.⁊ clari⁹ in fin.ff.de his q̃ in test.delẽ.volẽs q̃d si ꝑditũ est instrm̃ guarẽtigie l; debitũ possit peti p modum libelli nõ tñ poterit peti execu tio instri ex forma statuti.Et ideo in proposito instrm̃ probatũ per testes de amissione deponẽtes nõ habet executionẽ ita paratã sicut haberet ipm instrumentum:q; hoc casu requiritur

libellus fm Pau.de cast.in.d.l.j.ad fi.
versi.hic sunt due glo.rc.r in.l.nostra.
ad fi.j.de testa.Ita dicit.d.Feli.in.d.c.
sicut.in.iij.col.versi.pria declaratio rc.
de re iudic.vbi pro istis adducit plu-
res r plures doctrinas singulares plu
rium doctorum.quas per te videas si-
ne alia relatione mea hic:sz vltra ipm
d.Feli.vbi.s.r alios in hac materia lo
quétes videas tu glo.in.l.fi.in princi.
in verbo deperditum.r ibi Barto.j.de
iur.emphi.r.gl.in.c.nobilissim9.xcvij.
distin.r gl.in.cle.j.in.§.certum.in ver-
bo compellédos.de vsur.r.d.Bartho.
cepo.in cautela sua.cxlix.incip.regula
est rc.(Vide in simili Pet.de anc.in
cōsil.suo.ccclj.inci.in qōne predicta in
339 fi.verbis)†Et adde etiā hic Guil.de
cu.i.l.j.§.an vero heredi.ff.de edé.vbi
dicit quod licet post didicita testificata
non possunt amplius testes produci.
aut.at qui semel.cuz si.j.eo.tñ fallit ni
si post didicita testificata attestationis
essent perdite quia iterum testes debe
bunt examinari:et hoc etiam not.in.c.
fraternitatis.de testi.per tex.in.c.fi.de
probat.quod etiā voluit Spec.in titu.
de probationi.in.§.satis vtiliter.versi.
sed quid si testibus.pro quo faciūt que
not.in.c.pe.et fin.de fide instru.et in.c.
340 dudū.de cōuersione coniug.¶†Ité
scias qd cautq9 debet esse ille qui vult
per testes probare scripturaz seu teno
rem instrumenti amissi:vt in.c.ponat
diem et locum instruméti:qr illa sunt
de substantia instrumenti.c.quoniam
contra.extra eodem.c.Abb.sane.de re
iudica.in.vj.et in aut.vt preponatur
nomen imperato.in rubro r nigro.Ita
notanter dixit Ioan.and.in dicto.c.cū
olim.de priuileg.et ibi dominus Ant.
post eum:quos refert r sequitur domi
nus Alexan.in consilio suo.cxcv.inci-
pien.viso testamento.in tertia colum.
vbi subdit q hoc casu est etiaz necesse
q testes probét q scriptura priuilegū
seu instruméti erat absq aliquo vitio:
vt dicit nota.in.d.c.cum olim.de pri-
uileg.Item quia vt dixi quando instru
mentum est perditū potest probari te-
nor pbato casu amissiōis:vt dixi.atta-
men scias q hoc casu nō sufficit quod
testes dicant se credere quod sit perdi
tum ipsum instrumentum.sed debent
affirmatiue loqui fm dominum Card.
in consi.suo.xxvij.incipien.in causa et
questione excellentissimi rc.quem re-
fert r sequit.d.Feli.in.d.c.sicut.in.vij.
colum.in fi.in ver.septima declaratio.
341 ¶†Ité ego etiā vltra do.Alexā r do.
Feli.dicebā vnum aliud forte notabi-
lius:videlicet q casu quo ex forma sta
tuti instruméta deberent celebrari co
ram aliquibus cum interuentu aliqua
rum personarū ad eorū validitatez:vt
cōmuniter sunt statuta per Italiam q
tunc si deperditū sit aliquod instrumé
tum nedū requireretur q testes depo-
nant q instrumétū erat sine vitio.Itez
q habebat talem dié r locū.Item q te
stes affirmatiue deponāt de amissio-
ne r nō de credulitate vt dixi.sed etiaz
erit necesse q tales testes examinétur
et deponant corā illis personis r cū il
lis solénitatibus corā quibus r cū qui
bus ex forma statuti debebat fieri in-
strumétū alias ex depositiōibus dicto
rum testiū nō resultabit probatio que
equiparetur instruméto et que habeat
vim instrumenti cū tales testes subro-
gentur loco ipsius instruméti ideo me
rito debent sapere naturaz illius:r ad
hoc dicendū moueor primo per illam
regulam vcz q subrogatus debet sa-
pere naturā eius in cuius locū subro-
gatur.l.si eū.§.qui iniuriarū.ff.si quis
cautio.l.filie.§.titia.ff.de cōditio.r de-
mon.l.si donate.§.si spōsus.ff.de dona
tio.inter virū et vxo.l.parabolaz.s.de
342 epi.r cle.cum si.¶†Moueor etiā ex
singulari doctrina do.Io.bap.de san.
Seuerino in repe.sua aut.sacramenta
puberum.s.si aduer.vendi.vbi dixit q
stante statuto q contractus minorum
non valeāt nisi fiāt in presentia r cum
cōsensu cōsanguineorū si fiat vel consti
tuatur cū dicta solénitate per minorez
aliquis procurator ad cōtrahendū pu-
ta ad vendendū nomine ipsius mino-
ris certe ille procurator dum cōtrahet
debebit seruare eandé solénitaté quā
seruare deberet ille minor pncipalis

ipse contraheret. Ita dixit ipse in dicta
aut. sacra puberum. vbi plura pro hoc
allegat ⁊ dicit ꝙ ita cõsuluerũt in que
stione de facto multi illustres doc. ⁊ di
cit etiã qđ multi doct. erant credentes
sufficere ꝙ dicta solẽnitas esset serua
ta tpe cõstituti pcuratoris. Et istud idẽ
in terminis dixit idem do. Ioã. bap. in
repe. l. cunctos populos. in. xv. char. in
iiij. colũ. C. de sum. tri. et fi. catho. vsi. et
predictis accedũt ⁊c. ⁊ idẽ dixit domi.
Bertho. Soci. in cõsi. suo. cxij. inci. mul
tum abũde. in ver. postremo moueor.
¶ Sed vltra adducta per eos ego pro
hoc dicto dico ꝙ optie facit dictũ Bal.
in. l. si puellã. C. si manci. ita fuerit alie.
vbi dixit qđ si testator mãdauit execu-
tori sui testamenti vt distribuat bona
sua in pauperes fm cõsiliũ guardiani
s. Frãcisci mõ propter negligẽtiã exe-
cutoris eps loci succedit i locũ execu-
toris: vt habetur in. l. nulli. C. de epis. ⁊
cle. an tũc episcop⁹ teneatur sequi for-
mam a testatore datam sequendi cõsi-
liũ guardiani: ⁊ dicit ꝙ sic. quia licet
sit recessum a persona non tñ est reces
sum a forma. de quo lati⁹ per Barba.
in. c. cũ dilecta. in. viij. char. de rescrip.
de quibus omnibus latius dixi in sin-
gu. meo. clv. incip. subrogatus sapit na
343 turã. † Et faciũt etiam ad predicta in
ar. tñ que dixit Bal. in rub. extra de p-
cur. in. j. colũ. versi. sed an sicut ⁊c. q̃ ola
depẽdẽt ⁊ procedũt a dicta regula. s. ꝙ
subrogat⁹ debet sapere naturã ei⁹ ppt
quã: licet extra ppositũ nrm dixit Bal.
not. verbum in. d. l. parabolã. ar. illius
tex. C. de epis. ⁊ cle. qđ dictũ refert ⁊ ap
probat. d. Feli. in. c. j. in pe. col. de sum.
trini. (Et. d. Alexã. in. l. j. §. hec actio.
ff. si qs testa. liber esse ius. fue. ⁊ do. Jas.
in §. fuerat. in. ij. colũ. instit. de actio. et
Corse. in not. suo in verbo consilium.)
Nam dicit ibi Bal. ꝙ ille text. est cõtra
assessores regni qui qñ reuertuntur do
mum in locum suum subrogant vnum
de aduocatis qui sunt de eadem pro-
uincia qui nõ possunt subrogari q: nõ
possent esse principales: ⁊ per hoc dicit
ꝙ gesta per eũ sunt nulla: ⁊ per illã do-
ctrinã Bal. proximis superioribus die
bus cõsultus respõdi ꝙ omnia gesta a
quodã laico mero substituto a quodã
prelato erant nulla q: nõ poterat sub-
rogari loco ipsi⁹ prelati in tali officio
ecclesiastico. vide tamen q̃ dixi. C. pri-
me in precedenti cõsi. in versic. ⁊ inter
cetera ponit not. verbũ. (Et vide que
addidit Bald. in. d. l. parabolam. ¶ Et
in materia illius regule ꝙ subrogatus
debet sapere naturã ⁊c. vide in contra
riũ not. verbũ Bal. in aut. habita. in. v.
col. ver. Itẽ si pena est imposita ingre-
344 dicti ⁊c. C. ne fili. pro patre.) ¶ † Re-
deundo modo ad primũ ppositũ mo-
uebar etiã vltra predicta. Nam eadem
solẽnitas requiritur in actu substitu-
to fiẽdo q̃ requirebatur in primo actu
iam facto cui secundus actus subroga
tur. Et hoc patet in pluribus: patet eñ
345 in testamẽto: † nam eadem solẽnitas
requiritur in mutatiõe testamenti que
requiritur in eius cõfectiõe. l. heredes
palam. §. si quid post. ff. de testa. ⁊ habe
tur in. l. cũ pponeretur. ff. de lega. ij. ⁊
in. l. sancim⁹. C. de testa. ⁊ voluit Petr.
de anch. in cõsi. suo. cccxxxviij. inci. de
efficacia ⁊c. l. j. col. circa mediũ. ⁊ Bal.
in. l. questionẽ. in pe. col. C. de fideicõ. et
Bal. in. c. si quis feudũ. circa prin. ff. de
inuesti. inter dñm ⁊ vasal. lis oriatur: ⁊
idem ipse dixit in. l. quoties. §. j. versic.
iij. not. ⁊c. ff. de heredi. instit. ⁊ in. l. ij. in
ij. col. C. de bo. pos. fm tab. ⁊ in. l. errore.
in. j. colũ. de testa. in qb⁹ locis allegat
d. l. cum pponebatur. ff. de lega. ij. pro
sing. ⁊ idem voluit ipse Bald. in. l. fi. in
pe. col. C. de edĩ. ⁊. d. Feli. in. c. cum ac-
cessissent. in. ij. col. in fin. de cõstitu. vbi
etiam p hoc allegat glo. in. c. q̃uis. de
pactis. in. vj. ⁊ idem voluit. d. Alexã. in
cõsi. suo. cxl. incip. super testamẽto ⁊c.
in. ij. col. in. s. volu. p quibus omnibus
346 facit. † Nã illa solẽnitas que requi-
ritur in legato ad pias causas requiri
tur etiã in adimendo ipsum legatum
ad pias causas: vnde sicut valet legatũ
factum corã duobus testibus ad pias
causas: ita ademptio eiusdẽ legati po
test fieri coram duobus testibus. fm
Car. in. c. relatum. el. j. de testa. quẽ ibi
sequitur Ioan. de imo. quos refert ⁊ se

quitur.d.Alex.in cõsi.suo.ccviij.incip. statutis accurate.in pe.col.in.ij.volu.
547 ¶†Et facit etiam pro istis quod vo≠luit Lud.ro.in cõsi.suo.lxv.incipi.viso themate.post princi.vbi dicit q eadez solẽnitas que requiritur i celebratiõe actus requirit in eius reuocatione:al legat.d.l.heres palã.§.sed quid si post. z.l.puelle.ff.de sponsa.z.l.nuptie.ff.de ritu.nuptia.z.l.si vt ppõis.j.de nup. et hoc dicit not.Bald.in.l.omnium.j. de testa,z in tit.de pace constan.in glo. super verbo nos romanorum.z in.l.ex placito.j.de rerũ permuta.licet cõtra predicta faciat dictum Guil.de cu.quẽ ibi refert z sequitur Ange.in.l.non sta tiz.ff.de peculio.vbi dicit q si pater cõ sensit filio vt donaret causa mortis qd tamen sola voluntate patris reuocat talis donatio.Item ad primum propo situm facit quod dixit Lu.ro.in consil. suo.xij.inci.viso facto.circa finem.vbi dixit qd ea solennitas que requiritur in contractu principali requiritur in ei9 ratificatione:z allegat.d.l.si vt pro≠ponis:et.d.l. nuptie.et not.per Inno. in.c.cum dilecti.de empti.et vendit.et Ioan. andr.in.c.cum laicis.de rebus eccl.non alie.quod etiã voluit.d.Lau. calca.in cõsi.suo.lvj.incip.in causa do mine.zc.in.iij.col.Pro quibus etiã fa ciunt dicta per eundẽ Lu.ro.in consil. cxvj.incip.visis necessariis.circa prin. z faciũt dicta p.d. Feli.in.c.accedens. el.j.in.iij.col.vt lite non cõtesta.vbi di≠cit q eadem solennitas requiritur in reintegratione que fuit necessaria in≠confectione.Et dixit Bald.in.l.j. §.si aduers.trãsact.q sicut in contrahẽdo requiritur decretũ:ita in distrahendo.
548 ¶†Et dixit ipe Bal.in.c.j.in.iij.col. ver.z not.qd per instrumentũ zc.in tit. quid sit inuestitura q per instrumẽtuz sit inuestitura et per eius incisionẽ fit disuestitura allega:.l.j.j.de dona.et.l. ab emptione.ff.de pac.pro quibus om nibus etiam faciunt.l.nihil tam natu≠rale.ff.de regu.iur.z autẽti.econtra.j. de repudiis.z faciunt dicta per Alexã. in rub.ff.de acqui.pos.z in.l.inter stipu lantem.in.§.sacramenta.in.j.co.lff.de verb.obli.z per.d.Feli.in.c.edoceri.in vj.colũ.§.nõ obstabat predictis.extra de rescrip.Itẽ facit z qd voluit.d.Alex. in cõsi.suo.lxxxj.incip.reuocatur in du biũ.in.j.col.in.v.vo.vbi dixit q queãd modum a principio in cõpromisso fa≠ciendo requiritur consensus vtriusq partis facientis compromissum dissol uenã.ita ad ipsum cõpromissum requi≠
549 ritur cõsensus vtriusq partis.†Et dixit Bal.in consi.suo.cclxxxviij.incip. viso statuto.in.ij.vol.q solẽnitas reqsi ta in faciẽdis cõpromissis requiritur etiã in propagatiõe ipsius cõpromissi: de quo etiã aliquid per Ioã.de imo.in consi.suo.xj.inci.in casu zc.Ita modo ex predictis concludo q quãdo est de≠perditũ instrumẽtũ qd fieri debuit ex forma statuti seruata certa solẽnitate: qd si examinãdi sunt testes circa ipm instrumẽtũ qui habeant operari idem qd illud instrumẽtũ.vt dixi.s.debebũt seruari dicte solẽnitates in examina≠tiõe ipsorũ testiũ q erãt seruãde in cõfe ctione dicti instrumenti cui testes sub≠rogantur.Tene mẽti quia in cõtingen tia facti posset tibi facere honorẽ z vti litatẽ nõ modicã apud doctos et apud
550 eruditos zc.¶†Scias etiã vltra pre dicta circa hãc materiã p[illegible]ationũ q probatiões debẽt esse certe z debẽt de necessitate cõcludere alias nõ probãt nec operãtur effectũ probationũ.imo si non concludunt sed sint dubie et in≠certe semper interpretãtur contra pro ducẽtem.gl.est no.in.c.in presentia.in ver.verbum dubiũ.z ibi per omnes.ex tra eo.z habetur in.l.si quis intẽtione ambigua.ff.de iudi.z in.l.inter stipulã tem.§.j.ff.de verb.obli.cum si.Et ideo dixit singu.verbum Ang.in.l.postq.ff. de peti.here.in fi.se semel euasisse quẽ dam accusatum de rapina a pena:quia testes dixerunt se fuisse presentes rapi ne et interrogati in causa scientie dixe rũt quia viderũt rem auferri de mani bus accusantis per accusatum.nã per hoc non probatur rapina:z hoc per gl. ibi in verbo abstulisset.q vult q verbũ auferre habeat duplex significatũ.s.cũ violẽtia z sine.Cum ergo verba illa te

stium q̄ viderint rem auferri de mani bus accusantis ꝑ accusatū possint intelligi cū violētia ꝛ sine ꝛ sic sint dubia ꝛ incerta debent interpretari ꝫ ipsum accusantē producentē fm Ange.ibi qđ est no.† Pro quo dicto facit etiā quod voluit Bart.in.l.ij.§.j.in fine.ff.de duo. reis:vbi dixit q̄ si accusat titi⁹ q̄ cognouit seiā violēter:tūc an ↄdēnari debeat etiā si testes ꝑducti cōtra eū dicāt ꝛ affirmēt illā fuisse cognitā violēter et dicit nō videri ꝑbatā violētiā cum illud ꝟbū violenter possit intelligi actiue et passiue vcꝫ q̄ titius intulerit violentiā ipsi mulieri:ꝛ etiā pōt intelligi q̄ mulier itulerit violētiā ipsi titio ꝑpter qđ illā violēter cognouit.Ideo ex tali probatiōe dubia nō debebit condēnari.Et idē firmat ipse Bart.in.l.si vxor.in.§.si qs vxori.ff.de adulte.ꝛ Bart.in.l.si ita scriptū.ff.de manu.testamēto.ꝛ Bar.in l.filiusf.ff.de testa.ꝛ Matthe.in no.suo cij.ꝛ Abb.in.c.dudū.in vlti.col.de elec. pro quib⁹ est gl.vnica ꝛ singularis fm Ange.ibi in.l.vnica.in ꝟbo desponsatā.j.de rap.virgi.quam Bar.nec ceteri allegāt ad hoc.Pro quib⁹ etiā optime faciunt dicta per Jo.an.in addi.Spec. in rub.de coha.cle.ꝛ mulie.vbi dicit se mel fuisse deuolutā causam Rome de qua curia satis habuit solatium.Nam erāt duo electi ꝛ vnus opponebat contra alium q̄ tenebat cōcubinā publice ille respōdēdo negauit arguebat de ꝑiurio ꝛ per testes fuit ꝑbatū q̄ ipse tenuit concubinam:ipse aūt replicauit q̄ imo cōcubina retinuit ipsum in domo sua ꝛ sibi fecit expēsas ꝛ ita euasit periculum:pro quibus etiam faciunt que adduxi in singu.meo.cclxvij.incip.dubia probatio ꝛc.¶ †Et faciūt etiā dicta per Bart.in.l.de minore.§.plurib. in penul.colum.versicu.quero quid si testis ꝛc.ff.de questio.vbi dixit q̄ si testis productus ad probādū famam dicit se audiuisse a populo et non dicit a quo populo nō ꝑbat quē esse infamatū hic quia ꝑbatio nō concludit:ꝛ allegat tex.in.d.c.in pñtia.Et dixit Ray.de fo.in.l.si nō sunt.in.§.pe.ff.de auro et argē.leg.q̄ si sit processus qđ talis percussit talem cum lapillo vel cū lapide ꝛ aliter nō declaratur irritabitur processus q: est lapis apt⁹ ad ledēdū ꝛ ad nō ledēdū.ꝑ glo.in.l.j.§.de erro.cal.Et dixit Inno.in.c.dudū.el.ij.de elect.q̄ si excipiēs ↄtra electū ꝑbat eū esse venatorē nō obtinebit q: interpretabitur q̄ hoc faciebat licite causa recreationis iuxta no.in.c.j.de cle.vena.ꝛ si ꝑbabit eum irascibilē interpretabit̄ q̄ ex iusta causa irascatur:qđ multū not.d.Anto. ibi et ēt Abb.Et dixit Car.in repe.c.ꝑ pēdimus.in fi.de snia excōmu.q̄ si volens ꝑbare quē excōicatū probat q̄ fecit se absolui nō obtinebit q: potuit petisse absolutionē ad cautelam.Et dixit Abb.in.c.veniēs.el.ij.de despō.impu. q̄ si volēs probare matrimoniū ꝑbat sponsalia ꝛ copulā non obtinebit:quia pōt esse q̄ copula precessit spōsalia.Et dixit Gemi.in.c.ↄsilia.xvij.dist.q̄ si testes dicūt testatorem fuisse insanū non probant:quia quedam est insania non regulata iure positiuo:vt in illo tex.ibi sacerdotes insanissimi ꝛc.ꝛ est insania carens recti iudicij ꝛ intellect⁹:ꝛ ideo nō cōcludit.Et dixit ipse Pet.de anch. in cōsi.suo.xlvij.incip.pro clariori q̄ volēs ꝑbare homicidiū:ꝛ ꝑbat quē fuisse bannitum tanq̄ homicidam non obtinebit:quia potuit esse bannitus propter contumaciam.¶ †Et facit no.dictū Bart.in.l.si tertius.in fi.ff.de aqua plu.arcē.vbi dixit q̄ accusans homines alicuius ville quia nō ceperūt malefactores fm statutū si hoc probat nō obtinebit q: oportebat probare q̄ erāt habiles ad capiēdū cum quia forte ibi non erant nisi mulieres:pueri ꝛ infirmi et similes:et ideo dicit Paul.de castro in dicta.l.si tertius.in fine.q̄ si volens rescindere contractum minoris vel mulieris quia proximi non consenserunt et hoc probat non obtinebit: quia potest esse q̄ illi proximi erant inhabiles puta infames vel furiosi.Et dixit Bald.in.l.vnica.in.iiij.colum.j.de confes.q̄ si miles se excusat ab homicidio quia dicat se fecisse ad defensionem et probet hoc non tamen obtinebit q: potuit esse q̄ defensio nō fuit ne

cessaria:& ideo debuit dicere ad defen
sionē necessariā per.c.significasti.el.j.
de homici.Et faciunt etiā q̄ plura no
ta.dicta in hoc proposito per.d.Feli.in
c.super his.in.ix.co.de accusa.& in.d.c.
In presentia.in.vij.colū.vbi ponit etiā
ad predicta plures no.limitationes et
restrictiōes & ad hāc regulā.s.q dubia
& incerta probatio non releuat proban
tem:vbi omnino videas q̄n singulariter
loquit:& vide eū etiā in.d.c.in p̄sentia.
in.vj.col.ver.sed aduerte &c.vbi etiam
no.loquit more solito.Et sic ex omnibus
supradictis satis pz q dubia & incerta
probatio nō releuat probātē regulariter:
sed imo facit eū succūbere nec mirum
354 †q̄m incertitudo seu dubietas regula
riter loquēdo vitiat oēz actū & oēm dis
positionē:vt in.l.cum duo.et ibi glos.
magistra.ff.de in diē adiectio.& p Bar.
no.loquētē in.l.quidā.ff.de reb.dub.et
alīs dixi satis late in.l.a vobis quoqz.
ff.de annu.leg.q̄ hic recensere nō cura
bā nec putabā:attamē precibus & sum
ma instantia plurium scholarium qui
apud me insteterunt magno rogatu vt
illa circa hanc materiam dubietatis &
incertitudinis hic adducerē volēs eis
vt doctorib⁹ cōuenit & quasi necesse est
morez gerere nuper decreui ea omnia
hic adducere & valde meliori ordine q̄
adduxerim in.d.l.a vobis quoqz.nec ēt
erit impertinēs in hac materia proba
tiōis.Attende igitur.¶Dico enim q
incertitudo seu dubietas vitiat regula
riter probationē: vt.s.satis ostensum.
Qd tamē nō procedit indistincte in pro
batiōe fienda per testes:nā lz testes de
ponāt alternatiue & sic incerte attamē
probāt eorū verba si ad vnū effectū tē
355 dūt.†Et ideo si accuso titiū q interfe
cit hominem & testes deponūt alternatiue
vcz q eū occidit cū gladio vel cū clauo
lz videātur incerte & ambigue depone
re tñ quia vterqz intellectus tendit ad
maleficiū & ꝯcludit maleficiū tale con
dictū habet p probatione certa:ita sin
gulariter dixit.d.Alex.in.l.inter stipu
lantē.§.j.ff.de verb.obli.qd dictū p no.
refert et sequit.d.Feli.in.c.ex parte.in
viij.col.in vers.ex quo dicto.de rescrip.

de quo lati⁹ dixi in sing.meo.ccvj.incip.
☞ incertitudo.(Uide Ang.i.l.si his cūt.
ff.quēadmodū serui.amit.& hāc doctri
nam refert & seqtur Jas.in.l.dedi.in.j.
356 col.ff.de cōdi.ob causam.)†Pro quis
bus facit quod dicim⁹ videlicet quod
licet testes singulares non probent:vt
habetur in.l.ob carmē.§.fi.ff.de testi.&
in.l.qui falsa vel varia.eo.titu.& in.c.li
cet causam.de proba.cum vulga.tamē
hoc est verū quādo testes sunt singula
res in effectu rei & nō in verbis:si autē
sunt concordes in effectu rei licet sint
discordes & singulares in verbis tamē
optime probant.Ita probat tex.not.in
l.qui sententiā.j.de pe.& in.c.nihil.de
verbo.signi.& voluit glos.in.c.dudum.
de conuersio.cōiuga.& glo.in.c.cum ec
clesia sutrina.in verbo vacillasse.d cau
sa.pos.& proprie.& glo.in.d.l.qui senten
tiam.& ibi Bald.& in.c.cum causam.in
j.colum.extra de pba.& in.l.de quib⁹.
ff.de legi.& Bald.in.l.testium.in.v.col.
j.de testi.& in rub.de contro.inuesti.in
prin.& in.c.cū dilectus.in.iij.colum.de
consue.& Bald.in.l.illa institutio.in fi.
ff.de heredi.institu.et in.l.opera.j.qui
accusa.nō pos.& Bal.in.l.verbum vo
lo.j.de fideicō.in fi.& Bal.in.l.amplio
rem.in.§.j.j.de appella.& Bald.in.l.j.
j.de testa.& Barto.in.l.iij.§.j.ff.de testi.
& do.Anto.in.d.c.cum ecclesia sutri.et
in.c.quoniam in plerisqz.de offic.ordi.
& Ang.in.l.si quis.§.j.ff.de edē.& Spe
cu.in titu.de teste.§.nunc tractandum.
ver.cautiorem quoqz.do.Ant.in.c.ni
hil.de verbo.signi.Imo.an.d.l.illa in
stitutio.& Barto.in.l.eos.circa mediū.
ff.de fal.Bald.& Joan.de imo.in.l.his
verbis.§.fi.argu.illius tex.ff.de hered.
insti.no.Inno.in.c.fraternitatis.de he
re.Pau.de leaza.in questione sua inci.
contra instrumentum debiti opponi
tur.Bald.in.l.j.ad fin.j.si vnus ex plu.
appella.& do.Alexan.in consilio.v.in
cip.in causa inquisitionis.in.ij.carta
in.ij.colū.in.j.volu.& ibi in cōsi.liij.in
cip.in causa vertēte inter Michaelem.
in.ij.col.& in consi.lxx.in.v.col.inci.vi
so pcessu.& in cōsi.lxxij.incip.inspecto
diligēter pcessu.i.ij.&.iij.col.in.j.vol.&

in eo.vol.in ꝯsil.c.incip.super.j.in.vij.
col.⁊ ibi in cōsil.cix.inci.visis ⁊ vt opꝫ.
in fi.verbis.⁊ in ꝯsi.cxviij.incip.in cā ⁊
lite.in prin.⁊ in ꝯsi.xxiiij.incip.aladuer
sis.in vlti.col.in.ij.volu.⁊ ibi in consil.
xlvij.incip.abūde per celeberrimos.in
ij.col.in fine.⁊ ibi in cōsil.cv.incip.Re-
uerēde dn̄e.in vlt.col.⁊ in cōsi.cxxxvij.
incip.in causa ⁊ lite.in.iij.col.in.ij.vol.
de quo etiā per Lud.ro.in.l.ij.§.appel-
lata.ff.si cer.pe.⁊ per Jo.de ana.in ꝯsi.
357 lv.incip.qr dubia ⁊c.†Ex quibus pōt
inferri ad vnū qd si duo notarij sunt ro
gati de vnamet re ⁊ cōficiāt instrumē-
tum de ipsa re qd lꝫ talia instrumenta
sint varia ⁊ diuersa in verbis tn̄ si idē
sunt substātia et effectu valent:nec ta-
les notarij debēt puniri de falso per su
pradicta:qd voluit in terminis domi.
Alexā.in.d.cōsi.suo.lxx.in.v.colū.circa
me.ad qd allegat.d.c.dudū.⁊ qd ibi no.
do.An.de ꝯuersio.cōiug.qd est summe
358 notandū in materia. ¶†Quinimmo
scias qd nō solū testes deponentes per
diuersa verba tēdētia ad eūdē effectu
⁊ rei finem probāt ⁊ nō dicūtur singu-
lares per iura preallegata:sed meli⁹ di
cūtur deponere ꝙ si eundem sermonē
⁊ eadēmet vba pferrēt.Nā si eadēmet
verba deponerēt seu proferrēt nō pba
rent sed presumerētur subornati ⁊ in-
structi.Itē pbat tex.i.l.iij.in.§.ideoqꝫ
diuus.ibi vnū eūdēqꝫ premeditatū ser
monē.ff.de testi.⁊ hoc ibi no.Bar.⁊ vo
luit Spec.in ti.de teste.in.§.nūc tractā
dum.v.cautiorē quoqꝫ.et no.Jo.an.in
c.nihil.de verbo.sig.⁊ Bald.in.l.testiū.
in.iij.col.j.de testi.⁊ Bal.in tit.de pace
cōstā.in vlti.verbo.⁊ Ang.in aut.vt iu-
di.sine quoquo suffra.in fi.pro quo fa-
cit text.in.l.ampliorē.in.§.in refutato-
rijs.j.de appel.Ita ēt voluit do. Alex.
in.d.ꝯsi.cxxxvij.incip.in cā ⁊ lite.in.iij.
col.⁊ in.d.ꝯsi.xlvij.inci.abūde.in.ij.col.
Nec predictis habet obstare dictū do.
Anto.in.c.nihil.de verbo.sig.vbi dixit
quod si vnus testis dixit qd testator di-
xit titium heredē instituo alter vero te
stis dicit quod testator dixit titius he-
res esto qd nō est probata heredis in-
stitutio.Quia rn̄deo qd illd lꝫ locū qn̄
tractat de pbādo verba formalia ipsi⁹
testatoris:nā tali casu opꝫ qd cōcordēt
se testes in figura et in cortice verborū
vt dicit ipse do.Ant.in.c.cū ecclesia su
trina.in.xvij.col.in versi.venio ad glos.
in ver.vacillasse ⁊c.de cā pos.⁊ ppric.⁊
Bald.in.c.bone.cl.j.in.vij.col.de elec.
vbi dicit qd si duo testes quorum vnus
deponit qd titius pmisit seio duos so-
lidos alter deponit qd promisit.xxiiij.
denarios probabūt ⁊ dicent cōcordes.
l.que extrinsecus.⁊ qd ibi not.ff.de ver
bo.obli.nisi essent interrogati de quali
tate vocis:qr bene dicerēt singulares
taliter deponēdo per supradicta:quod
etiam sequitur Alex.in.d.cōsi.xlvij.de
quo etiā per do.Alexan.in.d.consi.suo
cccclij.incip.viso ac diligenter conside
rato ⁊c.circa fi.de quib⁹ etiā dixi in re
pe.l.fina.j.in hoc titul.in.xxiiij.carta.
359 ¶†Item redeūdo ad materiā incerti
tudinis dico qd ipsa incertitudo vitiat
libellū.c.fi.de libel.obla.l.fi.vbi p gl.et
doc.j.de anna.excep.et lꝫ in.§.curare.
insti.de actio.⁊ in.l.edita.ff.de edē.⁊ in
l.j.§.qd ait.ff.quor.leg.et voluit Pau.
de cast.in ꝯsi.suo.cccxcij.inci.viso quo-
dam libello.in.iij.col.in fi.de quo tn̄ vi
de Ang.de are.in.§.si duorum.insti.de
360 re.diui. ¶†Item incertitudo vitiat
inquisitionē fm Bald.in consi suo.cvi.
incip.verba accusationis.in.j.volu. et
vide do.Nellū in tracta.bannito.in.iij.
361 parte primi tēporis.in.xij.q. ¶†Item
incertitudo vitiat seu impedit accusa-
tionem.l.scientiam.§.cum stramēta.ff.
ad.l.aquil.Et ideo dixit singu.Barto.
in.l.plantius.§.fi.ff.de condi.⁊ demon.
quod si perusinus accusauit aliquē in
curia perusij de aliquo delicto et dixit
delictum fuisse factum in villa sancti
Martini nec addidit cui⁹ comitatus:
tūc dicit Barto.ibi qd non vꝫ talis ac-
cusatio:quia multe sunt ville que no-
minātur ville.s.Martini per diuersas
partes mūdi:⁊ etiam hoc pcedit:quia
lex expresse iubet apponi nomen ciui-
tatis:vt in.l.libellorum.ff.de accusa.et
respōdet ibi Barto.ad illud tex.qui vi
detur facere in cōtrarium de quo etiā
dixi in.l.de minor.in.§.plurium.circa

362 me. ¶ † Ité incertitudo vitiat positiones ideo positionis incerte qs nõ tenet respõdere fm Spec. in tit. de posi. in §. vj. ver. ité ad penitus. et Bald. in l. fin. in iiij. col. v. venio ad versiculum. j. de codi. z in l. cogi. in iiij. q. s. de pet. heredi. z in l. ij. in §. quod observari. in v. colũ. ver. iij. querit. s. de iura. calum. de quo etiã per Bar. z Bal. z Alex. in l. si quis intentione ambigua. s. de iudi. et in d. l. edita. z in l. si quidẽ. in ij. col. j. de excep. z per Bart. in l. inter stipulãtẽ. §. j. ff. de verbo. oblig. z per Bal. in l. preci bus. in prin. j. de impu. z alijs substitu.

363 ¶ † Item incertitudo vitiat cõfessionem. l. certũ. ff. de cõfes. j. de etate. in §. nihil. ff. de interrog. actio. xj. q. iij. c. graue. z voluit Specu. in ti. de confes. in §. j. in ver. viij. z in ti. de positionib⁹. in §. x. in vlti. versi. z in ti. de loca. §. nũc aliqua. versi. lxij. ibi ité confitetur. vbi dicit qd cõfessio incerta z nullo modo fa

364 cta parificat. ¶ † Ité incertitudo vitiat sententiam qñ est incerta respectu quãtitatis: vt habet. j. de senté. que sine cer. quanti. per totum. z voluit Specu. in tit. de senté. in §. qualiter. ver. ité debet esse certa. z in tit. de loca. §. nũc aliqua. ver. lix. vbi plura ponit circa hanc materiam incertitudinis. Et ideo si iudex super aliqua petitione pducta in possessorio pronũtiat per hec verba vti possidetis: ita possideatis nõ vz sententia tãq incerta nisi in aliqua pte actorum et probationũ appareat qualiter possidebãt. Ita habet per glo. z doc. in l. j. j. vti possi. z per Bar. in l. ait pretor. ff. de re iudi. z per glo. z doc. in c. lz causam. in verbo ita possideat. extra de pbatio. Ita etiã tenuit do. Alex. in consi. cix. incip. viso processu zc. in prin. in v. volu. vbi subdit qd similiter nõ vz sñia in qua iudex dicit condẽno te ad res q tibi obuenerũt a tali: ad quod allegat Inno. in c. significãtib⁹. de libel. obla. in fi. de quo etiam per Bal. in l. j. in iij. col. v. item secus. j. de furtis. et p Car. Alex. in c. dilecto. in vij. col. ver. xxviij.

365 de appella. ¶ † Predicta tñ videntur posse limitari nisi instantia cause labe retur: quia tunc valet sentẽtia incerta: vtputa instãtia alicuius cause. labitur que causa est cõmissa cõsilio sapiẽtis z iudex nõ potest expectare cõsiliũ tunc potest pronũtiare dicendo absoluo vel cõdẽno prout ztinebit in consilio reddẽdo. Ita dixit Bald. z Salic. in l. cum iudex. j. de senté. quod dictum refert z sequit. d. Feli. in c. cum venerabilis. in xix. col. de excep. cũ aliquibus tñ modi ficationibus: de quibus ibi per eum.

366 ¶ † Ité incertitudo vitiat etiam laudum. l. qd tñ. §. sepe. ff. de arbi. et Spec.

367 in ver. lx. preallegato. ¶ † Ité incertitudo vitiat condẽnationẽ. l. idẽ pomponius. §. fin. ff. de rei vendica. (Vide tñ Bal. in addi. Specu. in ti. de libel. cõcep. in antepe. ver. incip. sed pone sunt

368 duo.) ¶ † Ité incertitudo vitiat etiaz citationẽ fm Ludo. roma. in consi. suo cclxix. incip. circa primũ. in ij. colũ. vbi finaliter dicit qd obscura vel indeterminata citatio: z sic incerta citatio iudicat nulla: allegat. l. aut q aliter. in §. si quis denũtiauerit. ff. quod vi aut clã. z Specu. in titu. de citatione. §. contra. versi. ité qd facta est indeterminata: et

369 versi. seq. ibi. † Et fm eũ. s. hoc maxime pcedit cũ agit de citatione ad sententiã diffinitiuã: qz illa debet esse specifica: z si illa emanasset sic vz citat te iudex ad audiẽdũ volũtatẽ suam sentẽtia illius vigore prolata esset nulla: qd volunt fm dños de rota. de quo ibi per eum. Tu vltra Lu. roma. dicas q hoc expresse voluit glo. no. in clemẽ. sepe. in vbo ad id zc. de vbo. signi. z idẽ firmauit ipse Ludo. ro. in singu. suo. cclxx. incip. citatur quis zc. vbi dicit hoc voluisse dños de rota decis. cciij. quos refert z approbat do. An. in c. sepe. de appel. z idem tenuit do. An. in c. ad petitionẽ. de accusa. in iiij. colũ. ¶ Contrarium tamen tenet Inno. in c. cõsuluit. de offi. deleg. Bal. aũt in l. cõsentaneũ. in ij. col. ver. iiij. not. j. quomodo z quãdo iud. et ibi Sali. dicit quod delegat⁹ debet citare ad actũ cause puta ad respondendũ petitioni: ordinarius vero potest simpliciter citare dicẽdo venias ad presentiam nostram cũ semper presumatur ex causa facere. Attainẽ mihi

magis placet prima opinio ſiue loqua
mur in ordinario ſiue i delegato: ⁊ hoc
ꝑ doctrinã doc. ſ. allegatorũ. ⁊ per do
ctrinã Barto. in. l. aut qui aliter. in. §. j.
ff. quod vi aut clam. ⁊ eiuſdem Bar. in
cõſil. ſuo incip. reuerende dñe queſtio
iſta eſt ſatis dubia ⁊c. ⁊ Ludo. ro. in. d.
ſing. ſuo in quibus locis tenẽt qđ cita
tio debet eſſe certa ⁊ nõ gñalis alˀs nõ
valet nec arctat citatũ: ꝓ quibus facit
glo. in. c. fi. in ver. indeterminate. de re
ſcript. quam allegat Lud. ro. in. d. ſing.
⁊ adde gloſ. not. in. c. cũ contumacia. in
glo. pe. de here. in. vj. de quo etiã ꝑ do.
Alex. in. l. ſi aperitor. j. de coartalibus.
lib. xij. Et hãc opi. tenuit Barba. in. d.
c. conſuluit. in. ij. col. vbi allegat plura
ꝓ hac parte. ⁊ do. Alex. in cõſil. ſuo. cv.
incipien. põderatis. in. ij. col. in. v. vol.
370 ¶ † Itẽ etiã ſcias ꝙ non ſolũ citatio
debet eſſe certa reſpectu actus fiẽdi ſ;
etiã debet eſſe certa reſpectu ꝑſone ci
tãde. Et ideo gñalis citatio et incerta
valet vbi ꝯdictor eſt incertus: ſecus: qr
tunc nõ valet talis citatio gñaliter. ita
dixit Domi. de ſan. Gemi. in. c. fina. de
elect. in. vj. ⁊ ideo dixit Bal. in. l. ſi cura
toris. j. de iure delib. ꝙ nõ ſufficit ꝓcla
ma gñale qđ qui vult eſſe heres com
pareat ſed debent citari illi quos pri
ma cã ſucceſſionis tangit: ⁊ hoc ꝑ text.
no. in. l. j. §. denũtiari. ff. de vẽ. inſpiciẽ.
⁊ idem dixit ipſe Bal. in. l. nã ita diuus.
ff. de adop. ⁊ in. l. obſeruare. in. §. ꝓfici
ſci. ff. de offic. ꝓcõſul. ⁊ Ludo. ro. in ꝯſi.
ſuo. xxiij. incip. viſis themate. in fi. vbi
not. loquit ⁊ allegat. d. l. j. §. denũtiari.
⁊. c. fi. de elec. in. vj. ⁊ alia plura de qui
bus ibi per eum: ⁊ voluit etiã ipſe Lu
do. ro. in cõſi. ſuo. ccccx. inci. vt clarior
reddatur ⁊c. circa prin. vbi allegat plu
res doctores hoc affirmantes. Et de il
lo tex. ad hoc propoſitum fecit feſtum
Bal. in. l. iubemus. circa. ij. col. j. ad tre
bel. ⁊ in. l. j. in vlt. col. j. qui admitti. ⁊ in
c. inter quatuor. de maio. ⁊ obe. ⁊ in ru
bri. j. de ſucceſ. edicto. l fi. ⁊ in. l. ſi ſuſpe
cta. in fi. prin. ff. de inoffi. teſta. ⁊ Bart.
in conſi. ſuo. xcj. inci. de queſtione ver
tente: pro quibus faciunt dicta per do.
Feli. in. c. pe. de maio. ⁊ obe. vbi videas
et eundẽ in. c. cognoſcentes. in. vj. colũ.
in prin. de cõſti. vbi not. loquitur et do.
Alex. in cõſi. ſuo. xxxvij. inci. in cauſa et
371 lite. in. iij. colũ. in. ij. volu. ¶ † Teneas
tñ mẽti ꝑpetuo no. verbũ et ſing. Lud.
ro. in. d. ꝯſi. ſuo. ccccx. inci. vt clarior ⁊c.
in. j. colũ. vbi dixit ꝙ ꝙuis erratũ ſit in
modo citandi ſeu in forma a iure tradi
tis nihilominꝰ ſi ille cuius intereſt no
titiam habuit eius citationis ꝑ quam
nõ legitime citabat. Ita enim eũ ligat
talis illegitima citatio vna cũ notitia
ſubſecuta ſicut citatio legitime ema
nans. allegat ad hoc caſum not. in cle.
cauſam. in fi. de elec. de quo dixi latius
vbi ſupradicta poſui in ſing. meo. cclix.
inci. generalis citatio vbi videas. Et vl
tra ꝑdicta ſcias etiam qđ nõ ſolũ cita
tio incerta reſpectu ꝑſone citande nõ
valet vt dixi ſed etiã nõ valet citatio fa
cta per incertũ nuntium nõ expreſſum
372 a iudice. † Et ideo ad hoc vt citatio
valeat requirit qđ iudex cõmittẽs cita
tionem exprimat ꝑſonã vel nomẽ nun
tij ꝑ quem vult qđ fiat talis citatio alˀs
ſi generaliter cõmitteret partẽ citari ⁊
nõ exprimeret ꝑ quem nõ valeret cita
tio. Ita ſing. dixit do. Fran. de are. in cõ
ſi. ſuo. xxxiij. inci. conſultatio premiſſa.
in. iiij. colũ. ver. nec poteſt dici ⁊c. circa
mediũ illius verſiculi. ad quod allegat
Bal. in. l. petẽs. ſ. de pac. ſed tu dicas vl
tra eũ qđ hoc apertius dicit Bal. que;
ipſe nõ vidit in. l. eius qui in prouincia.
in. iij. colũ. ver. pterea ⁊c. ibi ⁊ in nũtio
videt clariꝰ. ff. ſi cer. pe. qđ ẽ ſingulare
no. quia ex hec poſſes facere corruere
mille ꝓceſſus ⁊ ſñias: de quo latiꝰ dixi i
ſingu. meo. ccxxxv. inci. ꝓcuratores ⁊c.
373 ¶ † Item adde qđ incertitudo vitiat
cõſtitutione; ꝓcuratoris. l. ij. ⁊ ibi dixi
legẽdo. ff. de ꝓcura. ⁊ voluit Ludo. ro.
late in ſingu. ſuo. ccliiij. inci. tu habes.
vbi dicit quod ita tenet Jo. an. ſed non
dicit in quo loco: ⁊ dicit qđ ita fuit iudi
catum Rome. ⁊ allegat glo. hoc tenẽtẽ
in. c. ſi quis iuſto. de elec. in. vj. in verbo
nominatus. de quo etiam aliquid per
Bal. in. l. i. j. de furtis. et latius per do
minum Feli. in. c. imputari. in princi.
374 de fi. inſtru. ¶ † Itẽ adde quod lega

tum vitiatur ratione incertitudinis vt
qñ legatur incerte persone quoniã tũc
nõ valet.l.si fuerit.ff.de rebus dubijs.
ꝛ habet in.l.cũ post.l.§.gener.ff.de iu-
re dotiũ.ꝛ in.§.legari.cũ.§.seq.institu.
de lega. ¶ Item etiã ipsa incertitudo
vitiat legatũ vsufructus:ita habetur
in.l.quotiens.ff.de vsufructu.et intãtũ
est verum qꝺ legatū incertũ nõ valet
quod dixit Barto.in.l.si quis seruum.
in.§.si inter.ff.de leg.ij.quẽ refert do.
Alex.in cõsi.suo.cix.incip.viso ꝓcessu.
in fi.pen.col.in.v.volu.qꝺ si testator di
xit lego titio fundum ꝛ apparent duo
titij:nõ valet legatum nec heres cogit
tale legatũ soluere vni ipsorũ etiam si
alter protestetur qꝺ testator nõ sensit
de eo:ꝛ etiam si ipse renuntiauit dicto
legato. ¶ Scias tamẽ quod hoc vez ꝙ
legatum incertum nõ valet limitatur
non habere locum qñ tractatur de fa-
uore anime:et ideo si testator dicit le-
go pro anima mea ꝛ nõ exprimit quã-
titatem valet tale legatum ꝛ nõ dicit
incertum:qꝛ venit taxandum arbitrio
boni viri ꝛ hoc est fauore anime:secus
autẽ est in alijs:ita dixit Cardi.in cle.
j.in.xxviij.q.extra de testa.ꝛ idem vo-
luit do.Anto.ꝛ Imo.in.c.iudicante.de
testamẽtis.ꝛ do.Feli.eos referens in
c.cũ iuramẽto.de homicidio. ¶ Adde
etiã in hac materia qꝺ legatũ incertũ
non valet vt dixi.hoc tamen fallit qñ
testator mandat omnia per eum extor-
ta restitui qꝛ hoc casu ista incertitudo
certificabit summarie ꝑ inuestigatio-
nem episcopi qui etiã procedet stante
iuramento partium petẽtiũ sm Bald.
in.l.j.in vlt.col.C.de testamentis.alle-
gat Ioan.and.in.c.q̃q̃.de vsur.in.vj.
de quo tamẽ vide do.Feli.ad quẽ me
remitto in.c.cum sit.in.ij.col.post me-
diũ.de iudeis.ꝛ vide que habentur in
l.si cui legatum.ff.de annuis legatis.
et ad predicta faciũt dicta per Ang.in
l.hereditas.in.§.si defuncto.ff.de pe-
titio.heredi.vbi dixit qꝺ si testator or-
dinauit monumentum sibi fieri tunc
si modus non fuit statutus a testatore
debebit monumentum construi arbi-
trio boni viri:allegat.l.at si quis.§.qꝺ
ergo.ff.de religiosis.et subdit quod nõ
vitiatur tale legatũ ꝑpter incertitudi-
nem fauore pie cause. allegat.l.quid s̃
testamẽto.ff.de leg.ij.ꝛ dicit ꝙ nec etiã
vitiat legatũ seu relictũ incertũ ꝓ vir-
ginibus maritãdis:allegat.l.si filie pa
ter.ff.de leg.iij.ꝛ.l.cũ post.§.gener.ff.ꝺ
iure dotiũ.subdit postea ipse Ange.in
d.§.si defuncto.quod si relictũ in certã
causam piã in eã erogari non potest vt
si testator iusserit ecclesiã ꝯstrui cui cõ
structioni dyocesanus non vult cõsen-
tire tunc pecunia debebit conuerti in
aliũ pium vsum:et idẽ dicit si cõsentiat
sed opus nõ potest perfici propter exi-
guitatẽ relicti.allegat.l.legatum.ff.de
administratio.rerum ad ciuita.ꝑtinẽ.ꝛ
l.j.eo.ti.ꝛ.l.legatum.ff.de vsufruc.leg.
an autem ecclesie cõstruẽde ꝛ sic inter
te possit legari:vide tex.Barto.ꝛ Ang.
in.l.si marit⁹.in.§.futuro.ff.de seruitu.
vrba.predio.et Barto.in.l.seruos.ff.de
alimen.ꝛ ciba.lega.ꝛ Bart.in cõsi.suo
inci.testator in testamẽto suo.et facit.l.
si nõdũ.vbi vide Bar.ꝛ Bald.j.de fur.
375 ¶ †Ulterius adde qꝺ incertitudo vi
tiat heredis institutionẽ.l.in tẽpus.§.
376 fin.C.de heredi.institu. ¶ †Itẽ vitiat
exheredationẽ.l.ij.ff.ꝺ libe.ꝛ posthu.ꝛ
377 ibi ꝑscribentes. ¶ †Itẽ vitiat etiam
aditionẽ hereditatis quãdo heres du
bitat de cõditione testatoris.l.sed si de
sua.in.ij.respõso.ff.ꝺ acquirẽ.heredi.l.
cum falsum.eo.titu.ꝛ.l.eum qui.eo.tit.
378 ¶ †Itẽ incertitudo vitiat tutelam.l.
duo sunt titij.de testa.tut.l.tutor incer-
tus.eod.titu. §. tutor. institu.de lega.
379 ¶ †Itẽ vitiat dationẽ libertatis.l.cũ
ex pluribus.ff.de manumis. testamẽ.l.
si fuerit.ff.de reb⁹ dubijs.l.si quis.eo.
titu.glo.in.c.sacerdos.de offi.ordi.ꝛ vo
luit Bal.in.l.arcetusa.ff.de statu homi.
380 ¶ †Itẽ vitiat dationẽ executoris sm
Bald.in.l.si quis a filio.in.§.si plures.
ff.de lega.j.de quo plenius per Barto.
in.l.quidam.ff.de rebus dubijs.vbi la
te et no.loquitur in hac materia incer
titudinis:et per Gemi.in.c.j.§.licet.de
procurato.in.vj.et in.c.duobus.de re-
381 scriptis.in. vj. ¶ †Item incertitudo
personarum in quibus est fienda distri
butio bonorũ

butio bonoꝝ testatoris vitiat ipsam di
stributionē: et ideo dixit Bal.in.l.si qs
ad declinandū.§.de episc.ꝛ cleri.in.v.
col.ver.modo fuit magna ꝛc.quidam
instituit pauperes christi nominādos
ꝑ priorem predicatoꝝ qui prior nomi-
nauit pauperes veniētes ꝛ qui in futu
rum venient ad eorū ianuam mēdicā-
do: dicit ibi Bal.ꝙ talis declaratio est
nulla ꝑpter incertitudinē adeo ꝙ hoc
casu hereditas deuoluet ad episcopū.
de quo etiā vide ꝑ Bart.in.d.l.quidā.
381 ff.de rebus dub. ¶†Item adde circa
ipsam materiā incertitudinis ꝙ si pro-
ducant duo testamēta eodem die con-
fecta.si neuter heredū scriptorū i ipsis
testamētis est in possessione bonorum
hereditariorū nemo ipsorū capiet he-
reditatem propter incertitudinem: ita
dixit glo.elegans.in.l.edicto.in verbo
missus.j.de edicto diui adri.tollen.et
glo.in.c.duobus.de rescript.in.vj.que
remittit se ad dictam glo.in.l.edicto.ꝛ
idē tenet Bart.in.l.j.§.nos autē.ff.de
bono.posses.ſm tabu.fateor tamē ꝙ si
reperiant duo testamēta contraria fa
cta vno et eodē tempore si vnū ipsorū
est ad pias causas presumit posterius
ꝛ sic validius: ita dixit Ludo.roma.in
aut. similiter.in.xxix.colū.j.ad.l.falci.
383 ¶†Item incertitudo vitiat dationē
instrumenti fundi.l.quesitū.§.si quis.
384 ff.de fundo instru. ¶†Itē vitiat sti-
pulationē tam ex parte stipulatoris ꝙ̈
ex parte promittentis.l.triticum.ff.de
verbo.obliga.l.ꝙ in stipulatione.ff.de
vsuris.l.ita stipulatus.ꝛ ibi Barto.et
alij.ff.de verb.obli.ꝛ habetur in.c.ab-
bate sane.de re iudi.in.vj.ꝛ ideo dixit
Bald.in cōsilio suo.xliiij.incipi.verba
dicūt.in.j.volu.ꝙ promissio incerta nō
valet: qꝛ quod intelligi non potest pro
non ꝑmisso habetur.alleg.l.ita fidei.
385 ff.de iure fisci. ¶†Itē incertitudo vi-
tiat obligationē vsuraꝝ.l.ꝙ in stipu-
386 latione.ff.de vsur. ¶†Itē vitiat loca
tionē qñ merces est incerta.l.si mer-
ces.in princi.ff.loca.ꝛ voluit Spec.in
dicto.§.nūc aliqua.ver.lix.ꝛ versi.lxij.
ꝛ Ludo.roma.in consi.suo.cclvij.inci.
387 ex tribus.in fi. ¶†Item vitiat con-
tractū emphiteoticū vt si ecclesia vel
priuatus dicat cōcedo tibi oīa que ha-
bes et tenes de bonis ecclesie vel de
bonis meis: ita inquit Specul.in titu.
de loca.in.d.§.nunc aliqua.dicto ṽ.lix.
388 ¶†Item incertitudo vitiat cōcessio
nem alicui factā ſm Dy.ꝛ Barto.in.l.
si sic.§.j.in fi.ff.de lega.j.vbi dicunt qđ
si comes dicit cōcedo ecclesie quicqd
iuris habeo in tali fundo nisi ostendat
quale ꝛ quantū ius habeat nihil ope-
rabitur talis cōcessio propter incerti-
tudinē: ꝛ idē dixit Oldra.in consil.suo
clxiij.incip.viso priuilegio: quos refert
ꝛ sequitur domi.Alexan.in cōsilio suo
xxxj.incip.visis ꝛ accurate.in.iiij.colū.
389 in.ij.volu. ¶†Item vitiat excōmuni
cationē gl.est in.c.si sacerdos.in glo.
penult.de offi.ordi.ꝛ ibi Abb.ꝛ Bald.
390 circa finē. ¶†Item adde ꝙ expressio
meritoꝝ incertat vitiat donationē fa-
ctam propter benemerita.ſm Barba.
in consi.suo.j.in.v.volumi.alias.in.iij.
volu.incipien.ideo consultandi mate-
riā ꝛc.circa.vj.colū.de quo per Barto.
in.l.si forte.ff.de castren.pecu.ꝛ in.l.ꝑ
diuersas.j.mandati.de quo per Bart.
in.l.si donatiōe.j.de collatio.ꝛ in aut.
si quis in aliquo.§.de edēdo.ꝛ in aut.
hoc ius porrectū.§.de sacros.in.eccle.
ꝛ per Bald.in.l.cum aliquis.j.de iure
deliberā.ꝛ per Jo.andr.in addi.Spec.
in rubri.de reb.eccle.non alie.et per
Alexan.in consilio suo.lv.incip.consi-
deratis verbis ꝛc.in.iij.col.in.j.volu.
ꝛ in eodē volu.in consilio.cj.incipien.
visis instrumētis.in.ij.carta.in.iij.col.
et in consi.ccxlj.incipien.consideratis
ꝛc.in vlti.col.ꝛ in cōsi.ccclxxxvij.incip.
visis ꝛc.in.j.col.ꝛ domi.Feli.in.c.sicut.
391 in.xv.de re iudic. ¶†Item adde ꝙ si
ꝑducātur due scripture eiusdem diei
cōtrarie seu impossibiles propter in-
certitudinem neutri creditur ſm glos.
quam ibi dicit.Bald.singula.in.l.opti-
mam.j.de contrahen.ꝛ cōmitten.stipu
la.in verbo et melius: quod etiam vo-
luit Bal.in.l.de rebus.j.de dona.ante
nup.ad qđ etiam vide Bal.in cōsil.suo
xlij.incipien.vltimo queritur.in.v.vo-
lumi.ꝛ glo.not.que hoc tenet expresse

in.c.penulti.in versi.nominatus.extra
391 de electio.in.vj. ¶ †Teneas tamen menti qd quoties agitur de fauore priuati contra fiscū si reperiuntur duo instrumēta eodē die cōfecta diuersa vnū in fauorē fisci aliud in fauorem priuati qd tunc instrumentū in fauorē priuati presumitur primum.ita dixit Bald. per illum tex.in.l.nō puto.in prin.ff.de iure fisci.quā doctrinā pro nota.refert et approbat Matthe.in nota.suo.lxxj.incip.nota vnā regulam ₹c.vbi dicit ꝙ licet fisc⁹ habeat multa priuilegia:tamē
392 in dubio magis fauetur priuato.†Et facit not.verbum Bal.in.l.dotis.§.de iure dotiū.vbi dicit qd si cōcurrūt duo instrumenta eodem die confecta ₹ vnū ipsorū instrumētorū est pro fisco aliud pro dote presumitur prioritas pro instrumento dotali:caue tamē fm domi. Felin.qui ista ponit in.c.pastoralis.de rescrip.q2.d.l.nō puto de iure fisci intellecta vt.s.intelligit eo modo vt interpretetur cōtra fiscum in fauorem priuati hoc est verum quādo tractatur de lucro fisci et de dāno priuati vtputa in pena applicāda fisco sed vbi agitur de dāno fisci in dubio presumitur pro fisco:ita dixit Jac.de belui.in.l.vnica.in fi.§.de cadu.tollen.p tex.in.l.j.de iure fisc.lib.x.fm vnam lecturā quam sequitur Bar.ibi.et Salice.in.l.si debitor.§.de priuileg.fis.₹ Alex.in.l.j.in princ.§.solu.matrimo.adde etiā ꝙ si plura instrumēta diuersa continētia simul concurrunt ꝙ hoc casu si vnum ipsorū continet instrumentū dotis presumit precessisse f3 Barto.₹ alios in.l.j.ff.soluto matrimo.₹ idem dicūt ibi docto.si vnū instrumentū loquatur de conducta ali
394 cuius doctoris. ¶ †Scias etiā qd si vnus cōtractus sequitur alium inter easdē psonas eodem die:loco ₹ testib⁹ presumūtur facti incōtinēti vnus post alium fm Bart.in.l.penulti.§.si vir.ff.solu.matrimo.₹ ideo dicit Barto.in cōsilio.clxj.inci.proponit qd sindicus ₹c. ꝙ qñ duo cōtractus sequunt vnus post alterū incontinēti:licet nō dicat inter partes ꝙ secundus fiat propter primū: tamen presumit ꝙ vnus sit factus gra
tia alterius ₹ ꝙ inuicem sibi correspondeant:quod etiam not.Pet.de ancha.in cōsilio suo.liiij.incipiē.do.Nicolaus.₹ Bal.in cōsi.suo.incipiē.thema predictum:in quo de duob⁹ querit.et Bald.in repeti.l.petens.in.xx.colū.§.de pac.
395 ¶ †Jtē etiam scias ꝙ quādo apparēt due inuestiture facte eodē tēpore illa preualet que est plenior fm Bald.in.c.j.in prin.in.v.col.quid sit inuestitu.de quibus omnibus proxime dictis vide
396 per do.Feli.in.d.c.pastoralis. ¶ †Ulterius circa hanc materiā incertitudinis adde hic qd si duo impetrarūt officiū a superiore vtputa potestariā Bononie a papa eodē tēpore ꝙ neuter eorum debet admitti ad ingressū officij sed si vnus ipsorū est in possessione alter nō presumitur pro possessore:ita dixit in.c.capitulum sancte crucis.de rescrip.allegat.l.fi.ff.vti possidetis.(Facit dictū Abb.in cōsi.lxij.incipiē.in cōtrouersia.in.vij.col.₹ in consi.liij.in fi.) Jdē dicit esse in feudo cōcesso diuersis personis per diuersas bullas nisi constet de prioritate ratione hore vel puncti:q2 idē operatur punctus qd preuentio fm eū:allegat glos.quam dicit esse optimam in.l.si ex pluribus.in fi.ff.de solutionibus:idē etiā tenet do.Feli.referens Bal.in.d.c.capitulū sancte cru
397 cis.in penult. car.in.ij.col. ¶ †Adde etiā qd incertitudo vitiat electionē:nā si reperiāt due electiones eodē die facte tūc neutra v3 stāte cōflictu et cōtrarietate probationū fm Bal.in.l.j.in penul.col.ver.quero quid si duo.§.quādo pro.nō est necesse.et idē dicit etiā ipse Bal.ibi pcedere in duabus sententijs
398 cōtrarijs eodē die latis. ¶ †Jtē adde qd incertitudo vitiat cōsecrationē hostie:₹ ideo si sacerdos in die pasche:qñ vult cōicare plures psonas vel cōiter faciūt sacerdotes parochiales in die pasche ₹ talis sacerdos h3 añ se.xj.hostias quas tātum putabat fore.x.super quibus ptulit simpliciter verba consecrationis:an hoc casu oēs.xj.sint cōsecrate vel nulla dicas qd nulla erit cōsecrata:q2 incertitudo vitiat:itē etiā q2 non apparet quas ex illis.xj.voluerit

remanere non consecratã ⁊ certũ est ꝙ
volebat ꝙ vna tantum remaneret non
consecrata: ergo nulla erit consecrata:
q; actus agentium non operantur vl-
tra intentionem eorum.l.non omnis.
ff.si certum peta.cum simi.ita sing.di-
xit do.Cardi.et Abb.post eum in.c.sa-
399 cerdos.de offi.ordina.in fi. ¶ †Adde
vlterius ꝙ venditio incerta seu quãdo
pretium est collatum in voluntate em-
ptoris est nulla.l.hec venditio.ff.de cõ
trahen.emptio.⁊.l.ꝙ sepe.§.j.eo.titu.⁊
voluit Ludo.roma.in consi.cccxcvij.in-
cip.ex tribus ⁊c.secus autem in vendi
tione incerta respectu rei vendite.naz
valet tunc talis venditio.l.si iactũ rete.
400 §.de actio.emptio. ¶ †Item ipsa in-
certitudo vitiat venditionẽ factam ad
mensuram: ⁊ ideo si fiat venditio fun-
di tot iugerũ anteꝙ mẽsuretur talis vẽ
ditio nõ est perfecta et non valet q; est
incerta.l.si in vẽditione.ff.de pericu.et
cõmo.rei vendi.l.iulianus.in.§.si titi⁹.
ff.de actio.empt.l.quod sepe.§.in his.
ff.de contrahen.emptio.⁊ constitutum
appositũ in tali venditione ante men-
surationẽ nihil operatur q; res incerta
⁊ locus incertus non potest possideri.
l.iij.§.etenim incertam.⁊.l.locus.ff.de
acquirẽ.poss.ita in terminis consuluit
Bart.in consi.suo.lxxiiij.incip.petrus.
vendidit Berte sue sorori.in fi.⁊ Ang.
in.§.actionnm.instit.de actio.⁊.d.Ale-
xan.in cõsil.suo.xc.incip.viso processu.
in.ij.colũ.in.v.vol.de quo etiã p Pau.
de cast.in consi.suo.xviij.incip.videtur
dicendũ.in fi.⁊ per do.Alexã.in.d.l.iij.
in.§.incertam.in.ij.col.ver.per hoc di-
cit.ff.de acquirẽ.posses.⁊ in.l.locus.eo.
tit.⁊ vide tex.in.l.fi.j.de contrahẽ em-
ptio.⁊ ibi Bal.in.iij.col.versi.modo ve
nio ad questiones.et ibi in.v.col.versi.
vlterius quero.⁊ Bal.in.l.contractus.
in.iij.colũ.j.de fide instru.in versi.mo-
do hic quero locaui.et in.v.col.in ver.
ij.queritur.cum ver.sequẽti:⁊ facit qđ
not.Bald.in.l.fin.in.§.sed et si quis.in
iiij.col.j.cõmunia delega.in ver.oppo-
no videtur ⁊c.vbi dicit ꝙ vbi in vendi-
tione non deficit substantiale pretium
ꝙ tunc non vitiatur subdens ꝙ tũc di-
citur deficere substãtiale pretiũ rei qñ
illud non est certum nec reducibile ad
certũ: ⁊ in materia vide etiam Bal.in
c.j.de feu.dato inuic.l.commissorie.in
ij.col.in princ.versi.quero vtrum.⁊ do.
Alexan.in apostillis.in.l.quod sepe.in
§.illud constat.ff.de contrahẽ.emptio.
401 ¶ †Adde vltra predicta ꝙ appella-
tio etiam vitiatur ratione incertitudi-
nis: et ideo si quis appellauit non ad
vnum iudicẽ sed ad plures vel appella
uit alternatiue vtputa q; dixit appel-
lo ad episcopũ vel aliũ iudicẽ cõpeten
tem talibus casibus propter incertitu
dinẽ nisi infra tempus appellãdi: ⁊ sic
infra tempus decẽ dierũ declaret corã
quo intendat prosequi nõ tenet appel-
latio ratione incertitudinis: ita cõclu-
dit Joã.an.⁊ in additio.Spec.in tit.de
appellatio.§.nũc tractemus.super ver
si.sed pone aliquis.⁊ voluit idẽ Jo.an.
in regula in alternatiuis.circa fi.de re
gu.iu.in mercuria.⁊ ibi etiã glo.⁊ not.
glo.in.c.si is cui.de offi.delega.in.vj.et
Archi.ij.q.vj.in.c.si quis iudicẽ.⁊ An-
ge.in.l.j.§.si quis appellat.ff.de appel.
⁊ Jo.de imo.ibi ⁊.d.Alexã.in consi.suo
cj.incip.viso processu.in.ij.col.in.ij.vo-
lu.⁊ in eodẽ volu.in consi.cclxiij.incip.
viso processu.in.j.col.⁊ in eodẽ volu.in
consil.clxvj.incip.viso toto processu.in
prin.⁊ ibidẽ in consi.clxxxij.quod inci-
pit viso processu cause.in fi.j.col.et per
Alex.in.l.q rome.in.§.seia.ff.de verbo.
obliga.⁊ in.l.j.§.si quis.ff.de appella.⁊
per.d.Philip.fran.de perusio in.c.dile
cti.in.xvij.q.de appella.et per Bertha.
in verbo appellatio ad iudicẽ cõpeten
tem.in.ij.⁊.iij.not.vbi plura allegat ⁊c.
☞ (Uide Flor.de sancto petro.in.l.si qs
titio.in.§.si heres.ff.de lega.ij.Alexan.
in consil.lxxix.in causa ⁊c.in.ij.colum.
402 in.vij.volumi.) ¶ †Ulterius adde
ꝙ alij etiã sunt effect⁹ incertitudinis:
nam dicit glo.in.c.ad hec.de priuile.et
text.et glo.in.c.sacris.de sepulturis.ꝙ
ossa excommunicatorum si non cognos-
cuntur ab ossibus non excommunica-
torum non debent extrahi de cimiterio
⁊ de sepulchro fidelium: qđ secus esset
403 si cognoscerentur vt ibi. ¶ †Adde ꝙ

etiã incertitudo operaẽ videlicet si fiat preconium ꝙ qui pmo intrauerit vel ingressus fuerit tale castrū ꝫ habeat.x. modo duo pariter ingressi sunt nec sci tur quis fuerit primus tūc nullus eoꝝ debet habere premium sm Alexã.post alios in.l.filiabus.§.j.ff.de legat.j. de qua materia etiã p Barto.ꝛ Jmo.in.l. hoc articulo.ff.de heredi.institu.ꝛ per Bald.in proemio.ff.§.sed cum vos.ꝛ p Alberi.de rosa.in.j.parte statuto.q.xvj. inci.quero etiam.ꝛ Jmol.in clemen.et si principalis.in.ij.colū.de rescript.ꝛ p d.Feli.in.d.c.capitulum sancte crucis. in penulti.car.in.iij.colū.versi.de duo
404 bus castrū.¶ †Adde etiã qđ incer titudo operatur qđ si sunt plures currē tes ad brauium ꝛ duo pariter pueniāt ad ipsum brauiū nec scitur quis fuerit prius ꝛ quis posterius ꝙ ratione incer titudinis neuter habebit brauium sed iterū current:ita dixit Ang.in.l.eum q̃ nouissimus.ff.ad trebellia.et.d.Alexã. in.d.l.qui filiabus.§.j.in fi.vbi dicit qđ ista est veritas:de qua q̃stione habeẽ p Bal.ꝛ Jmo.in.l.qui filiabus.§.j.ꝛ in.c. iudicãte.de testa.ꝛ dicunt pdicti docto. ꝙ hoc casu nō est dicēdum qđ sit locus gratificationi qꝛ esset cōtra text.iuncta glo.in.l.si q̃s seruum.§.si inter duos.ff.
405 de lega.ij.† Et hoc casu qñ brauium debet iterato curri an currāt solum il li qui fuerūt primi an oēs.do.Alexan. in.d.l.eū qui nouissim⁹ tenet opinionē Ange.ibi vcꝫ ꝙ oēs debeāt iterū curre re quia ex quo nemo illoꝝ vicit nemo aliorum victus est:de quo etiã p Bald. ꝛ Ang.in.d.§.nos itaqꝫ.in proemio.ff. ꝛ in.d.l.qui filiabus.§.j.ꝛ per domi.Fe li.in.d.c.capitulū sancte crucis.in pe nulti.carta.in penultima colum.in fi.
406 †Jtem adde etiã ꝙ si duo simul fe cerunt pacem ꝛ pmiserunt seinuicē nō offendere sub pena si postea se insimul offendunt ꝛ nesciẽ q̃s primo offenderit alium qđ hoc casu ppter incertitudinē nemo ipsoꝝ punieẽ de pace rupta:ita dixit Barto.in.l.cum pater.§.libertis. ff.de lega.ij.et in.l.si seruum.§.sequiẽ. ff.de verbo.obligatio.ꝛ in.l.j.ff.si qua dru.pau.fecis.dicatur.vbi late p Alex. ꝛ per Joan.andr.in rubri.de treuga et pace.in additio.Specu.per Bal.in.l.si creditoribus.j.de seruo pign.dato ma nu.et in.l.eum mulier.vbi etiã p Jmo. ff.so.ma.ꝛ per Ludo.roma.et Jmol.in l.semel mora.eod.titu. per Bald.in.l. si.§.pe.ff.de eo per quem factum erit.ꝛ per Barto.in.l.si ex plagijs.§.j.ff.ad.l. aquil.per do. Abba.in.c.ij.in.j.colum. de treuga ꝛ pace.ꝛ p Bald.in.l.cū pro ponas.in.ij.š.de pact.et vide text.in.c. cōstitutus.de penis:ꝛ vide text.in.l.hi q̃ inuicē.ff.de donatio.causa mor.vbi habeẽ ꝙ si illi q̃ donauerāt sibi inuicē causa mortis moriāẽ ꝛ nesciaẽ q̃s pre decesserit nō debetur donatio heredi
407 bus.¶ †Et p istis etiam facit:nam si inter duos sit insultus reciprocus et nō apparet de prioritate nullus puni tur quãtum ad interesse partis:de quo vide per do.Feli.in.c.j.in.ij.colum. in versi.dum Abbas dicit ꝛc.de treuga et pace:ꝛ per do.Alex.in.d.l.si seruum.in §.sequitur. de verbo.obligat.ꝛ dicetur
408 latius infra proxime.¶ †Adde etiã vltra predicta ꝙ incertitudo operatur alium effectum:nã operatur ꝙ contra ctus q̃ alias non valeret propter vsura riã prauitatē valeat et nō dicaẽ vsura rius.qđ patet:nã si ego emo ab aliquo fruct⁹ talis fundi certo pretio ad vitã meam:nam licet possibile sit ꝙ ego vi uam tantum ꝙ ex longa vita plus per cipiam ex dictis fructibus q̃ sit pretiū per me datum:attamen qꝛ etiam possi bile est ꝙ moriar in modico tēpore id propter istã incertitudinem valet talis
409 cōtractus nec dicẽ vsurari⁹.¶ †Pa tet etiam in illo qui dat monasterio vel priuato certam quantitatem pecunie vt eum alat toto tempore vite sue si ta lis alendus cito moriaẽ anteq̃ sit con sumpta pecunia an monasterium pos sit illam retinere : dicas ꝙ sic propter incertitudinem qꝛ poterat viuere pa rum et multum:ita volunt scribentes in.c.nauiganti.de vsur.Pet.et Cyn.in l.si pater.š.đ inoffi.testa.ꝛ ibi Paul.de castro circa medium:et Bald.in.l.si ea pactio.j.de vsur.et Archi.in.c.quicun q̃.xiiij.q.iij.Hostien.in summa de vsu.

in.§.aliquo.versicu.x.⁊ versic.quid de
bis.⁊ Joā.and.in addit.Spec.in rub.
de vsur.⁊ Oldra.in cōsi.ccvij.incip.vni
uersis.in fi.per totū cōsiliū.⁊ Lud.ro.
in cōsi.ccciij.incip.ego hūc cōtractum.
in.j.col.⁊ in cōsi.ccccxxiij.incip.pro le-
☞ mori.in.ij.col.(Uide Jas.in.l.si pater
puelle.C.de inoffic.testa.in fi.⁊ in.l.j.in
pe.col.C.de sum.trini.in lectu.padua-
na.)Et idem firmat Barba.in repe.l.
cū acutissimi.in.xxiij.car.in.j.colū. in
fi.j.de fideicō.ad quod etiā vide Bal.
in cōsi.ccccxxxiiij.incip.⁊ quod dictus in
☞ j.co.in j.volu.(Et Jas.in.l.de fideicō.
C.de trāsact.⁊ Deciū cōsi.cxxiij.incip.
perlectis.in prin.ante fi.⁊ in consi.cxj.
410 in.iiij.col.)¶†Item pro istis etiam
facit:nā si paterfamilias facit pactum
cum fornario qd debeat sibi ⁊ familie
sue coquere panē p.x.in anno si postea
familia aucta sit ex aliqua causa nō po
terit fornari⁹ petere maius salarium:
qz ita potuit diminui per mortē vel ali
ter sicut augeri:ideo propter hanc in-
certitudinē nō pōt petere nec dz habe
re mai⁹ salariū.ita singu.dixit Abb.in
c.quāto.de censi.in fi.de quo dixi in sin
☞ gu.meo.cxxxiiij.incipien.tu scis.(Ui
de Jas.in.l.suggestioni.in.j.⁊.ij.colū.C.
de verbo.signi.⁊ latius per eum.in.l.
quo minus. in.xxviij.⁊.xxix.colū.ff.de
flumi.⁊ Deciū in consi.cccxxxv.incip.
411 viso.in.ij.col.¶†Adde etiam predi-
ctis quod incertitudo operat quod si
testis accusat quod dixit falsum ⁊ ipse
testis dicat quod aliter scripsit notari⁹
ꝙ ipse dixerit quod hoc casu propter
incertitudinē neutri creditur fm Spe
cu.in titu.de instrumen.edic.§.restat.
versicu.sed quid si vnus.et in titul.de
teste.§.j.versic.sed pone ecce.et volunt
Alexan.in consi.suo.lxv.incipien.visis
processibus.in.iij.colū.in.ij.volumi.et
in consi.cxliij.incip.qm abūde ⁊ recte:
⁊ idem etiam tenet do.Abb.in.c.cum
causam.in fi.de testi.de quo dixi in cō-
sil.meo.xxij.incipiē illud ⁊c.circa med.
☞ vbi videas.(Et vide Bald.in consil.
suo.lv.incipien.reperitur quedam scri
ptura.in.iij.volumi.et Soci.in fallen.
cccccxvj.⁊ vide in repertorio meo.in li
tera.T.in.v.carta.in vlti.nota.et Flo.
in.l.cum de etate.in fine.ff.de proba-
412 tionib⁹.)¶Item adde quod si sunt
duo testes examinati ꝙ vnus met facto
sibi de directo contradicunt licet vnus
ipsorum necessario dicat falsum tamē
nemo ipsorum debet puniri ⁊ hoc pro-
pter incertitudinem: qz nescitur quis
ipsorum dicat falsum.ita dixit Bal.in
l.testium.versic.modo hic insurgit du-
bium.j.de testi.et in.l.j.in.§.si quis ne-
get.ff.quemadmodum testa.aperian.⁊
Abb.in.c.cum causam.el.j.de testi.⁊ in
c.ad audientiam.de prescript.et domi.
Anto.in.c.comparati.de appella.et in
d.c.ad audientiam.⁊ Ludo.roma.in.l.
j.§.fi.ff.de verbo.obligatio.ꝓ quo facit
glos.⁊ quod ibi dixit Pet.de ancha.in
c.cupientes.in.§.ceterū.de electio.lib.
vj.⁊ ibi Joā.de imo.⁊ hanc partem te-
nuit etiam do.Alexā.in consil.suo.lxx.
inci. viso processu inquisitionis.in.ij.
col.in.ij.volu.de quo etiam per Cy.in
l.si qs decurio.j.de fal.⁊ idē etiam.d.
Frā.de are.in cōsi.suo.xiij.inci.viso di-
ligenter.in.ix.col.ver.preterea quādo
vnus.⁊ vide etiā dicta ꝑ me satis late
in dicto cōsilio meo.xxij.inci.illud ⁊c.
413 ¶†Adde etiam vltra ꝑmissa in hac
materia incertitudinis qd si statuto te
netur qd ꝙ portauerit arma vetita pu
niatur intantū puta in centū:modo re
perti sunt quatuor hoies sub vno por-
ticu ⁊ ibi in terra apud pedes eoꝝ sunt
quedam arma sed nescit qs eorū illa
habuerit vel ea ibi portauerit:isto ca-
su nemo illorū poterit puniri ꝑ dictis
armis vigore dicti statuti ꝑpter incer-
titudinē:qz nescitur quis ipsorum de-
liquerit:ita dixit Albe.de rosa.in.ij.par
te statuto.q.cxxj.incipiē.item pone sta-
tuto cōtineri ⁊c.Contrariū tamē tenet
d.Flo.⁊ male iudicio meo.in.l.itē mel
la.§.si plures.in.iiij.colū.ff.ad.l.aquil.
414 ¶†Adde etiā ꝙ si duo vulnerant se
inuicē et nescit qs fuerit aggressor seu
vulnerās ꝑpter incertitudinem nemo
ipsorū punit de aggressu quantū est ꝑ
interesse partis fm Bald.in.l.j.in.vlt.
q.j.vnde vi.⁊ in.l.vt vim.circa fi.ff.de
iusti.⁊ iu.⁊ Jo.de ana.in.c.significasti.

in.xxix.colū.de homi.ꝛ glos.in.l.j.vers.
sibi dño.si quadru.paupe.fecis.dicat.
ꝛ.d.Feli.in.c.j.in.iiij.colum. in versic.
dum Abb.dicit ꝛc.de treug.ꝛ pa.d quo
etiam per do.Flo.in.d.l.j.in.§.sed cum
arietes.ff.si quadrup . pau.fecis.dica.
vbi subdit ꝙ in casu illi⁹.§.si nō appa-
415 ret ꝙ†animal fuerit aggressuz aliud
si vnū est robustioꝛ altero presumit:qđ
ille aggressus fuerit aliud:ex quo di-
cto dicit do.Feli.i.d.c.capitulū sancte
crucis.in pe.car.in vlti.col.de rescrip.
versi.de duobus natis ꝛc.circa finē:qđ
pōt limitari doctrina Bal.in.l.j.in.vij.
q.j.vnde vi.ꝛ Jo.de ana.in.d.c.signifi-
casti.vt intelligatur nisi sit presumptio
cōtra vnū ex ipsis vulneratis:qꝛ sit ro-
bustioꝛ altero vel alosioꝛ quia tūc p̄su
mitur qđ ipse aggressus fuerit alium.
416 †Pro quibus fm eū facit text.in.l.q
duos.in.§.si maritus.ff.de rebus dub.
vbi si maritus ꝛ vxoꝛ simul pereant sti
pulatio de dote si mulier decesserit in
matrimonio locū habet nisi probetur
illā superstitem viro:qꝛ vir presumitur
robustioꝛ muliere:ꝛ idē dicit ibi si pa-
ter ꝛ filius impubes eodem tēpoꝛe pe
reant:quia presumit ꝙ p̄mo decesserit
filius ꝛ postea pater tanꝗ robustioꝛ se
cus si erat pubes:ꝛ adde quod istud l
muliere ꝛ viro etiam procedit si ambo
moꝛiantur ex naufragio vel ex ruina
alicuius edificij:qꝛ istis casib⁹ etiā mu
lier presumit pꝛimo decessisse et post-
ea maritus tanꝗ robustioꝛ et talibus
casibus habet locū statutum de lucrā
da dote:ita dicit Bal.in.l.si possessoꝛ.§.
eo.ff.de religio.ꝛ sump.fune.per illum
tex.cum glo.ꝛ idem firmat.d.Fran.de
cre.in singu.suo.liij.incip.statuto caue
tur.vbi dicit quod p hac parte ipse al-
leg.tex.optimum.in.l.cū hic status.in
§.ambo.ff.de dona.inter virum ꝛ vxo.
417 ¶†Sed ego incidēter dico tibi vnū
ꝙ si mulier ꝛ vir simul pereant presu-
mitur vt supra ꝙ mulier pꝛius decesse
rit.tamē si moꝛiant ambo ex vulnerib⁹
vir presumit pꝛius decessisse qꝛ mulier
patitur maioꝛa vulnera ꝗ vir:ita no.di
xit glos.in.l.nihil interest.ff.de adulte.
418 qđ tene mēti.¶†Item redeundo ad

materiā incertitudinis scias ꝙ si plu-
res fuerūt in rixa ꝛ interfecerunt vnū
hoiem inferendo sibi tm̄ vnicū vuln⁹
vel plura dātes vulnera:sed tm̄ nescit
ex quib⁹ vulneribus moꝛtuus fuerit ꝙ
hoc casu ꝓpter hanc incertitudinē qꝛ
nescit q̇s intulerit illud vulnus vel il-
la vulnera qn̄ plures hoies fuerunt in
rixa ꝗ sunt vulnera ꝙ hoc casu ꝓpter
incertitudinē nemo ipsoꝝ puniet de
moꝛte:hoc pꝛimo voluit glos.in.l.item
mella.in.§.sed ꝛ si seruuz plures.ff.ad
l.aquil.quā gl.refert ꝛ sequitur ad hoc
do.Alex.dicens eā singularem in cōsi.
suo.ccxxvij.incipiē.ponderatis narra
tis.in themate.in.iij.colū.ꝛ ibi dicit ꝙ
dictā gloss.sequutus est Dy.consulen-
do:qđ consiliū Dy.refert ꝛ sequit Pe.
de ancha.in consi.suo.ccxvij.incip.in
xp̄i noie nos Bartho.d salice.ꝛ idē qđ
voluit illa glo.voluit Spe.in ti.de ho-
mi.§.j.versi.pone ꝙ quatuoꝛ hoies:et
ꝙ nemo in dictis casibus puniat pena
moꝛtis propter incertitudinem tenuit
Joan.de ana . in.c.significasti . cl.ij.in
xiiij.col.de homi.ꝛ Barba.in.consi.suo
inci.clementissimi dei patris ꝛc.in an-
tepenul.col.(Uide Jaco.de belui.in
pꝛactica sua iudiciaria causarū crimi
naliū:sub rub.de qōni.in pe.col.ꝛ do.
Alex.l cōsi.ij.in.j.col.in.vij.vol.)Et idē
tenuit.d.Alex.consi.suo . xv.incip.viso
ꝓcessu inq̇sitiōis.in.iij.ꝛ.vj.col.l.j.vol.
vbi alle.hāc partē tenuisse Gād.in suo
tract.malefi.sub rubri.de homi.in.iiij.
colū.ver.pone qđnem ꝛc.ꝛ in tit.de pe.
reo.in.xxiiij.col.versi.pone etiam.ꝛ vo
luit Lu.ro.cōsi.ccccj.incip.eo presup-
posito ꝛc.ꝛ idē tenet Bald.in consi.suo
lxxij.inci . p̄supposito.ꝙ in ciuitate.in
v.volu.vbi refert se ad dicta Spe.in.d.
ver.pone ꝙ q̄tuoꝛ hoies.ꝛ in consi.suo
ccccxj.inci.quidā rumoꝛ.in.iij.vol.et in
cōsi.suo.vlti.in.iij.vol.qđ incipit dicit
ꝙ certi.idem etiaz tenuit Rapha.cu.in
cōsi.suo.cxxxiiij.inci.visis ꝛc.in.ij.colū.
ꝛ Bal.in suo reper.in verbo vulnerat⁹
vxo vulnere.in.j.ver.vbi alleg.dictam
gl.in.d.l.itē mella.in.d.§.sed si seruum
plures.quā dicit sing.et alibi nō repe-
riri:idem firmat do.Alex.in consi.suo

cclvij.inci.pōderatis.z l cōsi.suo.cccxc. inci.copiose:z idē tenet Spe.in tit.de disputatiōe.§.iuxta.in pe.col.ver.quid si aliqs in rixa.et ibi Joā.an.l additio. remittens se ad Specu.in dicto tit.de homi.versi.pone qd quatuor holes:et do. Felin.in.c.significasti.el.ij.de ho- micidi.in.iij.colū.pro qua opi.facit glos. in.d.l.ff.si quadru.pau.fecis.dica.z gl. in.c.nolite.xj.q.iij.et gloss.in.c.quie- scamus.xlij.dist.et faciunt que late di- xi in consi.meo.xxij.incipien.illud zc. et dicta per Albe.de rosa.in.iij.parte statu.q.lxj.incip.item queritur quinqꝫ. et dicta per Joan.de imo.in clemen.j. de homi.in vlti.colū.z vide glo.in.c.si. xxiij.q.vlti.que notan.est in materia: de quo etiam dixi plene in singul.meo ccxvij.incipien.ter vel quater.teneas menti predicta:quia casus iste est quo- tidianus z ego diebus meis super hoc casu ter consului et etiam qnqꝫ allega ui in voce in contingentia facti z semꝑ obtinui:ideo tene menti z tanto for- tius z diligentius qz aliquē non repe- rias qui super hoc passu adducat ea ola q̄ tibi adduxi.¶ Nō omitto tñ cir- ca predictā conclusionē vnū vcꝫ ꝙ glo. in.d.l.item mella.z oēs eam sequētes limitant vcꝫ nisi vnus ipsoꝝ q̄ fuerit in rixa sit male ꝯditionis et fame:vt qz alias cōmisit simile delictū seu intulit simile vulnus qz hoc casu non obstāte incertitudine poterit ad veritatē eruē dam ille talis torqueri:ita multum sin gulariter z mirabiliter dixit Sali.in.l. si.in vlti.col.in ver.quero an sufficiat. in si.j.de qōnibus qd est singulare ver bum et nunqꝫ obliuioni.tradēdum.de quo late dixi in singu.meo.ccxvij.inci.
419 ter vel quater zc.vbi videas.¶ † Ad de vlterius in hac materia incertitudi nis ꝙ si plures sunt in vna domo z vn⁹ ipsoꝝ ex vna fenestra proiiciat vnū la- pidē z aliquē interficiat si nescit certe a quo proiect⁹ fuerit ille lapidis nemo ipsoꝝ punietꝛ saltē de morte et hoc ra- tione incertitudinis ne innocēs ꝑ no- cente puniatꝛ:ita dixit Alb.de rosa.in iij.parte statu.q.lxj.incipi.itē queritur quinqꝫ zc.z Gandi.in tractatu malefi.

in titu.de penis reorum.in.xxiiij.colū. versi.pone qd quatuor.Abb.in.d.c.si- gnificasti.z do.Alexan.in consil.suo.l. incip.visis et oportunc.in.v.colū.in.j.
420 volu.¶ † Adde etiam vltra predicta no.doctrinam Bal.in.l.si creditor.j.de pigno.actio.vbi dixit qd si non potes cōstare seu apparere qs fuit in culpa ignis qui aliquem locum combussit qz non apparet an incendium habuerit culpam ab hospitibus vel a famulis vel ab alio:nam tunc dicit ꝙ sententia nō potest fieri cōtra reum accusatum. allegat text.quem dicit not.in.l.si ve- ro plures.§.j.versicu.ꝙ si ex mediano cenaculo zc.ff.de his qui deie.vel effu. et idē in effectu voluit Bal.in.l.pign⁹. in.iij.colū.ver.itē q̄ro de igne.j.de pig. act.qz lꝫ ꝓsumatur ꝙ culpa habitātiū in gñe processerit ignis tñ si non appa ret de certa persona.ꝑ quā paterfami lias teneatur non pōt contra ipm fer- ri snīa.allegat text.in.l.lꝫ.§.fi.ff.nau. caupo.stabu.et idem firmat Joan.de ana.in consilio suo.lxxj.incip.visis et diligēter.in vl.col.vbi refert Bal.in di
421 ctis locis.¶ † Adde etiam vltra iam dicta circa hanc incertitudinem ꝙ ca- ptura ꝑsone nō pōt fieri seu cōcedi pro debito incerto fm do.Alex.in cōsi.suo xxv.inci.viso instrumēto.in pe.colū.in
422 ij.vo.¶ † Et similiter scias ꝙ execu- tio fieri non dꝫ rōne incerti crediti fm d.Bartho.soci.in ꝯsi.suo.xxiiij.inci.vi- sis diligenter.in.xi.colū.in versi.z pri-
423 mo.¶ † Adde etiam in materia ista nota.verbū.nam licet habeamus ꝙ in iuramēto semꝑ intelligatꝛ excepta au- ctoritas pape fm glo.z doc.in.c.cōsti- tutus.de rescrip.z in.c.veniēs.de iure iuran de quo late per do.Feli.in.d.c. cōstitutus.in.v.col.ver.auctoritas pa- pe.vbi pro hoc adducit plura singula- ria dicta.sꝫ istud dubitatꝛ nisi essemus incerti qs esset ver⁹ papa duobus cōtē dentib⁹ de papatu:fm.d.Feli.l.d.c.cō stitut⁹.in.ix.col.in ꝟ.limita quarto zc. vbi videas.Et videas etiā pulchrā qōnē in hac materia incertitudinis per Bal.in.l.aretusa aā si.ff.de statu ho.et per.d.Alexā.in cōsi.suo.cccxc.incip.eo

424 prose adeo. ¶ † Itē etiā vide Bal.in consil.suo.cvj.inci.verba accusatiōis. post prin.ver.item iste libellus ꝛc.in.j. vol.vbi dicit ꝙ clausula saluo iure cal culi reddit actum super quo interponi
425 tur incertum. ¶ † Similiter scias ꝙ disiunctiua causat incertitudinē.l.vbi aūt nō apparet §.illud.ff.de verb.obli. ꝛ voluit Spe.in tit.de teste.§.j.vsi.atez qd obscure.ꝛ.d.Alex.l.; si.suo.l.incip. in causa ꝛ lite.in.iij.colum.in.v.volu.
426 ¶ † Et scito etiā ꝙ incertitudo que infra breue tēpus venit declarāda ha betur pro certitudine fm Car.in cōsil. cv.inci.sup pmisso casu ꝛc.in.viij.col. ¶ Nec etiā omitto circa hanc materiā ad pleniorē intelligētiā aliqua notāda. et primo ꝙ si reperiātur duo instrumē ta eodē die cōfecta q̄ sint ↄtraria vel di uersa neutri statur propter incertitudi
427 nē:vt dixi.§.† Sed tu scias ꝙ vbi ad essentiā substātialē act⁹ aliquid debet esse prius altero si vtrūqȝ reperitur fa ctum eodē die nec scitur quis primo fa ctū fuerit ꝛ quis secūdo ꝙ indubio p̄su mitur p̄cessisse illud qd p̄cedere debuit sed vbi de substantia actus illud nō de bet p̄cedere tūc debet ꝓbari precise ꝙ precesserit:exēplū pōt poni si apparet vna die fuisse datā licentiā a delegato pape abbati dādi fundū in emphiteo sim:ꝛ l eadē die fuerit dat⁹ presumit ꝙ licentia precesserit qꝛ debuit p̄cedere alias non valuisset actus:ita dicūt do. de rota in antiquis decisionibus:deci sio.prima.in titu.de presumptio.et do. Alexan.in consi.suo.cccv.incip.lecto.ꝛ discusso ꝛc.l.v.col.ꝛ Bal.quē ipse alle gat in.l.cū i testamēto.in.§.hec verba. ff.de here.insti.per illā tex.vbi etiā hoc voluit Cy.ꝛ Ang.vbi dicūt ꝙ in dubio ille actus presumitur p̄cessisse qui de bet esse preambulus ad aliū:itē etiā fa ciūt ad predicta q̄ voluerūt dn̄i de ro ta in ti.de exceptio.in nouis decisio.de cisio.lj.vbi dicūt ꝙ si apparet fuisse ap pellatū vna hora ꝛ in eadē hora appa ret impetratā fuisse cōmissionē appel latiōis presumit ꝙ appellatio precesse rit qui a precedere debet:ꝛ faciūt dicta per Bal.in.c.pastoralis.de rescrip.vbi

dicit ꝙ si in literis fit mentio reuoca tiōis ille semper presumūtur posterio res.ꝛ dixit Bal.in.c.ij.de offi.delega.ꝙ vbi in diuersis scripturis concurrit pri uatio et habitus semper p̄sumitur pri uatio posterior:ꝛ dixit Bald.in ꝓemio C.supra.in.§.quibus.in.j.col.ꝙ si eodē die reperitur promissio ꝛ refutatio pre sumitur ꝙ ꝓmissio precesserit: ad que vide etiā dicta per do.Feli.in.c.cum accessissent.in.v.col.versi.ꝛ si prius.de consti.ꝛ do.Alex.in.cōsi.suo.cxiij.incip. super eo.ante fi.in.v.volu.ꝛ do.Feli.in c.quoniā frequēter.in.vj.col.circa prin cip.vt lit.non cōtest.(Uide Frā.are. in.c.j.in.j.co.de accus.Bar.in.l.gallus. in.§.quidam recte.ꝛ in.§.nūc.de.l.ꝛ ibi domi.Alexan.ff.de liberis et posthu.)
428 ¶ † Ultimo circa presentē materiā incertitudinis queri posset an qn̄ duo instrumēta vel duo testamenta vel duo mādata de quibus.§.cōcurrūt ꝛ dubi tatur de prioritate vl' posterioritate vt dixi an istis casibus talis dubietas for te dirimatur vide do.Feli.distinguētē ꝛ recitantē opiniones in.d.c.capitulū. i pe.col.ver.sed an forte ꝛc.de rescrip. vbi plura adducit que omitto:qꝛ non esset scribere sed potius transcribere:ꝛ ista sunt que mihi occurrūt in hac ma teria incertitudinis que teneas menti: nā supradicta omnia in hac materia si mul cumulata alibi non inuenies vsqȝ in p̄ntem diē nec apud antiquum nec
429 apud modernū.† Fateor tn̄ ꝙ etiam aliqui casus reperiūtur in quibus in certa valent ꝛ operātur officium:vt pa tet ex glo.in.c.si is qui preest.xj.q̄stio ne.iij.que ponit vnū casum in quo in certum valet vt ex ipsius inspectiōe vi dere poteris:item dicit Bald.in.l.cer ta ratione.in vltimis verbis.j.quando prouoca.non est necess.pone ꝙ iudex di cit bannimus talem in centū ꝛ plus ꝛ minus secundum formā statuti an va leat istud bannum:dici videtur ꝙ non quia est incertum:sed in contrarium di cit ꝙ seruat cōmunis vsus quia istud bannum est potius quedam obserua tio q̄ obligatio et satis est se supponē re iuri.vel ↄtra de summa trini.c.dā

namus.§.si.ecce ergo alium casum in
quo incerta valēt:pro quo faciūt dicta
per Bal.in.l.q si dubitet.in fi.ff.de ac=
qui.here.vbi dixit qd licet iudex igno
ret an fundet sniam super iure cōi an
super statutū.tñ ista ignorātia non ha=
bet vitiare sniam:itē querit Bald.in.l.
hec sententia.in fine.C.de senten.que si
ne cer.quāti.quid si executor qui habe
bat in mādatis a papa certā vel incer=
tam prebēdā cōferre si vacat ꝯtulit mi
hi vacātē re vera dicēdo confero tibi si
vacat tñ vacabat nec ego nec ipse scie
bam⁹.an teneat talis collatio:ꝛ dicit vi
deri qd non:q: nisi cōstet de vacatione
promisio est incerta:attamen cōtrariū
dicit qd determinat Jo.an.et Jmo.l c.
si tibi absenti.de prebē.in.vi.de quo la
tius per Bal.in.d.l.hec sentētia itē vi=
de etiā quatuor casus nota.in quibus
incerta operātur magnū effectū:quos
posui in sing.meo.ccxviii.inci.regulaꝫ
430 habem⁹ ꝛc.vbi olim videas. ¶ †Itē
adde qd legatū incertū pro via reficiē=
da valet.tex.est nota.in.l.quidem in te
431 stamēto.ff.de lega.ii. ¶ †Itē stipula=
tio dotis incerte valet.tex.est ꝛ ibi doc.
in.l.cū post.in.§.gener.ff.de iure dotiū.
432 ¶ †Item legatum alimentorum in=
certum valet.tex.est et glos.ꝛ docto.in
433.l.si cui legatū.ff.de annu.leg. ¶ †Itē
dispositio incerta facta ad vtilitatē ec=
clesie seu alteri⁹ pie cause valet:vt no.
glo.ꝛ doct in c nos quidem.de testa.ꝛ
glo.ꝛ Bar.in.d.l.si cui.ꝛ glo.in.l.privi=
legia.C.de sacrosan eccl.ꝛ voluit Spe.
in ti.de instru.edic.§.nūc vero aliqua.
versi.quid si testator.ꝛ Bald.in.l.i.C.de
sacrosan eccle.in.v.ꝛ.vi.col.vbi tractat
434 de dispositiōe captatoria. ¶ †Item
adde qd super legitima pcedit libell⁹
incertus.ita no.dixit Bal.in.c.cōque=
435 rēte.ante fi.de officio ord. ¶ †Item
iudex excusatur quando sententiauit
sup articulo dubio ꝛ incerto apud pe=
ritos qui erant in diuersis opinionib⁹
secundum Bald.in additio.Specula.
in ti.de executione sententie.in penul.
colum.versicu.si iudex ꝛc.et sic opinio
436 incerta excusat iudicem. ¶ †Item
adde q legatum incertum factum pro
aliquo artificio addiscendo seu pro ali
quo studio valet.tex.est in.l.stichus.ff.
de lega.iii.ꝛ no.glo.in.d.l.cum post.in
§.gener.in fi.gl.magne:ꝛ istos omnes
casus proxime relatos ponit do.Alex.
in.l.illa stipulatus.in.vii.colum.ff.de
verbo.obliga.vbi latius loquitur alia
adducendo.de quo per eū:ꝛ vide etiā
eundem in.d.l.stipulatus.in.i.nota.ff.
de verbo.obliga.vbi singu.loquitur:et
in.l.qui insulam.eod.titul.ꝛ in mate=
ria vide glo.in.c.fin.xxiii.q.vlti.ꝛ Ale=
xan.in consi.cccxc.secundum ordinem
meum incip.copiose adeo in vei si.pro
hoc facit glo.ꝛ vide alium not.casum
quem posui in sing.meo.ccvi.incipien.
incertitudo.ꝛ aliū vide per do.Feli.in
c.ad hec.in fi.de rescrip.et isti sunt ca=
sus quos ita vt dixerim summarie col
legi in quibus incerta valēt et operan
tur effectū:alios etiā similes inuenire
poterit curiosus lector:et ex istis rema
net in totum expedita hec materia in=
certitudinis. ¶ Dico igitur redeundo
ad principalem materiam huius rubri
ce ꝛ questionis precedētis quod volēs
probare intētionem suam seu sibi incū
bentia nō solum debet adducere pro=
bationes cōcludentes et non incertas
vel dubias sed etiā debet probare om
nes ꝛ quascunq qualitates appositas
in lege statuto rescripto cōtractu libel
lo accusatiōe vel inquisitiōe:alias pro
batio nō esset plena nec sufficiens nec
ꝯueniret verbis legis statuti rescripti
libelli cōtractus ꝛc.ꝛ tūc succederet re
gula vcꝫ cui nō cōuenit verba.l.nō cō
uenit ei⁹ dispositio.l.iiii.§.toties.ff.de
437 dāno infecto.cū simi.†Et ideo dicunt
domini de rota in antiqs decisio.in ti=
tul.de rescrip.in prima conclusione qd
comparens ex cle.rescripti quorum in
terest debet in primis ante omnia sum
marie docere q sua itersit:quod dictū
refert et sequitur do.Feli.in.c.cum su
per.in antepenult.colum.de re iudica.
et ibi etiam allegat rotam in titu.de iu
di.in.x.cōclusio.in antiquis.vbi dicūt
q interesse debet pbare in primis:itē
q probāde sunt qualitates deducte in
lege statuto accus.vel inquisitio.vel in

alius supradictis firmat Ludo.roma. in consilio suo.cx.incip.questio cōsultationis &c.in prin.vbi allegat plures docto.hoc affirmātes:& dicit q̄ si delictum cū aliqua qualitate penam aggrauāte deducatur in accusatione vel in inquisitione:vtputa crimē furti cū qualitate manifesti debet absolutoria sentētiā sequi qualitate illa nō probata:allegat ad hoc text.in.l.qui ergo.in §.pena grauior.versi.nā ex furto ff.de his qui not.infa.et ibi Cyn.et Bald.

438 †Et fortius dicit Lu.ro.in dicto cōsil. qd̄ adeo predicta sunt vera qd̄ si astringēs se ad probādum aliquid qd̄ tn̄ probare nō necessitabatur illo non probato debet succūbere:allegat.l.habebat. ff.de institoria.& c.lj causam.extra de probatio.& q̄ plene no.ff.de re iud.l.diuus.& c.abbate sane.eo.ti.in.vj.& in.l. an eādem.§.actiōes.ff.de appel.& alia plura allegat.de quibus ibi per eū licet cōtra predicta multum faciat glos. in.l.circa.ff.de probatio.que dixit qd̄ si reus in se assumpsit onus probādi aliquid quod si postea illud nō probat nō debet tamen succumbere:quam gloss. refert & sequitur Salice.in.l.ij.j.in hoc titu.& Aug.are.institu.de exceptio.de rubri.in.xxvj.colum.et Bald.in.l.j.§.si aduer.cre.vbi allegat dictam gloss.de quo ego dixi in.l.j.circa princi.j.in hoc

439 ti.¶Itē vltra predicta qd̄ quilibet qualitas deducta debeat probari alias nō dicatur legitime probatum:tenuit Jaco.de are.& Cy.in.l.ij.j.in hoc titu.& Joā.and.in additio.Specul.in titu.de accusa.& inquisi.in rub.& glo.in.l.cum actū.ff.de nego.gest.& habetur in.l.qui iurasse.in.§.si pater.et.l.ij.ff.de iureiurādo.& in.l.aretusa.ff.de statu homi.et per Bal.in.l.quid ergo.in §.pena grauior ff.de his qui notā.infa.& per Barto.in l.denūtiasse.in.§.quid tn̄.ff.de adulte. & per Bald.in.l.j.j.qui accusa.nō pos.& in.l.edita.in repe.§.de edē.& per Bart. in.l.si is qui.ff.de iure fis.& per eūdem Barto.in.l.nō solum.in.§.sed vt proba ri.ff.de oper.noui nuntia.& per Innoc. in.c.qualiter & qn̄.de accusa.& p̄ gl.in c.venerabilibus.ad fi.de sen.exco.l.vj.& in.c.abbate sane.in fi.de re iud.eo.lib. & per Bar.in.l.an eadē.in.§.actiones. ff.de exceptio.rei iudi.(Uide Soci.in consi.xxix.incip.visis et inspectis.in j.col.)Et facit tex.no.in.l.de reb9.j.de dona.ante nup.& in.l.matrem.j.in hoc tit.& in.c.romana.in.§.si vero vocatis. de appel.in.vj.& glo.in cle.fi.de rescri. glos.in.l.ij.§.de peti.here.et ibi Bald. & faciūt late dicta per Barba.in repe. rubrice.j.qui admitti.in.vij.co.¶Pro quibus faciunt dicta per Jo.and.in.c. j.de homi.in.vj.l nouella:vbi refert se semel euasisse quendā prelatum a pena mortis qui assassinauerat quendā hominem christianū attamē non fuit pbata illa qualitas quod hō ille assassinatus esset christianus fm quod requirit tex.ille in.d.c.j.de homici.& per hoc fuit liberatus ille prelatus a pena mortis licet contra eum fuerit probatum assassinamentum:ita refert Joā. and.in.d.c.j.quam doctrinā refert & sequitur.Bal.l.l.si quis nō dicā rapere. in.iij.col.§.de epis.& cleri.& illam etiā refert & sequitur Pet.de anch.in.cōsi. suo.cclix.incipi.de titulis criminum. in.j.colū.in fi.& Lud.roma.in cōsi.suo cxliiij.inci.inquisitio p̄sens.circa princip.et do.Alexā.in consilio suo.ij.incip.in causa & lite.in.iiij.col.in prin.in ij.vol.& in cōsi.cxxiij.inci.viso processu.in.iij.chart.in.ij.colum.& in consilio cxxiiij.incipiente viso processu.in.iij. charta.in.ij.colum.et in consilio.clxxj. inci.visis& opportune &c.in.ij.col.in.ij. vol.& in cōsi.cccvj.inci.viso processu.in vj.col.& in cōsi.ccclxxxv.ici.visis & optime discussis.in.ij.col.in quibus omnibus locis do.Alexan.refert & sequitur illā doctrinā Joā.an.in.d.c.j.de homi. in.vj.in nouella.& illā etiā refert et sequit.d.Feli.in.c.auditis.in pe.colū.extra.de rescri.& l.c.quorūdā.circa prin.

440 de iudeis.¶†Pro qua etiā optime facit dictū Pau.de ca.in.l.si cōez.in.§. j.ff.quēadmo.serui.amit.vbi dixit q̄ si sit inquisitio vel accusatio de crimine tāq̄ cōmisso tali tēpore vel loco & pbetur de alio tēpore vel de alio loco q̄ debet sequi absolutio licet sit probatum

crimen: et facit dictum Bal.in.l.ij.in vl. col.j.in hoc titu.vbi dixit quod si dictum est delictum esse commissum vna hora et probatum sit de alia hora quod debet sequi absolutio: quod dictum refert et sequitur Ludo.ro.in dicto consi.suo.xc.et do. Ang.ari.in additio.suis ad Ang.in tractatu suo maleficiorum.in verbo de anno presenti:in additio.inci.in hac materia.adde Bal.i.l.habebat etc.et facit dicta per Bar.in.l.pe.§.de priuileg.et do. Ang.lib.xj.vbi dicit quod si statutum punit delictum commissum in strata et inquisitio dicit delictum esse commissum in via quod inquisitus non poterit puniri:et facit dictum Bal.in.l.ob hec verba.ff.de his qui no tan.infa.vbi dixit quod si quis inquisitus est quod mandauit delictum committi et probatum est quod instigauit vt delictum committeret quod non poterit condemnari:quia non est probatum specialiter illud quod in inquisitione continetur:quod dictum refert et sequitur do. Alex.l dicto consi.suo.ccxxxiij.et facit etiam no.dictum Jo.an.in.c.auditis.de prescri. quem refert et sequitur do.Alex.in consilio suo.xxxiij.incip.viso themate.in.ij. volu.vbi dixit quod si conductor equi ad vecturam dicit equum conductum mortuum esse in itinere diuino iudicio et probat equum: quem ipse equitabat in itinere mortuum esse diuino iudicio quod per talem probationem non erit liberatus a solutione equi:quia erat necesse probare de identitate mortis equi accommodati seu locati et conducti ad vecturam. ¶ Item ad predicta etiam optime facit:nam si aliquis accusat aliquem quod interfecit titium et postea probat quod hoc fecit per alium accusans ipse succumberet et processus erit nullus.ita singu. dixit Joan.mona. in regula: qui per alium.de reg.iur.in.vj.de quo dicto facit festum Bald.in.c.j.in vlti.col.versi. pone accuso te etc.de pace iura.fir.et do. Feli.in.c.mulieres.in penul.colum.de senten.excom.de quo dixi in sing.meo clxxxvij.incip.qualitas apposita:et ibi

441 etiam adduxi. ¶ † Nam quotiescunque statutum seu lex disponit in aliquo casu exprimendo aliquam qualitatem ipsius legis vel statuti tunc agens seu fundans se ex tali statuto debet articulare et probare qualitatem ipsius legis vel statuti:et ad hoc allegaui Ang.in.l.vel necare.ff.quemadmodum testamenta aperiantur.vbi dixit quod vbicunque optima opinio testium est causa inductiua plene probationis que alias plena non esset tunc de plena et optima opinione ipsorum testium est articulandum et probandum: vnde dicit quod cum statutum Bononie disponat quod ad probationem mortis alicuius qui extra territorium decesserit sufficiat probatio per tres testes optime opinionis et fame quod hoc casu si quis vellet probare mortem alicuius qui decesserit extra territorium.et illam probet per tres testes quod tamen non erit probata mors nisi probetur illos testes deponentes esse optime opinionis et fame: et idem dixit Ange.in.l.j.§.si quis neget. ff.quemadmodum testamenta aperiantur. quem refert et sequitur do.Alex.in consi. suo.lxxij.incip.in causa vertente.in.iij. col.in.j.vol.et illud dictum Ang.in.d.l. vel necare refert et sequitur do.Bartho. cepo.in consil.suo.lviij.incip.francischus. in vlti.col.versicu.postremo.vbi consu

442 luit quod si statutum punit adducentem mulierem honeste vite bone conditionis et fame quod iste qualitates erunt probande ad hoc vt adducens mulierem puniatur pena statuti alias si tales qualitates non erunt probate non poterit adducens condenari etiam si sit confessus talem mulierem adduxisse de qua loquitur statutum:de quo latius dixi in singula.meo clxxxvij.incip.qualitas apposita etc.vbi videre poteris pro quibus omnibus faciunt dicta per Alexan.in consilio suo cxcix.incip. viso et discusso.in.iij.col.in ij.vol.et in consi.xxiiij.incip.aduersis etc. in primis verbis.in.ij.vol.et per Paul.de cast.in consi. suo.ccvij.incip.sup primo dubio.circa principium:et per do.Fran.de are.in consi.suo.lxxij.incip.factum super quo.in penul.colum.et per Pet.de ancha.in consilio.cclv.incipien.super primo quesito.circa principium.et in consilio.xxxiij.incipien. in hac causa. quia Ludouicus.in fine prime colum. et per Ang.de aretio in tractatu male=

ficiorum.in verbo q̇ iudex addidit.in
per.quid si per adiectionē.⁊ per Lud.
ro.in consi.suo.clxvij.incip. antonius
accusatus.ante finē.⁊ per Ludo.ro.in
consil.suo.cx.incip.questio consultatio-
nis.in prin.⁊ quasi per totū.⁊ per Pet.
de ancha.in consilio.ccccix.incip.pro-
bata tāta viri seuitia.in fi.⁊ per Bald.
in.l.matrē.in.j.colū.j.in hoc titu.⁊ per
Anze.in cōsi.suo.cxciiij.incip.visis ꝓ-
cessibus.in penul.colū.⁊ per Abba.in
cōsil.suo.xlij.incip.ex multis agitatis.
in.ij.col.⁊ per Anze.in cōsi.suo.cxxiij.
incip.viso libello.in.j.colū.⁊ per Sali.
in.l.si quādo.j.vnde vi.in versi.quero
quarto statuto cauetur ⁊c.⁊ faciūt etiā
nota.dicta.d.Feli.in.c.licet causam.in
penul.car.in.ij.col.⁊ ibi in prin.iij.col.
de probatio. et in.c.in presentia.in.vj.
colū.eo.titu.⁊ in.c.auditis.in penulti.
colū.de prescrip.⁊ in.c.ita quorūdam.
de iudeis.⁊ in.c.accedēs.el.j.in.iij.col.
vt lite nō cōtestata.⁊ per Bald.in cōsi.
cccxvj.incipien. presupposito statuto.
in.ij.col.versi.veniendum est ⁊c.in.iiij.
volu.⁊ que ego dixi in ↄsi.meo.xxxviij.
incipien.in causa vertente ⁊c.in.j.car.
vbi videas.⁊ per. Alexan.in consil.suo
lxix.incip.visa facti narratione.in fine
ij.colū.in.ij.volumi.⁊ in.l.j.in prin. in
ij.colū.versi.vnde dicit ⁊c.ff.de acqui.
possessio.⁊ vide que late dixi in.l.si q̇s
ne questio.vltra medium.ff.de questio
nibus:vbi quasi supradicta omnia ret-
443 tuli ad propositum. ¶ †Ultimo pro
complemento huius rubrice:⁊ presen-
tis repetitionis scias illud quod supra
in transcursu aliquando dixi videlicet
ꝙ probationes non sunt angustande.l.
quoniam.⁊ ibi Barto.§.de hereti.⁊ vo
luit Jo.and.in.c.fraternitatis.de testi.
⁊ Bald.in aut.qui semel.j.in hoc titu.
in.j.colū.versic.Primo casu nota regu
lam ⁊c.⁊ Spe.in titu.de teste.§.j.versi.
sed quid de vxore:vbi allegat bonum
textum in.c.quēq̄.xiiij.questio.ij.adeo
444 †verum est hoc qđ vbi iudiciū est
summariū in aliquo casu vigore legis
intelligitur esse summariū respectu di
lationū nō aūt respectu ꝓbationū:ita
no.dixit. Bal.in.l.ꝓscriptiōe.in.xj.col.

versi.quarto quero.§.si contra ius vel
vtilitatem publicam:quod dictum pro
nota.exclamat Barb.in rubrica.extra
eodem.de proba.in.xxv.colum.ꝓ quo
adducit quāplura ⁊ inter alia adducit
text.i.c.qualiter ⁊ quādo.el.ij.§.debet.
đ accusatio.⁊ alia ꝙplura iura ad hoc
de quibus ibi per eum:et idem voluit
Barto.in.l.iudices.§.de iudic.et in.l.j.
ff.de testamento milit.pro quo faciunt
dicta per Bald.in.l.milites.j.de testa-
mento mili.⁊ per Bart.in tractatu suo
ad reprimēdum:⁊ idem etiā tenet do.
Alexā.in cōsi.suo.ccccxxvij. incip.viso
445 processu.in vlti.colū.†Fateor tamē
ꝙ vbi iudicium est summarium ꝙ tūc
non admittitur exceptio contra perso
nas testium:quia in eo nō tractatur de
pleno preiudicio:ita nota.dixit Joan.
and.in.c.veniens.el.ij.de testi.et idem
firmat Ludoui.roma.in singulari suo
ccclxxxvj.fm ordinem meum incip.re-
probatio personarum testium vbi di-
cit ꝙ in iudicio summario non admit-
titur reprobatio testium:quoniā illud
postea venit examinandum in iudicio
ordinario:⁊ ibi dicit qđ istud fuit dictū
Abb.antiqui in.d.c.veniens.quem fm
eum ibi refert ⁊ sequitur Hosti.Joan.
andr.⁊ do.Anto.⁊ dicit ꝙ ratio potest
esse:quia si admitterentur exceptiōes
contra personas testium nō esset sum-
marie ꝓcedere sed nimis differre:⁊ po
nit exemplum in filio petente alimen-
ta ⁊ probāte se filium per.l.si iudex.ff.
de his qui sunt sui vel alieni iuris.iun
cta.l.si q̇s a liberis.ff.de liberis agno.
que filiatio venit postea probanda in
iudicio ordinario : ponit etiam aliud
exemplum in tertio comparēte ad im-
pediendam executionē:vt habetur in
l.a diuo pio.§.si super rebus.ff.de re iu
dicata.⁊ illud dictum Joannis andr.⁊
aliorum in.d.c.veniens.refert ⁊ sequi
tur dominus Franci.de aret.in consi.
suo.lxj.incipiente in causa illorum.in
finali.verbis:quod dictum non proce-
deret nec locum haberet vbi essemus
in vno iudicio solo quātūcūq; summa
rio de per se:in quo postea nō expecta
retur alia sententia in principali causa

solum habet locuz in summario quod
post se expectat sententiã in causa prin
cipali in quo poterit opponi exceptio
contra personas testium:ita colligitur
ex dictis docto.in locis superi⁹ allega
tis ꝛ maxime ex dictis et exẽplis posi-
tis per Ludo.roma.in dicto singulari
suo.cclxxxvj.incipiente reprobatio te
stium ꝛc.ꝛ teneas menti qd̃ licet proba
tiones nõ sint angustãde vt dixi ꝛ licet
quãdo iudicium est summarium intel-
ligatur summarium respectu dilatio-
num ꝛ nõ probationũ:vt dixi hoc tan-
tum pcedit in iudice quia predicta in-
telliguntur quo ad iudicem nõ autem
quo ad partem:nã licet ex forma legis
vel statuti pars habeat cõpetentem di
lationem ad probandum:attamen non
prohibetur renuntiare fauori suo et ta
li dilationi ꝛ velle incõtinenti probare:
nam tunc admittenda est ad talẽ pro-
bationez:ita habetur in.c.interposita.
extra de appellatio.in princi.ꝛ in.c.lite
ras.de restitu.spolia.circa finẽ:et in.l.
si ille a quo.in princ.ff.vt in posses.leg.
et in.l.iij.in.§.ibidem.ff.ad exhiben.et
in.c.veniens.el.ij.de testibus.cũ simi.
☞ (Uide Abb.in cõsi.xxxj.incip.in cau-
sa ꝛ questione.in fi.Bal.in.l.j.in.ij.col.
C.vt in posses.lega.ꝛ vide que ego dixi
in.c.ij.vltra mediũ.de crimi.fal.ꝛ vide
Cosertũ in.ij.not.in v̾bo exceptio ꝛc.)
46 ¶ †Cuius autẽ importantie ꝛ effe-
ctus sit talis probatio et talis oblatio
partis offerẽtis se incontinenti proba-
turam.vide tex.ꝛ Bart.ꝛ alios in.d.l.si
his a quo.in prin.ff.vt in posses.lega.et
Spec.late in tit.de teste.in.§.j.in.xviij.
col.ver.quid ergo si premisso obijciẽs.
ꝛ do.Anto.in.c.ecclesia sancte Marie.
in.iiij.col.de constitutio.ꝛ Bal.in.l.fi.
in princ.C.de iudici.ꝛ gl.in.c.nõ solum.
de appellatio.in.vj.in verbo casib⁹.cir
ca finem:ꝛ Ludo.roma.in consilio suo
ccxliiij.incip.pro euidentia ꝛc.circa fi-
nem:et in consilio.cccxxiij.incipien.in
casu.vltra medium:ꝛ glo.in.l.dolo.fa-
cit.ff.de exceptio.doli.ꝛ per.d.Alex.in
consilio suo.xcv.incip.visis processib⁹.
in.iij.colum.in.ij.vol.ꝛ per domi.Feli.
in.c.exceptionem.in.xij.colum. in ver.
dat alia ꝛc.de exceptio.ꝛ omnino do-
Abb.in.c.suscitata.in penulti. colum.
in versicu.in glo.in versicu.effectũ ꝛc.
de in integrum restitutio.et in.c.super
eo.in fi.de offi.delega.ꝛ Archidia.not.
loquentẽ in.c.vt circa.de electio.in.vj.
ꝛ domi.Anto.in.c.super literis.in.xvij.
colum.de rescrip.ꝛ do.Alexã.in consi-
lio suo.ccccxlj.incipiẽ.clarissime domi
ne Uicarie ꝛc.in penulti.colũ.et Bar-
ba.in.c.super eo.in antepenul.colum.
de offi.delega.ꝛ in.c.ex parte.in.ij.col.
in fi.eo.titu.ꝛ domi.Feli.in.c.veniens.
el.ij.in.vij.col.de testibus.ꝛ in.c.super
literis.circa finem.de rescrip.ꝛ in.c.si-
gnificasti.el.ij.in.v.colũ.de homici.vbi
predicti docto.plura ponunt circa pre-
dictam probationem:et ex istis rema-
net expedit⁹ presens articul⁹. ¶ Pos-
sem etiã alia plura adducere circa hãc
materiam probationum que omitte-
re statui:quoniam illa melius cadent
suo loco in legibus huius tituli:ꝛ etiã
quia hec rubrica satis fuit onerata ex
omnibus superius in ea dictis:quare
presenti repetitiõi finẽ impono:in qua
si quid boni honoris et vtilitatis dixi
gloria honor et decus sit piissimo cle-
mentissimoq; omnipotẽti Deo:necnõ
beatissime virgini Marie eius genitri
ci:tibiq; Principi dignissimo ac excel-
lẽtissimo:si vero aliquid minus dignũ
minusq; ornatum dixi non eo animo
protuli vt rem tibi insuauem ac minus
gratam facerẽ:sed ignorantie imbecil-
litatiq; mee potius adscribendũ putes
quib⁹ ignoscas humiliter obsecro:no-
sti enim qd̃ digniores in vtraq; cẽsura
viri excellentissimi:quorum calciamen
ta soluere indignus essem non omnia
recte in medium protulerũt:sed immo
in aliquo errarunt:iuxta illud:omnis
homo mẽdax:ego etiam homo sum te-
nuis ꝛ exiguus.preterea excellẽtissime
ac reuerendissime presul et domine vt
dicere solit⁹ sum in alijs operib⁹ meis
quoniã sola miseria caret inuidia:non
me latet multos inuidos fore et detra
ctores:qui meum hoc opusculum seu
repetitionẽ nõ charitate ac benignita
te vt deceret:sed potius mordaci qua-

dā liuore carpere z redarguere conabuntur:quibus vt potero assentiam si ipsi vel maiora vel similia edere et in medium palā adducere curauerint:qd si facere neglexerint eos suffic canine legis nomine dānabo.nam cum ex se qcq̄ tale edere nec valeāt nec possint aliorum scriptis maledicaci more furtim detrahūt:quibus illud Martialis obijciam.Cū tua non edas carpis mea carmina loli Carpere:vel noli nostra vel ede tua:obijciam illud etiā quod a moderno poeta scriptū est videlicet. In te cōuertas oculos q̄ despicis oēs. Et te dum cunctis:detrahis inspicias. Quicquid tamen sit submitto me humiliter z benigne correctiōi z castigationi tue diue princeps:cui me totum vna cū natis et omni familia et omnibus meis trado ad plurimum iterum atq iterum commendo.Uale princiꝑpum decus immensum.

FINIS.

Habes hic optime lector acutissimi iuris vtriusq interpretis do.Hippolyti de Marsilijs Bononiensis super rubrica.C.de probationibus repetitionē prope diuinam:intitulatam ac dedicatam reuerēdissimo illustrissimoq principi z dño.D.Alphonso de Aragonia Cesareaugustano Archiepo dignissimo:serenissimiq hyspaniarum regis filio.Impressam Lugd.per Benedictū Bōnyn.Anno domini.1538.Die.xvij. mensis Julij.

Dominici fusci Ariminensis in laudem iuris et in commendationem huius preclarissimi operis.

Uirtutum genus omne simul mortalia liquit
Pectora:z in terris esse diu erubuit.
Sola astrea suas fugiens deserere sedes:
Ultima de cunctis iuit ad astra volans.
Tantus amor fuerat discordia iungere queq:
Et dare q sanctum iusq piumq viris.
Nescio quis secum voluens miracula tanta
Incepit leges condere:iura dare.
Atq hinc cesarei latices fluxere patrumq:
Dogmata sacrorum:que benefacta docent.
Scriptitat hinc quiuis tentans dissoluere nodos
Consequitur fenus bibliopola suum.
Hinc quoq contendit varios marsilia proles.
Publicitus titulos edere:ne taceat
Hic patriam exornat proprium genus atq parentes
Et gemino fulgens munere magna facit.
Quisq animis faueat iuris penetralia cernet
Qui bene felsineum legerit Hippolytum.